

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Modelbegroting t.b.v. een subsidieverlening

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap <i>Modelbegroting t.b.v. een subsidieverlening</i>																																																																														
I.	Vul de n.a.w.-gegevens en overige gegevens van uw instelling in. naam instelling: postadres: postcode: vestigingsplaats: naam contactpersoon: telefoonnummer: telefaxnummer: e-mailadres: bank- of girorekeningnummer: nummer Kamer van Koophandel:	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td>KPC Groep</td></tr> <tr><td>Kooikersweg 2</td></tr> <tr><td>5223KA</td></tr> <tr><td>s-Hertogenbosch</td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> <tr><td> </td></tr> </table>					KPC Groep	Kooikersweg 2	5223KA	s-Hertogenbosch																																																																				
KPC Groep																																																																														
Kooikersweg 2																																																																														
5223KA																																																																														
s-Hertogenbosch																																																																														
II.	Wat voor soort subsidie betreft het? (aankruisen wat van toepassing is) Projectsubsidie <input checked="" type="checkbox"/> Instellingssubsidie <input type="checkbox"/>																																																																													
III.	Vul, indien het een projectsubsidie betreft, de start- en einddatum in: startdatum project: <input type="text" value="1-1-2014"/> einddatum project: <input type="text" value="31-12-2015"/>																																																																													
IV.	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;">Activiteit</th> <th style="width: 30%;">Omschrijving</th> <th style="width: 15%;">Begrote lasten</th> <th style="width: 15%;">Begrote eigen bijdrage</th> <th style="width: 15%;">Begrote overige bijdragen</th> <th style="width: 15%;">Gevraagde subsidie</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>A</td><td>Behoeftenonderzoek</td><td style="text-align: right;">€ 2.152,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 2.152,00</td></tr> <tr><td>B</td><td>Train de trainer ontwikkelen en uitvoeren</td><td style="text-align: right;">€ 14.172,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 14.172,00</td></tr> <tr><td>C</td><td>Conferentie PO VO MBO</td><td style="text-align: right;">€ 61.351,60</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 61.351,60</td></tr> <tr><td>D</td><td>Nieuwsbrief</td><td style="text-align: right;">€ 11.380,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 11.380,00</td></tr> <tr><td>E</td><td>Handreiking en productontwikkeling</td><td style="text-align: right;">€ 47.562,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 47.562,00</td></tr> <tr><td>F</td><td>Presentaties bestaande netwerken</td><td style="text-align: right;">€ 13.772,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 13.772,00</td></tr> <tr><td>G</td><td>Onderhouden en actualiseren website</td><td style="text-align: right;">€ 20.366,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 20.366,00</td></tr> <tr><td>H</td><td>Onderzoek</td><td style="text-align: right;">€ 22.478,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 22.478,00</td></tr> <tr><td>I</td><td>Handreiking ERWD in andere vakken</td><td style="text-align: right;">€ 18.212,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 18.212,00</td></tr> <tr><td>J</td><td>Projectleiding</td><td style="text-align: right;">€ 38.837,00</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 38.837,00</td></tr> <tr><td colspan="2">Totaal</td><td style="text-align: right;">€ 250.282,60</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ -</td><td style="text-align: right;">€ 250.282,60</td></tr> </tbody> </table>	Activiteit	Omschrijving	Begrote lasten	Begrote eigen bijdrage	Begrote overige bijdragen	Gevraagde subsidie	A	Behoeftenonderzoek	€ 2.152,00	€ -	€ -	€ 2.152,00	B	Train de trainer ontwikkelen en uitvoeren	€ 14.172,00	€ -	€ -	€ 14.172,00	C	Conferentie PO VO MBO	€ 61.351,60	€ -	€ -	€ 61.351,60	D	Nieuwsbrief	€ 11.380,00	€ -	€ -	€ 11.380,00	E	Handreiking en productontwikkeling	€ 47.562,00	€ -	€ -	€ 47.562,00	F	Presentaties bestaande netwerken	€ 13.772,00	€ -	€ -	€ 13.772,00	G	Onderhouden en actualiseren website	€ 20.366,00	€ -	€ -	€ 20.366,00	H	Onderzoek	€ 22.478,00	€ -	€ -	€ 22.478,00	I	Handreiking ERWD in andere vakken	€ 18.212,00	€ -	€ -	€ 18.212,00	J	Projectleiding	€ 38.837,00	€ -	€ -	€ 38.837,00	Totaal		€ 250.282,60	€ -	€ -	€ 250.282,60					
Activiteit	Omschrijving	Begrote lasten	Begrote eigen bijdrage	Begrote overige bijdragen	Gevraagde subsidie																																																																									
A	Behoeftenonderzoek	€ 2.152,00	€ -	€ -	€ 2.152,00																																																																									
B	Train de trainer ontwikkelen en uitvoeren	€ 14.172,00	€ -	€ -	€ 14.172,00																																																																									
C	Conferentie PO VO MBO	€ 61.351,60	€ -	€ -	€ 61.351,60																																																																									
D	Nieuwsbrief	€ 11.380,00	€ -	€ -	€ 11.380,00																																																																									
E	Handreiking en productontwikkeling	€ 47.562,00	€ -	€ -	€ 47.562,00																																																																									
F	Presentaties bestaande netwerken	€ 13.772,00	€ -	€ -	€ 13.772,00																																																																									
G	Onderhouden en actualiseren website	€ 20.366,00	€ -	€ -	€ 20.366,00																																																																									
H	Onderzoek	€ 22.478,00	€ -	€ -	€ 22.478,00																																																																									
I	Handreiking ERWD in andere vakken	€ 18.212,00	€ -	€ -	€ 18.212,00																																																																									
J	Projectleiding	€ 38.837,00	€ -	€ -	€ 38.837,00																																																																									
Totaal		€ 250.282,60	€ -	€ -	€ 250.282,60																																																																									
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">Toelichting</th> <th style="width: 20%;">Aantal dagen</th> <th style="width: 20%;">Dagtarief</th> <th style="width: 40%;">Totaal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4">Personeel Behoeftenonderzoek</td> </tr> <tr> <td>Senior Adviseur</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: right;">€ 848,00</td> <td style="text-align: right;">€ 848,00</td> </tr> <tr> <td>Adviseur</td> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: right;">€ 712,00</td> <td style="text-align: right;">€ 5.696,00</td> </tr> <tr> <td>ICT Medewerker</td> <td style="text-align: center;">7</td> <td style="text-align: right;">€ 592,00</td> <td style="text-align: right;">€ 4.144,00</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ -</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ -</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ -</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Materieel</td> </tr> <tr> <td>Website</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Publicaties/drukwerk</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Redactiewerkzaamheden</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Inhuren experts</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Overige kosten</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Uitgaven totaal</td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ 2.152,00</td> </tr> <tr> <td>Eigen bijdrage</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Overige baten</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Gevraagde subsidie</td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ 2.152,00</td> </tr> </tbody> </table>							Toelichting	Aantal dagen	Dagtarief	Totaal	Personeel Behoeftenonderzoek				Senior Adviseur	1	€ 848,00	€ 848,00	Adviseur	8	€ 712,00	€ 5.696,00	ICT Medewerker	7	€ 592,00	€ 4.144,00				€ -				€ -				€ -	Materieel				Website				Publicaties/drukwerk				Redactiewerkzaamheden				Inhuren experts				Overige kosten				Uitgaven totaal			€ 2.152,00	Eigen bijdrage				Overige baten				Gevraagde subsidie			€ 2.152,00
Toelichting	Aantal dagen	Dagtarief	Totaal																																																																											
Personeel Behoeftenonderzoek																																																																														
Senior Adviseur	1	€ 848,00	€ 848,00																																																																											
Adviseur	8	€ 712,00	€ 5.696,00																																																																											
ICT Medewerker	7	€ 592,00	€ 4.144,00																																																																											
			€ -																																																																											
			€ -																																																																											
			€ -																																																																											
Materieel																																																																														
Website																																																																														
Publicaties/drukwerk																																																																														
Redactiewerkzaamheden																																																																														
Inhuren experts																																																																														
Overige kosten																																																																														
Uitgaven totaal			€ 2.152,00																																																																											
Eigen bijdrage																																																																														
Overige baten																																																																														
Gevraagde subsidie			€ 2.152,00																																																																											
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 20%;">Toelichting</th> <th style="width: 20%;">Aantal dagen</th> <th style="width: 20%;">Dagtarief</th> <th style="width: 40%;">Totaal</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4">Personeel Train de trainer ontwikkelen en eenmalig uitvoeren</td> </tr> <tr> <td>Senior Adviseur</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: right;">€ 4.240,00</td> <td style="text-align: right;">€ 4.240,00</td> </tr> <tr> <td>Adviseur</td> <td style="text-align: center;">8</td> <td style="text-align: right;">€ 3.560,00</td> <td style="text-align: right;">€ 28.480,00</td> </tr> <tr> <td>Ondersteunend personeel</td> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: right;">€ 592,00</td> <td style="text-align: right;">€ 592,00</td> </tr> <tr> <td>Secretariaat</td> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: right;">€ 2.280,00</td> <td style="text-align: right;">€ 9.120,00</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ -</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ -</td> </tr> <tr> <td colspan="4">Materieel</td> </tr> <tr> <td>Website</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Publicaties/drukwerk</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Redactiewerkzaamheden</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Inhuren experts</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Overige kosten</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Uitgaven totaal</td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ 42.432,00</td> </tr> <tr> <td>Eigen bijdrage</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Overige baten</td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> <tr> <td>Gevraagde subsidie</td> <td> </td> <td> </td> <td style="text-align: right;">€ 42.432,00</td> </tr> </tbody> </table>							Toelichting	Aantal dagen	Dagtarief	Totaal	Personeel Train de trainer ontwikkelen en eenmalig uitvoeren				Senior Adviseur	1	€ 4.240,00	€ 4.240,00	Adviseur	8	€ 3.560,00	€ 28.480,00	Ondersteunend personeel	1	€ 592,00	€ 592,00	Secretariaat	4	€ 2.280,00	€ 9.120,00				€ -				€ -	Materieel				Website				Publicaties/drukwerk				Redactiewerkzaamheden				Inhuren experts				Overige kosten				Uitgaven totaal			€ 42.432,00	Eigen bijdrage				Overige baten				Gevraagde subsidie			€ 42.432,00
Toelichting	Aantal dagen	Dagtarief	Totaal																																																																											
Personeel Train de trainer ontwikkelen en eenmalig uitvoeren																																																																														
Senior Adviseur	1	€ 4.240,00	€ 4.240,00																																																																											
Adviseur	8	€ 3.560,00	€ 28.480,00																																																																											
Ondersteunend personeel	1	€ 592,00	€ 592,00																																																																											
Secretariaat	4	€ 2.280,00	€ 9.120,00																																																																											
			€ -																																																																											
			€ -																																																																											
Materieel																																																																														
Website																																																																														
Publicaties/drukwerk																																																																														
Redactiewerkzaamheden																																																																														
Inhuren experts																																																																														
Overige kosten																																																																														
Uitgaven totaal			€ 42.432,00																																																																											
Eigen bijdrage																																																																														
Overige baten																																																																														
Gevraagde subsidie			€ 42.432,00																																																																											

	Senior Adviseur				€	5.088,00
	Adviseur				€	4.272,00
					€	-
	Secretariaat				€	912,00
					€	-
	Functieniveau				€	-
	Functieniveau				€	-
	Toelichting	Hoeveelheid	Prjs per stuk			Totaal
	Materieel					
	Website					
	Publicaties/drukwerk					
	Redactiewerkzaamheden				€	1.000,00
	Inhuren experts				€	2.500,00
	Overige kosten					
	Uitgaven totaal				€	13.772,00
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					
	Gevraagde subsidie				€	13.772,00
	Toelichting	Aantal dagen	Dagtarief			Totaal
	Personeel					
	Onderhouden en actualiseren van de website					
	Senior Adviseur				€	4.240,00
	Adviseur				€	3.560,00
	ICT Medewerker & assistent				€	11.840,00
					€	-
	Functieniveau				€	-
	Functieniveau				€	-
	Toelichting	Hoeveelheid	Prjs per stuk			Totaal
	Materieel					
	Website	hosting			€	726,00
	Publicaties/drukwerk					
	Redactiewerkzaamheden					
	Inhuren experts					
	Overige kosten					
	Uitgaven totaal				€	20.366,00
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					
	Gevraagde subsidie				€	20.366,00
	Toelichting	Aantal dagen	Dagtarief			Totaal
	Personeel					
	Onderzoek naar mate waarin de protocollen geïmplementeerd zijn					
	Senior Adviseur/ onderzoeker				€	12.720,00
	Adviseur				€	7.120,00
					€	-
	Secretariaat				€	912,00
					€	-
					€	-
	Toelichting	Hoeveelheid	Prjs per stuk			Totaal
	Materieel					
	Website	hosting	2	363	€	726,00
	Publicaties/drukwerk					
	Redactiewerkzaamheden				€	1.000,00
	Inhuren experts					
	Overige kosten					
	Uitgaven totaal				€	22.478,00
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					
	Gevraagde subsidie				€	22.478,00
	Toelichting	Aantal dagen	Dagtarief			Totaal
	Personeel					
	Handreiking ERWD in andere vakken					
	Senior Adviseur				€	4.240,00
	Adviseur				€	3.560,00
					€	-
	Secretariaat				€	912,00
					€	-
	Functieniveau				€	-
	Functieniveau				€	-
	Toelichting	Hoeveelheid	Prjs per stuk			Totaal
	Materieel					
	Website		1500	3	€	4.500,00
	Publicaties/drukwerk					
	Redactiewerkzaamheden				€	5.000,00
	Inhuren experts					
	Overige kosten					
	Uitgaven totaal				€	18.212,00
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					

B	Materieel					
	Publicaties/drukwerk					€ 1.000,00
	Redactiewerkzaamheden					€ 1.000,00
	Vormgeving					€ 1.500,00
						€ -
						€ -
	Uitgaven totaal					€ 14.172,00
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					
	Gevraagde subsidie					€ 14.172,00
	Toelichting					
		Aantal dagen	Dagtarief			Totaal
C	Personeel					
	Vervolgconferentie					
		Senior Adviseur				€ 2.544,00
		Adviseur (opgevr. bij steunpunt)				€ 4.307,60
						€ -
						€ -
	Functieniveau				€ -	
	Functieniveau				€ -	
	Toelichting					
		Hoeveelheid	Prijs per stuk			Totaal
D	Materieel					
	Zaalhuur	Kosten obv kosten 2013				€ 6.000,00
	Koffie/ thee/ lunch	Kosten obv kosten 2013	450	€ 50		€ 22.500,00
	Organisatiekosten	Kosten obv kosten 2013				€ 6.000,00
	Inhuren experts	Kosten obv kosten 2013				€ 20.000,00
	Overige kosten					€ -
	Uitgaven totaal					€ 61.351,60
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					
	Gevraagde subsidie					€ 61.351,60
	Toelichting					
		Aantal dagen	Dagtarief			Totaal
E	Personeel					
	Nieuwsbrief/ informatiebulletin					
		Senior Adviseur				€ 3.392,00
		Adviseur				€ 2.848,00
		ICT Medewerker				€ 1.184,00
		Secretariaat				€ 456,00
					€ -	
					€ -	
	Functieniveau				€ -	
	Functieniveau				€ -	
	Toelichting					
		Hoeveelheid	Prijs per stuk			Totaal
F	Materieel					
	Website					€ 500,00
	Publicaties/drukwerk					€ 3.000,00
	Redactiewerkzaamheden					€ -
	Inhuren experts					€ -
	Overige kosten					€ -
	Uitgaven totaal					€ 11.380,00
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					
	Gevraagde subsidie					€ 11.380,00
	Toelichting					
		Aantal dagen	Dagtarief			Totaal
G	Personeel					
	Handreikingen en producten ontwikkelen					
		Senior Adviseur				€ 8.480,00
		Adviseur				€ 7.120,00
						€ -
		Secretariaat				€ 912,00
					€ -	
					€ -	
	Functieniveau				€ -	
	Functieniveau				€ -	
	Toelichting					
		Hoeveelheid	Prijs per stuk			Totaal
H	Materieel					
	Website		5000	5		€ 25.000,00
	Publicaties/drukwerk		1	2500		€ 3.025,00
	Redactiewerkzaamheden		1	2500		€ 3.025,00
	Inhuren experts		1	2500		€ -
	Overige kosten					€ -
	Uitgaven totaal					€ 47.562,00
	Eigen bijdrage					
	Overige baten					
	Gevraagde subsidie					€ 47.562,00
	Toelichting					
		Aantal dagen	Dagtarief			Totaal
	Personeel					
	Presentaties middels bestaande netwerken (incl. publicaties)					

Gevraagde subsidie		€ 18.212,00	
Toelichting		Aantal dagen	Dagtarief
Totaal			
Personeel	Projectleiding		
	Directeur		€ 5.088,00
	Adviseur		€ 14.240,00
			€ -
	Secretariaat		€ 3.648,00
	SBI (financiële ondersteuning)		€ 1.824,00
			€ -
Toelichting		Hoeveelheid	Prijs per stuk
Totaal			
Materieel			
Huur vergaderruimten	€ 35 -- dagdeel	20	35
			€ 847,00
Catering vergaderingen	koffie/ thee/ inclusief Lunch	20	50
			€ 1.060,00
Bedankje leden klankbord	cadeaubon		
			€ 500,00
Inhuren experts	accountant (project-accountantsver		3000
			€ 3.630,00
Overige kosten	Stuurgroep		
			€ 8.000,00
Uitgaven totaal			€ 38.837,00
Eigen bijdrage			
Overige baten			
Gevraagde subsidie		€ 38.837,00	
		€ 250.282,60	
VIII.	Egalisatiereserve (uitsluitend voor instellingssubsidies)		
	Heeft u reeds een egalisatiereserve? (weghalen wat niet van toepassing is)		
		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> Nee
	Aangevraagde instellingssubsidie	#####	
	Stand egalisatiereserve:	€	
IX.	Bevoorschotting		
	Wenst u af te wijken van het standaard bevoorschottingsschema? (weghalen wat niet van toepassing is)		
	OCW houdt standaard een bevoorschottingssysteem van 4 gelijke kwantelen aan. Indien je dat niet wilt, moet je een aparte liquiditeitsplanning aanleveren.		
		<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/> Nee
X.	Vuistregels voor de begroting bij subsidieaanvragen		
	De kosten in de begroting zijn te relateren aan het bijbehorende activiteitenplan.		
	Er staan geen posten op de begroting die geen verband houden met de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd.		
	De opgevoerde kosten in de begroting zijn gebaseerd op een realistische inschatting.		
	Personele en materiele kosten zijn afzonderlijk weergegeven.		
	Personele kosten hebben een p x q onderbouwing, waarbij de p gerelateerd is aan het benodigde functieniveau en de q gebaseerd is op een		
	Regels inzake de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Wet normering bezoldiging		
	Als het gaat om een meerjarig activiteitenplan, is de begroting ook meerjarig.		
	Als dat wenselijk is kan er een specifieke liquiditeitsplanning worden gegeven die zijn weerslag vindt in het betaalritme.		
	Verstrekte subsidies zijn altijd inclusief BTW, de subsidie moet zelf rekening houden met eventuele BTW-afdracht.		

uitgezonden brief van DUO Steunpunt taal en rekenen MBO Doc 69
14-0-2014

ONB/ODB-14/230374

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	658560
Datum Reg.	23-7-2014
Directie	MBO



STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Postbus 7001
6710 CB Ede

5
Info: steunpunttaalrekenenmbo.nl
www.steunpunttaalrekenenmbo.nl

ge deponerend 24-10-14

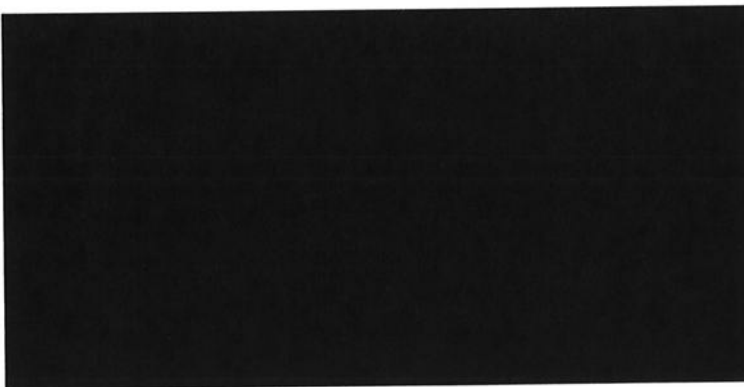
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de heer [redacted]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 10 juli 2014
Onze referentie 1411/mbc [redacted]
Onderwerp Activiteiten steunpunt mbo 2014

Contactpersoon [redacted]
Doorkiesnummer [redacted]
Bijlage(n) 4

Geachte heer [redacted].

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo het Activiteitenplan 2014 aan. Vanaf oktober 2013 heeft over de inhoud van het plan en de begroting regelmatig overleg met uw medewerkers plaatsgevonden. In verband met enkele misverstanden en de gewenste detaillering heeft het overleg langer dan gebruikelijk geduurd waardoor de officiële aanvraag nu pas kan worden gedaan. Ik verzoek u vriendelijk op basis van bijgaande begroting met dit plan akkoord te gaan.



OCW

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie Middelbaar Beroepsonderwijs

Contactpersoon: [redacted]

Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

tel +31 [redacted]

email [redacted]@minocw.nl

format voor aanvraag voor een subsidie

1 Aanvrager(s)

hoofdaanvrager/contactpersoon

organisatie : Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
naam, titel(s) : [redacted]
functie : Directeur
post adres : Postbus 7001
postcode, plaats : 6710 CB Ede
telefoon, fax : [redacted]
email : [redacted]@xs4all.nl
IBAN nummer : NL06RABO0309364957 t.n.v. Stichting Innovatie Beroepsonderwijs te Ede,
o.v.v. Subsidie Steunpunt taal en rekenen mbo

Contactadres voor formele schriftelijke communicatie over deze aanvraag, per adres:

[redacted]
Steunpunt taal en rekenen mbo
Postbus 7001
6710 CB Ede

[redacted]@steunpuntmbo.nl

2 Titel van het subsidieverzoek

Intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs

3 Korte samenvatting van de subsidieactiviteiten

De subsidie is bestemd voor het uitvoeren van activiteiten ter ondersteuning van mbo-instellingen bij het intensiveren en verbeteren van taal- en rekenonderwijs, te weten:
het bevorderen van kennisdeling, het informeren en adviseren van instellingen over de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen en over de kwalificatie-eisen moderne vreemde talen.

4 Subsidieperiode

2014

5 Samenstelling van de groep uitvoerders

Naam, titels

discipline

gemiddeld uren/week

[redacted]	coördinator	[redacted]
[redacted]	adviseur	[redacted]
[redacted]	adviseur	[redacted]
[redacted]	adviseur	[redacted]
[redacted]	managementassistente	[redacted]
[redacted]	directeur	[redacted]
[redacted]	administratie	[redacted]

6 Herhaald aanbod

nee

ja 2009 t/m 2013 vorige classificatie(s):

7 Is dit aanbod of een (inhoudelijk) vergelijkbaar dan wel aansluitend aanbod of onderzoek ook aan een andere instelling gedaan?

nee

ja, bij:

8 Financiële bijdrage aan het project door derden (wat, hoeveel en door wie):

n.v.t.

9 Methode en werkwijze van data verzameling (Optioneel)

n.v.t.

10 Uitwerking van het activiteitenplan

10.1 Uitwerking van de activiteiten

Zie bijgaand activiteitenplan

10.2 Maatschappelijke betekenis van het plan/project

Betreft ondersteuning implementatie beleid OCW

10.3 Wetenschappelijk belang van het plan/project

Niet van toepassing

10.4 Samenwerking met andere instellingen

Zie Activiteitenplan

11 Planning

Gedetailleerde beschrijving van het onderzoeksplan / de werkplanning (tijdlijn in kalenderweken, bezetting in halve full time eenheden) per medewerker / activiteit.

Gedurende het hele jaar	Activiteit	Product	Resultaat
1.	Onderhoud website	Website	90000 bezoekers
2.	Helpdesk telefonisch en via de mail	Helpdesk	2000 beantwoorde vragen
3.	Informeren mbo-veld	Flitsberichten en servicedocumenten	4000 abonnees
4.	Informeren mbo-veld	Flitsbijeenkomsten	Geïnformeerde medewerkers in mbo-instellingen
5.	Kennisdeling	Rekenconferentie, taalconferentie, conferentie goede voorbeelden rekenonderwijs, conferentie masterplan dyscalculie	Geïnformeerde medewerkers in mbo instellingen
6.	Kennisdeling	Netwerkbijeenkomsten rekenen Netwerkbijeenkomsten	idem

		examinering	
7.	Onderhoud overzicht aanbod	Up-to-date aanbodoverzicht	idem
8.	Moderatorschap	Portaal taal en rekenen	Uitwisseling lesmateriaal
9.	Jaarverslagen taal en rekenen	Rapportage analyse	Beleidsinformatie voor OCW

14 Begroting

Zie bijgaande begroting

Personele inzet en materiele kosten getotaliseerd.

Functionaris	uren	uurtarief *)	totaal
Directeur: [redacted] (inhuur)	[redacted] r	€ [redacted]	[redacted]
Coördinator: [redacted] (detachering)	[redacted] FTE) [redacted] uur	[redacted]	[redacted]
Adviseurs taal [redacted]	[redacted] [redacted] uur	[redacted]	[redacted]
Adviseurs myt [redacted] [redacted] (detachering)	[redacted] [redacted] uur	[redacted]	[redacted]
Adviseurs rekenen [redacted] [redacted] (inhuur)	[redacted] [redacted] uur	[redacted]	[redacted]
Managementassistent [redacted] (dienst)	[redacted] FTE) [redacted] uur	[redacted]	[redacted]
Administratie [redacted] [redacted] (inhuur)	[redacted] uur	[redacted]	[redacted]
Accountant			[redacted]
Exploitatie (huisvesting, bureaunkosten, telefoon, ict, PR)			€ 39.000
Basisactiviteiten Zie tabel 11	Materiele kosten voor zaalhuur, materiaal, onderhoud websites e.d.		€ 85.000
	Inhuur derden voor rekennetwerken, moderatoren portaal, webredacteur.		€ 96.000
Getotaliseerd			€ 556.720

*) zie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/documenten-en-publicaties/richtlijnen/2012/10/01/handleiding-overheidstarieven-2013.html


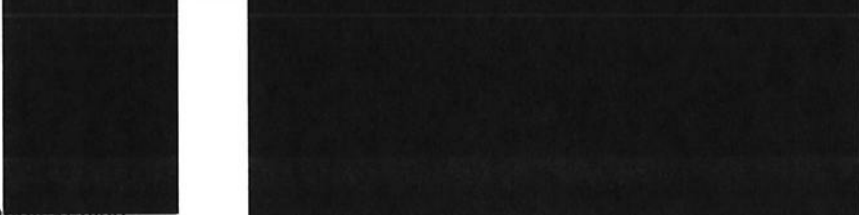
15 Liquiditeitsoverzicht

Zie bijlage voor de liquiditeitsbegroting

	2014	2015	Afrekening
1 ^e kwartaal	€ 152.203		
2 ^e kwartaal	€ 141.511		Afrekening subsidie o.b.v. Activiteitenverslag, Jaarverslag met rechtmatigheidsoordeel accountantsverklaring.
3 ^e kwartaal	€ 121.203		
4 ^e kwartaal	€ 141.803		
Getotaliseerd	€ 556.720		

16 Rechtmatige besteding

- Algemene wet bestuursrecht titel 4.2 Subsidies
- Kader financieel beheer
- Aanwijzing voor subsidieverstrekking
- Wet Overige OCW Subsidies (WOOS)
- Regeling OCW Subsidies (ROS)
- Raamwerk voor uitvoering van Subsidies (RUS)
- Regeling verlening voorschotten
- Een specifieke subsidieregeling

aanvrager:		datum: 10 juli 2014
handtekening:		

Naam en adres penvoerend ministerie en tevens subsidieverlener, tevens adres waar de aanvraag bezorgd moet worden:

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie MBO
Contactpersoon:.....
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
Email

BEGROTING ACTIVITEITENPLAN MBO 2014

Personeel (ca. 3,35 fte)

		€ 95.200
o	directeur [redacted] fte, SIB)	€ 17.376
o	coördinatie [redacted] fte, detachering)	€ 42.880
o	secretariaat [redacted] fte, SIB)	€ 21.888
o	administratie [redacted] fte, inhuur)	€ 13.056
		€ 238.520
o	adviseur taal [redacted] fte, detachering)	€ 87.480
o	adviseur rekenen [redacted] fte, inhuur)	€ 112.640
o	adviseur mvt [redacted] fte, detachering)	€ 38.400

Accountant

€ 3.000

Exploitatie

€ 39.000

Huur, werkplek, kantoor, telefoon, ict, schoonmaak, onderhoud, PR, e.d.

Basisactiviteiten

€ 181.000

Waarvan:

Website	€ 25.000
Helpdesk (steunpunt zelf)	-
Flitsberichten, Nieuwsbrieven en Servicedocumenten (steunpunt zelf)	-
Analyse jaarverslagen (steunpunt zelf)	-
Portaal taal en rekenen	€ 20.000
Aanbodoverzicht	€ 2.000
Netwerk rekenen	€ 30.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ 92.000
4 (flits)bijeenkomsten 4 x € 7.000	
3 conferenties (taal, rekenen, goede voorbeelden)	
3 x € 11.000	
1 conferentie masterplan dyscalculie 1 x € 31.000	
Overig	€ 12.000

Totaal

€ 556.720

LIQUIDITEITSBEGROTING

	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Personeel	€ 6.776	€ 6.776	€ 6.776	€ 6.776	€ 13.584	€ 6.776	€ 6.776	€ 6.776	€ 6.776	€ 6.776	€ 6.776	€ 13.856	€ 95.200
Adviseurs	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.875	€ 19.895	€ 238.520
Accountant	€ -	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.000
Exploitatie	€ 9.750	€ -	€ -	€ 9.750	€ -	€ -	€ 9.750	€ -	€ -	€ 9.750	€ -	€ -	€ 39.000
Basis activiteiten	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ -	€ -	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 25.000
Website	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Helpdesk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Flitsberichten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Portaal taal en rekenen	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 20.000
Aanbodoverzicht	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.000
Netwerk rekenen	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 30.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overig	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500	€ -	€ 11.500	€ -	€ -	€ 11.500	€ 11.500	€ 11.500	€ -	€ 92.000
	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 2.000	€ -	€ 12.000
	€ 65.901	€ 40.651	€ 45.651	€ 62.901	€ 37.959	€ 40.651	€ 51.901	€ 26.651	€ 42.651	€ 62.901	€ 42.651	€ 36.251	€ 556.720



STEUNPUNT

Taal & Rekenen mbo

Activiteitenplan 2014

Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord	5
1. Context: op weg naar 2015	7
2. Werkwijze en organisatie	10
3. Activiteiten	12
3.1 Basisactiviteiten	15
3.2 In 2014 doorlopende aanvullende activiteiten	17

Voorwoord

Dit Activiteitenplan is een bijlage bij de subsidieaanvraag ten behoeve van intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs voor 2014. Het beschrijft de activiteiten van het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2014. De basis wordt gevormd door de activiteiten die de afgelopen vier jaar in de ondersteuning van de scholen hun meerwaarde hebben bewezen: de helpdesk, website, servicedocumenten, projecten, bijeenkomsten en netwerken.

Daarnaast biedt dit Activiteitenplan het Steunpunt ruimte om flexibel in te spelen op actuele vragen vanuit de scholen. Want hoewel de koers rond de verbetering van de taal- en rekenprestaties de komende jaren steeds duidelijker wordt, leert de ervaring dat gedurende het jaar scholen met nieuwe ondersteuningsvragen komen. De mogelijkheid flexibel in te spelen op dit soort vragen is voor het Steunpunt cruciaal. Door in dit Activiteitenplan daarvoor de ruimte te bieden, kan het Steunpunt maximaal invulling geven aan de beoogde vraaggerichte werkwijze.

Dit Activiteitenplan bevat drie onderdelen. Na een schets van de actuele context, gaan we in op de organisatie en werkwijze van het Steunpunt. In het derde deel worden ten slotte de concrete activiteiten beschreven.

Ede, 15 november 2013

1. Context: op weg naar 2015

Het beleid om de taal- en rekenprestaties van leerlingen op alle onderwijsniveaus te verbeteren, heeft in het mbo inmiddels geleid tot brede inspanningen om het te realiseren. Begin augustus 2010 is de Wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van kracht geworden. Hiermee zijn de referentieniveaus taal en rekenen de formele leidraad geworden voor onderwijsinstellingen, docenten en onderwijsprogramma's.

In 2013 is besloten de pilotfase van de centrale examinering Nederlands en rekenen te verlengen met 1 jaar voor de examens Nederlands en met 2 jaar voor de examens rekenen. Dit betekent dat in 2014-2015 de eerste centraal ontwikkelde examens Nederlands verplicht zullen zijn voor mbo niveau 4 en in 2015-2016 de eerste centraal ontwikkelde examens rekenen. In 2015-2016 zullen de eerste centraal ontwikkelde examens Nederlands voor niveau 2 en 3 ingevoerd zijn en een jaar later de centraal ontwikkelde examens rekenen. Deze verlenging van de pilotperiode betekent dat alle betrokken partijen langer de tijd hebben zich voor te bereiden op deze examinering. Ook de komende jaren zullen daarom de activiteiten rond taal en rekenen op de mbo-scholen in het teken van een zorgvuldige voorbereiding op deze grote verandering staan.

Op basis van de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' konden de scholen aanspraak maken op aanvullende bekostiging voor activiteiten die betrekking hebben op het verbeteren van de taal- en rekenprestaties. In totaal was er tot en met 2013 jaarlijks ten minste € 50 miljoen beschikbaar. Deze regeling is verlengd tot en met 2014. Met de systematiek van de implementatieplannen heeft het ministerie een zorgvuldige aanpak gestimuleerd. Jaarlijks leggen instellingen in hun jaarverslag verantwoording af over de besteding van middelen vanuit de Regeling en geven zij een beschrijving van de voortgang van het implementatieproces binnen de instelling.

Wat de centraal ontwikkelde examens betreft, doen de scholen stapsgewijs ervaring op. Begin 2011 zijn pre-pilotexamens taal en rekenen afgenomen bij een beperkte groep studenten op mbo-niveau 4.

In het voorjaar van 2012 zijn gedurende twee periodes op grotere schaal pilotexamens taal en rekenen afgenomen. Tevens zijn begin 2012 pre-pilotexamens afgenomen op niveau 2 en 3. Eén versie van de pre-pilotexamens en één versie van de pilotexamens zijn beschikbaar gesteld als voorbeeldexamens taal en rekenen voor niveau 4. Voor niveau 2 en 3 is

eveneens één versie van het pre-pilotexamen als voorbeeldexamen beschikbaar gesteld. Instellingen kunnen hiermee ervaring opdoen.

In schooljaar 2012-2013 zijn op nog grotere schaal pilotexamens afgelegd door niveau 4 studenten en zijn pilotexamens afgenomen op niveau 2 en 3. Na de afname is wederom een versie van zowel het examen voor niveau 4 als het examen voor niveau 2 en 3 als voorbeeldexamen beschikbaar gesteld. In 2013-2014 is de pilotfase verlengd. Niveau 4 studenten die in de tweede helft van hun opleiding zitten, mogen de pilotexamens Nederlands in dit schooljaar mee laten tellen als centraal examen voor diplomering in schooljaar 2014-2015, bij een cijfer van een 6 of hoger.

In schooljaar 2012-2013 hebben ook niveau 1 studenten meegedaan met de pilotexamens op 2F. Dit wordt in 2013-2014 gecontinueerd. De ervaringen hiermee zullen van invloed zijn op de beslissing over de deelname van de niveau 1 studenten aan de centrale examens in 2014/2015.

Met ingang van augustus 2012 is Engels een verplicht vak in alle mbo-4 opleidingen. In 2011 is het Steunpunt al gestart met activiteiten rond het thema Moderne vreemde talen. In 2012 en 2013 zijn deze activiteiten voortgezet en dit zal ook in 2014 het geval zijn. In 2014 wordt gestart met het implementatietraject centraal ontwikkelde examens Engels.

Het draagvlak voor intensivering van taal en rekenen is in het mbo onverminderd groot. Dit betekent niet dat alles vanzelf gaat. Met name de resultaten op de pilotexamens rekenen zijn zorgelijk. Reden voor OCW om een intensiveringstraject rekenen te starten, uitgevoerd door het Steunpunt. Daarnaast constateren we nog steeds verwarring over de eisen waaraan instellingsexamens Nederlandse taal en Engels moeten voldoen en de manier waarop het inspectietoezicht daarop plaatsvindt. Dat leidt tot zorgen over de organiseerbaarheid van de instellingsexamens.

Aan het wegnemen van deze zorgen zal het Steunpunt ook in 2014 zijn steentje bijdragen door in ieder geval de kennisuitwisseling en communicatie tussen alle betrokken partijen te blijven stimuleren en ondersteunen.

In het Uitvoeringsplan taal en rekenen mbo dat op 1 juli 2009 door de staatssecretaris naar de Tweede Kamer is gestuurd zijn met het oog op het invoeringstraject voor de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo de verschillende acties uiteengezet om dat traject mogelijk te maken: een budget van jaarlijks ten minste € 50 miljoen dat aan de instellingen voor taal en rekenen beschikbaar wordt gesteld en ondersteunende producten en activiteiten van verschillende organisaties, onder andere het Steunpunt taal en rekenen mbo. Daarbij is aangegeven dat het Steunpunt taal en rekenen mbo vooralsnog gedurende

de hele looptijd van dat plan zal blijven bestaan. De uitwerking hiervan is beschreven in de Regeling Intensivering Nederlandse taal en rekenen voor het mbo. Deze regeling die liep tot en met 2013 is met een jaar verlengd tot en met 2014. Maar 2014 is zeker nog niet het laatste jaar van het proces van intensivering van het taal en rekenonderwijs in het mbo: invulling van taal- en rekenonderwijs, professionalisering docenten en de invoering van de centrale examinering vragen de komende jaren nog de nodige aandacht.

2. Werkwijze en organisatie

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is een tijdelijke ondersteuningsorganisatie voor de mbo-instellingen die tot taak hebben de taal- en rekenprestaties van de studenten duurzaam te verbeteren. Het Steunpunt heeft hiervoor al bijna vijf jaar een beproefde werkwijze. Het sleutelbegrip is 'vraaggerichte ondersteuning'. De vraag van scholen is leidend bij keuze en invulling van de activiteiten van het Steunpunt. De taak van het Steunpunt ligt vooral op het gebied van het informeren en adviseren en het bevorderen van kennisdeling.

Het Steunpunt informeert scholen primair via de website en de helpdesk. Van tijd tot tijd brengt het Steunpunt rond actuele thema's 'Servicedocumenten' uit. Ook organiseert het Steunpunt bijeenkomsten en conferenties. Kennisdeling faciliteert het Steunpunt in het bijzonder via de netwerken taal en rekenen. Waar nodig initieert en organiseert het Steunpunt projecten. Vaak betreffen de projecten de ontwikkeling van instrumenten en leermaterialen. Belangrijk is ook de ondersteuning die het Steunpunt levert rond het opstellen, evalueren en bijstellen van de implementatieplannen en de verslaglegging hierover in de jaarplannen van de mbo-instellingen.

Organisatie

In 2013 zijn er geen grote wijzigingen geweest in de organisatie van het Steunpunt. Er zijn twee adviseurs voor taal en rekenen. Vanaf eind 2010 is er een adviseur toegevoegd voor de moderne vreemde talen. Er is een coördinator en een managementassistente. Zij vervullen deze functie voor de drie Steunpunten tezamen (mbo, vo en ve). De totale formatieomvang bedraagt ook in 2014 ongeveer 3 fte. Naast deze eigen krachten, huurt het Steunpunt voor enkele doorlopende activiteiten extern mensen in. Zo is voor het netwerk rekenen een coördinator aangesteld en zijn er moderatoren voor het onderdeel 'taal en rekenen' van Marktplaats mbo en het Portaal Taal en Rekenen mbo.

Na de afbouw van MBO 2010 opereert het Steunpunt nog steeds vanuit Ede. Groot voordeel hiervan is dat nog steeds gebruik gemaakt kan worden van de nabijheid van de Steunpunt Academie bij de organisatie van bijeenkomsten en conferenties.

Aansturing en facilitering van het Steunpunt valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directeur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs (). Naast het Steunpunt taal en rekenen mbo functioneren ook het Steunpunt taal en rekenen vo en het Steunpunt taal en rekenen ve onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Stichting

Innovatie Beroepsonderwijs. De operationele leiding van de drie Steunpunten berust bij

Periodiek overleg

Het Steunpunt overlegt ten minste twee keer per jaar met de opdrachtgever, de beleidsdirectie BVE van het ministerie van OCW. Vaste bespreekpunten daarin zijn de voortgang van de activiteiten van het Steunpunt, de ervaringen en belangrijkste signalen uit het veld en de actuele beleidsontwikkelingen.

Behalve dit periodieke overleg op directeurs-/bestuursniveau onderhouden medewerkers van het Steunpunt en de directie BVE intensief direct contact over concrete vragen en activiteiten.

Daarnaast voert het Steunpunt in ieder geval ook wanneer gewenst overleg met de voor het dossier taal en rekenen aangewezen bestuurder van de MBO Raad en indien nodig met diverse andere partijen, zoals de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, het College voor Examens en Cito. Ook op medewerkersniveau is er periodiek overleg.

3 Activiteiten

Inhoudelijk zullen de activiteiten van het Steunpunt zich in 2014 net als in de voorgaande jaren naar verwachting concentreren op twee hoofdonderwerpen:

- de regelgeving op het gebied van Nederlands en rekenen en de moderne vreemde talen in het mbo;
- de invoering van de centraal ontwikkelde examens Nederlands en rekenen. Komend jaar komt daar ook de invoering van de COE Engels bij.

Nederlands en rekenen en de moderne vreemde talen

De mbo-instellingen zijn intensief bezig met de implementatie van Nederlands, rekenen en Engels in hun onderwijs. Daarbij leven allerlei vragen, zoals:

- Wat is nu precies de regelgeving op het gebied van slagen en zakken?
- Hoe zit het met EVC-kandidaten?
- Hoe zit het met kandidaten dyslexie en dyscalculie?
- Wat is het verschil tussen generieke en beroepsgerichte eisen voor Nederlands of Engels?
- Hoe ziet de onderwijsinspectie toe op de instellingsexamens Nederlands en Engels?

Behalve de vragen die met de regelgeving te maken hebben, worden er ook veel vragen gesteld die te maken hebben met de uitvoering van het taal- en rekenbeleid, zoals:

- Welk leermateriaal is geschikt voor het mbo?
- Hoe kom ik aan goede docenten?
- Waar kunnen docenten geschoold worden?
- Hoe kunnen de lessen het meest effectief georganiseerd worden?
- Hoe ga ik om met taal- en/of rekenzwakke studenten?

Het Steunpunt probeert de vragen op het gebied van regelgeving zo goed mogelijk te beantwoorden via de helpdesk, de flitsbijeenkomsten, de servicedocumenten, etc.

Aan de vragen op het uitvoeringsniveau probeert het Steunpunt tegemoet te komen door het initiëren van projecten en door het organiseren van kennisdelingsbijeenkomsten en conferenties. In alle gevallen wil het Steunpunt zoveel mogelijk partijen bij elkaar brengen om zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen.

Invoering centraal ontwikkelde examens

De invoering van centraal ontwikkelde examens zou dit jaar definitief plaatsvinden voor mbo 4. Besloten is echter de pilotfase te verlengen. Dit betekent dat vanaf schooljaar 2014/2015 het COE Nederlands 3F ingevoerd wordt. Het schooljaar daarop wordt het COE rekenen 3F

ingevoerd evenals het COE Nederlands 2F. In 2016/2017 wordt het COE rekenen 2F ingevoerd. Daarnaast wordt het schooljaar 2013/2014 gestart met de implementatie van het COE Engels. In 2017/2018 wordt dit ingevoerd. Ook het komende jaar zal de implementatie van de COE weer veel aandacht vragen van de scholen en dus ook van het Steunpunt. Met de 'uitrol' van de vereiste software, de pilotexamens en de mogelijkheid om met voorbeeldexamens te oefenen wordt heel concreet duidelijk welke inspanning van de scholen wordt verwacht. Het gaat om een complex invoeringsproces, dat niet alleen betrekking heeft op de onderwijsinhoud, maar ook op vraagstukken rond de ICT en de logistieke organisatie. Invoering vereist nauwe samenwerking en afstemming tussen de verschillende betrokkenen binnen de mbo-instellingen. Een goede communicatie binnen de mbo-instellingen en tussen de mbo-instellingen, het College van Examens en het Cito is cruciaal voor een succesvolle invoering. De ondersteuning van het Steunpunt is er daarom ook op gericht die communicatie goed te laten verlopen. Eén van de middelen hiervoor is het in 2012 gestarte netwerk contactpersonen COE.

Drie hoofdtaken

De activiteiten van het Steunpunt vallen ook in 2013 uiteen in drie 'hoofdtaken': informeren, kennisdeling stimuleren en het ondersteunen van instellingen.

De informerende rol wordt door het Steunpunt faciliterend vormgegeven: informatie die voor het mbo-werkveld relevant is, wordt verzameld, eventueel toegelicht en ter beschikking gesteld, zónder daarbij in een bepaalde pedagogisch-didactische richting te sturen. Dit doet het Steunpunt onder meer middels de website, de helpdesk, Servicedocumenten, het organiseren van (Flits)bijeenkomsten en het geven van presentaties op bijeenkomsten van derden.

Het Steunpunt ziet het delen van kennis als één van zijn belangrijkste taken. Het stimuleren van kennisdeling tussen mbo-instellingen onderling, hoort daar vanzelfsprekend ook bij. Om de kennis over bijvoorbeeld de inzet van leermiddelen en -instrumenten te vergroten en de effectiviteit te verbeteren van strategieën voor beter taal- en rekenonderwijs in het mbo, fungeert het Steunpunt als verbindende partij in diverse taal- en rekennetwerken. Daarnaast is het Steunpunt actief betrokken bij de website www.marktplaatsmbo.nl, waar beleidsondersteunend materiaal wordt aangeboden. Inmiddels heeft MBO Diensten besloten deze website niet langer in de lucht te houden. Het Steunpunt onderzoekt of het wenselijk is om speciaal voor Nederlands, rekenen en Engels een vorm van een marktplaatsmbo beschikbaar te houden.

Het door Kennisnet, in samenwerking met het Steunpunt, ontwikkelde Portaal taal en rekenen is een manier om het zoeken, delen en arrangeren van lesmateriaal te bevorderen. Dit portaal is in 2013 onderdeel geworden van Wikiwijs. Door trainers van Kennisnet worden in samenwerking met het Steunpunt in-company workshops aangeboden om het gebruik van Portaal te bevorderen.

Ook de netwerkbijeenkomsten en de conferenties zijn bij uitstek gelegenheden waar kennisdeling plaats kan vinden.

Ten slotte initieert en ondersteunt het Steunpunt, vaak in samenwerking met derden, ook activiteiten, projecten of de ontwikkeling van producten die specifiek zijn gericht op ondersteuning van bepaalde aspecten van het intensiveringsproces van taal en rekenen in het mbo. Zo zijn in 2013 diverse instrumenten opgeleverd of doorontwikkeld met ondersteuning van het Steunpunt. Het aanbod aan leermiddelen, toetsen, ondersteuning e.d. wordt ontsloten door middel van het aanbodoverzicht taal en rekenen. Door de scholen ontwikkeld materiaal wordt ontsloten door middel van het samen met Kennisnet opgezette Portaal taal en rekenen. Ook wordt aanbod ontwikkeld in opdracht van en in samenwerking met het Steunpunt. De ontwikkeling van Vakbegrip, online beroepsgerichte taal- en rekenlessen is in 2013 afgerond. Het project Leesbevordering heeft een doorstart gekregen in het project: Bouwstenen voor leesbevordering. Dit project zal voor het grootste deel ook afgerond worden in 2013. Het project ffRekenen is doorgegaan en heeft een flinke dosis nieuw materiaal opgeleverd in 2013. In het voorjaar van 2014 zal dit product in zijn geheel afgerond zijn. In het kader van de centrale examinering is gestart met een project waarbij goede voorbeelden uit diverse mbo-instellingen zichtbaar gemaakt zijn voor het hele mbo. Voor moderne vreemde talen zijn voorbeeld instellingsexamens ontwikkeld. Tot slot is in 2013 het intensiveringstraject rekenen gestart, waarbij alle mbo-instellingen worden bezocht en waarbij expliciet wordt ingegaan op het gevoerde beleid en gezocht wordt naar succes- en faalfactoren.

De bovengenoemde drie hoofdtaken lopen als een rode draad door de activiteiten die het Steunpunt de afgelopen jaren op dit vlak heeft ontplooid, en waarvan de meerwaarde inmiddels is gebleken. Deze activiteiten zullen ook in 2014 de basis vormen van de dagelijkse werkzaamheden.

Buiten deze drie hoofdtaken heeft het Steunpunt de opdracht van het ministerie OCW gekregen om de jaarverslagen van de mbo-instellingen te analyseren op taal- en rekenactiviteiten. De rapportage wordt bijgevoegd bij de jaarrapportage van het Steunpunt.

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt voor 2014 op de rol heeft staan, uitgesplitst naar de basisactiviteiten en de aanvullende activiteiten.

3.1 Basisactiviteiten

Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een belangrijke rol bij de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. Ook stelt het Steunpunt via de site praktijkvoorbeelden en 'Servicedocumenten' beschikbaar. Ook in 2014 streeft de website volledigheid na.

Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op de website 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de beleidsadviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier vele vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte. Voor 2014 wordt een vergelijkbaar aantal vragen voorzien als in 2013 (ruim 1000).

Flitsberichten en Servicedocumenten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Vanaf oktober 2011 wordt maandelijks een nieuwsbrief COE gemaïld naar de contactpersonen COE van de mbo-instellingen, met alle laatste informatie en concrete activiteiten op dit gebied. Uitgebreider zijn de Servicedocumenten, waarin relevante informatie uit brieven van OCW of andere beleidsstukken wordt samengevat en toegelicht.

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'Flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Dit instrument zal in 2014 weer flexibel worden ingezet. Naar verwachting zal er steeds minder behoefte zijn aan Flitsbijeenkomsten. De regelgeving wordt steeds meer uitgekristalliseerd en men maakt goed gebruik van de andere mogelijkheden om bij de tijd te blijven (website, helpdesk, flitsberichten).

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. De conferenties die het Steunpunt de afgelopen jaren – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. In 2014 zal in elk geval weer een rekenconferentie worden georganiseerd.

Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen in 2014 bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Naast de netwerken voor Nederlands en rekenen is in 2012 ook een netwerk gestart voor contactpersonen COE. Dit netwerk voldoet aan een behoefte en zal ook in 2014 weer voortgezet worden. Het gaat daarbij om twee bijeenkomsten per jaar.

Overzicht aanbod

In opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo is in 2009 een inventarisatie gemaakt van het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. Eind 2010 is ook het aanbod op het gebied van moderne vreemde talen voor mbo toegevoegd. In de loop der tijd zijn aanpassingen gemaakt die in 2011 hebben geleid tot een webbased versie die actueel gehouden wordt door de aanbieders zelf. Achtereenvolgens is het overzicht uitgebreid met het aanbod voor vo en in 2012 ook voor ve. In oktober 2012 zijn nog enkele verbeteringen aangebracht. Het Steunpunt verwerkt wekelijks de wijzigingen die de aanbieders doorgeven.

Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die actief zijn op het gebied van taal en rekenen. Deze samenwerking zal in 2014 worden voortgezet en indien nodig verder worden uitgebreid.

3.2 In 2014 doorlopende aanvullende activiteiten

In 2012 heeft het Steunpunt op verzoek van het Ministerie OCW een aantal nieuwe projecten geïnitieerd. Deze projecten worden uitgevoerd door diverse ondersteuningsinstellingen. De regie ligt bij het Steunpunt. Deze projecten zijn voor een deel doorgelopen in 2013 en een klein deel ervan loopt door in 2014.

GoedRekenen → ffRekenen

In opdracht van het Steunpunt ontwikkelen APS, Hogeschool Utrecht, Stichting Alfabeten en Stichting ETV 'GoedRekenen', een webbased leermiddel waarmee jongeren en jongvolwassenen met een taal- en rekenachterstand op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid kunnen verhogen. Het richt zich op referentieniveau 2F voor een doelgroep die veelal 1F in hun schoolse loopbaan niet succesvol heeft afgerond. De werktitel van dit materiaal GoedRekenen is in 2011 omgedoopt in ffRekenen

Het materiaal kent twee niveaus. Niveau A is voor deelnemers met grote hiaten en achterstanden met betrekking tot referentieniveau 1F. Niveau B is nodig om de aansluiting met 2F te kunnen maken. Het materiaal sluit aan op de alledaagse werkelijkheid van de deelnemers en is gerelateerd aan de domeinen van het referentiekader. In het voorjaar van 2011 is een demoversie beschikbaar van 'GoedRekenen'. Op basis van de demoversie is in het najaar van 2011 besloten om dit instrument verder te ontwikkelen.

In het voorjaar van 2014 wordt het laatste deel van dit programma opgeleverd.

In 2013 is gestart met een traject om ervoor te zorgen dat dit product ook na oplevering in 2014 duurzaam geëxploiteerd wordt. Hiervoor zijn diverse marktpartijen benaderd om hiervoor een plan in te dienen. In 2014 zal, voor de definitieve oplevering, dit traject worden afgerond.

Taal de Baas

'Taal de baas', het digitale diagnostische en remediërende programma voor lezen, luisteren en woordenschat in het mbo, is ontwikkeld door ITTA, Bureau ICE en Tremani in opdracht van het Steunpunt. Na een gebruikersonderzoek is in 2012 het programma verbeterd en gebruiksvriendelijker geworden. In november 2012 zijn de verbeteringen in vier regionale bijeenkomsten toegelicht en kunnen gebruikers hun ervaringen met elkaar delen. Taal de baas is (vooralsnog) gratis te gebruiken door alle beroepsopleidingen. In 2013 is onderzocht op welke manier het programma de komende jaren duurzaam geëxploiteerd kan worden.

Hiervoor zijn net als bij ffRekenen diverse marktpartijen benaderd. Dit traject bevindt zich in de afrondende fase.

Bouwstenen voor leesbevordering

In opdracht van het Steunpunt voert CINOP een project uit dat gericht is op leesbevordering voor studenten in de opleidingen Pedagogisch Werk en Onderwijsassistent. Het project bestaat uit diverse deelprojecten, die in onderlinge samenhang een bijdrage leveren aan verdere verankering van leesbevordering en de ontwikkeling van de lees- en taalvaardigheden van studenten PW en OA. In 2014 zal dit project in zijn geheel worden afgesloten.

Jaarverslagen Taal en Rekenen

Alle mbo-instellingen hebben 1 april 2010 een implementatieplan ingeleverd. Hierin is beschreven hoe de extra financiële middelen die het Ministerie beschikbaar heeft gesteld voor Nederlandse taal en rekenen ingezet gaan worden ter intensivering van het taal- en rekenonderwijs. Over deze extra middelen moeten de instellingen verantwoording afleggen in hun jaarrapportage. Het gaat om zowel financiële als inhoudelijke verantwoording. De inhoudelijke verantwoording is door het Steunpunt geanalyseerd op een vergelijkbare manier als bij de implementatieplannen. De rapportage is als bijlage bij het activiteitenverslag van het Steunpunt gevoegd. Ook in 2014 zal het Steunpunt de jaarverslagen van de instellingen weer analyseren.

Onderzoek duurzame beschikbaarstelling ontwikkelde digitale producten

Als aanvullende activiteiten zijn en zijn er in opdracht van het Steunpunt een aantal digitale producten ontwikkeld en aan de scholen beschikbaar gesteld. Het gaat om Taal de Baas en ffRekenen, die ook na opheffing van het Steunpunt zinvol in onderwijs ingezet zouden kunnen worden. Aan beschikbaarstelling zijn echter kosten verbonden. Het Steunpunt heeft, in samenhang met vergelijkbare vragen in verband met producten voor het vo en de volwasseneneducatie, onderzocht op welke manier duurzame beschikbaarstelling geregeld zou kunnen worden en welke stappen genomen moeten worden om dat te realiseren. Dit proces is in volle gang. Voor 2013 zal het voor Taal de Baas afgerond zijn. Voor ffRekenen zal dit in 2014, bij oplevering van het totale product, ook geregeld zijn.

In een afzonderlijke rapportage zullen t.b.v. eventuele volgende projecten de 'lessons learned' worden neergelegd.



Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Bestuur van de Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[REDACTED]
www.duo.nl

Doorkiesnummer

Datum 14 AUG. 2014
Betreft Besluit op aanvraag projectsubsidie 2014 Steunpunt Taal & Rekenen
mbo; verplichtingsnummer 61200-26904

Onze referentie
OND/ODR-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
1319/mbo [REDACTED]

Bijlagen

Geachte heer [REDACTED]

Bij brief 10 juli 2014, door ons ontvangen op 21 juli 2014, heeft u een subsidieaanvraag ingediend. Met deze brief beslis ik op uw aanvraag.

Besluit

Artikel 1. Subsidieverlening

1. Aan de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs, hierna: subsidieontvanger, wordt subsidie verleend voor de activiteiten zoals vermeld in het Activiteitenplan 2014, te weten het stimuleren van kennisdeling, het inzichtelijk maken van het aanbod van onderwijs- en examenproducten op het gebied van Nederlandse taal en rekenen en het informeren en adviseren van instellingen over het overheidsbeleid voor Nederlandse taal- en rekenen en moderne vreemde talen, zoals bedoeld in de subsidieaanvraag van 15 november 2013 en de aanvullingen daarop. De subsidie wordt uitsluitend besteed aan deze activiteiten.
2. De subsidie wordt verleend op grond van de overweging dat in de Regeling BVE subsidies, Staatscourant 2013 nr. 6162 van 11 maart 2013 is opgenomen dat de minister subsidie kan verstrekken aan subsidieontvanger ten behoeve van het Steunpunt taal en rekenen mbo voor activiteiten ter ondersteuning van instellingen bij het intensiveren en verbeteren van taal- en rekenonderwijs. De basisvaardigheden in het mbo voor Nederlandse taal, rekenen en moderne vreemde talen moeten worden versterkt met gebruikmaking van centrale examinering. De instellingen worden hierbij door het Steunpunt Nederlandse taal en rekenen ondersteunt en geadviseerd. De dienstverlening richt zich op docenten, management en beleidsmedewerkers binnen de instellingen.
3. De subsidie wordt verleend voor de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014.
4. De activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend, moeten uiterlijk zijn verricht op 31 december 2014.



Artikel 2. Subsidiebedrag

De verleende subsidie bedraagt € 556.720,00, hierna: subsidiebedrag.

Artikel 3. Voorwaarden

Subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, wordt verleend onder de voorwaarde, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 4. Verplichtingen

Meldingsplicht

1. De subsidieontvanger heeft een algemene meldingsplicht op grond van de Regeling OCW-subsidies. De subsidieontvanger doet onverwijld een melding bij de minister van feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de subsidieverstrekking. Bij de melding worden de stukken overgelegd die betrekking hebben op de gemelde feiten en omstandigheden en wordt de oorzaak van de gemelde feiten en omstandigheden toegelicht.
2. De subsidieontvanger doet in ieder geval een melding indien het voor de subsidieontvanger aannemelijk is of had moeten zijn dat:
 - a) de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zijn verricht of zullen worden verricht of;
 - b) niet, niet tijdig of niet geheel aan de subsidieverplichtingen wordt voldaan of zal worden voldaan.
3. De subsidieontvanger heeft een bijzondere meldingsplicht op grond van de Wet bestuurlijke boete meldingsplichten door ministers verstrekte subsidies. De subsidieontvanger doet onverwijld melding bij de minister zodra de datum waarop de activiteiten waarvoor subsidie is verleend uiterlijk moeten zijn verricht, is verstrekt zonder dat de activiteiten geheel zijn verricht. Het niet voldoen aan deze bijzondere meldingsplicht is een overtreding ter zake waarvan door de minister een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.
4. Meldingen geschieden schriftelijk aan: het ministerie van OCW, onder vermelding van "Melding", ter attentie van DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML te Zoetermeer.

Verantwoording: activiteitenverslag en jaarverslaggeving

5. De subsidieontvanger toont aan de hand van een activiteitenverslag aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.
6. Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.
7. De subsidieontvanger legt op herkenbare wijze rekening en verantwoording af in de jaarverslaggeving, bedoeld in de Voorschriften voor de jaarverslaggeving niet-onderwijsinstellingen, zoals opgenomen in bijlage 2 van de Regeling OCW-subsidies. De verantwoording geschiedt ook overeenkomstig model Verantwoording van projectsubsidies, dat is opgenomen in die voorschriften.

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.duo.nl

Onze referentie
OND/ODB-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
1319/mbc



8. De jaarrekening gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. De subsidieontvanger bedingt bij de accountant dat deze zijn onderzoek inricht overeenkomstig het Controleprotocol subsidies aan niet-onderwijsinstellingen, zoals opgenomen in bijlage 1 van de Regeling OCW-subsidies.
9. Het activiteitenverslag en de jaarverslaggeving worden uiterlijk 1 juli 2015 ingediend.
10. Het activiteitenverslag en de jaarverslaggeving worden gezonden aan: het ministerie van OCW, onder vermelding van "Verantwoording", ter attentie van DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML te Zoetermeer.

Artikel 5. Subsidievaststelling en terugvordering

1. De subsidie wordt vastgesteld binnen 22 weken na ontvangst van de gevraagde verantwoordingsinformatie.
2. Indien de activiteiten zijn uitgevoerd voor een bedrag dat lager is dan het begrote bedrag, zal de subsidie lager worden vastgesteld dan het verleende bedrag, bedoeld in artikel 2, en zullen de niet aan de activiteiten bestede middelen worden teruggevorderd.
3. Het niet voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen kan tot gevolg hebben dat de subsidie lager wordt vastgesteld en dat voorschotten geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd.

Artikel 6. Voorschot en betaling

1. Aan de subsidieontvanger wordt een voorschot verleend van 100 procent van het subsidiebedrag.
2. De subsidieontvanger ontvangt het voorschot, gebaseerd op de liquiditeitsbegroting, op de volgende wijze in de maand augustus € 372.266,00 en in oktober € 184.454,00.
3. De voorschotten worden overgemaakt op rekening van de subsidieontvanger met rekeningnummer IBAN nummer NL06 RABO 0309 3649 57 onder vermelding van verplichtingnummer 61200-26904.

Artikel 7. Toepasselijke regelgeving

Deze subsidie wordt verstrekt op grond van artikel 12 van de Regeling BVE-subsidies. Dit besluit, alsmede in ieder geval de navolgende regelgeving is van toepassing op de subsidieverstrekking:

- Wet overige OCW-subsidies;
- Regeling BVE-subsidies;
- Regeling OCW-subsidies;
- Algemene wet bestuursrecht;
- Wet bestuurlijke boete bijzondere meldingsplichten door ministers verstrekte subsidies;
- (Europese) regels omtrent aanbesteding.

Deze regelgeving is te raadplegen via www.wetten.overheid.nl.

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
T 079 - [REDACTED]
F 079 [REDACTED]
www.duo.nl

Onze referentie
OND/ODB-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
1319/mbc [REDACTED]



Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Voor vragen kunt u contact opnemen met het Informatie Centrum Onderwijs
(ICO) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO): (ICO/PO [redacted]),
ICO/VO: [redacted], ICO/BVH: [redacted].

Ik wens u veel succes met de uitvoering van de activiteiten.

Met vriendelijke groet,

Overeenkomstig het door de directeur van de directie MBO,
namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap



Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[redacted]
www.duo.nl

Onze referentie
OND/OOB-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
[redacted]



Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Bestuur van de Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[REDACTED]
www.duo.nl

Doorklaarnummer

Datum **14 AUG. 2014**
Betreft **Besluit op aanvraag projectsubsidie 2014 Steunpunt Taal & Rekenen
mbo; verplichtingnummer 61200-26904**

Onze referentie
OND/ODB-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
1319/mbo [REDACTED]

Bijlagen

Geachte heer [REDACTED]

Bij brief 10 juli 2014, door ons ontvangen op 21 juli 2014, heeft u een subsidieaanvraag ingediend. Met deze brief beslis ik op uw aanvraag.

Besluit

Artikel 1. Subsidieverlening

1. Aan de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs, hierna: subsidieontvanger, wordt subsidie verleend voor de activiteiten zoals vermeld in het Activiteitenplan 2014, te weten het stimuleren van kennisdeling, het inzichtelijk maken van het aanbod van onderwijs- en examenproducten op het gebied van Nederlandse taal en rekenen en het informeren en adviseren van instellingen over het overheidsbeleid voor Nederlandse taal- en rekenen en moderne vreemde talen, zoals bedoeld in de subsidieaanvraag van 15 november 2013 en de aanvullingen daarop. De subsidie wordt uitsluitend besteed aan deze activiteiten.
2. De subsidie wordt verleend op grond van de overweging dat in de Regeling BVE subsidies, Staatscourant 2013 nr. 6162 van 11 maart 2013 is opgenomen dat de minister subsidie kan verstrekken aan subsidieontvanger ten behoeve van het Steunpunt taal en rekenen mbo voor activiteiten ter ondersteuning van instellingen bij het intensiveren en verbeteren van taal- en rekenonderwijs. De basisvaardigheden in het mbo voor Nederlandse taal, rekenen en moderne vreemde talen moeten worden versterkt met gebruikmaking van centrale examinering. De instellingen worden hierbij door het Steunpunt Nederlandse taal en rekenen ondersteunt en geadviseerd. De dienstverlening richt zich op docenten, management en beleidsmedewerkers binnen de instellingen.
3. De subsidie wordt verleend voor de periode 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014.
4. De activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend, moeten uiterlijk zijn verricht op 31 december 2014.



Artikel 2. Subsidiebedrag

De verleende subsidie bedraagt € 556.720,00, hierna: subsidiebedrag.

Artikel 3. Voorwaarden

Subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, wordt verleend onder de voorwaarde, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 4. Verplichtingen

Meldingsplicht

1. De subsidieontvanger heeft een algemene meldingsplicht op grond van de Regeling OCW-subsidies. De subsidieontvanger doet onverwijld een melding bij de minister van feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de subsidieverstrekking. Bij de melding worden de stukken overgelegd die betrekking hebben op de gemelde feiten en omstandigheden en wordt de oorzaak van de gemelde feiten en omstandigheden toegelicht.
2. De subsidieontvanger doet in ieder geval een melding indien het voor de subsidieontvanger aannemelijk is of had moeten zijn dat:
 - a) de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zijn verricht of zullen worden verricht of;
 - b) niet, niet tijdig of niet geheel aan de subsidieverplichtingen wordt voldaan of zal worden voldaan.
3. De subsidieontvanger heeft een bijzondere meldingsplicht op grond van de Wet bestuurlijke boete meldingsplichten door ministers verstrekte subsidies. De subsidieontvanger doet onverwijld melding bij de minister zodra de datum waarop de activiteiten waarvoor subsidie is verleend uiterlijk moeten zijn verricht, is verstrekt zonder dat de activiteiten geheel zijn verricht. Het niet voldoen aan deze bijzondere meldingsplicht is een overtreding ter zake waarvan door de minister een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.
4. Meldingen geschieden schriftelijk aan: het ministerie van OCW, onder vermelding van "Melding", ter attentie van DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML te Zoetermeer.

Verantwoording: activiteitenverslag en jaarverslaggeving

5. De subsidieontvanger toont aan de hand van een activiteitenverslag aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.
6. Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.
7. De subsidieontvanger legt op herkenbare wijze rekening en verantwoording af in de jaarverslaggeving, bedoeld in de Voorschriften voor de jaarverslaggeving niet-onderwijsinstellingen, zoals opgenomen in bijlage 2 van de Regeling OCW-subsidies. De verantwoording geschiedt ook overeenkomstig model Verantwoording van projectsubsidies, dat is opgenomen in die voorschriften.

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer

www.duo.nl

Onze referentie
OND/ODB-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
1319/mbo



8. De jaarrekening gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. De subsidieontvanger bedingt bij de accountant dat deze zijn onderzoek inricht overeenkomstig het Controleprotocol subsidies aan niet-onderwijsinstellingen, zoals opgenomen in bijlage 1 van de Regeling OCW-subsidies.
9. Het activiteitenverslag en de jaarverslaggeving worden uiterlijk 1 juli 2015 ingediend.
10. Het activiteitenverslag en de jaarverslaggeving worden gezonden aan: het ministerie van OCW, onder vermelding van "Verantwoording", ter attentie van DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML te Zoetermeer.

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
www.duo.nl

Onze referentie
OND/ODB-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
1319/mbo/

Artikel 5. Subsidievaststelling en terugvordering

1. De subsidie wordt vastgesteld binnen 22 weken na ontvangst van de gevraagde verantwoordingsinformatie.
2. Indien de activiteiten zijn uitgevoerd voor een bedrag dat lager is dan het begrote bedrag, zal de subsidie lager worden vastgesteld dan het verleende bedrag, bedoeld in artikel 2, en zullen de niet aan de activiteiten bestede middelen worden teruggevorderd.
3. Het niet voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen kan tot gevolg hebben dat de subsidie lager wordt vastgesteld en dat voorschotten geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd.

Artikel 6. Voorschot en betaling

1. Aan de subsidieontvanger wordt een voorschot verleend van 100 procent van het subsidiebedrag.
2. De subsidieontvanger ontvangt het voorschot, gebaseerd op de liquiditeitsbegroting, op de volgende wijze in de maand augustus € 372.266,00 en in oktober € 184.454,00.
3. De voorschotten worden overgemaakt op rekening van de subsidieontvanger met rekeningnummer IBAN nummer NL06 RABO 0309 3649 57 onder vermelding van verplichtingnummer 61200-26904.

Artikel 7. Toepasselijke regelgeving

Deze subsidie wordt verstrekt op grond van artikel 12 van de Regeling BVE-subsidies. Dit besluit, alsmede in ieder geval de navolgende regelgeving is van toepassing op de subsidieverstrekking:

- Wet overige OCW-subsidies;
- Regeling BVE-subsidies;
- Regeling OCW-subsidies;
- Algemene wet bestuursrecht;
- Wet bestuurlijke boete bijzondere meldingsplichten door ministers verstrekte subsidies;
- (Europese) regels omtrent aanbesteding.

Deze regelgeving is te raadplegen via www.wetten.overheid.nl.



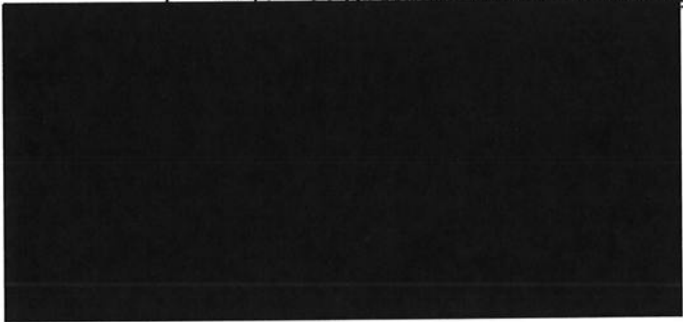
Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Voor vragen kunt u contact opnemen met het Informatie Centrum Onderwijs
(ICO) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO): (ICO/PO: [REDACTED])
ICO/VO: [REDACTED] ICO/BVH: [REDACTED].

Ik wens u veel succes met de uitvoering van de activiteiten.

Met vriendelijke groet,

Overeenkomstig het door de directeur van de directie MBO,
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap



Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
[REDACTED]
www.duo.nl

Onze referentie
OND/ODB-14/23037 U

Uw brief van
10 juli 2014

Uw referentie
1319/mbo [REDACTED]



Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [redacted]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. De heer [redacted]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum	25-03-2015	Contactpersoon	[redacted]
Onze referentie	1508/mbc [redacted]	Doorkiesnummer	[redacted]
Onderwerp	Addendum Verplichtingnummer 61200-26904	Bijlage(n)	2

Geachte heer [redacted]

In tegenstelling tot hetgeen er in de aanbiedingsbrief bij het inhoudelijke jaarverslag is aangegeven, wordt de jaarrekening over 2014 pas in juni naar DUO verzonden.

Om te voldoen aan de verplichting om uiterlijk voor 1 april een activiteitenverslag van het Steunpunt taal en rekenen vo aan te leveren, zenden wij u dit verslag hierbij alvast toe. Hierbij vindt u tevens een toelichting op de exploitatierekening van de Steunpunten taal en rekenen, zoals opgenomen in de jaarrekening. De financiële verantwoording van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs, waaronder ons Steunpunt ressorteert, ontvangt u separaat, zodra deze naar DUO is verzonden.

Met vriendelijke groet,
[redacted] en rekenen vo,

[redacted]
Adviseur bij het Steunpunt taal en rekenen mbo

Bijlagen: Activiteitenverslag 2014 Steunpunt taal en rekenen mbo
Toelichting exploitatierekening Steunpunten taal en rekenen

cc. De heer [redacted]

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [redacted]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. De heer [redacted]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 25-03-2015

Contactpersoon [redacted]

Onze referentie 1504/mbo [redacted]

Doorkiesnummer [redacted]

Onderwerp Verplichtingnummer 61200-26904

Bijlage(n) 2

Geachte heer [redacted]

Hierbij treft u het verslag aan van de in 2014 door het Steunpunt taal en rekenen mbo uitgevoerde activiteiten. Het verslag is tezamen met de financiële verantwoording ter vaststelling van de subsidie 2014 ook naar DUO verzonden.

In bijgevoegd verslag vindt u een volledig verslag van de activiteiten van het Steunpunt mbo in 2014, inclusief een rapportage over de jaarverslagen van de mbo-instellingen over 2013. Hierbij treft u tevens de jaarrekening van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs aan.

[redacted]

Bijlagen:

- Activiteitenverslag Steunpunt taal en rekenen mbo 2014
- Jaarrekening 2014 Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

cc. De heer [redacted]



STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenverslag 2014
Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug
bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord

1. Het Steunpunt in 2013

- 1.1. Werkwijze
- 1.2. Organisatie

2. Activiteiten

- 2.1. Website
- 2.2. Helpdesk
- 2.3. Servicedocumenten
- 2.4. Flitsberichten
- 2.5. Bijeenkomsten en conferenties
- 2.6. Netwerken
- 2.7. Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'
- 2.8. Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens
- 2.9. Ondersteuning moderne vreemde talen
- 2.10. Projecten en producten
- 2.11. Presentaties
- 2.12. Samenwerking met derden

3. Afsluiting

Bijlagen

- 1. Digitale helpdesk: aantal vragen/antwoorden per onderwerp
- 2. Rapportage analyse jaarverslagen 2013 taal en rekenen mbo

Voorwoord

Het verhogen van de taal- en rekenprestaties in het mbo vraagt een lange adem van alle betrokkenen. In 2009 is gestart met een inhaalslag in de hele onderwijskolom van primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Het volledige invoeringsproces van de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo loopt ook dus nog een aantal jaren door. Maar na zes jaar taal en rekenen zijn grote stappen zichtbaar die in dat proces zijn gezet.

Het jaar 2009 was zowel voor het Steunpunt als voor de mbo-instellingen een startjaar in de voorbereiding op de referentieniveaus taal en rekenen. De contouren van het overheidsbeleid stonden, maar veel moest nog verder worden uitgewerkt. Organisatie en activiteiten van het Steunpunt moesten worden opgebouwd. Instellingen oriënteerden zich op het nieuwe beleid. Het jaar 2010 was het jaar waarin de mbo-instellingen werkten aan het concretiseren van nieuwe regelgeving en instellingsbeleid in implementatieplannen taal en rekenen. Ook moesten alle na 1 augustus 2010 startende mbo-opleidingen rekenen en Nederlands aanbieden volgens de referentieniveaus. Er was dan ook grote behoefte aan ondersteuning bij de ontwikkeling van implementatieplannen en aan informatie over de betekenis van de nieuwe regelgeving voor de mbo-instellingen. Tijdens flitsbijeenkomsten, op de website, met servicedocumenten en via de helpdesk voorzag het Steunpunt daarin zo goed mogelijk.

Het jaar 2011 was het jaar waarin de implementatie van de inhaalslag taal en rekenen op stoom kwam. De mbo-instellingen waren begonnen met de uitvoering van de nieuwe plannen gericht op intensivering van het onderwijs in taal en rekenen. Daarnaast is onder regie van het College voor Examens (inmiddels College voor Toetsen en Examens) de voorbereiding van de centraal ontwikkelde, digitale examinering volop in gang gezet. De aard van de vragen aan het Steunpunt veranderde. Minder 'wat', meer 'hoe' en vooral heel veel meer 'examinering'. Het jaar 2011 werd het jaar waarin de voorbereiding op digitale centraal ontwikkelde examinering sterk de aandacht trok in de instellingen en dus ook bij het Steunpunt. In 2011 is het Steunpunt tevens gestart met de ondersteuning bij de moderne vreemde talen (mvt) in het mbo. Ook hierbij ging het vooral om informatie over veranderende regelgeving en ontwikkeling van ondersteunende materialen die instellingen helpen bij de invoering.

In 2012 was merkbaar dat de mbo-instellingen volop actief waren met het vormgeven van Nederlands en rekenen en Engels in hun onderwijs. Vooral de steeds dichterbij komende verplichte centrale examens bleken een hoge mate van urgentie te veroorzaken. De mbo-instellingen zijn in steeds grotere mate deel gaan nemen aan de pilotexamens. De dienstverlening van het Steunpunt lag dan ook voor een groot deel bij de ondersteuning van het proces van invoering van de examinering en de communicatie hierover tussen alle betrokken partijen. Behalve de invoering van de centrale examinering bleek ook de vormgeving van de instellingsexamens, zowel voor Nederlands als voor Engels, veel vragen op te leveren. De verandering van vragen over het 'wat' naar vragen over het 'hoe' is in 2012 ook doorgezet. Dat heeft ertoe geleid dat het Steunpunt meer is gaan ondersteunen op de inhoud van de implementatieprocessen. Dit komt vooral tot uiting in de projecten die het Steunpunt in 2012 is gestart.

In 2013 blijkt het 'wat' weer belangrijker geworden in de vragen aan het Steunpunt. Erg veel vragen gingen over (de wijzigingen op) het Examenbesluit, het vrijstellingenbeleid, het beleid rond studenten met een beperking bij de examinering van Nederlands en rekenen. Ook de regelgeving met betrekking tot de toetsing en examinering van de moderne vreemde talen en de vermelding van de moderne vreemde talen in het kwalificatiedossier blijft een lastig punt voor de scholen. De invoering van centrale examens Engels voor niveau 4 werd ook een punt van aandacht bij de scholen. Daarnaast is het toezicht van de Inspectie ook een belangrijk aandachtspunt. Uiteraard is weer verder gegaan met een aantal projecten, meer gericht op de inhoud van het onderwijs op het gebied van taal en rekenen. Hoewel besloten is dat het Steunpunt nog twee jaar door blijft gaan met zijn werkzaamheden is in 2013 ook gekeken naar de houdbaarheid van de opgeleverde producten na het ophouden van het Steunpunt. Dat heeft geleid tot een onderzoek naar exploitatiemogelijkheden van met name de producten Taal de Baas en Rekenen. Het Steunpunt vindt het zijn taak om ervoor te zorgen dat deze producten ook na afloop van het Steunpunt op een goede en goedkope manier op de markt blijven. De pilotexamens Nederlands en rekenen zijn inmiddels redelijk ingeburgerd in de mbo-instellingen. Hierdoor krijgen de resultaten een steeds beter voorspellende waarde voor de echte centraal ontwikkelde examens. De resultaten tot nu toe hebben er daarom toe geleid dat de pilotfase is verlengd voor Nederlands met één jaar en voor rekenen met twee jaar. Omdat met name de resultaten voor rekenen achterblijven bij de verwachting heeft het ministerie het Steunpunt gevraagd gesprekken te gaan voeren met alle scholen over hun rekenbeleid. De eerste ronde van deze gesprekken heeft in het najaar van 2013 plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot de rapportage 'Over rekenen gesproken', waarin naast succes- en faalfactoren ook adviezen worden gegeven aan zowel de minister als de mbo-instellingen op het gebied van rekenbeleid. Op grond hiervan heeft in 2014 een uitwisseling plaatsgevonden van goede voorbeelden tijdens een etalageconferentie.

In 2014 is de basisdienstverlening van het Steunpunt verder doorgezet. De scholen zitten nog steeds met veel vragen over de implementatie van taal en rekenen. Dit blijkt uit het aantal vragen aan het Steunpunt, dat ook dit jaar weer is gegroeid ten opzichte van 2013. Schooljaar 2014-2015 is het eerste jaar dat de resultaten voor Nederlands op mbo niveau 4 mee gaan tellen voor diplomering. De grootste zorgen blijken echter bij rekenen te liggen. De resultaten op de pilotexamens zijn hier de oorzaak van. Dit heeft geleid tot de instelling van twee commissies die onderzoek hebben gedaan naar de kwaliteit van de rekenexamens (commissie Bosker) en naar de verantwoorde invoering van de rekenexamens (commissie Steur). Beide commissies hebben een rapportage opgeleverd die weer heeft geleid tot wijzigingen in de regelgeving met betrekking tot de implementatie van de referentieniveaus. In 2014 heeft het Steunpunt ook de tweede ronde rekengesprekken gehouden in het kader van het Intensiveringstraject rekenen. Dit heeft geleid tot een rapportage met aanbevelingen aan de minister en aan de scholen. Deze komt in januari 2015 beschikbaar. De scholen waarderen dit traject zeer.

De onderwijsinstellingen in het mbo staan de komende jaren dus nog steeds voor de stevige klus hun onderwijs en examinering verder aan te passen aan de eisen die met de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen aan de opleidingen zijn gesteld. De invoering van verplichte centraal ontwikkelde examens vanaf 2014-2015 vraagt zeker nog een aantal jaren veel van de scholen. Goede communicatiekanalen en heldere informatie zijn daarbij cruciaal. Duidelijk is dat er niet alleen op het gebied van examinering maar ook op het gebied van onderwijs in taal en rekenen, de examinering van

moderne vreemde talen en de op handen zijnde centrale examinering van Engels in niveau 4 onverminderd sprake is van een grote behoefte aan informatie en uitwisseling van kennis. Het Steunpunt taal en rekenen mbo blijft in ieder geval in 2015 nog klaar staan om instellingen waar mogelijk te ondersteunen. Dit jaarverslag bevat een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt in 2014 in dit kader heeft verricht.

Ede, maart 2015

1

Het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2014

In 2014 is voortgebouwd op de dienstverlening zoals deze in voorgaande jaren al is ingezet. Er is bij de scholen nog steeds veel behoefte aan informatie over de wet- en regelgeving. In de voortgangsrapportage van december 2013 heeft OCW gemeld dat de resultaten voor rekenen nog grote zorgen baren. Aangekondigd is onderzoek te doen naar de kwaliteit van de examens. Tevens is het Steunpunt een intensiveringstraject rekenen gestart. Daarnaast is beleid geformuleerd voor leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie. In de voortgangsrapportage van OCW van juni 2014 wordt dit geconcretiseerd. De aanbevelingen van de commissie Bosker die onderzoek heeft gedaan naar de kwaliteit van de rekenexamens in vo en mbo en de aanbevelingen uit de startrapportage van het intensiveringstraject worden overgenomen. De communicatie hierover en uitleg van het gewijzigde beleid is voor een groot deel uitgevoerd door het Steunpunt. Het voor het eerst meetellen in schooljaar 2014-2015 van de examens voor Nederlands in de slaag/zak-beslissing heeft ook ondersteuning van het Steunpunt gevraagd. De implementatie van de centrale examens is sowieso een belangrijk onderwerp van vragen aan het Steunpunt. Door middel van servicedocumenten, bijeenkomsten en het cohortenoverzicht proberen wij hier (in samenwerking met het College voor Toetsen en Examens en de MBO Raad) zoveel mogelijk duidelijkheid over te geven. Projecten die in de loop van de jaren al waren gestart, hebben in sommige gevallen in 2014 een vervolg gekregen. Sommige (afgeronde) projecten vroegen om beleid ten aanzien van de exploitatie van de producten. Dit betrof digitale leermiddelen die met subsidie zijn ontwikkeld en die nu om een goede en voor scholen goedkope exploitatie vragen. .

In 2014 heeft ook de tweede ronde van het intensiveringstraject rekenen plaatsgevonden. Wederom is met alle bekostigde mbo-instellingen een gesprek gevoerd over het rekenbeleid. Hierbij waren de reflectiebrieven naar aanleiding van de gesprekken in najaar 2013 en de resultaten op de pilotexamens in 2013-2014 het uitgangspunt.

Een uitgebreidere beschrijving van de activiteiten vindt u in hoofdstuk 2.

1.1 Werkwijze

Bij de ondersteuning van de onderwijsinstellingen houdt het Steunpunt vast aan de in het startplan van april 2009 vastgelegde werkwijze. Het Steunpunt opereert zoveel mogelijk vraaggericht. De basisdienstverlening bestaat in de eerste plaats uit het bieden van actuele beleidsinformatie aan betrokkenen. Dit gebeurt via de website www.steunpunttaalrekenenmbo.nl en de helpdesk. Als de situatie erom vraagt (lange beleidsbrieven, complexe amvb's) stelt het Steunpunt 'Servicedocumenten' op, waarin belangrijke informatie beknopt en helder wordt weergegeven. Via 'Flitsbijeenkomsten' worden betrokkenen zo nodig extra geïnformeerd. Daarnaast stimuleert het Steunpunt kennisdeling, onder andere door middel van het [Portaal taal en rekenen mbo](#), door netwerkbijeenkomsten voor taal en rekenen en centrale examinering te organiseren en te begeleiden en door middel van (werk)conferenties.

Het Steunpunt brengt via www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl in beeld welk aanbod aan materialen en andere ondersteuning voor scholen op de markt beschikbaar is en stimuleert bij geconstateerde hiaten de ontwikkeling van extra instrumenten.

Voor het ministerie van OCW heeft het Steunpunt ook een 'radarfunctie'. Als zich in de praktijk knelpunten voordoen, ontvangt het ministerie via het Steunpunt hierover snel signalen. Hetzelfde geldt voor de Inspectie. Zo versterken beleid en uitvoering elkaar en wordt geborgd dat de balans tussen ambitie en haalbaarheid niet verstoord raakt.

1.2 Organisatie

De organisatie van het Steunpunt is het afgelopen jaar gewijzigd. De coördinator van de gezamenlijke Steunpunten is in juli gestopt met haar werkzaamheden. Het team mbo bestaat daarom sinds augustus 2014 uit een adviseur voor Nederlands en een adviseur voor rekenen, een adviseur moderne vreemde talen en een (gedeelde) managementassistent. Daarnaast is er een coördinator voor het netwerk rekenen en een externe projectadministrateur. De totale formatieomvang bedraagt ca. 3 fte, flexibel inzetbaar. Coördinatie en ondersteuning strekken zich ook uit over het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds januari 2012 ook over het Steunpunt taal en rekenen ve.

2 Activiteiten

Hieronder volgt een overzicht van de in 2014 door het Steunpunt taal en rekenen mbo ontplooidde activiteiten.

2.1 Website

De website www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl speelt een centrale rol in de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. en natuurlijk voor de helpdesk. Ook stelt het Steunpunt via de site 'Servicedocumenten' beschikbaar. In 2013 is de website opnieuw aangepast in verband met het verschijnen van Examenbladmbo.nl. Met het College voor Examens zijn afspraken gemaakt over de zaken die op de website van het Steunpunt thuis horen en zaken die op Examenblad mbo moeten staan.

De website en de helpdesk zijn complementair. De helpdesk verwijst instellingen regelmatig naar de site voor aanvullende informatie of documentatie en omgekeerd nemen instellingen na het lezen van informatie op de site contact op met de helpdesk met vragen over specifieke aspecten van het taal- en rekenbeleid. Mbo-instellingen weten de website van het Steunpunt goed te vinden (figuur 1).

Gebruikers waarderen in het bijzonder de actualiteit en de volledigheid van de website (al maakt de volledigheid het zoeken soms wel lastiger).

Figuur 1: Bezoekersaantallen website Steunpunt taal en rekenen mbo

	Aantal bezoekers	Aantal unieke bezoekers
Januari 2014	10558	7812
Februari 2014	10226	7420
Maart 2014	10128	7429
April 2014	9563	7139
Mei 2104	9084	6754
Juni 2014	9306	6827
Juli 2014	4120	3070
Augustus 2014	4225	3096
September 2014	11492	8342
Oktober 2014	10269	7697
November 2014	11830	9008
December 2014	8132	6167
Totaal	108933	80761

2.2 Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de adviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier meerdere

vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte, getuige ook onderstaande e-mailreacties.

Dank je wel. Dan had ik het goed begrepen.

Ja, je bevestigt wat ik dacht. Dat is af en toe nodig, omdat mensen me soms bestoken met allerlei argumenten en documenten waardoor ik ga twifelen. Bedankt weer.

Niet te bescheiden, je snelle en duidelijke reacties worden zeer gewaardeerd!!

Dank voor je reactie Helder!

Overigens: m'n complimenten voor jullie werk! De reactiesnelheid en de kwaliteit van de antwoorden is erg goed! Bedankt!

**Heel erg bedankt voor je aanbod dat ik door mag vragen...!
Jouw antwoorden helpen echt heel goed om meer duidelijkheid te krijgen.**

Dank je wel voor je snelle antwoord. Mijn collega dacht er namelijk anders over. Maar nu weet ik het zeker.

Je hebt mijn vraag zeer uitgebreid beantwoord tot en met de regelgeving. Nu kan ik mijn collega's ook goed informeren.

Hartelijk dank voor de informatie. Ik zal er dankbaar gebruik van maken. Mocht ik nog vragen hebben, zal ik zeker contact met u opnemen.

We kunnen verder.

In totaal zijn van januari 2014 tot en met december 2014 via de mail 1541 vragen beantwoord. Met afstand hadden ook het afgelopen jaar de meeste vragen aan het Steunpunt weer betrekking op examinering Nederlands, moderne vreemde talen en rekenen. Veel vragen gingen ook over leerlingen met ernstige rekenproblemen en dyscalculie. Ook vrijstellingen en de slaag/zak-regeling waren erg vaak terugkerende onderwerpen in de vragen. Zie bijlage 1 voor een overzicht van de vragen. Naast de vragen per mail zijn er ook erg veel vragen per telefoon beantwoord. De aantallen hiervan zijn niet bijgehouden. Ook is er een groot aantal vervolgvragen beantwoord via de mail. Ook deze zijn niet extra geteld.

2.3 Servicedocumenten

Het Steunpunt ziet informeren als een van zijn belangrijkste taken. Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Tot en met juni is nog een 'Nieuwsbrief COE' uitgebracht. Met de invoering van examenblad mbo van het College voor Toetsen en Examens is het Steunpunt hiermee gestopt. De informatievoorziening over de centrale examens loopt inmiddels via het mailsysteem van examenblad mbo. Indien nodig wordt de informatie vanuit examenblad nog gecommuniceerd via de website van het Steunpunt of via een flitsbericht.

Uitgebreider zijn de Servicedocumenten, waarin voor het mbo relevante informatie uit brieven van OCW of andere beleidsstukken handzaam wordt samengevat en toegelicht of schematisch uiteen

gezet. Flitsberichten en Servicedocumenten zijn uiteraard ook via de website van het Steunpunt beschikbaar. De Servicedocumenten worden daarnaast ook 'fysiek' verspreid tijdens conferenties, bijeenkomsten etc.

In 2014 publiceerde het Steunpunt onderstaande Servicedocumenten:

- Servicedocument Examinering bij derden
- Servicedocument vrijstellingen COE
- Servicedocument invoering COE Nederlands 3F in schooljaar 2014-2015
- Herzien servicedocument Wijziging Examen- en Kwalificatiebesluit Beroepsopleidingen
- Servicedocument Examinering generieke en beroepsspecifieke eisen taal en rekenen cohorten vanaf 2010.

2.4 Flitsberichten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld, communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'Flitsbericht'. Deze gaan doorgaans over een actueel onderwerp en kunnen op zeer korte termijn worden samengesteld en verspreid. Wordt duidelijk dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen, dan organiseert het Steunpunt een zogeheten 'Flitsbijeenkomst'. In 2014 zijn 22 flitsberichten verstuurd.

2.5 Bijeenkomsten en conferenties

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Vooral in de beginfase van het Steunpunt bleek er bij scholen veel behoefte te zijn aan extra informatie.

In 2014 organiseerde het Steunpunt een flitsbijeenkomst over de examinering rekenen voor studenten met ernstige rekenproblemen en/of dyscalculie. Deze bijeenkomst vond plaats op 27 januari. Het College voor Toetsen en Examens heeft in samenwerking met het Steunpunt en twee ROC's deze bijeenkomst verzorgd. De opbrengsten staan op de website van het Steunpunt. Deze bijeenkomst werd bezocht door 246 deelnemers.

Verder zijn in 2014 drie regionale bijeenkomsten georganiseerd met als titel: 'Op weg met de instellingsexamens taal'. Deze bijeenkomsten werden inhoudelijk ingevuld door CINOP en Cito in samenwerking met het Steunpunt. Deze bijeenkomsten zijn bezocht door 273 deelnemers. Ook van deze bijeenkomsten staan de opbrengsten op de website van het Steunpunt.

Op 27 november is een flitsbijeenkomst georganiseerd voor educatieve uitgeverij, scholingsaanbieders en andere ondersteuningsinstellingen, door de Steunpunten vo en mbo in samenwerking met het College voor Toetsen en Examens. Deze bijeenkomst ging over de ontwikkelingen met betrekking tot rekenen, de rekentoetsen en de rekenexamens, de pilot dyscalculie en het intensiveringstraject rekenen. Daarbij was er veel ruimte voor vragen. Voorheen werden ondersteuningsinstellingen geïnformeerd over de ontwikkelingen via het instellingenoverleg voor SLOA-instellingen. In overleg met OCW is dit overleg opgeheven. Om deze betrokkenen toch te

kunnen informeren is het Steunpunt gevraagd om voor deze doelgroep indien nodig ook flitsbijeenkomsten te organiseren.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. In 2014 zijn vier conferenties georganiseerd.

Rekenconferentie 'Rekenen doe je zo'

Op 11 maart 2014 organiseerde het Steunpunt de rekenconferentie 'Rekenen doe je zo'.

De conferentie is bezocht door docenten die rekenles geven of bij wie rekenen in de beroepsgerichte vakken een rol speelt. Daarnaast zijn projectleiders, beleidsmedewerkers en managers die meer willen weten over de huidige stand van zaken rondom de implementatie van de referentieniveaus rekenen en de centrale examinering aanwezig geweest. Tijdens de conferentie zijn 20 workshops en 3 lezingen aangeboden.

De conferentie werd bezocht door 269 deelnemers uit onder andere 49 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 7 niet-bekostigde mbo-instellingen.

De presentaties die tijdens de conferentie zijn gehouden, zijn direct na de conferentie gepubliceerd op de website van het Steunpunt.

Etalageconferentie 'Over rekenen gesproken'

Op 25 september 2014 vond de etalageconferentie 'Over rekenen gesproken' plaats. Deze conferentie was een spin off van het intensiveringstraject rekenen. Tijdens deze conferentie zijn interessante rekenpraktijken die tijdens de rekengesprekken aan de orde kwamen gepresenteerd door docenten voor docenten. Er waren 37 verschillende presentaties.

De conferentie werd bezocht door 175 deelnemers uit onder andere 40 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 4 niet-bekostigde mbo-instellingen.

Conferentie 'Taal op koers'

Op 29 oktober vond de mbo-taalconferentie 'Taal op koers' plaats in Nieuwegein. De aanleiding was dat scholen globaal vijf jaar bezig zijn met de implementatie van de referentieniveaus Nederlands. Een mooi moment om stil te staan bij de behaalde resultaten en de uitvoering van de implementatieplannen, maar ook om te bezien wat nog nodig is om de taalbeheersing van de mbo studenten zowel in de generieke als in de beroepscontext op niveau te krijgen. De conferentie was gericht op kennisdeling kennisverdieping, delen van ervaringen en goede voorbeelden. Naast Nederlands was ook Engels onderwerp van de conferentie.

De conferentie werd bezocht door 208 deelnemers uit onder andere 42 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 4 niet-bekostigde mbo-instellingen. De deelnemers waren docenten, beleidsmedewerkers en managers.

Verdiepingsconferentie Masterplan Dyscalculie

In december 2014 vonden drie verdiepingsconferenties plaats in het kader van het Masterplan Dyscalculie. De eerste van de drie conferenties was bestemd voor het mbo. De conferentie is georganiseerd in samenwerking met het Steunpunt vo en de KPC Groep. De conferentie is bezocht door 258 deelnemers van 58 verschillende bekostigde instellingen en 3 niet-bekostigde instellingen.

De conferenties bouwden voort op de eerdere conferenties in het kader van het Masterplan Dyscalculie van december 2013. Naar aanleiding van de evaluaties van de eerdere conferenties en een behoefte onderzoek van de KPC Groep zijn tijdens de verdiepingsconferentie vooral praktische handvatten aangereikt. Inhoudelijk was de verdiepingsconferentie gericht op het herkennen van ernstige rekenproblemen, die in principe door deskundige begeleiding oplosbaar zijn.

En verder

In verband met de invoering van centrale examinering heeft het College voor Examens, soms in samenwerking met Cito, diverse voorlichtings- en evaluatiebijeenkomsten georganiseerd. Het gaat dan om bijeenkomsten voor contactpersonen COE, examensecretarissen of toetsleiders / portal accountbeheerders in verband met evaluatie van de pilotexamens, voorlichting over Examentester en Facet, voorlichting over de pilotexamens 2014-2015. Tijdens deze bijeenkomsten is altijd iemand van het Steunpunt aanwezig voor het beantwoorden van vragen over de kaders en regelgeving.

2.6 Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. De netwerken komen bij elkaar zo vaak als daaraan behoefte is: de bijeenkomsten zijn altijd een middel, nooit een doel op zich. Sinds november 2011 was er ook een netwerk Contactpersonen COE met dezelfde doelstellingen als de netwerken taal en rekenen, namelijk kennisdeling en het vergroten van de betrokkenheid. In de zomer van 2014 is, met de oprichting van Examenblad mbo, het netwerk contactpersonen COE opgeheven. Het College voor Toetsen en Examens heeft dit netwerk overgenomen en uitgebreid tot een netwerk Examensecretarissen. De bijeenkomsten van dit netwerk worden nog wel mede georganiseerd door het Steunpunt. Ook de financiering ervan vindt plaats door het Steunpunt.

Netwerken taal

Het Steunpunt heeft een aantal jaren de samenhang tussen de reeds bestaande taalnetwerken van ITTA (MBO Taalacademie), MBO Raad (Platform Taal in mbo) en SLO (Netwerk Taal) gestimuleerd en gefaciliteerd. Dit heeft geleid tot een 'Denktank Taal'. Deze denktank taal is in 2014 enkele keren bij elkaar geweest in verband met de voorbereiding voor een taalconferentie voor Nederlands en de moderne vreemde talen in najaar 2014.

Netwerken rekenen

Het doel van deze door het Steunpunt gecoördineerde netwerkstructuur is op de eerste plaats het delen en verspreiden van kennis. Hiertoe bestaat 'Rekenen in mbo' uit drie lagen:

- een 'pioniersgroep' van ca. vijftien ROC's die een voortrekkersrol vervullen als het gaat om de ontwikkeling en uitvoering van rekenbeleid. Deze pioniersgroep is in 2014 zes keer bij elkaar gekomen, onder leiding van het Steunpunt.
- drie regionale subnetwerken vooral bedoeld voor docenten die met de implementatie van rekenen in de instellingen aan de slag zijn en waarbij altijd een door de docenten zelf aangedragen onderwerp centraal staat. Meestal is het eerste deel van de bijeenkomst informatief en het tweede deel uitwisseling van ervaringen, kennisdeling.

- een expertgroep, met daarin vertegenwoordigers van ondersteunende organisaties als CINOP en het Freudenthal Instituut.

Het Steunpunt organiseerde in 2014 drie series bijeenkomsten van de regionale subnetwerken: in januari, mei en november. Daaraan namen achtereenvolgens 87, 117 en 180 mensen deel, die afkomstig waren uit 64 verschillende bekostigde mbo-instellingen en 4 niet-bekostigde instellingen.

Netwerk contactpersonen COE / Netwerk examensecretarissen

Het netwerk contactpersonen COE dat in november 2011 is gestart is in 2014 één keer bij elkaar geweest op 15 april. Tijdens deze bijeenkomst ging het over het verloop van de pilotexamens, de overgang naar examinering met Facet (het nieuwe digitale examensysteem) en de organisatie van centrale examinering binnen de instellingen.

In de zomer van 2014 is het netwerk contactpersonen COE gestopt en overgegaan in het netwerk Examensecretarissen van CvTE. Met deze groep heeft een tweede netwerkbijeenkomst plaatsgevonden die mede door het Steunpunt is georganiseerd. Deze bijeenkomst vond plaats op 10 november en had als onderwerp de examinering van studenten met ernstige rekenproblemen. Dit onderwerp werd belicht vanuit de inhoud, de organisatie en de techniek. OCW, MBO Raad en CvTE verzorgden de presentaties tijdens deze bijeenkomst.

Op de eerste bijeenkomst zijn 62 contactpersonen geweest. Op de tweede bijeenkomst zijn 115 personen geweest van 40 verschillende MBO-instellingen en 3 niet-bekostigde instellingen.

2.7 Implementatie 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'

In november 2009 werd de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' gepubliceerd. Deze regeling maakt deel uit van de campagne van het ministerie van OCW om samen met de onderwijsinstellingen te bereiken dat leerlingen in alle onderwijssectoren beter gaan presteren in Nederlandse taal en rekenen. In het kader van deze regeling wordt tot en met 2013 jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan mbo-instellingen ter beschikking gesteld om het taal- en rekenniveau van deelnemers te vergroten. In 2013 is besloten de regeling met een jaar te verlengen (tot en met 2014).

Implementatie in jaarverslagen

Instellingen die voor deze financiering in aanmerking willen komen, moesten in 2010 een implementatieplan taal en rekenen mbo indienen. Hierin beschrijft de instelling hoe het taal- en rekenbeleid wordt ontwikkeld, waaraan de extra financiële middelen worden besteed en hoe de effecten van de extra onderwijsinspanningen worden gemeten. Instellingen beslissen zelf hoe zij de extra middelen investeren (extra onderwijstijd, aanpassingen in didactiek en pedagogiek, professionalisering docenten). Wel verwacht OCW dat instellingen hun uitgaven in het kader van de regeling jaarlijks verantwoorden in hun jaarverslag.

Zoals het Steunpunt in 2010 de implementatieplannen van de instellingen heeft geanalyseerd, heeft het Steunpunt, net als in 2011, 2012 en 2013, in 2014 wederom een analyse gemaakt van de jaarverslagen. Hierbij is gekeken naar de zichtbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen, de voortgang van de implementatie en waar mogelijk naar de effecten van taal- en rekenbeleid op de resultaten van de deelnemers. De rapportage van deze analyse is als bijlage opgenomen bij dit verslag. De conclusie die getrokken kan worden is dat vrijwel alle scholen actief en zeer bewust bezig zijn met de implementatie van taal en rekenen en met de voorbereiding op de centrale examens. De

activiteiten en hieraan bestede middelen komen in grote lijnen overeen met die van voorgaande jaren. Nog steeds is er veel aandacht voor extra onderwijstijd, remedial teaching, faciliteiten en scholing van docenten. Het is ook duidelijk dat de scholen een steeds beter beeld krijgen van de resultaten van hun implementatieplan en hier op inspelen bij beleidsplannen voor de komende tijd.

De algemene tendens in de jaarverslagen is positiever dan deze in de voorgaande jaren was. Waar er voorgaande jaren nog een aantal scholen was dat in hun jaarverslag hardop twijfelde aan de haalbaarheid van het project taal en rekenen mbo, is daar nu geen sprake meer van.

Zie Bijlage 2 voor de 'Rapportage analyse jaarverslagen taal en rekenen mbo'. Deze bevat de resultaten van de analyse van de ingediende jaarverslagen over 2013.

2.8 Implementatie Centraal Ontwikkelde Examens

Eind 2009 stuurde de toenmalige staatsecretaris van OCW, Van Bijsterveldt, een brief aan de Tweede Kamer waarin het besluit werd toegelicht om voor het mbo centraal ontwikkelde examens in te voeren voor taal en rekenen. De centraal ontwikkelde examens, die digitaal worden afgenomen, worden geleidelijk, en in nauwe samenwerking met het veld, geïmplementeerd. In het schooljaar 2013-2014 zouden taal en rekenen op mbo-4 centraal worden geëxamineerd worden. Met een brief van december 2012 heeft de minister besloten om de pilotfase van de centrale examens te verlengen. Voor Nederlands met één jaar, voor rekenen met twee jaar. Dit heeft geleid tot veel vragen vanuit de scholen over de precieze consequenties daarvan voor de verschillende cohorten. Opnieuw is alle regelgeving bekeken en op grond daarvan een nieuw cohortenoverzicht gepubliceerd waarin de slaag-/zakbeslissing wordt beschreven per cohort en per jaar van diplomering. Ook Engels is hierin meegenomen, omdat het voornemen is vanaf 2017-2018 op niveau 4 ook Engels centraal te examineren.

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is nauw betrokken bij de informatievoorziening rondom de invoering van centraal ontwikkelde examens. Het Steunpunt maakt deel uit van de werkgroep taal en rekenen (waarin ook CvE, Cito, MBO Raad en OCW vertegenwoordigd zijn), waarin invoeringszaken worden besproken en waarin de vergaderingen van de Stuurgroep COE worden voorbereid. Met een brief van 17 december 2014 van de minister aan de Tweede Kamer zijn weer diverse beleidswijzigingen voorgesteld. Over deze brief heeft het Steunpunt een servicedocument gemaakt en zodra de wijzigingen definitief worden ingevoerd ligt er weer een nieuw cohortenoverzicht klaar.

Contactpersonen

Het Steunpunt was sinds 2011 verantwoordelijk voor het bijhouden van de registratie van instellingscontactpersonen COE. De invoering van centraal ontwikkelde digitale examens taal en rekenen in het mbo vraagt om goede samenwerking tussen verschillende betrokkenen binnen de instelling. Examenorganisatie, ICT-voorzieningen, beleid en onderwijs moeten in een nauw en zorgvuldig samenspel worden ingericht. De organisatie- en communicatiestructuur van instellingen verschilt enorm. Het is daarom belangrijk dat er per instelling een contactpersoon is, één aanspreekpunt voor alle zaken die betrekking hebben op centraal ontwikkelde examens. Zij of hij weet welke informatie voor wie van belang is en kan er dan ook voor zorgen dat alle essentiële informatie tijdig op de juiste plaatsen en bij de juiste personen binnen de instelling terechtkomt. De informatievoorziening van het Steunpunt rondom de centrale examens richtte zich in de eerste plaats op de contactpersonen. De belangrijkste kanalen daarvoor waren het netwerk contactpersonen COE

(zie paragraaf 2.6) en de nieuwsbrief COE. Zoals eerder gemeld is dit netwerk in de zomer van 2014 opgeheven en heeft plaatsgemaakt voor het netwerk examensecretarissen van het College voor Toetsen en Examens. Het Steunpunt blijft hier uiteraard nauw bij betrokken.

Nieuwsbrief COE

Met de nieuwsbrief COE aan bovengenoemde contactpersonen bereikte het Steunpunt snel en effectief degenen die binnen een instelling aanspreekpunt/coördinator zijn voor de implementatie van centraal ontwikkelde examens. De contactpersonen werden in deze e-mailnieuwsbrieven bijgepraat over relevante ontwikkelingen, opgeroepen om mee te denken over bijvoorbeeld de pilot-examens of geattendeerd op speciale bijeenkomsten over centrale examinering. Vanaf oktober 2011 werd maandelijks een nieuwsbrief COE verspreid onder de contactpersonen. Deze nieuwsbrief kwam tot stand in samenspraak met het College voor Toetsen en Examens. Met het opheffen van het netwerk contactpersonen COE is ook gestopt met de nieuwsbrieven. Deze worden vanaf augustus 2014 verspreid door het CvTE. In totaal zijn in 2014 nog vier nieuwsbrieven COE verzonden.

Bijeenkomsten

Tijdens speciale (regionale) bijeenkomsten informeert het College voor Examens, soms in samenwerking met het Steunpunt, betrokkenen/contactpersonen over nieuwe ontwikkelingen of andere relevante zaken op het gebied van het implementatietraject centrale examinering. Het Steunpunt is altijd bij deze bijeenkomsten aanwezig om vragen te beantwoorden en toelichting te geven op de kaders en regels rond de implementatie van de centraal ontwikkelde examens.

2.9 Ondersteuning moderne vreemde talen (mvt)

De positie van moderne vreemde talen, en dan met name het Engels voor niveau 4, in het mbo vertoont overeenkomsten met die van Nederlandse taal en rekenen. Ontwikkelingen in het landelijk beleid deden verwachten dat de behoefte aan informatie en uitwisseling verder zou toenemen. Vanaf 1 november 2010 heeft het Steunpunt daarom de taak gekregen mbo-instellingen ook te ondersteunen op het gebied van de moderne vreemde talen. In verband daarmee beschikt het Steunpunt vanaf dat moment over een speciale mvt-adviseur. De activiteiten van de mvt-adviseur concentreren zich rond vier taken:

- helpdesk en website;
- bijeenkomsten en presentaties;
- signalering vraagstukken vanuit het mbo-werkveld naar instanties zoals OCW, de MBO Raad en de onderwijsinspectie;
- aansturing van projecten zoals de Handreiking mvt en voorbeeldinstellingsexamens mvt.

De vragen die bij het Steunpunt binnenkomen en de informatiebehoefte die tijdens bijeenkomsten blijkt, hangen vooral samen met de veranderde plaats van de mvt in de kwalificatiedossiers vanaf schooljaar 2011-2012, de uitslagregel en de examinering van generieke en (beroeps)specifieke mvt-eisen. Daarnaast bestaat een grote informatiebehoefte over het toezichtkader van de onderwijsinspectie. Er is sprake van onzekerheid over wat precies wordt verwacht vanuit de regelgeving en in het inspectietoezicht. Scholen zoeken in hun vragen aan het Steunpunt bevestiging van hun interpretatie van de regelgeving. Daarnaast leiden landelijke beleidsontwikkelingen tot

vragen: de opname vanaf 2012 van Engels als generieke eis voor mbo-4 in de dossiers, de wijze waarop generiek Engels in de examen- en uitslagregeling wordt opgenomen en dat voor mbo-4 vanaf schooljaar 2017-2018 sprake zal zijn van centrale examinering Engels. De informatiestroom over de gefaseerde implementatiefase van de centrale examinering Engels gebeurt vooral via de website examenbladmbo.nl van het College voor Toetsen en Examens. De invoering van de herziene kwalificatiestructuur en de plaats van de moderne vreemde talen daarbinnen, waaronder de keuzedelen, leidt tot weer nieuwe vragen.

2.10 Projecten en producten

Het Steunpunt taal en rekenen mbo initieert activiteiten waarmee een impuls wordt gegeven aan de intensivering van het taal- en rekenonderwijs in mbo-instellingen. Soms ontwikkelt het Steunpunt in het kader daarvan zelf ondersteunende instrumenten, maar meestal wordt de ontwikkeling van producten of diensten – in nauwe samenwerking met het Steunpunt – uitbesteed aan derden. In 2014 zijn alle lopende projecten afgerond. Er zijn geen nieuwe projecten meer gestart. De meeste projecten vonden plaats in het kader van de aanvullende financiering. De verantwoording daarover is opgenomen in het verslag over de aanvullende activiteiten 2010 – 2014. Hieronder volgt een overzicht van de projecten waar in 2014 nog aan gewerkt is.

- **Taal de Baas**

'Taal de baas' is ontwikkeld door ITTA, Bureau ICE en Tremani in opdracht van het Steunpunt. Met het programma wordt eerst een diagnose van de student op de taalvaardigheden lezen, luisteren en woordenschat gesteld en vervolgens worden taal oefeningen op maat geboden. Een student kan met Taal de baas individueel (tijd- en plaats onafhankelijk) aan het werk. Het programma kan gebruikt worden naast bestaande toetsen en methodes. Het programma is in mei 2011 gelanceerd en kosteloos aan de scholen beschikbaar gesteld tot augustus 2014. Na een gebruikersonderzoek is in 2012 het programma verbeterd en gebruiksvriendelijker geworden. Uit dit gebruikersonderzoek is verder gebleken dat het programma het best tot zijn recht komt als het wordt ingezet in de context van studieondersteuning / extra lessen voor taalzwakke mbo studenten.

In 2013 is een traject gestart rondom de exploitatie van het programma. Er is met vier externe partijen een sublicentieovereenkomst gesloten voor het verder exploiteren van Taal de baas. Twee van deze aanbieders bleden het programma sinds 1 januari 2014 ook daadwerkelijk aan. Zie aan het eind van dit hoofdstuk de passage over exploitatie van ontwikkelde leermiddelen.

- **Bouwstenen voor leesbevordering voor PW en OA**

De in het kader van het project 'Leesbevordering' ontwikkelde docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010. In opdracht van het Steunpunt heeft CINOP een vervolgproject 'Bouwstenen voor leesbevordering' uitgevoerd. Het project omvat tien bouwstenen. Deze zijn ontwikkeld in samenwerking met mbo-scholen en bibliotheken, de Stichting Lezen en het Kenniscentrum Calibris. Een belangrijk doel is te bevorderen dat studenten van de opleidingen PW en OA meer, beter en met plezier gaan lezen. Bovendien zijn de bouwstenen erop gericht de studenten zo toe te rusten, dat zij in hun toekomstig beroep bijdragen aan leesbevordering in kinderopvang en onderwijs.

Docenten van de opleidingen PW en OA konden individueel of in teamverband deelnemen aan bijeenkomsten en workshops op maat voor lezen en leesbevordering. Een stuurgroep, waarin onder meer een vertegenwoordiging van de BTG Zorg en Welzijn, een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum (Calibris) en een docent Zorg en Welzijn, volgde het project op hoofdlijnen. Inmiddels hebben er drie bijeenkomsten bij bibliotheken plaatsgevonden, waarbij bibliotheekmedewerkers in het kader van het project zijn geïnformeerd over het mbo en met name de opleidingen PW en OA en wat de bibliotheken voor deze studenten kunnen betekenen. In oktober 2013 hebben op drie verschillende roc's studenten PW en OA deelgenomen aan activiteiten in het kader van het project. Deze activiteiten vielen samen met de Kinderboekenweek. Door externe factoren is het budget voor dit project niet uitgeput. In overleg met OCW heeft het Steunpunt CINOP vervangende opdrachten gegeven voor het niet uitgeputte deel van het project. Deze projecten zijn in 2014 afgerond.

Extra voorbeeldtoetsen Nederlands

Scholen werken vanaf oktober 2012 met de eerder opgeleverde formats, de voorbeelden, het beoordelingsmodel en de handreiking. Het materiaal wordt veel gebruikt en breed gewaardeerd. Er bleek in de praktijk van de scholen behoefte aan meer voorbeelden, waarbij organiseerbaarheid en efficiëntie voorop staan. Zo zijn onder meer voorbeeldexamens voor de laagste mbo niveaus en examens waarin meerdere vaardigheden zijn gecombineerd, ontwikkeld. Als onderdeel van dit project is door middel van gefilmde interviews de organisatie van de instellingsexamens op verschillende roc's in beeld gebracht. De extra voorbeeldtoetsen en gefilmde interviews zijn in april 2014 via de website van het Steunpunt aan de scholen beschikbaar gesteld.

Lezen in mbo

Voor een ander deel van het niet bestede budget voor de bouwstenen leesbevordering heeft CINOP in 2013 de opdracht gekregen voorbeelden van leesbevordering in het mbo te verzamelen en te beschrijven. Deze brochure is vanaf maart 2014 beschikbaar als boekje Van leesclub naar boekenbattle en is ook via de website van het Steunpunt te downloaden.

Interactief beoordelaarsplatform Grip op taal

Voor docenten is het vaak lastig om productieve taalvaardigheid (met name spreken, gesprekken en schrijven) goed te beoordelen. Wanneer is een taalprestatie op 2F of 3F onvoldoende, voldoende, of juist goed? Na overleg met OCW heeft het Steunpunt in 2013 Cito gevraagd om een interactief beoordelaarsplatform te ontwikkelen. Hiermee krijgen docenten een instrument in handen waarmee ze – samen met collega's – hun beoordelaarsvaardigheid kunnen verhogen. Docenten kunnen online een taalprestatie zien (film, audio of pdf), hun eigen beoordeling invullen en vervolgens zien hoe een groep experts dezelfde prestatie heeft beoordeeld. Het online programma is in maart 2014 gelanceerd met in totaal 12 voorbeelden van taalprestaties, zowel op 2F als op 3F. Het programma is via de website van het Steunpunt beschikbaar.

- **Aanbodoverzicht taal en rekenen en mvt**

In opdracht van het Steunpunt inventariseerde Actis Advies het aanbod aan leermiddelen,

toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. De eerste versie hiervan stamt uit 2009. Begin 2010 verscheen een update, waarin ook mvt is opgenomen. Een nieuwe, webbased versie is mei 2011 opgeleverd en beschikbaar op www.aanbodoverzichttaalenrekenen.nl. Er kan geselecteerd worden op schoolsoort (vo, mbo en ve), op vakgebied (taal, rekenen, mvt) en op categorie (beleidsondersteuning, leermiddelen, nascholing, toetsen, volgsystemen). Onderhoud en actualiseren kan permanent plaatsvinden en is minder bewerkelijk geworden. Aanbieders leveren via de website zelf de informatie over hun aanbod aan. Na een (wekelijkse) check door het Steunpunt wordt de nieuwe informatie voor bezoekers zichtbaar.

- **ffRekenen**

Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft APS-Gecijferd! de opdracht gegeven om in samenwerking met de Stichting Alfabetter, de Hogeschool Utrecht, lectoraat Gecijferdheid en de Stichting Expertisecentrum ETV.nl een demoversie te ontwikkelen van een webbased leermiddel. Met behulp van dit leermiddel kunnen (jong-)volwassen rekenzwakke deelnemers op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid verhogen. Dat is belangrijk voor de kwaliteit van hun participatie in de maatschappij, maar ook voor de generaties waarvan zij de ouders zijn. Het materiaal sluit aan op de belevingswereld van volwassenen. Het leermiddel richt zich op referentieniveau 2F voor de doelgroep die veelal 1F niet heeft afgerond.

De eerste fase van dit project betrof de ontwikkeling van een demo. De ontwikkeling is gestart in mei 2010 en opgeleverd in het voorjaar van 2011.

Na een evaluatiefase is besloten tot doorontwikkeling van dit programma. De definitieve naam van het programma werd gewijzigd in ffRekenen. Het vervolg is in twee fasen gesplitst. In november verschenen 18 nieuwe leerstofeenheden en 37 themavraagstukken in 5 varianten. In de zomer van 2013 is nogmaals een substantieel aantal leerstofeenheden en themavraagstukken beschikbaar gekomen. Het programma is in zijn geheel opgeleverd in april 2014. Voor de exploitatie van ffRekenen zie het onderdeel *Exploitatie ontwikkelde leermiddelen*.

- **Voorbeeldinstellingsexamens Moderne Vreemde Talen**

Vanaf het begin van de helpdesk-functie van het Steunpunt zijn veelvuldig vragen gesteld over examinering moderne vreemde talen, beoordeling, weging en de slaag/zak-beslissing. Scholen zijn op zoek naar de balans tussen de generieke examinering en de beroepsspecifieke examinering. De vraag naar goede voorbeelden hiervoor kreeg een impuls na de publicatie van de voorbeeldinstellingsexamens Nederlands in 2012. De veranderde regelgeving dat generieke eisen cijfermatig beoordeeld moeten worden (aug. 2012) deed de vraag stijgen. In opdracht van het Steunpunt zijn daarom in de periode van maart 2013 - augustus 2013 door CINOP voorbeeldinstellingsexamens mvt ontwikkeld. CINOP heeft hierbij docenten mvt uit het mbo ingezet, alsmede examenexperts. De publicatie van de voorbeeldexamens is tot stand gekomen na consultatie van OCW en de onderwijsinspectie. In april 2014 zijn door het Steunpunt gebruikersbijeenkomsten georganiseerd waar de voorbeeldexamens en de toepassing daarvan, nader werden toegelicht.

- **Portaal Taal & Rekenen**

Samen met Kennisnet legde het Steunpunt in 2010 de grondslag voor het [Portaal Taal en Rekenen mbo](#), een virtuele 'marktplaats' voor digitaal leermateriaal voor taal- en rekenonderwijs in het mbo. Gebruikers kunnen hier terecht om lesmateriaal te zoeken of om zelf ontwikkeld

materiaal te uploaden. Net als in voorgaande jaren zijn ook in 2014 weer workshops voor docenten gehouden om met Portaal te leren werken. In totaal hebben er 8 workshops plaats gevonden. Tevens is hard gewerkt aan het bekend maken van Portaal in het mbo-veld. Het Steunpunt levert twee moderatoren, één voor taal en één voor rekenen. In 2013 is Portaal geïntegreerd in Wikiwijs. In 2014 heeft weer een actualiseringsslag plaatsgevonden in samenwerking met Kennisnet. Het aanbod voor de workshops blijft ook in 2015 gelden.

- **Masterplan Dyscalculie**

Voorjaar 2013 is door het ministerie van OCW aan KPC-groep en de Steunpunten vo en mbo gevraagd een masterplan dyscalculie te ontwikkelen.

Het Masterplan Dyscalculie biedt scholen en onderwijsinstellingen (po, vo, (v)so en mbo) handreikingen om ernstige rekenproblemen en dyscalculie bij leerlingen en studenten te signaleren, diagnosticeren en hen daarna te kunnen doorverwijzen. Daarnaast biedt het Masterplan scholen handreikingen om leerlingen en studenten met dyscalculie op een geïntegreerde manier zó te ondersteunen, dat zij in staat zijn om onderwijs op hun eigen niveau te volgen. Het in 2012 verschenen *Protocol dyscalculie* is uitgangspunt bij de ontwikkeling van het masterplan. In 2013 is door het Steunpunt een conferentie georganiseerd over dit onderwerp, waarbij onder andere de website www.masterplandyscalculie.nl is gelanceerd. Eind 2014 heeft een verdiepingconferentie plaatsgevonden over het masterplan.

- **Intensiveringstraject rekenen**

De rekenprestaties van veel leerlingen in het vo en het mbo geven nog reden tot zorg. De afstand van de prestaties tot de vereiste referentieniveaus is bij de meeste leerlingen nog groot. Dit blijkt uit de pilotrekenoets in het vo en de pilots centraal examen in het mbo. In opdracht van het ministerie zijn de Steunpunten taal en rekenen vo en mbo najaar 2013 gestart met een tweejarig intensiveringstraject, waarbij scholen bezocht worden en advies op maat krijgen over hun rekenbeleid. Het doel is om de scholen te stimuleren hun prestaties op rekengebied te verbeteren en ze daarbij praktische handvatten te bieden. Scholen worden geholpen bij het formuleren en concretiseren van hun ambities op rekengebied. Het rekenbeleid van de school is het uitgangspunt. Hierbij gaat het ook om verspreiding van goede voorbeelden. Van de eerste gespreksronde is een startrapportage verschenen 'Over rekenen gesproken' met aanbevelingen voor de minister en de scholen. De resultaten van de gesprekken zijn meegenomen in de MBO15 gesprekken met de Colleges van Bestuur van de scholen. In de rekengesprekken kwamen vaak interessante rekenpraktijken naar voren. Het Steunpunt heeft een uitgebreide inventarisatie hiervan gedaan en deze praktijken op haar website gezet ter kennisdeling. In september heeft over deze goede voorbeelden een conferentie plaatsgehad (zie 2.5). In het najaar van 2014 heeft een tweede gespreksronde plaatsgevonden met de scholen. Hierover zal in januari 2015 een vervolgrapportage plaatsvinden.

- **Exploitatie ontwikkelde leermiddelen**

In opdracht van het Steunpunt zijn de programma's *Taal de baas* en *ffRekenen* ontwikkeld. Om te kunnen garanderen dat deze programma's ook na afloop van het Steunpunt op een goede en goedkope manier door scholen gebruikt kunnen worden, is het Steunpunt op zoek gegaan naar mogelijkheden hiervoor. Als uitkomst daarvan is een traject gestart om de exploitatie van deze

producten door meerdere marktpartijen te laten verzorgen. Marktpartijen (uitgevers) kunnen zich melden bij het Steunpunt met een plan om de producten aan te bieden, te onderhouden en eventueel verder te ontwikkelen. Voor Taal de baas hebben vier partijen (onderwijsuitgevers) te kennen gegeven het programma voor langere tijd te willen exploiteren en voor de scholen te ontsluiten. Hiervoor is een sublicentieovereenkomst gesloten met het Steunpunt. Het Steunpunt heeft Taal de baas tot augustus 2014 nog beschikbaar gesteld aan de scholen, daarna hebben de sublicentienemers dit overgenomen. De ontwikkeling van ffRekenen is in april 2014 afgerond. De exploitatie hiervan is middels sublicentieovereenkomsten inmiddels door vijf aanbieders ter hand genomen.

2.11 Presentaties

Tot de informatietaak van het Steunpunt behoort ook het letterlijk 'brengen' van nieuws. De adviseurs van het Steunpunt zijn regelmatig op locatie 'bij derden'. Dat kunnen bijeenkomsten zijn van de taal- en rekennetwerken, maar ook sessies van individuele mbo-instellingen, kenniscentra of educatieve uitgeverijen.

Hieronder (in willekeurige volgorde) een aantal instellingen en organisaties waarbij het Steunpunt in 2013 een presentatie verzorgde (los van de netwerken en de taal-, reken- en CvE-conferenties):

- Netwerk EVC
- Netwerk examinering
- SBB
- Diverse ROC's
- Uitgeverij Malmberg
- BTG Handel en Mode
- Uitgeverij Noordhoff
- Uitgeverij Instruct

2.12 Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van studenten op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die, in opdracht van OCW, actief zijn op het gebied van taal en rekenen.

Met de MBO Raad overlegt het Steunpunt zowel op bestuurlijk als inhoudelijk niveau. Met het procesmanagement MBO15 vindt, alleen al door de organisatorische verwevenheid en de fysieke nabijheid, voortdurend informatie-uitwisseling en overleg plaats. Dat geldt ook voor het Steunpunt taal en rekenen vo en sinds 2012 ook het Steunpunt taal en rekenen ve waarmee nauw wordt samengewerkt.

Hieronder een overzicht van overige organisaties (in willekeurige volgorde) waarmee het Steunpunt een structureel samenwerkingsverband heeft.

- *Ministerie van OCW*
Het ministerie van OCW is opdrachtgever van het Steunpunt. Het Steunpunt heeft voor het ministerie ook een radarfunctie: wat speelt er in de instellingen op het gebied van taal en rekenen dat van belang is voor de beleidsontwikkeling en beleidsuitvoering?
- *Inspectie van het Onderwijs*

De inspectie ontwikkelt het toezichtkader op taal en rekenen in het mbo. Hierover vindt regelmatig overleg plaats met het Steunpunt. De inspectie was ook betrokken bij de totstandkoming van de voorbeeld instellingsexamens mvt.

- **Nationaal Expertisecentrum Leerplanontwikkeling (SLO)**
In opdracht van het ministerie van OCW coördineerde SLO het project Inhaalslag Taal en rekenen. In dit project werkten partijen samen die ondersteuning bieden op het gebied van de nieuwe regelgeving rondom taal en rekenen. In dit verband werd een aantal keer per jaar een 'Instellingenoverleg' georganiseerd. Het Steunpunt participeerde in dit overleg. Inmiddels is dit overleg opgeheven. Het Steunpunt heeft de taak overgenomen om indien nodig een flitsbijeenkomst te organiseren over belangrijke ontwikkelingen voor de ondersteuningsaanbieders. In 2014 heeft één bijeenkomst plaatsgevonden. Daarnaast is regelmatig overleg met SLO gericht op afstemming van informatie en advies over de ontwikkelingen rond taal en rekenen. SLO beheert de OCW-website www.taalenrekenen.nl over de referentieniveaus en doorlopende leerlijnen taal en rekenen.
- **College voor Toetsen en Examens (CvTE)**
Het CvTE is verantwoordelijk voor de centrale examens rekenen en taal in het mbo. Het Steunpunt en het CvTE hebben intensief overleg over het informeren hierover van de mbo-instellingen. Het CvTE organiseert de werkgroep centrale examens taal en rekenen, waarin het Steunpunt participeert. Nieuwe informatie vanuit het CvTE, wordt door middel van flitsberichten door het Steunpunt aan de scholen gecommuniceerd. Daarnaast organiseren CvTE en Steunpunt samen bijeenkomsten over de implementatie van de centrale examens en sinds november 2011 netwerkbijeenkomsten voor contactpersonen centrale examens.
- **Cito**
Cito ontwikkelt in opdracht van het College voor Examens de centrale examens voor taal en rekenen. Cito en Steunpunt nemen beide deel aan de werkgroep centrale examens. Daarnaast ontwikkelt Cito in samenwerking met CINOP voorbeeld instellingsexamens voor Nederlandse taal (spreken, gesprekken voeren en schrijven blijven onderdeel van het instellingsexamen in het mbo). Cito was ook betrokken bij de rekennetwerken van oktober 2013.
- **MBO Raad**
De MBO Raad vertegenwoordigt de belangen van de bekostigde mbo-instellingen. Over de ontwikkelingen rond taal en rekenen is veelvuldig contact tussen het Steunpunt en de MBO Raad.
- **Expertisecentrum Beroepsonderwijs (ECBO)**
ECBO onderzoekt (de effecten van) taal- en rekenbeleid in het mbo. In 2011/2012 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de professionalisering van rekendocenten. Het Steunpunt zit in de klankbordgroep. Regelmatig vindt overleg plaats over vervolgonderzoek.
- **Steunpunt taal en rekenen vo**
Sinds februari 2010 is het Steunpunt taal en rekenen vo actief. Bestuurlijk is dit Steunpunt bij dezelfde stichting ondergebracht als het Steunpunt taal en rekenen mbo. Beide Steunpunten zijn op dezelfde locatie gehuisvest en werken nauw samen. Wekelijks is er werkoverleg en ook tussendoor is er veel contact.
- **Steunpunt taal en rekenen ve**
Sinds januari 2012 is het Steunpunt taal en rekenen ve gestart. Ook dit Steunpunt is bestuurlijk ondergebracht bij de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs en op dezelfde locatie als de steunpunten mbo en vo gehuisvest. Wekelijks is er werkoverleg en er wordt veel samengewerkt.

Verder onderhield het Steunpunt in 2014 contact met:

- **APS**
APS neemt deel aan de expertgroep Rekenen. Daarnaast heeft APS in samenwerking met derden een digitaal leermiddel voor zwakke rekenaars ontwikkeld: *ff*Rekenen. Ook heeft APS 'rekenposters' ontwikkeld die door de Steunpunten vo en mbo naar de vo- en mbo-instellingen zijn verstuurd. APS participeerde ook in het project Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo.
- **Bureau ICE**
Bureau ICE ontwikkelt toetsen voor taal en rekenen. Hierover vindt overleg plaats en daarnaast verzorgt Bureau ICE regelmatig workshops tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. Bureau ICE was tevens een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend programma Taal de baas.
- **CED-Groep**
CED-Groep heeft in opdracht van het Steunpunt samen met Ideeën & Media het instrument ICO ontwikkeld waarvan de ontwikkeling in 2011 nog doorliep. Dit project is in 2012 stop gezet. In 2012/2013 heeft de CED-groep het product Vakbegrip ontwikkeld in opdracht van het Steunpunt.
- **CINOP**
Steunpunt en CINOP hebben regelmatig contact. CINOP participeert in de door het Steunpunt georganiseerde Expertgroep Rekenen en de Denktank Taal. CINOP heeft in opdracht van het Steunpunt de voorbeeld instellingsexamens moderne vreemde talen ontwikkeld. Driemaal per jaar organiseert CINOP bijeenkomsten voor beleidsmakers mvt van mbo-instellingen onder de noemer Platform MVT. De adviseur mvt is daarbij steeds aanwezig, zij is ook een regelmatige spreker tijdens deze bijeenkomsten.
- **Cito**
Cito heeft de mede de voorbeeldtoetsen Nederlands ontwikkeld en ontwikkelt in opdracht van het Steunpunt een interactief beoordelaarsplatform.
- **CPS**
CPS is vaste gast op de rekenconferenties van het Steunpunt.
- **Freudenthal Instituut**
Het Freudenthal Instituut participeert in de Expertgroep Rekenen en draagt bij aan bijeenkomsten van het Steunpunt.
- **ITTA**
ITTA participeert in de Denktank Taal en verzorgt regelmatig workshops en presentaties tijdens bijeenkomsten van het Steunpunt. ITTA is een van de ontwikkelaars van het diagnosticerend/remediërend taalprogramma Taal de Baas. Het Steunpunt verzorgt regelmatig presentaties tijdens de bijeenkomsten van ITTA's MBO Taalacademie.
- **Kennisnet**
Kennisnet ontwikkelde samen met het Steunpunt het Portaal taal en rekenen mbo. Er is regelmatig contact over beheer en onderhoud. Kennisnet heeft in opdracht van het Steunpunt verschillende workshops gegeven voor docenten over het gebruik van Portaal taal en rekenen. Docenten gingen tijdens deze workshops zelf aan de slag met het zoeken, arrangeren en delen van materiaal.
- **KPC-groep**

KPC-groep is samen met de Steunpunten vo en mbo verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het Masterplan Dyscalculie.

- **NVORWO**

De NVORWO ontwikkelde in opdracht van het ministerie van OCW een protocol Dyscalculie voor het vo en het mbo. Het Steunpunt is vertegenwoordigd in de klankbordgroep.

De NVORWO heeft in samenwerking met het Steunpunt in 2011 en 2012 twee specials uitgegeven van het tijdschrift Volgens Bartjens, Dit is een tijdschrift over reken- en wiskundeonderwijs, dat normaal gesproken vooral voor het basisonderwijs wordt gemaakt. Het Steunpunt was vertegenwoordigd in de redactie van de specials.

- **S-BB/Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven** is verantwoordelijk voor het ontwikkelen van de kwalificatiedossiers, een belangrijk onderdeel van de beroepsgerichte kwalificatiestructuur van het mbo. Er is met S-BB contact over de plaats van taal en rekenen en moderne vreemde talen in de kwalificatiedossiers. Het Steunpunt heeft presentaties gegeven tijdens bijeenkomsten van Kenniscentra.

3 Afsluiting

Het Steunpunt constateert verheugd dat scholen hard werken aan de invoering van een taal- en rekenbeleid dat studenten in staat zal stellen de Nederlandse taal en het rekenen op voldoende niveau te beheersen. Daarnaast zijn scholen ook intensief bezig met de verankering en positionering van de moderne vreemde talen, met name het Engels, in hun onderwijsaanbod en met de correcte examinering hiervan. De komende jaren zal er nog veel moeten gebeuren om de ambities op deze terreinen in de beoogde korte tijd te realiseren. Het Steunpunt blijft zich inzetten om scholen hierbij optimaal te ondersteunen. De concrete plannen voor het komend jaar zijn opgenomen in ons *Activiteitenplan 2015*.

BIJLAGEN

1. **Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo**
2. **Rapportage analyse jaarverslagen 2011**

Bijlage 1 Digitale helpdesk Steunpunt taal en rekenen mbo: vraag en antwoord per mail**Tabel 1** Totaaloverzicht januari 2014 t/m januari 2015

Categorieën	Totaal
Vermelding resultaten op diploma's/certificaten	64
Instellingsexamen Nederlands	85
Centraal examen	172
Pilotexamens	91
Generieke examens vs beroepsgerichte examens	31
Vrijstellingen/onderhoudsplicht / EVC	279
Slaag/zak-beslissing	105
Onderwijs en examinering diverse cohorten en niveaus	88
Referentieniveaus - inhoudelijk	30
Taal en rekenen in KD's	8
Intensiveringstraject rekenen	7
Toetsen	18
Lesmateriaal	10
Deskundigheidsbevordering / bevoegdheid	16
Dyslexie / dyscalculie / overige beperkingen	75
Inspectie	8
Ondersteuning Steunpunt	3
Algemene info Steunpunt	17
Website Steunpunt	11
Servicedocumenten / producten	69
Bijeenkomsten	26
Netwerken	6
Entreeopleidingen	28
Overige	29
TOTAAL	1276

Tabel 2 Overzicht vragen moderne vreemde talen (januari 2014 – december 2014)**Vraag en antwoord per mail**

Categorieën	totaal
Eisen mvt niveaus 2 en 3	7
Bekwaamheidseisen docenten mvt	2
Vrijstellingen en onderhoudsplicht	43
EVC	1
Examinering beroepseisen	10
Slaag/zak-regeling niveau 4 generiek	44
Slaag/zak-regeling 'oud' drie van de vijf	5
Beroeps- en generieke examinering	38
Cohortenschema	4
Tweede of andere moderne vreemde taal	6
Diplomamodel / resultatenlijst	13
Centrale examinering / prepilot / implementatietraject	17
Examinering auditief beperkten	7
Voorbeeldexamens mvt	9
Berekening eindcijfer / cijfers geven	10
Hoger niveau dan generiek	11
Engels / mvt in herziene kwalificatiedossiers en keuzedelen	8
Lesmateriaal / aanbodoverzicht	3
TOTAAL	238

Bijlage 2 Rapportage Analyse Jaarverslagen 2013 mbo-instellingen

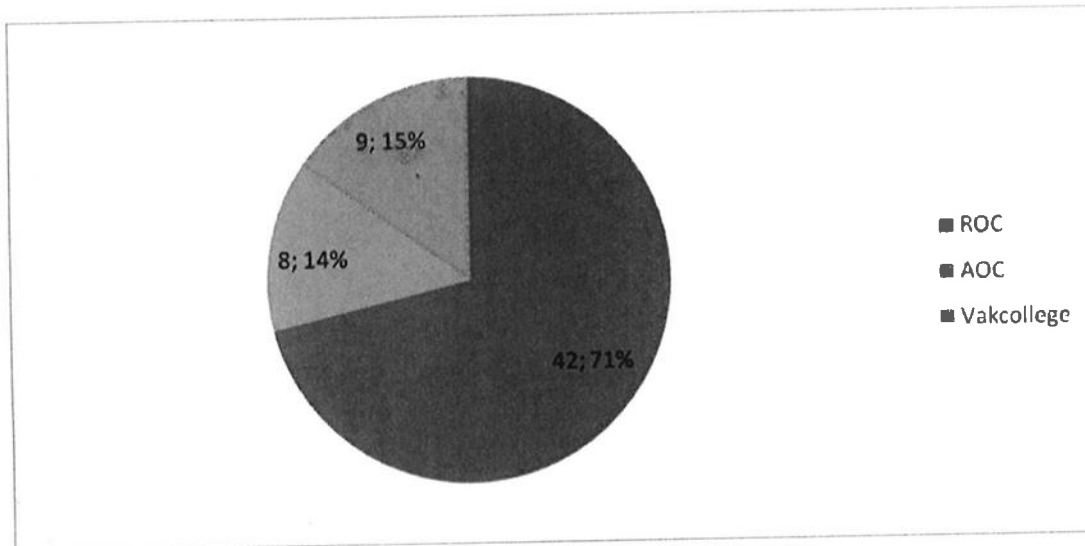
Analyse

Door het Steunpunt taal en rekenen mbo zijn alle jaarverslagen die door de scholen zijn ingestuurd geanalyseerd op verschillende punten. Ten eerste is bekeken of taal en rekenen in het jaarverslag een herkenbaar onderdeel is. Vervolgens is vastgesteld of er gebruik is gemaakt van het verplichte format, inclusief reflectie. Ten slotte is nagegaan hoeveel aanvullende middelen de scholen toegewezen hebben gekregen op basis van de regeling en hoeveel daarvan is uitgegeven. Daarbij is dit jaar ook nog waar relevant een vergelijking gemaakt met de resultaten van vorig jaar.

Hieronder volgt een samenvatting en analyse van de bevindingen. In het onderdeel 'algemeen' is beschreven hoeveel van de jaarverslagen (per type school: ROC, AOC, vakcollege) het thema taal en rekenen bevatten als herkenbaar onderdeel, in hoeverre het format is gebruikt en of sprake is van de gevraagde reflectie. Onder het kopje 'financiën' is informatie opgenomen over de toegekende en bestede middelen en over de uitgaven per onderdeel van het analyseformat uit de regeling. Een inhoudelijk overzicht van de verschillende soorten activiteiten gericht op taal en rekenen, is opgenomen onder het kopje 'activiteiten'. Vervolgens is in 'reflectie' een korte samenvatting gegeven van de reflectie die de scholen in hun jaarverslag hebben opgenomen. Ten slotte is er ook nog een korte conclusie opgenomen.

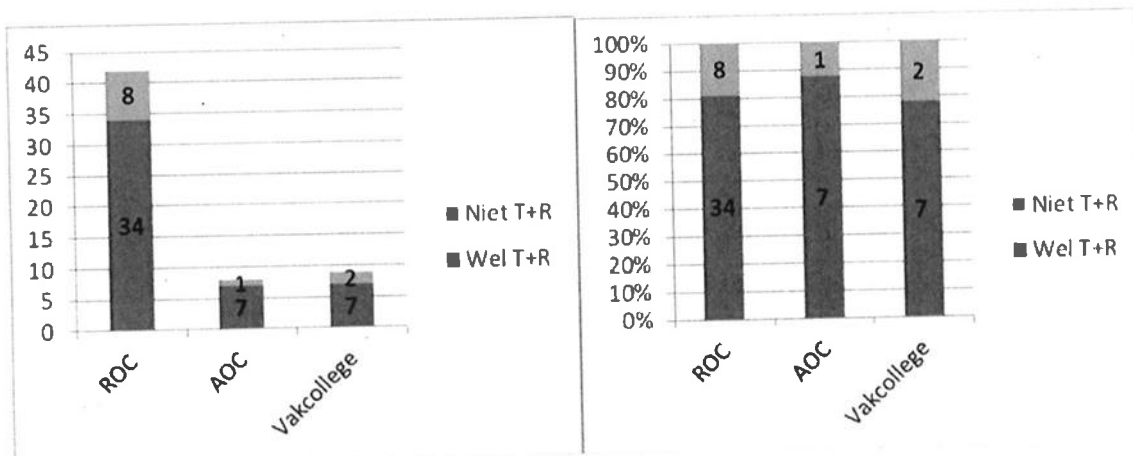
Algemeen

In totaal zijn van 59 instellingen de jaarverslagen geanalyseerd. Van de 59 geanalyseerde instellingen zijn er 42 ROC's, 8 AOC's en 9 vakcolleges. Dit is te zien in Grafiek 1.



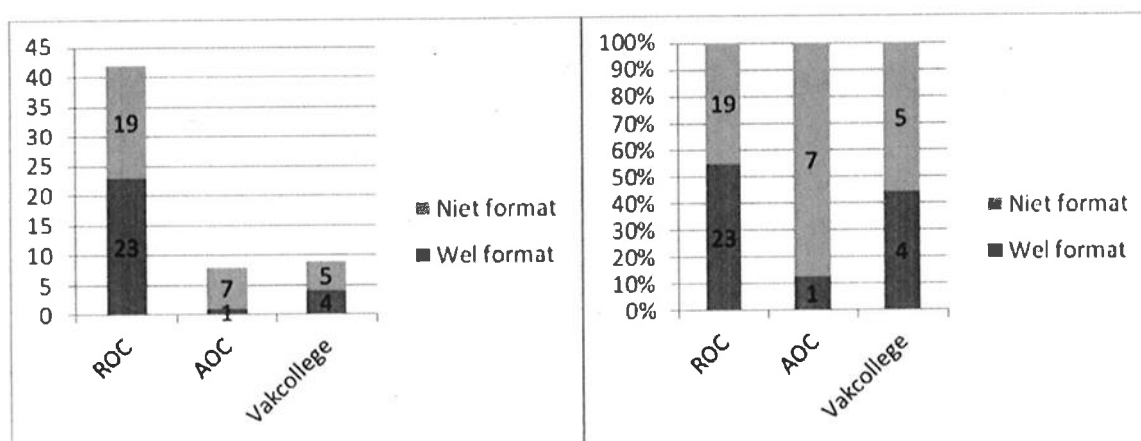
Grafiek 1: Totaal aantal scholen met geanalyseerde jaarverslagen per type.

Van deze instellingen hebben er 48 in hun jaarverslag aandacht besteed aan het project Taal en Rekenen, wat neerkomt op 81%. Dit percentage is iets hoger dan vorig jaar, toen was dat namelijk bij 78% van de jaarverslagen het geval. In Grafiek 2 is vervolgens per type school weergegeven bij hoeveel instellingen Taal en Rekenen een herkenbaar onderdeel was. Bij de AOC's werd Taal en Rekenen in 7 van de 8 verslagen duidelijk genoemd (88%), hiermee scoren zij het hoogst. De ROC's volgen met 81% (34 van de 42 verslagen) en onderaan staan de vakcolleges met 78% (7 van de 9). Dit is vergelijkbaar met vorig jaar, hoewel de vakcolleges toen lager scoorden, namelijk slechts 67%.



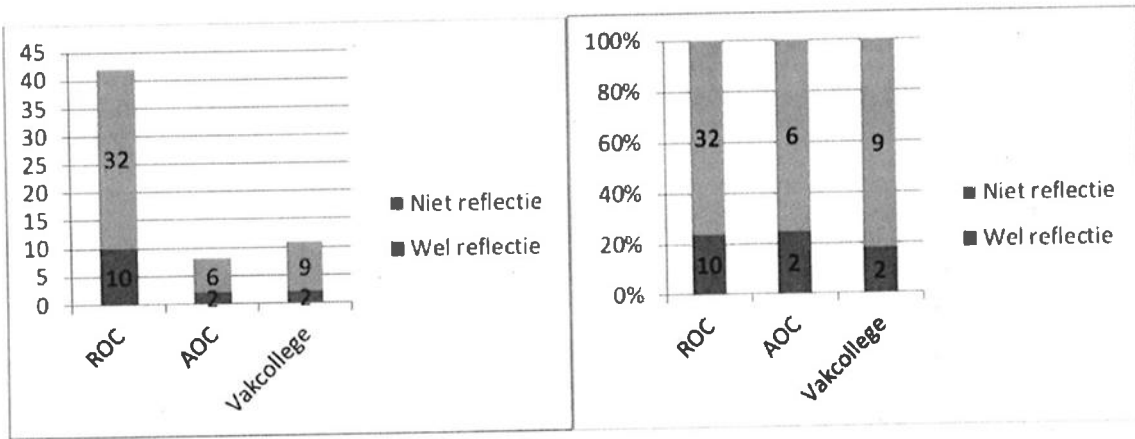
Grafiek 2: Aantal scholen per type, waarbij Taal en Rekenen een herkenbaar onderdeel was in het jaarverslag.

Bij het analyseren is andermaal gebleken dat sommige scholen in hun verslag aanzienlijk meer aandacht besteden aan Taal en Rekenen. Dit blijkt ook wel uit de gegevens in Grafiek 3, waarin is opgenomen hoeveel scholen gebruik hebben gemaakt van het format zoals beschreven in de Regeling intensivering taal en rekenen mbo. Hiermee moet worden aangegeven wat er zoal aan het project Taal en Rekenen gedaan wordt. Dit onderdeel is verplicht voor instellingen die extra middelen toegewezen hebben gekregen, echter slechts 47% (28 van de 59 scholen) heeft hieraan voldaan. Dit is iets hoger dan de afgelopen jaren, toen het ging om 42% van de scholen. Van de ROC's maakten 23 van de 42 instellingen gebruik van het format (55%), een kleine verbetering ten opzichte van vorig jaar (49%). Ze scoren hiermee aanzienlijk hoger dan de AOC's met 13% (slechts 1 van de 8 verslagen). Vorig jaar scoorden de AOC's nog 49%. De vakcolleges doen het dit jaar een stuk beter met 44% (4 van de 9) tegenover 25% vorig jaar.



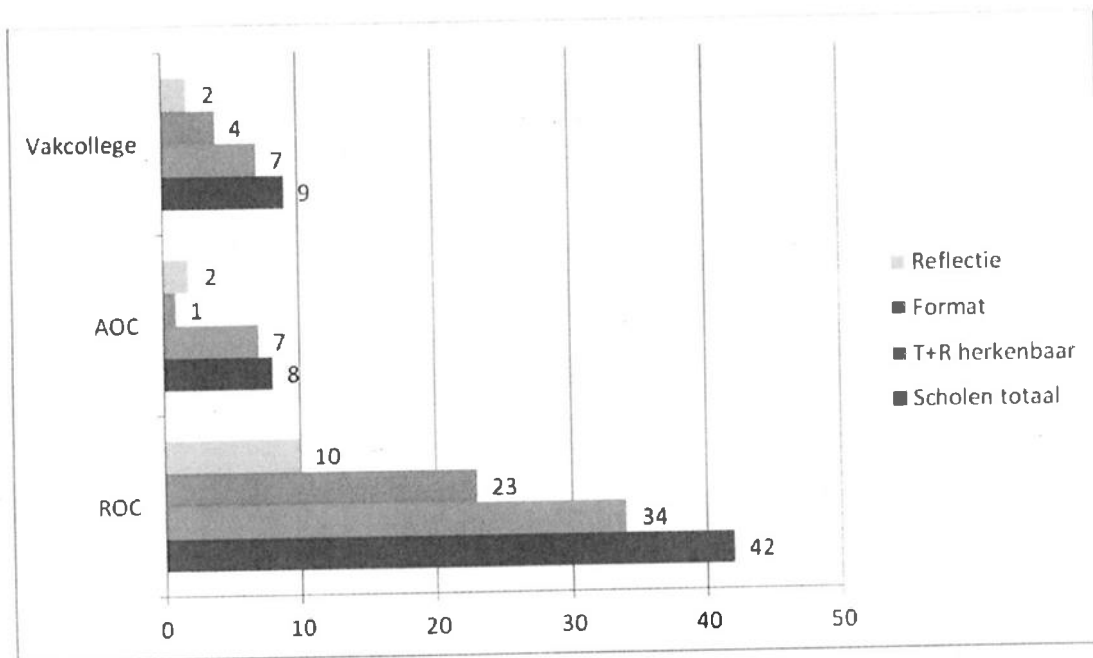
Grafiek 3: Aantal scholen per type, dat in hun jaarverslag gebruik heeft gemaakt van het format.

Een ander verplicht onderdeel van het verslag is de reflectie op de uitvoering van het implementatieplan, de behaalde resultaten en effecten op de deelnemers, en daaruit voortvloeiende bijstelling van dat implementatieplan. Hier hebben slechts 14 van de 59 scholen aan de eis voldaan (24%). Dit is weer een achteruitgang ten opzichte van vorig jaar, toen dit nog 27% was, waar twee jaar geleden nog 47% van de scholen dit onderdeel in hun jaarverslag opnam. Vooral de ROC's scoren een stuk lager dan voorgaande jaren. Slechts 24% (10 van de 42) nam dit onderdeel in hun jaarverslagen op. Vorig jaar scoorden de ROC's nog 33%. De AOC's scoren met 25% (2 van de 8) even hoog als vorig jaar. De vakcolleges gaan iets vooruit naar 22% (2 van de 9) ten opzichte van 8% vorig jaar.



Grafiek 4: Aantal scholen per type, waarvan het jaarverslag een reflectie bevat.

In grafiek 5 is nog een overzicht opgenomen van de gegevens uit de grafieken 1 tot en met 4.

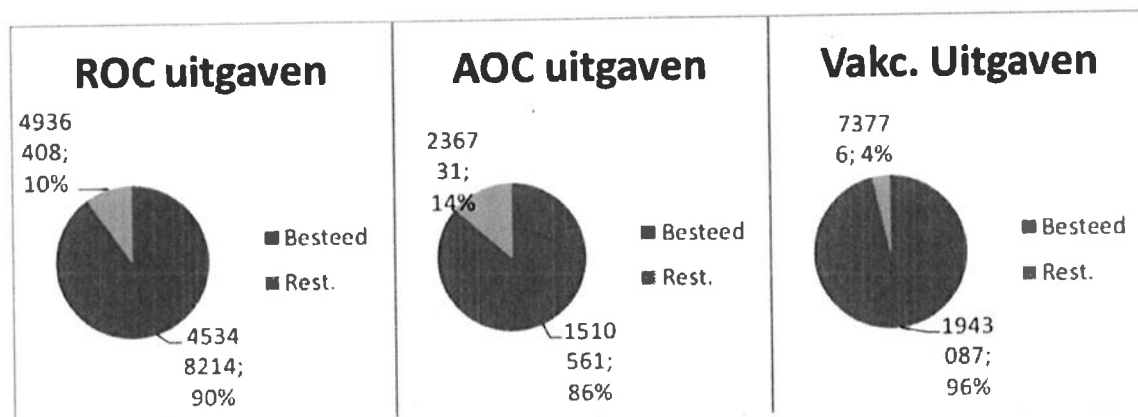


Grafiek 5: Overzicht alle gegevens met betrekking tot de herkenbaarheid van taal en rekenen in de jaarverslagen.

Financiën

In totaal is er aan de 59 scholen waarvan het jaarverslag is geanalyseerd een bedrag van €48.801.862 aan subsidie toegekend. Daarvan is in verslagjaar 2013 €43.554.947 uitgegeven, wat neerkomt op 89%. Hierbij moet worden aangetekend, dat scholen de mogelijkheid hadden niet uitgegeven subsidiegelden van vorig jaar over te brengen naar dit jaar en volgende jaren. Uit de jaarverslagen is zelden goed op te maken in hoeverre dat gebeurd is en in hoeverre dat zal gebeuren voor het komende jaar.

In grafiek 6 is een overzicht opgenomen van de toegekende en bestede subsidies per schooltype. De ROC's hebben een totaal van €45.348.214 ontvangen, waarvan €40.411.806 (89%) is besteed. De AOC's hebben van de €1.510.561 ontvangen subsidie €1.273.830 (84%) uitgegeven. De vakcolleges ontvingen dit jaar €1.943.087 aan subsidie en besteedden daarvan €1.869.311 (96%).



Grafiek 6: Totale uitgaven en resterende bedragen per schooltype.

Voor specifiekere financiële gegevens kunnen alleen de cijfers gebruikt worden van scholen die het format gebruikt hebben in hun jaarverslag en in het bijzonder die scholen die daarbij per onderdeel hebben aangegeven hoeveel ze besteed hebben. Van de 28 scholen die gebruik gemaakt hebben van het format zijn er 24 scholen die ook het financiële gedeelte van het format hebben ingevuld. Net als voorgaande jaren is dit een te beperkte groep om harde conclusies uit te trekken, maar het geeft wellicht een beeld van de algemene trends.

In totaal hebben deze 21 scholen €23.121.485 aan subsidie ontvangen en daarvan €20.851.866 (90%) besteed¹.

Het format beschrijft zeven onderdelen waarop activiteiten met betrekking tot taal en rekenen kunnen plaats vinden. Dit zijn:

- a. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek van de beroepsopleidingen
- b. Toetsing van deelnemers

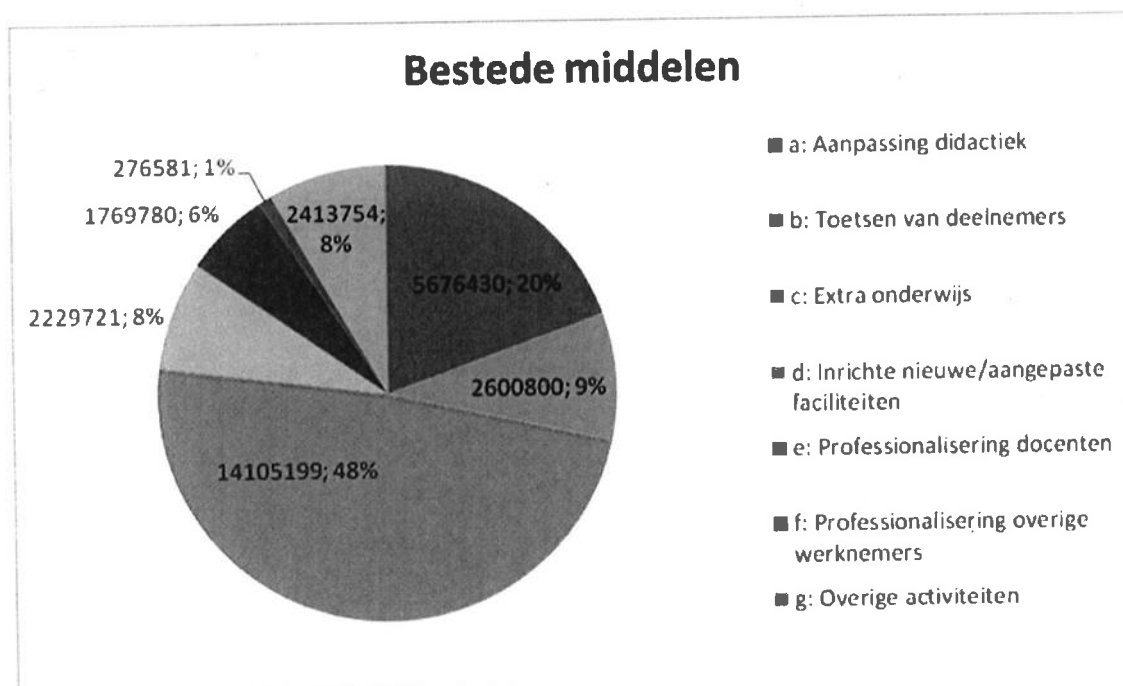
¹ Deze bedragen zijn de som van de in de financiële jaarverslagen opgenomen cijfers. Ze wijken behoorlijk af van de som van de bestede aantallen zoals ze in het format zijn opgenomen. Hoe dit komt is moeilijk te achterhalen. Wellicht hebben sommige scholen eigen middelen meegeteld of middelen die zijn overgebleven van de subsidie van vorig jaar. De totale som van het uitgegeven bedrag per onderdeel is €29.072.271.

- c. Extra onderwijstijd
- d. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- e. Professionalisering van docenten
- f. Professionalisering van overige functionarissen
- g. Overige activiteiten

De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen (ook te zien in Grafiek 7) is als volgt:

- a. 5.676.430 (20%)
- b. 2.600.800 (9%)
- c. 14.105.199 (48%)
- d. 2.229.721 (8%)
- e. 1.769.780 (6%)
- f. 276.587 (1%)
- g. 2.413.754 (8%)

Net als voorgaande jaren zitten de meeste kosten in onderdeel c: 'Activiteiten gericht op extra onderwijstijd'. Dit heeft natuurlijk voornamelijk te maken met de extra kosten die de inzet van meer docenten en meer lessen met zich meebrengt. Ook is een groot deel van de middelen besteed aan aanpassingen in de didactiek en pedagogiek. De rest van de onderdelen zijn min of meer gelijk verdeeld, met als uitzondering onderdeel f: 'Professionalisering van overige werknemers', dat traditioneel de minste kosten met zich meebrengt.



Grafiek 7: De verdeling van de bestede middelen over de verschillende onderdelen van het format.

Activiteiten

In het jaarverslag moet vermeld worden welke activiteiten ondernomen zijn om taal en rekenen te bevorderen. Dit kan met behulp van het eerder genoemde format, waarin de verschillende activiteiten onderverdeeld zijn in de volgende categorieën:

- A. Aanpassingen in de didactiek en pedagogiek
- B. Toetsing van deelnemers
- C. Extra onderwijstijd
- D. Nieuwe en/of aangepaste faciliteiten
- E. Professionalisering van docenten
- F. Professionalisering van overige functionarissen
- G. Overige activiteiten

Hieronder volgt per categorie een korte samenvatting van de in de jaarverslagen genoemde activiteiten. Hierbij is alleen gekeken naar scholen die gebruik hebben gemaakt van het format.

A. Activiteiten gericht op het aanpassen van de didactiek

In de meeste jaarverslagen wordt vooral het aanpassen van het lesmateriaal en de methodiek genoemd. Daarbij wordt bijvoorbeeld gelet op het (door)ontwikkelen van nieuwe leerlijnen. Veel scholen richten zich op het invoeren van extra uren, remedial teaching en extra aandacht voor dyslexie en dyscalculie. Ook worden er apart taal- en rekencoaches ingezet. Verder is het voor veel scholen van belang dat taal- en rekenvaardigheden ook geïntegreerd worden in beroepstaken en projecten, aangezien binnen de beschikbare lesuren niet altijd voldoende tijd is.

B. Activiteiten met betrekking tot het toetsen van deelnemers

Bij de meeste instellingen is er sprake van een ingevoerde nulmeting voor nieuwe deelnemers. Daarmee wordt het instroomniveau bepaald. Verder zijn er voortgangsmetingen gedurende het schooljaar en bij de latere leerjaren. De activiteiten in deze categorie zijn gericht op de voorbereiding voor de aankomende centrale examens. Daarom wordt er ook veel aandacht besteed aan instap- en voortgangstoetsen, manieren van examinering en het ontwikkelen van beoordelingsmodellen. Dit jaar doen bijna alle scholen mee aan de COE pilotexamens. Ten slotte geven veel scholen aan bezig te zijn met de ontwikkeling van instellingsexamens.

C. Activiteiten op het gebied van extra onderwijs

De meeste scholen proberen voor taal en rekenen extra uren in te roosteren. Vaak is het echter lastig extra tijd binnen de roosters in te plannen, aangezien een groot aantal leerlingen weinig contacturen op school heeft. Daarom is er sprake van het invoeren van extra (ondersteunings)lessen, ook buiten

de roosters om. Genoemde activiteiten daarbij zijn remedial teaching en verschillende zomercursussen of het oprichten van een Summerschool. Ook proberen scholen zo veel mogelijk differentiatie op niveau toe te passen.

D. Inrichting van nieuwe en/of aangepaste faciliteiten

Veel genoemd is de aanschaf van extra computers en nieuwe (digitale) lesmaterialen. Daarbij wordt er aandacht besteed aan het aanpassen van de leeromgeving en het creëren van nieuwe werkplekken. Sommige scholen hebben zelfs aparte taal- en rekencentra ingericht. Ook worden er centrale toetsingsruimtes ingericht.

E. Professionalisering van docenten

Het meest genoemd in deze categorie is het bijscholen van docenten. Op sommige scholen worden ook bij de docenten toetsen afgenomen om het eigen taal- en rekenniveau te bepalen. Er wordt veel aandacht besteed aan extra studiedagen en trainingen. Daarnaast worden taal- en rekencoaches ingezet ter ondersteuning.

F. Professionalisering van overige functionarissen

Deze categorie is vooral gericht op de training van overige docenten en ondersteunend personeel, wat een breder draagvlak moet creëren. Ook gaat het hier over het aanstellen van projectorganisaties of projectleiders T&R.

G. Overige activiteiten

Hierbij is vooral sprake van administratieve activiteiten. Daarnaast proberen verschillende scholen de landelijke ontwikkelingen bij te houden. Ook wordt hier aandacht besteedt aan het contact met vmbo-scholen om het instapniveau dan studenten te verbeteren.

Reflectie

Naast het format, behoorden de jaarverslagen ook een reflectief onderdeel te bevatten. Zoals al eerder is aangegeven was dit lang niet altijd het geval. Het spreekt voor zich dat de in deze paragraaf beschreven gegevens gebaseerd zijn op de jaarverslagen die een reflectie bevatten.

De reflectie bevatte drie onderdelen: beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan, behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers en conclusies met betrekking tot eventuele aanpassingen van het implementatieplan.

Uit de reflecties bij 'beeld van de resultaten in relatie tot het implementatieplan' blijkt net als vorig jaar dat vrijwel alle scholen het taal- en rekenbeleid volledig op de rails hebben. De implementatie van dit beleid behelst vooral aangepaste didactiek, extra onderwijstijd, remediërende programma's en verschillende vormen van toetsing. De meeste scholen geven ook aan door te gaan op de ingeslagen weg.

Wat betreft de behaalde resultaten in relatie tot effecten op prestaties van deelnemers zijn de scholen, net als voorgaande jaren, over het algemeen ook eensgezind. Nog steeds blijkt het instroomniveau van leerlingen een groot probleem. Het Nordwin college vraagt zich af "*...in hoeverre het mbo verantwoordelijk kan zijn voor het behalen van niveau 2F resp. 3F voor rekenen gezien de vaak enorme achterstanden waarmee studenten binnenkomen vanuit het vmbo.*" Veel scholen proberen daarom beter samen te werken met vmboscholen om zodoende het instroomniveau te verbeteren. Het Citaverde college geeft bijvoorbeeld aan dat: *Er is gestart met een inhoudelijke afstemming van taal en rekenen vmbo-mbo en mbo-hbo, met als doel een doorlopende leerlijn te creëren en de aansluiting van vmbo naar mbo en van mbo naar hbo te verbeteren.*"

Nu er steeds meer meetbare resultaten beschikbaar zijn voor de scholen, dankzij pilotexamens en instellingsexamens, blijkt nog duidelijker dan in voorgaande jaren, dat rekenen het grootste zorgenkindje is. Zo stelt Sint Lucas: *"Geconcludeerd kan worden dat met name rekenen voor deze deelnemers nog altijd een probleem vormt, ondanks de extra onderwijstijd en begeleiding die hen geboden is."* De tendens over de gehele linie is dat de resultaten voor rekenen achterblijven. In veel gevallen is de gemiddelde score van rekenexamens onvoldoende.

Hoewel de resultaten van examens Nederlands sneller stijgen dan die van rekenen, blijven voornamelijk de scholen in de randstad achter. Bij het ROC van Amsterdam zegt men: *"De niveaus van taal en rekenen stijgen langzaam maar blijven iets achterlopen ten opzichte van landelijke cijfers."* Bij het Albeda College constateert men hetzelfde. Hier is volgens het Albeda een duidelijke reden voor: *"Studenten uit de armoedeprobleemcumulatiegebieden (APC-gebieden) scoren beduidend lager op taal en rekenen. Voor taal scoren studenten uit APC-gebieden 8 punten lager dan landelijk tegen 1 punt van de studenten die niet in een APC-gebied wonen."*

Toch geven de meeste scholen aan wel degelijk vooruitgang te zien bij hun leerlingen. Volgens het SOMA College zijn de inspanningen voor taal en rekenen een succes. *"Dat bleek in 2013 uit de resultaten van de pilot-examens 2F, waarbij de deelnemers van het SOMA College bij Nederlandse taal en bij rekenen respectievelijk 25% en 17% boven het landelijk gemiddelde scoorden."* Ook het

NOVA College is positief: *“De resultaten zijn voor alle examens in 2013 sterk verbeterd ten opzichte van 2012 en het percentage voldoende toont nog steeds een stijgende lijn op alle niveaus.”*

Wat betreft de bijstelling van het implementatieplan: hierin verschillen de scholen (uiteraard) sterk. De algemene trend is dat de scholen volop bezig zijn met de implementatie van taal- en rekenonderwijs, maar dat er constant kleine of grotere aanpassingen in het beleid worden doorgevoerd als het gevolg van voortschrijdend inzicht en behaalde resultaten.

Conclusie

Uit de jaarverslagen blijkt dat de meeste scholen actief en zeer bewust bezig zijn met de implementatie van taal en rekenen in het mbo en daarmee de voorbereiding op de centrale examens. Het is nog steeds zo dat (te) weinig scholen gebruik maken van het format en de reflectie. Vooral de reflectie is erg onderbelicht en lijkt elk jaar minder te worden opgenomen in het jaarverslag.

Waar wel gebruik is gemaakt van het format, kunnen ongeveer dezelfde conclusies getrokken worden als voorgaande jaren. De activiteiten en hieraan besteedde middelen komen in grote lijnen overeen. Nog steeds is er veel aandacht voor extra onderwijstijd, remedial teaching, faciliteiten en scholing van docenten. Het is ook duidelijk dat de scholen een steeds beter beeld krijgen van de resultaten van hun implementatieplan en hier op in spelen bij beleidsplannen voor de komende tijd.

Nu er steeds meer resultaten van de pilotexamens bekend zijn, is het steeds beter mogelijk inschattingen te maken van het niveau van de leerlingen. Over het algemeen zijn de resultaten voor Nederlands beter dan voor rekenen. De landelijke gemiddelden voor rekenen zijn nog steeds alarmerend laag. Hiervoor wordt onder andere het lage instroomniveau vanuit het vmbo als schuldige aangewezen. Er is echter ook positief nieuws. Het beleid van de scholen werpt over het algemeen zijn vruchten af en vrijwel alle scholen zien een positieve lijn in de tot nu te behaalde resultaten.

De algemene tendens in de jaarverslagen is positiever dan deze in de voorgaande jaren was. Waar er voorgaande jaren nog een aantal scholen was dat in hun jaarverslag hardop twijfelde aan de haalbaarheid van het project taal en rekenen mbo, is daar nu geen sprake meer van.

TOELICHTING EXPLOITATIEREKENING STEUNPUNT TAAL EN REKENEN PER ONDERDEEL 2014

	Steunpunt taal en rekenen Algemeen		Steunpunt taal en rekenen MBO		Steunpunt taal en rekenen VO		MBO en VO Inzetsvermogenstraject		Achterbieten VE		Sub totaal		Totaal generaal	
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
BATEN	017	017 A	017 B	017 F	017E	017F	017E	017F	017E	017E	017E	017E	017E	017E
SUBSIDIE	556.720	556.720	371.000	371.000	718.324	718.324	99.355	99.355	620.000	620.000	1.647.075	1.647.075	6.730.715	6.542.720
Toezegging 2014	82.053	394.262	718.324	718.324	718.324	718.324	2.760.316	2.760.316	832.333	832.333	4.787.288	4.787.288	4.787.288	3.154.578
Bij: nog te betalen 2013 met verplichting														
Bij: nog te betalen algemeen	82.053								808.642		1.609.019	1.609.019	1.609.019	
Terug betaling			4.657	4.657							1.509.615	1.509.615	1.576.659	517.802
Overboeking	28.920	221.715					517.802	517.802	287.659	287.659	1.509.615	1.509.615	1.576.659	517.802
Nog te betalen subsidie 2014	527.800	172.547	394.262	394.262			1.873.007	1.873.007	3.178.032	3.178.032	3.315.729	3.315.729	8.333.325	9.179.496
Totaal subsidie											43.735	43.735	125.582	
OVERIGE INKOMSTEN														
TOTAAL BATEN	527.800	556.720	410.078	371.000	1.873.007	2.242.514	1.873.007	2.242.514	376.032	620.000	3.359.464	4.184.496	8.458.907	9.179.496
LASTEN														
Personele lasten	31.178	21.888	71.513	105.000					119.816	92.700	250.607	219.588	395.170	262.588
Salarissen														
Pensioen premie														
Sociale lasten														
Uitzendcrachten	31.178	21.888	71.513	105.000					119.816	92.700	250.607	219.588	395.170	276.588
Opleiding en bijscholing									175		175			5.000
Overige lasten	1.914		887						128		2.811		2.811	3.000
Kosten gezondheidsdienst	128		87.432	45.000			47.407	500.000		64.800	547.896		504	
Werk derden	340.820	311.832							47.027		936.632		978.928	1.448.632
Doorbelast naar projecten													163.743	
Ontvangsten zielegeld	374.038	333.720	159.958	150.000			47.407	500.000	167.144	157.500	801.657	1.166.220	1.214.241	1.734.220
Aantal lte's per 31 december	1	0	1	1		0		0	1	1	3	3	5	5
Hulwaasingslasten	14.764	38.000	11.073	10.000					11.073	10.800	36.910	59.800	98.102	88.800
Huur incl. servicekosten	14.764	38.000	11.073	10.000					11.073	10.800	36.910	59.800	98.102	88.800
Exploitatiekosten														
Reis- en verblijfskosten	13.041		1.635	4.500					1.403	4.800	16.079	9.300	39.631	28.300
Druk en reprokosten	6.179			7.000						2.000	6.179	9.000	25.084	14.000
Kantoor benodigdheden	440		256	2.000					250	2.100	946	4.100	2.038	7.100
Telefoonkosten	1.681		1.080	2.000					1.299	1.600	4.060	3.600	9.520	8.600
Portokosten	403						3.841			500	4.244	500	10.718	4.500
PR kosten	14.912		877						877	3.000	15.668	3.000	53.353	53.000
Representatiekosten	995										895		1.045	1.000
Website	20.508	25.000	5.412	15.000					822	8.000	47.440	88.000	58.051	115.000
Contributie en lidmaatschappen	140		63						89		272		577	2.000
Bestuurkosten	1.750		1.666						1.320	4.000	4.746	4.000	8.625	3.000
Huur, aanschat en onderhoud inventaris	2.581	3.000	2.018	2.000					2.018	2.200	6.617	7.200	13.496	6.000
Accountantskosten	398		299						299		998		18.117	13.200
Verzekeringen													5.411	
Vervoerskosten	30.170	52.000	106.811	25.000			1.816.161	1.642.514	178.316	325.000	2.222.722	2.358.778	6.028.930	2.358.778
Projecten														
Doorbelast aan projecten														
Ontwikkelingsactiviteiten														
Facilitering MBO scholen														
Professionalisering														
Project doelmogelijkheid														
Kwaliteitsmanagement														
Herziening kwalificatiestructuur														
MBO City 2014														
Overige exploitatielasten	1.215	12.000	2.708	16.000			590		1.252	2.200	5.765	18.200	7.619	18.200
Huur lokalen													15.062	25.000
Vergaderkosten	44.575	92.000	116.212	130.000			5.008		9.780	95.000	183.170	442.000	248.220	482.000
Conferenties													320	1.000
Bankkosten	138.998	184.000	239.037	211.000			1.825.600	1.742.514	197.815	451.700	2.520.897	2.968.476	6.690.405	7.395.476
Financiële baten en lasten														
Baten														
Resultaat														



Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [redacted]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. De heer [redacted]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum	25-03-2015	Contactpersoon	[redacted]
Onze referentie	1510/mbo [redacted]	Doorkiesnummer	[redacted]
Onderwerp	Addendum Verplichtingnummer 61200-21545	Bijlage(n)	2

Geachte heer [redacted]

In tegenstelling tot hetgeen er in de aanbiedingsbrief bij het inhoudelijke jaarverslag van de aanvullende activiteiten is aangegeven, wordt de jaarrekening over 2014 pas in juni naar DUO verzonden.

Om te voldoen aan de verplichting om uiterlijk voor 1 april een activiteitenverslag van het Steunpunt taal en rekenen mbo aan te leveren, zenden wij u dit verslag hierbij alvast toe. Hierbij vindt u tevens een toelichting op de exploitatierekening van de Steunpunten taal en rekenen, zoals opgenomen in de jaarrekening.
De financiële verantwoording van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs, waaronder ons Steunpunt ressorteert, ontvangt u separaat, zodra deze naar DUO is verzonden.

[redacted] al en rekenen mbo,

[redacted]
Adviseur bij het Steunpunt taal en rekenen vo.

Bijlagen:

- Activiteitenverslag Steunpunt taal en rekenen mbo over de aanvullende activiteiten van 2009 - 2014
- Toelichting exploitatierekening Steunpunten taal en rekenen

cc. de heer [redacted]



STEUNPUNT
taal en rekenen mbo

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. De heer [REDACTED]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum	25-03-2015	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	1505/mbo [REDACTED]	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	Verplichtingnummer 61200-21545	Bijlage(n)	2

Geachte heer [REDACTED],

Hierbij treft u het verslag aan van de aanvullende activiteiten die het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft uitgevoerd in de periode 2009-2014. Het verslag is tezamen met de financiële verantwoording ter vaststelling van de subsidie 2014 ook naar DUO verzonden.

In bijgevoegd verslag vindt u een volledig verslag van de activiteiten van het Steunpunt mbo van 2009 - 2014 uitgevoerd in het kader van de aanvullende subsidie. Daarbij treft u de jaarrekening van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs aan.

Met vriendelijke groet

[REDACTED]

Bijlagen:

- Activiteitenverslag Steunpunt taal en rekenen mbo over de aanvullende activiteiten van 2009 - 2014
- Jaarrekening 2014 Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

cc. de heer [REDACTED]



STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenverslag 2009-2014

Aanvullende activiteiten

Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo



STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009 – 2014

Inhoud

Voorwoord

1. Inleiding

2. Aanvullende activiteiten 2009 – 2014

- 2.1. Opstellen van een hulpmiddel om een implementatieplan Nederlandse taal en rekenen op te stellen en hierover verantwoording af te leggen
- 2.2. Analyse implementatieplannen en terugrapportage naar de mbo-instellingen
- 2.3. Verwerken totaalbeeld implementatieplannen en voortgang in de jaarlijkse voortgangsrapportage van het Steunpunt
- 2.4. Bloemlezing implementatieplannen Nederlandse taal en rekenen mbo
- 2.5. Samenstelling van een bronnenboek voor leesbevordering in de opleidingen pedagogisch werker kinderopvang en onderwijsassistent
- 2.6. Taal in AKA
- 2.7. Rekenen in AKA
- 2.8. Ontwikkeling digitale leermiddelen voor Nederlands en rekenen
- 2.9. Ontwikkeling van ondersteunende instrumenten voor de instellingsexamens Nederlandse taal en rekenen
- 2.10. Begeleiding van dyslectische studenten en studenten met dyscalculie in het mbo
- 2.11. Project 'Vakbegrip'
- 2.12. Project 'Bouwstenen voor leesbevordering'
- 2.13. Volgens Bartjens

3. Afsluiting

Activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009 – 2014

Voorwoord

In 2008 is het Steunpunt taal en rekenen mbo gestart met het ondersteunen van de mbo-instellingen ten behoeve van de implementatie van de referentieniveaus taal en rekenen en de implementatie van de centraal ontwikkelde examens taal en rekenen. In 2011 is daarbij de ondersteuning op het gebied van moderne vreemde talen gekomen. Het Steunpunt heeft hiervoor subsidie ontvangen voor basisdienstverlening van het ministerie van OCW.

In 2009 bleek er behoefte aan extra ondersteuning voor aanvullende activiteiten, projecten en publicaties op het gebied van taal en rekenen. Hiervoor is door OCW in 2009 extra subsidie verleend, met daaropvolgend nog een extra aanvullende subsidie in 2011. Zie hiervoor de beschikking OND/ODB-2009/91589U d.d. 6 oktober 2009 en de beschikking 61200-21545 d.d. 5 december 2011. In december 2013 heeft OCW een wijziging op deze beschikking afgegeven. Het betrof het schrappen van een aantal activiteiten dat niet langer zinvol werd geacht en het in de plaats daarvan uitvoeren van een aantal andere activiteiten. Tevens is de periode waarop de subsidie betrekking had in deze beschikking verlengd tot en met december 2014. Zie hiervoor de beschikking 61200-21545, d.d. 19 december 2013.

In dit activiteitenverslag wordt gerapporteerd over de uitgevoerde activiteiten in de periode 2009 – 2014. De activiteiten zijn in december 2014 allemaal afgerond.

Ede, januari 2015

Activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009 – 2014

1 Inleiding

Het Steunpunt is in 2008 gestart met basisdienstverlening ten behoeve van de implementatie van de referentieniveaus taal en rekenen op de mbo-instellingen. Het ging daarbij globaal om de volgende clusters van dienstverlening:

- Het stimuleren van kennisdeling (o.a. via de website, de helpdesk, netwerken, het verspreiden van goede voorbeelden, bijdragen aan marktplaats mbo).
- Het ontsluiten van aanbod op het gebied van taal en rekenen.
- Het fungeren als communicatieplatform voor OCW.
- Het leveren van een bijdrage aan pilots van belang voor taal en rekenen.

In 2009 is het Steunpunt gestart met aanvullende ondersteuning. Dit betrof extra activiteiten gericht op ondersteuning bij het maken van de implementatieplannen die de scholen in 2010 moesten opleveren om extra financiering te kunnen krijgen voor de intensivering van taal en rekenen. Daarnaast ging het om een reeks van aanvullende activiteiten die het Steunpunt heeft ondernomen omdat er lacunes werden voorzien in het ondersteunend materiaal voor de scholen. Daarbij gold het voor een belangrijk deel activiteiten ten behoeve van specifieke doelgroepen, zoals jongeren en volwassenen in de mbo 1 en 2 opleidingen en in de bbl-opleidingen. Bij deze doelgroepen was een flinke inhaalslag noodzakelijk. De markt voorzag deze doelgroepen onvoldoende van gevarieerde, passende en uitdagende materialen. Het Steunpunt heeft dit opgepakt en voor deze doelgroepen materiaal ontwikkeld en opgeleverd.

Ten slotte ging het bij deze subsidie om het in gang zetten van de ontwikkeling van ondersteunend materiaal voor scholen gericht op uitvoering en afname van instellings- en centrale examens op basis van de nieuwe referentieniveaus.

Bij de ontwikkeling van dit materiaal heeft het Steunpunt de volgende criteria gehanteerd:

- Het betrof de ontwikkeling van materialen voor doelgroepen en/of gebieden waarvoor op dit moment nog geen goed materiaal voor handen was (witte vlekken).
- Deze materialen worden en werden zo veel mogelijk gratis ter beschikking gesteld aan instellingen en breed verspreid.
- Onderwijsinstellingen zijn betrokken bij de ontwikkeling en het testen van materialen.
- Al het materiaal is gebaseerd op het referentiekader taal en rekenen.
- Er is – waar mogelijk – aangesloten bij reeds bestaande ontwikkelingen.

Activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009 – 2014

2

Aanvullende activiteiten 2009 – 2014

Hieronder volgt een overzicht van de in de jaren 2009 – 2014 door het Steunpunt taal en rekenen mbo ontplooiden activiteiten.

2.1 Opstellen van een hulpmiddel om een implementatieplan Nederlandse taal en rekenen op te stellen en hierover verantwoording af te leggen

De mbo-instellingen waren verplicht op grond van de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' om voor 1 april 2010 een implementatieplan taal en rekenen op te leveren. Het doel van het door het Steunpunt ontwikkelde hulpmiddel was mbo-instellingen een handzaam instrument te bieden om hen te helpen bij het opstellen van een kwalitatief hoogwaardig implementatieplan. Dit heeft geleid tot het instrument ICO taal en rekenen en een Handreiking bij het opstellen van het implementatieplan Taal en Rekenen.

ICO Taal en Rekenen is ontwikkeld door I&M en CED-Groep in opdracht van het Steunpunt. Het heeft mbo-instellingen ondersteund bij het opstellen van de implementatieplannen begin 2010. In 2010 is tevens gestart met de tweede fase in de ontwikkeling van ICO Taal en Rekenen, waarin de onderdelen 'verantwoording' en 'evaluatie' verder zijn uitgewerkt. De tweede fase van ICO is begin januari 2011 opgeleverd. Gedurende de ontwikkeling van ICO Taal en Rekenen zijn door het Steunpunt diverse gebruikersbijeenkomsten georganiseerd.

Het CINOP heeft in opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo een handreiking geschreven voor het opstellen van een implementatieplan taal en rekenen. De handreiking is een format; het geeft geen inhoudelijk advies. Hij is verschenen in een korte versie en een uitgebreide versie. De uitgebreide versie biedt naast de beknopt omschreven handreiking en format een uitgebreide toelichting en meer achtergrondinformatie. De handreiking is gepresenteerd tijdens een flitsbijeenkomst in november 2009. Uit de analyse van de implementatieplannen blijkt dat hij door diverse mbo-instellingen is gebruikt bij het opstellen van het implementatieplan.

2.2 Analyse implementatieplannen en terugrapportage naar de mbo-instellingen

Op 1 april 2010 moesten de bekostigde instellingen het implementatieplan bij DUO (Cfi) ingeleverd hebben. De Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) controleerde de plannen op volledigheid en stuurde ze vervolgens door naar het Steunpunt. Het Steunpunt heeft in totaal de plannen van 65 bekostigde mbo-instellingen van DUO ontvangen.

Op 1 februari 2010 heeft het Steunpunt de CvB's van de 65 bekostigde mbo-instellingen een mail gestuurd met daarin onder andere de vraag naar eventuele wensen in verband met de terugkoppeling over het implementatieplan. Instellingen die op 1 maart 2010 nog niet gereageerd hadden ontvingen op 9 maart 2010 nog een herinneringsmail. Soms was nog telefonisch contact nodig. Uiteindelijk is van 37 instellingen een antwoordmail ontvangen.

In de maanden april en mei is door Van Beekveld en Terpstra de analyse van de ontvangen implementatieplannen uitgevoerd. Aan de basis van de analyse lag een in nauwe samenwerking met het Steunpunt ontwikkeld analyseformat, met daarin ruimte voor de door de instelling zelf

aangegeven specifieke aandachtspunten. In de maand juni is voor de individuele instellingen de inhoud van de terugkoppeling bepaald en geformuleerd. Op 2, 3 en 4 juli zijn per mail de terugkoppelingen per instelling via de contactpersonen voor het implementatieplan naar de mbo-instellingen gestuurd. Als er vanuit de instelling belangstelling was voor een gesprek met het Steunpunt over de terugrapportage kon daarvoor een afspraak worden gemaakt.

2.3 Verwerken totaalbeeld implementatieplannen en voortgang in de jaarlijkse voortgangsrapportage van het Steunpunt

Het Steunpunt heeft Van Beekveld en Terpstra gevraagd in een rapportage van de analyse van de implementatieplannen het landelijk beeld te schetsen dat uit de analyse naar voren kwam. De opdracht bevatte ook de selectie en beschrijving van goede voorbeelden uit de plannen met het oog op een bloemlezing. Dit landelijk beeld is beschreven in de voortgangsrapportage van het Steunpunt van november 2010.

In de jaren 2011 tot en met 2014 heeft het Steunpunt de jaarverslagen van de mbo-instellingen geanalyseerd op taal- en rekenbeleid en de voortgang op de implementatieplannen. Van deze analyses is steeds een rapportage gemaakt die bij de jaarlijkse voortgangsrapportages van de Steunpuntactiviteiten is gevoegd.

2.4 Bloemlezing implementatieplannen Nederlandse taal en rekenen mbo

Tijdens de analyse van de implementatieplannen is gezocht naar inspirerende voorbeelden en originele aanpakken van taal- en rekenbeleid in de plannen met als doel deze toegankelijk te maken voor de mbo-instellingen.

Van Beekveld en Terpstra heeft hiervan een selectie gemaakt en hiervan een bloemlezing samengesteld. Deze bloemlezing is aan alle scholen verzonden en via de website toegankelijk gemaakt.

2.5 Samenstelling van een bronnenboek voor leesbevordering in de opleidingen pedagogisch werker kinderopvang en onderwijsassistent

Uit onderzoek bleek dat docenten in de opleidingen pedagogisch werker kinderopvang en onderwijsassistent onvoldoende beschikten over methoden en instrumenten die nodig zijn om bij hun studenten het vermogen te ontwikkelen om leesbevorderende activiteiten te ondernemen. In het project 'Leesbevordering' is een flexibel in te zetten bronnenboek voor de mbo-opleidingen PW en OA samengesteld. Dit bronnenboek bevat materialen waarmee de toekomstige groepsleid(st)ers kinderopvang en onderwijsassistenten competenties kunnen ontwikkelen op het gebied van voorlezen en leesbevordering. Het bronnenboek ondersteunt docenten daarbij, op een didactisch onafhankelijke manier.

De docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010. Het is samengesteld door Steunpunt, Stichting Lezen en CINOP. Daarnaast zijn in het kader van het project ook 20 workshops gehouden. In het monitoronderzoek dat vervolgens is gestart is naar voren gekomen dat er behoefte was aan vervolgvormen voor een structurele verankering van leesbevordering in het curriculum van de opleidingen PW en OA op zoveel mogelijk roc's in Nederland. Dit heeft geresulteerd in het project Bouwstenen voor leesbevordering (zie 2.12).

2.6 Taal in AKA

Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft in het schooljaar 2009-2010 de drukkosten voor haar rekening genomen van de publicatie 'Taal in AKA'. Deze publicatie is tot stand gekomen in de periode vóór en aan het begin van de oprichting van het Steunpunt.

Taal en AKA is een praktische handreiking om aan de slag te gaan met taal in de AKA en overige laag-niveau mbo-opleidingen. Taal en AKA is geschreven voor iedereen die werkt met deze doelgroep. AKA is inmiddels entreeopleiding gaan heten. De publicatie was te bestellen bij het Steunpunt taal en rekenen mbo (tegen kosten) en is nu te downloaden als pdf-bestand via de website van het Steunpunt.

2.7 Rekenen in AKA

In opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo en MBO2010 heeft een werkgroep Rekenen AKA de 'Rekenwijzer AKA' ontwikkeld. De Rekenwijzer AKA richt zich op het aanleren, onderhouden en gebruiken van rekenvaardigheden binnen de AKA-opleidingen. De relatie met de praktijk, de verschillende contexten waarin de deelnemer leert en werkt staat centraal. Centraal stond het principe dat de AKA-doelgroep in het functioneren op de arbeidsmarkt en in hun sociale leven gebaat is bij het optimaal ontwikkelen van gecijferdheid.

Hoewel de Rekenwijzer AKA in eerste instantie is bedoeld voor AKA-deelnemers (entreeopleiding) is hij ook bruikbaar voor andere niveau 1 opleidingen en voor niveau 2 opleidingen. De publicatie was te bestellen bij het Steunpunt taal en rekenen mbo (tegen kosten) en is nog steeds te downloaden als pdf-bestand via de website van het Steunpunt.

2.8 Ontwikkeling digitale leermiddelen voor Nederlands en rekenen

Omdat de uitgevermarkt bij de start van de implementatie van de referentieniveaus niet direct voorzag in leermiddelen voor met name de zwakkere studenten, heeft het Steunpunt twee digitale (remediërende) programma's laten ontwikkelen: Taal de Baas voor Nederlands en Rekenen voor rekenen.

Taal de Baas

Taal de Baas is een diagnostiserend/remediërend programma voor taalzwakke mbo-deelnemers dat in opdracht van het Steunpunt door ITTA en ICE is ontwikkeld. De expertise van Kennisnet is betrokken bij de ontwikkeling en implementatie van Taal de Baas als breed inzetbaar en open toegankelijk diagnostisch instrument voor het gehele mbo.

Het programma is in mei 2011 gelanceerd tijdens een bijeenkomst in de Reehorst in Ede. Vanaf dat moment is Taal de Baas gratis aan de scholen ter beschikking gesteld. Met het programma wordt eerst een diagnose van de taalvaardigheden lezen, luisteren en woordenschat gesteld en vervolgens worden taaloefeningen op maat geboden. Een student kan met Taal de baas individueel (tijd- en plaatsonafhankelijk) aan het werk. Het programma kan gebruikt worden naast bestaande toetsen en methodes.

In 2011 is door het Steunpunt taal en rekenen vo in een pilot uitgeprobeerd in hoeverre Taal de Baas ook bruikbaar is in het vmbo. Dit blijkt het geval te zijn.

Activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009 – 2014

In 2012 is Taal de Baas na een gebruikersonderzoek verbeterd en gebruiksvriendelijker geworden. Zo kan bijvoorbeeld een toets onderbroken worden om later weer te worden opgestart, kunnen meer docenten de resultaten van een lesgroep bekijken, kan een gebruiker van het programma gemakkelijker de eigen vorderingen bijhouden, enz. Uit het gebruikersonderzoek is verder gebleken dat het programma het best tot zijn recht komt als het wordt ingezet in de context van studieondersteuning/extra lessen voor taalzwakke mbo studenten.

In november 2012 zijn de verbeteringen in vier regionale bijeenkomsten toegelicht en kunnen gebruikers hun ervaringen met elkaar delen.

GoedRekenen -> ffRekenen

Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft APS-Gecijferd! de opdracht gegeven om in samenwerking met de Stichting Alfabet, de Hogeschool Utrecht, lectoraat Gecijferdheid en de Stichting Expertisecentrum ETV.nl een demoversie te ontwikkelen van een web-based leermiddel. Met behulp van dit leermiddel kunnen (jong-)volwassen rekenzwakke deelnemers op een voor hen effectieve en aansprekende manier de rekenvaardigheid verhogen. Dat is belangrijk voor de kwaliteit van hun participatie in de maatschappij, maar ook voor de generaties waarvan zij de ouders zijn. Het materiaal sluit aan op de belevingswereld van volwassenen.

Het leermiddel richt zich op referentieniveau 2F voor de doelgroep die veelal 1F niet heeft afgerond. De eerste fase van dit project betrof de ontwikkeling van een demo. De ontwikkeling is gestart in mei 2010 en opgeleverd in het voorjaar van 2011.

Na een evaluatiefase is besloten tot doorontwikkeling van dit programma. De definitieve naam van het programma werd gewijzigd in ffRekenen. Het vervolg is in twee fasen gesplitst. In november verschenen 18 nieuwe leerstofeenheden en 37 themavraagstukken in 5 varianten. In de zomer van 2013 is nogmaals een substantieel aantal leerstofeenheden en themavraagstukken beschikbaar gekomen. Het programma is in zijn geheel opgeleverd in april 2014.

Exploitatie digitale leermiddelen Taal de Baas en ffRekenen

In opdracht van het Steunpunt zijn de programma's Taal de baas en ffRekenen ontwikkeld. Om te kunnen garanderen dat deze programma's ook na afloop van het Steunpunt op een goede en goedkope manier door scholen gebruikt kunnen worden, is het Steunpunt in overleg met OCW op zoek gegaan naar mogelijkheden om de producten met een 'level playing field' in de educatieve markt zetten. Als uitkomst daarvan is een traject gestart om de exploitatie van deze producten door meerdere marktpartijen te laten verzorgen. Marktpartijen (uitgevers) kunnen zich melden bij het Steunpunt met een plan om de producten aan te bieden, te onderhouden en eventueel verder te ontwikkelen. Over beide producten zijn voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor geïnteresseerde partijen. Voor Taal de baas hebben vier partijen (onderwijsuitgevers) te kennen gegeven het programma voor langere tijd te willen exploiteren en voor de scholen te ontsluiten. Hiervoor is een sublicentieovereenkomst gesloten met het Steunpunt. Het Steunpunt blijft Taal de baas tot augustus 2014 nog beschikbaar stellen aan de scholen, daarna zullen de sublicentienemers dit overnemen. De communicatie naar de scholen over deze overgang wordt door het Steunpunt verzorgd. De ontwikkeling van ffRekenen is in het voorjaar van 2014 afgerond. Inmiddels zijn sublicentieovereenkomsten afgesloten met vijf partijen.

2.9 Ontwikkeling van ondersteunende instrumenten voor de instellingsexamens Nederlandse taal en rekenen

Doel van dit project was het ontwikkelen van ondersteunende instrumenten om de referentieniveaus Nederlands op een kwalitatief hoogwaardig niveau te examineren.

Met een brief van 29 januari 2010 van de staatssecretaris aan de CvB's van de mbo-instellingen was duidelijkheid gekomen over de verdeling van de inhoud van referentieniveau 3F over centrale examens en/of schoolexamens. Het referentieniveau 3F rekenen valt geheel onder de centrale examinering en voor taal 3F geldt dit voor het domein lezen en het subdomein luisteren. Ook werd duidelijk dat een (sub)domein van een referentieniveau getoetst wordt in een schoolexamen of in een centraal examen; er is nooit sprake van èn-èn (zoals in het voortgezet onderwijs).

De consequentie van deze beslissingen was dat er vanaf het moment dat er een centraal examen is alleen nog een instellingsexamen bestaat voor spreken, gesprekken en schrijven, met daarin (al dan niet volledig) geïntegreerd het domein taalverzorging. In de jaren voordat er een centraal examen is zullen de instellingen tijdelijk nog wel moeten voorzien in een schoolexamen dat voor Nederlandse taal en voor rekenen alle domeinen dekt van het referentieniveau 3F. De inspectie zal echter in ieder geval geen onderzoek verrichten naar de kwaliteit van de examens voor rekenen en het onderzoek naar de instellingsexamens taal niet betrekken in het eindoordeel over de kwaliteit van de examens van de instelling, zolang de resultaten nog niet meetellen voor diplomering.

Dit alles perkt het bereik en belang van instellingsexamens voor de referentieniveaus 3F Nederlandse taal en rekenen in op een wijze die niet kon worden voorzien op het moment dat het voorstel voor de aanvullende activiteiten werd gedaan. Over niveau 2F was op dat moment nog geen besluit genomen, maar de verwachting was wel dat voor 2F hetzelfde zou gaan gelden als voor niveau 3F. Dit heeft gevolgen gehad voor het ter hand nemen van het (laten) ontwikkelen van instrumenten voor schoolexamens Nederlandse taal en rekenen. Het was niet zinvol de begrote bedragen volledig te besteden aan de ontwikkeling van ondersteunende instrumenten voor examens die slechts tijdelijk als schoolexamen moeten worden afgenomen. In overleg met OCW is daarom besloten om op de volgende drie sporen verder te gaan:

1. *Ontwikkelen van een algemene handreiking instellingsexamens Nederlandse taal en rekenen.*

Dit project is uitgevoerd door de CED-groep. De CED-Groep heeft een handreiking ontwikkeld voor het ontwikkelen en inkopen van instellingsexamens Nederlandse taal en rekenen.

Het doel van deze handreiking was tweeledig:

- Het informeren over de regelgeving omtrent examinering Nederlandse taal en rekenen in het mbo de komende jaren;
- Het geven van tips voor de vormgeving en de inrichting van instellingsexamens en de afweging van de keuze tussen zelf ontwikkelen of inkopen van examens.

De handreiking is in juli 2010 ter beschikking gekomen via de website van het Steunpunt.

In het verlengde daarvan werd in 2010 het initiatief genomen voor de ontwikkeling van voorbeeldtoetsen productieve vaardigheden taal, gericht op de instellingsexamens schrijven, spreken en gesprekken voeren op de niveaus 2F en 3F van het Referentiekader Nederlandse taal. Het doel was docenten Nederlands een handreiking te bieden bij de examinering van die vaardigheden die ook na invoering van centrale examinering taal en rekenen onderdeel blijven van het instellingsexamen. De toetsformats en voorbeeldtoetsen zijn, in opdracht van het Steunpunt mbo, ontwikkeld door Cito en CINOP. In november 2011 is het eerste deel van de ontwikkelde producten beschikbaar gekomen op de website van het Steunpunt mbo. Het gaat om toetsformats, enkele toetsvoorbeelden en een handleiding bij de formats en voorbeelden. In januari 2012 zijn deze

formats aangevuld met beoordelingsmodellen en een praktische handreiking voor de ontwikkeling van toetsen voor instellingsexamens Nederlands.

De wijziging op de subsidiebeschikking van december 2013 heeft het mogelijk gemaakt om nog eens vijf aanvullende voorbeeldexamens Nederlands te ontwikkelen. Ook zijn er zes filmpjes gemaakt, waarin medewerkers van mbo instellingen toelichten hoe zij omgaan met de organisatie van instellingsexamens taal. Deze zijn in april 2014 opgeleverd. Zie verder 2.12.

2. *Heel direct vraaggericht werken* door het aanbod te doen ondersteuning te bieden bij het gezamenlijk ontwikkelen van schoolexamens rekenen.

Het Steunpunt wilde hiervoor deskundigen inhuren op het gebied van rekenen en/of toetsen en te voorzien in een locatie. Gezien het tijdelijke en toezichtloze karakter van instellingsexaminering rekenen leek een dergelijk kleinschalig maatwerkeraanbod passend. Het aanbod is via de netwerken rekenen en via de website bekend gemaakt. Het aantal geïnteresseerden bleek echter beperkt. Dit aanbod is verder opgepakt in de netwerken rekenen.

3. *De activiteiten uitbreiden tot de voorbereiding op de centrale examinering.*

Invoering van digitale centrale examinering is een complexe operatie. Niet alleen voor het College van Examens en het Cito, maar vooral ook voor de mbo-instellingen. Er is in feite sprake van twee vernieuwingsoperaties in één keer: invoering van centrale examinering en invoering van digitale examinering. Het vroeg om een zorgvuldige en nauwe samenwerking tussen mensen op verschillende plaatsen in de organisatie van een mbo-instelling en tussen de instelling en de landelijke organisatie (via Cito en CvE). Het belang was en is groot. In de examinering mag er niks mis gaan: er hangt voor deelnemers te veel vanaf. Goede communicatie en goede communicatielijnen zijn cruciaal in de voorbereiding. In de brief van 29 januari 2010 aan de besturen van de mbo-instellingen heeft de staatssecretaris het Steunpunt daarin een centrale rol toebedacht. Het Steunpunt heeft dat opgepakt met het uitbrengen van een nieuwsbrief ('Flitsbericht'), maar ook met de organisatie van een conferentie over de examinering taal en rekenen en het laten samenstellen van een aantrekkelijk, goed leesbaar verslag daarvan. In het verlengde van deze conferentie is een bijeenkomst georganiseerd voor de centrale contactpersonen (namens de CvB's) die een belangrijke plaats hebben in de communicatie over de invoering van de centrale examinering. Deze activiteiten zijn gefinancierd uit de middelen die bestemd waren voor ondersteunende instrumenten voor de schoolexamens Nederlandse taal en rekenen.

2.10 Begeleiding van dyslectische studenten en studenten met dyscalculie in het mbo

In 2012 hebben de landelijke pedagogische centra en CINOP, in opdracht van het Steunpunt mbo, gezamenlijk het project 'Studiesucces met dyslexie en dyscalculie in het mbo' uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in twee landelijke conferenties, een servicedocument met veel gestelde vragen en een mbo-scan. Met deze scan kunnen scholen zelf de stand van zaken met betrekking tot dyslexie en dyscalculie in kaart brengen. Bij deze mbo-scan werd een gratis studiemiddag aangeboden met een adviseur van één van de LPC of CINOP. De scan is online toegankelijk via de website van het Steunpunt mbo. Na invullen van de scan krijgen scholen een automatische terugkoppeling over de stand van zaken.

2.11 Project 'Vakbegrip'

Het Steunpunt heeft de CED-groep opdracht gegeven materiaal te ontwikkelen voor het aanleren van taal- en rekenvaardigheden in de beroepscontext. Het ontwikkelde product 'Vakbegrip' bestaat uit opdrachten bij bestaande teksten uit bijvoorbeeld (vak)tijdschriften. Het is gebaseerd op de strategieën van Nieuwsbegrip en Nieuwsrekenen. Het zijn aanvullende leerlijnen die naast de reguliere lesmethodes gebruikt kunnen worden.

Voor de sectoren Techniek en Handel en Economie zijn teksten met opdrachten voor begrijpend lezen en woordenschatlessen beschikbaar. Voor Zorg en Welzijn (inclusief Sport en Bewegen) zijn er rekenopgaven. De doelgroep bestaat uit mbo-studenten die toegeleid moeten worden naar niveau 2F van de Referentieniveaus Nederlands en rekenen. Vakbegrip is afgerond in september 2013. De teksten met bijbehorende opdrachten zijn voorlopig gratis te downloaden van de website www.vakbegrip.nl.

2.12 Project 'Bouwstenen voor leesbevordering'

De in het kader van het project 'Leesbevordering' ontwikkelde docentengids 'Competent in leesbevordering' is beschikbaar sinds eind september 2010 (zie 2.5). In opdracht van het Steunpunt heeft CINOP een vervolgpriject 'Bouwstenen voor leesbevordering' uitgevoerd. Het project omvat tien bouwstenen. Deze worden ontwikkeld in samenwerking met mbo-scholen en bibliotheken, de Stichting Lezen en het Kenniscentrum Calibris. Een belangrijk doel is te bevorderen dat studenten van de opleidingen PW en OA meer, beter en met plezier gaan lezen. Bovendien zijn de bouwstenen erop gericht de studenten zo toe te rusten, dat zij in hun toekomstig beroep bijdragen aan leesbevordering in kinderopvang en onderwijs.

Docenten van de opleidingen PW en OA kunnen individueel of in teamverband deelnemen aan bijeenkomsten en workshops op maat voor lezen en leesbevordering. Een stuurgroep, waarin onder meer een vertegenwoordiging van de BTG Zorg en Welzijn, een vertegenwoordiger van het Kenniscentrum (Calibris) en een docent Zorg en Welzijn, volgt het project op hoofdlijnen.

Inmiddels hebben er drie bijeenkomsten bij bibliotheken plaatsgevonden, waarbij bibliotheekmedewerkers in het kader van het project zijn geïnformeerd over het mbo en met name de opleidingen PW en OA en wat de bibliotheken voor deze studenten kunnen betekenen. Het lesmateriaal over lezen en leesbevordering voor de opleidingen PW en OA wordt gedeeltelijk opgenomen in het materiaal van het Consortium voor Beroepsonderwijs. In de maand oktober 2013 hebben op drie verschillende roc's studenten PW en OA deelgenomen aan activiteiten in het kader van het project. Deze activiteiten vielen samen met de Kinderboekenweek.

Door externe factoren is het budget voor dit project niet uitgeput. In overleg met OCW heeft het Steunpunt CINOP vervangende opdrachten gegeven voor het niet uitgeputte deel van het project. Deze projecten zijn in 2014 afgerond. Deze projecten staan hieronder beschreven.

Extra voorbeeldtoetsen Nederlands

Scholen werken vanaf oktober 2012 met de eerder opgeleverde formats, de voorbeelden, het beoordelingsmodel en de handreiking. Het materiaal wordt veel gebruikt en breed gewaardeerd. Er bleek in de praktijk van de scholen behoefte aan meer voorbeeldexamens, waarbij organiseerbaarheid en efficiëntie voorop staan. Zo is onder meer gezocht naar voorbeeldexamens voor de laagste niveaus en examens waarin meerdere vaardigheden zijn gecombineerd.

Activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009 – 2014

Als onderdeel van dit project is door middel van gefilmde interviews de organisatie van de instellingsexamens op verschillende roc's in beeld gebracht.

De extra voorbeeldtoetsen en gefilmde interviews zijn in april 2014 via de website van het Steunpunt aan de scholen beschikbaar gesteld.

Lezen in mbo

Voor een ander deel van het niet bestede budget voor de bouwstenen leesbevordering heeft CINOP in 2013 de opdracht gekregen voorbeelden van leesbevordering in het mbo te verzamelen en te beschrijven. Deze brochure is vanaf maart 2014 beschikbaar als boekje *Van leesclub naar boekenbattle* en is ook via de website van het Steunpunt te downloaden.

Interactief beoordelaarsplatform Grip op taal- Cito

Voor docenten is het vaak lastig om productieve taalvaardigheid (met name spreken, gesprekken en schrijven) goed te beoordelen. Wanneer is een taalprestatie op 2F of 3F onvoldoende, voldoende, of juist goed? Na overleg met OCW heeft het Steunpunt in 2013 Cito gevraagd om een interactief beoordelaarsplatform te ontwikkelen. Hiermee krijgen docenten een instrument in handen waarmee ze – samen met collega's – hun beoordelaarsvaardigheid kunnen verhogen. Docenten kunnen online een taalprestatie zien (film, audio of pdf), hun eigen beoordeling invullen en vervolgens zien hoe een groep experts dezelfde prestatie heeft beoordeeld.

Het online programma wordt in maart 2014 gelanceerd met in totaal 12 voorbeelden van taalprestaties, zowel op 2F als op 3F. Het programma is via de website van het Steunpunt beschikbaar. www.gripoptaal.nl

2.13 Volgens Bartjens

In het najaar van 2011 en in het voorjaar van 2012 zijn twee specials van het tijdschrift Volgens Bartjens gepubliceerd voor het vo en het mbo. Volgens Bartjens is een tijdschrift voor rekendocenten in het primair onderwijs. In deze speciale uitgaven voor vo en mbo stond de stand van zaken op het gebied van regelgeving, inhoud en praktijk van het rekenonderwijs in het vo en mbo centraal. Het Steunpunt mbo heeft deze uitgaven gefinancierd en meegewerkt aan de redactie van de specials. De twee afleveringen zijn in veelvoud naar alle locaties van het vo en het mbo verstuurd.

3 Afsluiting

Het Steunpunt constateert verheugd dat scholen hard werken aan de invoering van een taal- en rekenbeleid dat studenten in staat zal stellen de Nederlandse taal en het rekenen op voldoende niveau te beheersen. Daarnaast zijn scholen ook intensief bezig met de verankering en positionering van de moderne vreemde talen, met name het Engels, in hun onderwijsaanbod en met de correcte examinering hiervan. Wij hopen en gaan ervan uit dat de projecten die in het kader van de aanvullende financiering van OCW door of in opdracht van het Steunpunt zijn uitgevoerd bijgedragen hebben aan een succesvolle implementatie van de referentieniveaus. Het Steunpunt blijft zich in elk geval dit jaar nog via de basisdienstverlening intensief inzetten om scholen hierbij optimaal te ondersteunen. De concrete plannen voor het komend jaar zijn opgenomen in ons *Activiteitenplan 2015*.

TOELICHTING EXPLOITATIEREKENING STEUNPUNT TAAL EN REKENEN PER ONDERDEEL 2014

	Steunpunt taal en rekenen Algemeen		Steunpunt taal en rekenen MBO		Steunpunt taal en rekenen VO		MBO en VO Invalensivingsproject		Activiteiten VE		Sub totaal		Totaal totaal	
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
BATEN														
SUBSIDIE														
Toezegging 2014	556.720	556.720	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bij nog te betalen 2013 met verplichting	82.053	-	394.262	394.262	718.324	-	2.760.316	2.760.316	832.333	-	1.547.720	1.547.720	6.730.715	6.542.720
Bij nog te betalen algemeen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Terug betaling	82.053	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.608.019	-
Overschikking	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nog te betalen subsidie 2014	28.920	-	221.715	221.715	4.657	-	517.802	517.802	267.659	-	517.802	517.802	1.575.659	517.802
Totaal subsidie	527.800	556.720	172.547	394.262	365.343	371.000	1.873.007	2.242.514	376.032	620.000	3.315.729	4.184.496	8.333.325	9.179.496
OVERIGE INKOMSTEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL BATEN	527.800	556.720	172.547	394.262	410.078	371.000	1.873.007	2.242.514	376.032	620.000	3.359.454	4.184.496	8.458.907	9.179.496
LASTEN														
Personele lasten														
Salaries	31.178	21.888	28.100	-	71.513	105.000	-	-	119.816	92.700	250.607	219.588	395.170	262.588
Pensioen premie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociale lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uitzendkrachten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Opleiding en bijscholing	31.178	21.888	28.100	-	71.513	105.000	-	-	119.816	92.700	250.607	219.588	395.170	262.588
Overige lasten	1.914	-	-	-	897	-	-	-	175	-	175	-	571	5.000
Kosten gezondheidsdienst	126	-	-	-	126	-	-	-	126	-	378	-	2.811	3.000
Werk doordienst	340.820	311.832	25.000	15.000	87.432	45.000	47.407	500.000	47.027	64.800	547.686	836.632	978.928	1.449.632
Doorbetalen naar projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontvangen ziekengeld	374.038	333.720	53.100	15.000	159.958	150.000	47.407	500.000	167.144	157.500	801.657	1.156.220	1.214.241	1.734.220
Aantal fis's per 31 december	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	3	3	5	5
Huulvestinglasten														
Huur incl. servicekosten	14.764	39.000	-	-	11.073	10.000	-	-	11.073	10.800	36.910	59.800	96.102	89.800
	14.764	39.000	-	-	11.073	10.000	-	-	11.073	10.800	36.910	59.800	96.102	89.800
Exploitatiekosten														
Reis- en verblijfskosten	13.041	-	-	-	1.635	4.500	-	-	1.403	4.800	18.079	9.300	39.631	29.300
Druk en reprokosten	6.179	-	-	-	6.179	7.000	-	-	250	2.000	6.179	4.100	25.094	14.000
Kantoor benodigdheden	440	-	-	-	256	2.000	-	-	1.289	1.800	4.060	3.600	9.520	8.600
Telefoonkosten	1.681	-	-	-	1.080	2.000	3.841	-	877	500	4.244	500	10.718	4.500
Portokosten	463	-	-	-	877	-	-	-	922	3.000	16.668	3.000	53.353	53.000
PRJ kosten	14.912	-	-	-	5.412	15.000	-	-	69	8.000	47.440	88.000	1.045	1.000
Representatiekosten	995	25.000	20.998	40.000	63	-	-	-	272	-	272	-	58.051	115.000
Wobbits	140	-	-	-	63	-	-	-	-	-	-	-	577	2.000
Contributie en lidmaatschappen	1.760	-	-	-	1.665	-	-	-	1.320	4.000	4.746	4.000	8.625	3.000
Bestuurkosten	2.581	3.000	2.018	2.000	2.018	-	-	-	2.018	2.200	6.617	7.200	13.495	6.000
Huur, aanschaf en onderhoud inventaris	398	-	-	-	299	-	-	-	299	-	968	-	18.117	13.200
Accountantskosten	30.170	52.000	91.264	314.262	106.811	25.000	1.816.161	1.642.514	176.316	325.000	2.222.722	2.356.776	5.411	-
Verzekeringen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vervoerkosten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Doorbetalen aan projecten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ontwikkelingsactiviteiten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Facilitering MBO scholen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Professionalisering	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Project doelmatigheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kwaliteitsmanagement	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Herziening kwalificatiestructuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MBO City 2014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige exploitatiekosten	1.215	12.000	2.708	7.500	2.708	16.000	590	-	1.252	2.200	5.765	18.200	15.062	25.000
Huur lokalen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verzekering	44.575	92.000	7.585	25.000	116.212	130.000	5.008	100.000	9.790	95.000	183.170	442.000	246.220	462.000
Conferenties	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bankkosten	138.998	184.000	119.447	379.262	239.037	211.000	1.825.600	1.742.514	197.815	451.700	2.520.897	2.968.476	6.690.405	7.365.476
Financiële baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. De heer [REDACTED]
Directeur Middelbaar Beroepsonderwijs
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum	23 juni 2015	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	1512/mbo [REDACTED]	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	Activiteitenverslag en financieel jaarverslag 2014	Bijlage(n)	2

Geachte heer [REDACTED]

Bijgaand ontvangt u nogmaals het Activiteitenverslag 2014 van het Steunpunt taal en rekenen mbo en het activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009-2014, nu aangevuld met het financiële jaarverslag 2014 van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs.

Deze verslagen zijn bestemd voor de directie mbo. Separaat is het financieel jaarverslag aan DUO verstuurd ten behoeve van de subsidievaststelling.

[REDACTED]
Steunpunt taal en rekenen mbo

[REDACTED]
Adviseur

Bijlagen: Activiteitenverslag Steunpunt taal en rekenen mbo 2014
Activiteitenverslag aanvullende activiteiten 2009-2014
Jaarrekening 2014 Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Financieel Jaarverslag 2014
Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Inhoudsopgave

Pagina

Jaarrekening

Verslag van het bestuur	3
Balans per 31 december 2014	5
Exploitatierekening 2014	6
Kasstroom overzicht 2014	7
Toelichting op de balans per 31 december 2014 en de exploitatierekening 2014	8

Overige gegevens

Overige gegevens	12
Voorstel resultaatverdeling	12
Controleverklaring	13

Bijlagen:

Instellingsgegevens	15
Model G	16
Model H	17
Toelichting exploitatierekening per afdeling	18

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Algemene informatie

Stichting Innovatie Beroepsonderwijs is een stichting opgericht met als doelstelling een bijdrage te leveren aan de modernisering en versterking van het MBO.

Zij tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door het stimuleren, ondersteunen en faciliteren van onderwijsinstellingen om actief deel te nemen aan het proces van modernisering, vernieuwing en innovatie van programmering en inrichting van het middelbaar beroepsonderwijs.

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door subsidies van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze worden jaarlijks verstrekt door het indienen van een activiteitenplan en begroting.

Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid van Innovatie Beroepsonderwijs is een stichtingsvorm. De stichting is opgericht op 27 april 2004. Vanaf 1 augustus 2014 functioneren de volgende tijdelijke organisaties onder de verantwoordelijkheid van de stichting:

- programma management MBO15 en Ombudslijn;
 - het steunpunt taal & rekenen MBO, VO, VE en intensiveringstraject;
- Bovengenoemde tijdelijke afdelingen vormen een continuering van de activiteiten.

Organisatiestructuur

Het bestuur van de stichting bestaat uit 6 bestuursleden.

De bestuursleden worden benoemd voor een periode van drie jaar en zijn eenmaal hernoembaar.

De stichting heeft een eenhoofdige tijdelijke directie.

Financiën

Per toegezegde subsidie wordt een verantwoording gemaakt welke als bijlage is toegevoegd.

Eventuele overschotten worden in overleg als nog te besteden subsidiebedragen opgenomen, hierdoor is het resultaat jaarlijks nul. Met het Ministerie is afgesproken dat bij MBO15 het resultaat als equalisatiereserve wordt opgenomen.

Inhoudelijke accenten

2014: Van focus op vakmanschap naar ruim baan op vakmanschap.

Deze kop typeert treffend het jaar 2014 wat betreft de activiteiten van het programma management MBO in bedrijf.

De activiteiten van het programma management kunnen op hoofdlijnen worden geordend:

- Uitvoering van het activiteitenprogramma om het Actieplan MBO succesvol te realiseren;
- Advisering wat betreft de brief "Ruim baan voor vakmanschap: een toekomstgericht MBO" zoals de Minister die op 2 juni 2014 heeft gepubliceerd;
- Advisering bij de voorbereiding op het sluiten van het Bestuursakkoord MBO tussen de Minister en de MBO Raad zoals dat op 11 juli 2014 tot stand is gekomen;
- Het voorbereiden van het nieuwe programma management MBO in Bedrijf zoals dat op 1 januari 2015, vooralsnog naast MBO 15 gestart is;
- Daadwerkelijke uitvoering van activiteiten onder de vlag van MBO in bedrijf i.o.. Met name behoefte van het kwaliteitsplan MBO. Dit op basis van het voornoemde bestuursakkoord.

Actieplan MBO "Focus op vakmanschap 2011-2015".

Het activiteitenplan 2015 is conform planning uitgevoerd. Wat betreft de facilitering MBO scholen zijn met name de thema's *kwaliteitsmanagement* en *professionalisering* de centrale thema's geweest. Daarna volgt *doelmatigheid*, een gebied waar de nodige (productieve) activiteiten zijn uitgevoerd. Zoals aangegeven zijn de overige activiteiten conform afspraken met de opdrachtgever uitgevoerd.

Advisering beleidsbrief van 2 juni en advisering bestuursakkoord MBO/OCW.

Het programma management heeft in 2014 veel tijd en aandacht besteed aan genoemde activiteiten. Zowel in de persoon van de programma manager zelf als wat betreft de facilitering in de vorm van de inzet van deskundigen. Een voorbeeld daarvan is het thema bestuurlijke vormgeving.

Voorbereiding programma management MBO in Bedrijf.

De activiteiten betreffen zowel de productie van onderscheiden activiteitenplannen als daadwerkelijk facilitering. Dit bijvoorbeeld in de vorm van het afsluiten van abonnementen ten behoeve van intensieve, professioneel uitgevoerde communicatie. De websites www.ruimbaanvoervakmanschap.nl, www.excellentvakmanschap.nl en www.mbo-today.nl. Een ander sprekend voorbeeld is de facilitering van de voorbereiding voor de ontwikkeling en implementatie van de vakmanschapsroute, zoals bedoeld in de beleidsbrief van 2 juni 2014, waaronder ook begrepen het project Vakcolleges.

MBO in Bedrijf i.o.

Deze activiteiten betreffen met name de voorlichting aan de MBO scholen. Dit op basis van een door de directie MBO geautoriseerde presentatie.

De steunpunten MBO/VO Taal & Rekenen

De beide Steunpunten hebben hun activiteitenprogramma conform planning en afspraken uitgevoerd. Gelet op de meerwaarde van beide Steunpunten heeft de opdrachtgever inmiddels besloten de doorlooptijd te verlengen tot en met december 2016.

Steunpunt Educatie

Voor het Steunpunt geldt wat betreft de uitvoering van de activiteiten hetzelfde. Verlenging van de doorlooptijd wordt mede bepaald door het al of niet inrichten van een Steunpunt dat direct ressorteert onder de Minister van onder meer OCW en SZW.

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Treasury management

Stichting innovatie beroepsonderwijs beschikt over een liquiditeitspositie. De liquiditeiten worden zo optimaal mogelijk beheerd, waarbij de beschikbaarheid wordt afgestemd op de te verrichten betalingen.

Indien de liquiditeiten worden belegd in effecten, wordt gehandeld conform de regeling "beleggen en belenen door instellingen voor onderwijs en onderzoek".

In 2014 zijn geen overtollige middelen belegd in effecten. De overtollige middelen zijn uitsluitend op de renterekeningen van de Rabobank ondergebracht.

Samenstelling bestuur

In het verslagjaar hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Het bestuur

BALANS PER 31 DECEMBER 2014
(voor resultaatverdeling)

ACTIVA	31-12-2014	31-12-2013
VASTE ACTIVA		
VLOTTENDE ACTIVA		
Debiteuren	€ -	€ 114.100
Overige overlopende activa	€ 426.845	€ 47.664
Omzetbelasting	€ 4.160	€ -
Totaal vlottende activa	<u>€ 431.005</u>	<u>€ 161.764</u>
LIQUIDE MIDDELEN	€ 2.217.715	€ 3.680.698
TOTAAL	<u>€ 2.648.720</u>	<u>€ 3.842.462</u>
PASSIVA		
EIGEN VERMOGEN STICHTING INNOVATIE BEROEPSONDERWIJS		
Algemene reserve	€ 5.182	€ 5.182
Egalisatiereserve	€ 492.161	€ 302.523
Bestemmingsreserve	€ 240.000	€ -
	<u>€ 737.343</u>	<u>€ 307.705</u>
EIGEN VERMOGEN STICHTING MBO IN BEDRIJF		
Bestemmingsreserve MBO Academie	€ -	€ 207.306
	<u>€ -</u>	<u>€ 207.306</u>
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Belastingen en sociale premies	€ 23.522	€ 20.272
Omzetbelasting	€ -	€ 23.347
Crediteuren	€ 769.849	€ 1.337.441
Overige overlopende schulden	€ 522.834	€ 342.928
Nog te besteden subsidies	€ 595.172	€ 1.205.208
Te verrekenen subsidies	€ -	€ 398.255
Totaal kortlopende schulden	<u>€ 1.911.377</u>	<u>€ 3.327.451</u>
TOTAAL	<u>€ 2.648.720</u>	<u>€ 3.842.462</u>

EXPLOITATIEREKENING 2014

	Werkelijk 2014	Begroot 2014	Werkelijk 2013
<u>BATEN</u>			
Rijksbijdrage	€ 8.333.325	€ 9.179.496	€ 8.498.423
Rijksbijdrage overige afdelingen	€ -	€ -	€ -
Overige inkomsten	€ 125.582	€ -	€ 954.440
Totaal baten	€ 8.458.907	€ 9.179.496	€ 9.450.863
<u>LASTEN</u>			
Personele lasten	€ 1.214.241	€ 1.734.220	€ 1.976.835
Huisvestingslasten	€ 98.102	€ 89.800	€ 98.711
Overige bedrijfslasten	€ 6.735.175	€ 7.365.476	€ 6.893.160
Totaal Lasten	€ 8.047.518	€ 9.189.496	€ 8.968.706
Bedrijfsresultaat	€ 411.389	€ 10.000	€ 482.157
Financiële baten en lasten	€ 18.249	€ 10.000	€ 27.672
Resultaat	€ 429.638	€ -	€ 509.829

KASSTROOMOVERZICHT 2014

	31-12-2014	31-12-2013
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo exploitatie	€ 429.638	€ 509.829
Mutaties werkkapitaal		
Overige vorderingen	€ 269.241-	€ 193.480
Kortlopende schulden	€ 1.416.074-	€ 1.181.809-
Kasstroom uit kapitaal mutatie		
Overdracht naar Stichting MBO in bedrijf	€ 207.306-	€ -
Afronding	€ -	€ -
Mutatie liquide middelen	<u>€ 1.462.983-</u>	<u>€ 478.500-</u>
Beginstand liquide middelen	€ 3.680.698	€ 4.159.198
Mutatie liquide middelen	€ 1.462.983-	€ 478.500-
Eindstand liquide middelen	<u>€ 2.217.715</u>	<u>€ 3.680.698</u>

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER EN DE EXPLOITATIEREKENING 2014

ALGEMEEN

Bij het opstellen van de jaarrekening is de richtlijn 660 onderwijsinstellingen toegepast. In het lopend boekjaar 2011 is de naam gewijzigd in MBO 2015, dit is statutair nog niet aangepast.

Activiteiten

De Stichting heeft ten doel het bijdragen aan en het ondersteunen van de modernisering en vernieuwing van het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO), waaronder begrepen het Herontwerp MBO, alsmede de versterking van de innovatiecapaciteit van het MBO. De activiteiten zijn verlengd tot en met 31 december 2015. De activiteiten van steunpunt taal en rekenen lopen t/m 31 december 2016 mits er jaarlijks door OCW een beschikking wordt afgegeven.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN BEPALING VAN HET RESULTAAT

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaand jaar.

Toegepaste waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn per 31 december 2010 om niet overgenomen.

Overige vaste activa

Verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen of lagere bedrijfswaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde, waarop indien noodzakelijk een voorziening voor oninbaarheid in mindering wordt gebracht.

Overige activa en passiva

Voor zover in het bovenstaande niet anders is aangegeven worden activa en passiva gewaardeerd op nominale waarde. Hierbij wordt op vorderingen, indien dit noodzakelijk is, een voorziening in mindering gebracht.

Nog te besteden subsidies

Het verschil tussen de door OCW toegezegde subsidie en bestede subsidie wordt in de balans opgenomen als nog te besteden subsidie.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten van transacties worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd; verliezen zodra zij voorzienbaar zijn.

Subsidie baten

Onder subsidie baten wordt o.a. verstaan de door OCW verstrekte subsidies ter dekking van ingediende activiteitenplannen. Deze subsidies worden in de exploitatierekening in het boekjaar verantwoord voor zover hier subsidiabele kosten tegenover staan.

Kosten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben c.q. aan het verslagjaar waarin de prestaties zijn gerealiseerd.

Overige bedrijfslasten

In het kader van het contacteren van leveranciers hanteert de Stichting daar waar mogelijk een offerteprocedure. De inhuur van een beperkt aantal externe MBO specialisten wordt bepaald op basis van het specifieke karakter c.q. de specifieke positie van de desbetreffende in onderzoek en kennismanagement gespecialiseerde personen en organisaties. In deze uitzonderingsgevallen wordt afgeweken van de hiervoor genoemde procedure. Ten aanzien van deze bijzondere inhuur van adviseurs wordt het door de overheid gehanteerde maximale inkooptarief van € 220,00 (exclusief BTW) maximum norm gehanteerd.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de instelling zich gehouden aan de Beleidsregels toepassing WNT. De instelling heeft de beleidsregels toepassing WNT, waaronder het wetsvoorstel Aanpassingswet WNT, als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd. Eerder genoemd wetsvoorstel mag op grond van de mededeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 12 februari 2014 worden toegepast als ware de wettekst reeds in werking getreden.

Belastingen

De Stichting blijft buiten de werking van de Vpb heffing.

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

ACTIVA

Vaste activa

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De materiële vaste activa zijn per 31 december 2010 om niet overgenomen.

6.3.3 Vlottende activa

	<u>31-12-2014</u>	<u>31-12-2013</u>
Debiteuren	€ -	€ 114.100
Overige overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten	€ 8.330	€ 14.078
Nog te ontvangen rente	€ 6.738	€ 15.188
Nog te ontvangen deelnemersgelden	€ 37.538	€ -
Overige overlopende activa	€ 6.393	€ 3.052
Nog te ontvangen bedragen	€ 352.500	€ -
Waarborgsom	€ 15.346	€ 15.346
	<u>€ 426.845</u>	<u>€ 47.664</u>
OMZETBELASTING	€ 4.160	€ -
LIQUIDE MIDDELEN		
Banken	€ 2.217.715	€ 3.680.698

De overtollige liquide middelen worden op een bedrijfstelerekening gezet. Het rentepercentage bedraagt 1,0%.

De middelen zijn direct opvraagbaar.

Bankrekeningnummer NL60RABO0104018380 met een saldo van € 667.459,69, welke gebruikt wordt door stichting MBO in Bedrijf, staat nog op naam van Stichting Innovatie Beroepsonderwijs. De formulieren voor omzetting zijn ingediend bij de Rabobank. Dit bedrag is niet opgenomen in het saldo van € 2.217.715.

PASSIVA

EIGEN VERMOGEN

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Algemene reserve stichting innovatie beroepsonderwijs

Stand per 1 januari	€ 5.182	€ 5.182
Resultaat lopend jaar	€ -	€ -
Stand per 31 december	<u>€ 5.182</u>	<u>€ 5.182</u>

Egalisatiereserve Stichting innovatie beroepsonderwijs

Stand per 1 januari	€ 302.523	€ -
Kosten via de exploitatie ten laste van de reserve	€ -302.523	€ -
Resultaat lopend jaar	€ 492.161	€ 302.523
Stand per 31 december	<u>€ 492.161</u>	<u>€ 302.523</u>

Bestemmingsreserve

Stand per 1 januari	€ -	€ -
Resultaat lopend jaar	€ 240.000	€ -
Stand per 31 december	<u>€ 240.000</u>	<u>€ -</u>

Bestemmingsreserve MBO academie (Stichting MBO in bedrijf)

Stand per 1 januari	€ 207.306	€ -
Resultaat lopend jaar	€ -	€ 207.306
Mutatie 2014	€ -207.306	€ -
Stand per 31 december	<u>€ -</u>	<u>€ 207.306</u>

TOTAAL EIGEN VERMOGEN

<u>€ 737.343</u>	<u>€ 515.011</u>
------------------	------------------

KORTLOPENDE SCHULDEN

BELASTINGEN EN SOCIALE PREMIES

€ 23.522	€ 20.272
----------	----------

OMZETBELASTING

€ -	€ 23.347
-----	----------

CREDITEUREN

<u>€ 769.849</u>	<u>€ 1.337.441</u>
------------------	--------------------

OVERIGE SCHULDEN

Overige overlopende passiva	€ 4.413	€ 18.910
Rekening courant MBO in bedrijf	€ 66.998	€ -
Nog te betalen loonkosten	€ 1.522	€ -
Nog te betalen bedragen	€ 449.901	€ 324.018
	<u>€ 522.834</u>	<u>€ 342.928</u>

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE BALANS PER 31 DECEMBER 2014

NOG TE BESTEDEN SUBSIDIES

	Nog te besteden	Nog te ontvangen			
Algemeen MBO 2015	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -704.800
Ondersteuningsteam MBO 2015	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -62.000
Kwaliteitsmanagement	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -69.000
Ombudslijn	€ 66.044	€ 44.320	€ 21.724	€ -	€ -
Steunpunt taal en rekenen MBO	€ 28.920	€ -	€ 28.920	€ -	€ -157.947
Steunpunt taal en rekenen VO	€ 4.657	€ -	€ 4.657	€ -	€ 718.324
Steunpunt taal en rekenen MBO aanvulling	€ 221.715	€ 233.365	€ -11.650	€ -	€ 160.897
Steunpunt taal en rekenen VE	€ 267.659	€ 185.000	€ 82.659	€ -	€ 447.873
Steunpunt MBO en VO Intensiveringstraject	€ 986.664	€ 517.802	€ 468.862	€ -	€ 871.881
	<u>€ 1.575.659</u>	<u>€ 980.487</u>	<u>€ 595.172</u>	<u>€ -</u>	<u>€ 1.205.208</u>

TE VERREKENEN SUBSIDIES

Steunpunt taal en rekenen MBO	€ -	€ -	€ 293.830	
Steunpunt taal en rekenen MVT	€ -	€ -	€ 37.878	
Steunpunt taal en rekenen VE	€ -	€ -	€ 68.547	
	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ 398.255</u>	

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voor het pand te EDE is een huurovereenkomsten afgesloten: een voor een periode van 1 jaar.

De huur overeenkomst loopt van 1 januari 2015 t/m 31 december 2015, de huursom bedraagt € 63.882,50 per jaar.

Van 7 detacheringsovereenkomsten loopt het contract door t/m 31 december 2015. Deze hebben allen betrekking op Steunpunt taal en rekenen, waarvoor aparte begroeringen zijn ingediend en beschikkingen zijn afgegeven door OCW.

Van de inleenovereenkomsten lopen enkele contracten door welke op basis van gewerkte uren worden afgerekend.

TOELICHTING OP DE AFZONDERLIJKE POSTEN VAN DE EXPLOITATIEREKENING 2014

	Werkelijk 2014	Begroot 2014	Werkelijk 2013
SUBSIDIE			
Toezegging	€ 6.730.715	€ 6.542.720	€ 9.737.808
Bij: nog te besteden 2013 met verplichtingen	€ 4.787.288	€ 3.154.578	€ 997.422
Bij: nog te besteden 2013 algemeen	€ -	€ -	€ 2.880.189
Terug te betalen	€ 1.609.019-	€ -	€ 398.255-
Af: subsidie voor 2015	€ -	€ -	€ -
Af: Nog te besteden subsidie 2014	€ 1.575.659	€ 517.802	€ 4.720.741
Verantwoord in de exploitatie	€ 8.333.325	€ 9.179.496	€ 8.496.423
Personele lasten			
Salarissen	€ 395.170	€ 262.588	€ 379.547
Pensioenpremie	€ -	€ -	€ -
Sociale lasten	€ -	€ -	€ -
Uitzendkrachten	€ -	€ 14.000	€ -
Opleiding en bijscholing	€ 571	€ 5.000	€ 5.683
Overige lasten	€ 2.811	€ 3.000	€ 1.006
Kosten gezondheidsdienst	€ 504	€ -	€ 499
Werk derden	€ 978.928	€ 1.449.632	€ 1.953.980
Doorbelast naar projecten	€ 163.743-	€ -	€ 363.880-
Ontvangen ziekengeld	€ -	€ -	€ -
	€ 1.214.241	€ 1.734.220	€ 1.976.835
Aantal fte's per 31 december	5	6	5
Huisvestingslasten			
Huur incl. servicekosten	€ 98.102	€ 89.800	€ 98.711
	€ 98.102	€ 89.800	€ 98.711
Exploitatielasten			
Reis- en verblijfkosten	€ 39.631	€ 29.300	€ 25.843
Druk en reproductiekosten	€ 25.094	€ 14.000	€ 22.603
Kantoor benodigdheden	€ 2.036	€ 7.100	€ 24.852
Telefoonkosten	€ 9.520	€ 8.600	€ 13.587
Portokosten	€ 10.718	€ 4.500	€ 10.267
Communicatieplan actieplan MBO	€ 53.353	€ 53.000	€ 92.306
Representatiekosten	€ 1.045	€ 1.000	€ 2.086
Website	€ 58.051	€ 115.000	€ 68.852
Contributie en lidmaatschappen	€ 577	€ 2.000	€ 1.938
Bestuurskosten	€ 8.625-	€ 3.000	€ -
Huur, aanschaf en onderhoud inventaris	€ 13.496	€ 6.000	€ 20.918
Accountantskosten	€ 18.117	€ 13.200	€ 15.604
Verzekeringen	€ 5.411	€ -	€ 5.878
Vervoerskosten	€ -	€ -	€ -
Projecten	€ 6.073.700	€ 2.358.776	€ 5.708.199
Doorbelast naar projecten	€ 3.828.560-	€ -	€ 1.867.423-
Ontwikkelingsactiviteiten	€ 225.000	€ 225.000	€ -
Facilitering MBO scholen	€ 1.548.670	€ 1.950.000	€ 1.830.000
Professionalisering	€ 100.000	€ 100.000	€ 221.545
Project doelmatigheid	€ 275.000	€ 275.000	€ 179.759
Kwaliteitsmanagement	€ 500.000	€ 500.000	€ -
Herziening kwalificatiestructuur	€ 1.124.312	€ 1.070.000	€ -
MBO City 2014	€ 219.321	€ 100.000	€ -
Overige exploitatielasten	€ 87	€ 23.800	€ 755
Huur lokalen	€ 7.619	€ 18.200	€ 35.876
Vergaderkosten	€ 15.062	€ 25.000	€ 56.236
Conferenties	€ 246.220	€ 462.000	€ 422.590
Bankkosten	€ 320	€ 1.000	€ 909
	€ 6.735.175	€ 7.365.476	€ 6.893.160
Financiële baten en lasten			
Baten	€ 18.249	€ 10.000	€ 27.672
Lasten	€ -	€ -	€ -
	€ 18.249	€ 10.000	€ 27.672

Voor een vergelijk met de begroting wordt verwezen naar de toelichting exploitatierekening per afdeling

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2014 van Stichting Innovatie Beroepsonderwijs te Ede gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2014 en de exploitatierekening over 2014 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2014, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs.

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Het bestuur is voorts verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en Beleidsregels toepassing WNT. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Innovatie Beroepsonderwijs per 31 december 2014 en van het resultaat over 2014 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de Beleidsregels toepassing Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2014.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat de bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393, lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig de Regeling jaarverslaggeving onderwijs is opgesteld, en of de in artikel 2:392, lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de lid 4 BW.



BIJLAGEN:

SPECIFIEKE INFORMATIE TEN BEHOEVE VAN CF/INFRA

1 INSTELLINGSGEGEVENS

B.

Naam:

Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

Adres:

Horaplantsoen 20

Postcode:

6717 LT

Plaats:

Ede

Telefoon:

[REDACTED]

Fax:

E-mail:

procesmanagement@herontwerpmba.nl

Internetsite:

www.herontwerpmba.nl

Contact persoon:

[REDACTED]

Telefoon:

Model G: Verantwoording van subsidies

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangsten t/m verslagjaar	Ontvangsten t/m verslagjaar	Nog te ontvangen per 31-dec-2014	Totale kosten t/m 2014	To verrekenen ultimo verslagjaar	Gehoeft uitgevoerd	Nog niet geheel uitgevoerd	
				€	€	€	€	€	€	€	€	
Totaal												
G1-A Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule												
Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangsten t/m verslagjaar	Ontvangsten t/m verslagjaar	Nog te ontvangen per 31-dec-2014	Totale kosten t/m 2014	To verrekenen ultimo verslagjaar	Gehoeft uitgevoerd	Nog niet geheel uitgevoerd	
Totaal												
Programmanagements MBO15	OND/ODB-13/21369 U	622337	52239	€ 4.179.000,00	€ 4.179.000,00	€ 4.179.000,00	€ -	€ 3.876.477,00	€ 302.523,00	€	€	
Programmanagements MBO15	OND/ODB-14/18633 U			€ 4.995.000,00	€ 4.995.000,00	€ 4.995.000,00	€ -	€ 4.585.362,00	€ 429.638,00	€	€	
Activiteiten plan VE 2012	OND/ODB-2012/3944 U		15 februari 2012	€ 2.290.000,00	€ 2.223.453,00	€ 2.223.453,00	€ -	€ 2.223.453,00	€ -	€	€	
Activiteiten plan VE 2013	OND/ODB-2012/3944 U			€ 1.217.913,00	€ 1.089.496,00	€ 1.089.496,00	€ -	€ 1.056.796,00	€ 23.691,00	€	€	
Activiteiten plan VE 2014	OND/ODB-14/16536 U			€ 620.000,00	€ 435.000,00	€ 435.000,00	€ 185.000,00	€ 376.032,00	€ 243.968,00	€	€	
Steunpunt Taal & Rekenen VO	OND/ODB-14/20082 U			€ 371.000,00	€ 371.000,00	€ 371.000,00	€ -	€ 366.343,00	€ 4.657,00	€	€	
Steunpunt Taal & Rekenen mbo 2013	OND/ODB-13/18028 U			€ 500.000,00	€ 517.947,00	€ 517.947,00	€ -	€ 517.947,00	€ -	€	€	
Steunpunt Taal & Rekenen mbo 2014	OND/ODB-14/23037 U			€ 556.720,00	€ 556.720,00	€ 556.720,00	€ -	€ 527.800,00	€ 28.920,00	€	€	
Totaal				€ 14.829.633,00	€ 14.358.606,00	€ 14.358.606,00	€ 185.000,00	€ 13.510.209,00	€ 1.033.397,00	€	€	

G2-B Doortopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Kenmerk	Toewijzing	Datum	Bedrag van de toewijzing	Saldo 1-1-2014	Ontvangsten/ betaald t/m 2014	Nog te ontvangen	Laasten in verslagjaar 2014	Totale kosten t/m 31-12-2013	Saldo nog te besteden 31-12-2014 (incl. nog te ontvangen)
				€	€	€	€	€	€	€
Ombudslijn	OND/ODB-14/40707 U			€ 88.640,00	€ -	€ 44.320,00	€ 44.320,00	€ 22.568,00	€ -	€ 66.044,00
Steunpunt Taal en Rekenen MBO	OND/ODB-11/74311 U			€ 2.333.647,00	€ -	€ 2.100.282,00	€ 233.365,00	€ 172.547,00	€ 1.938.385,00	€ 221.715,00
Steunpunt Taal en Rekenen VO	OND/ODB-11/5705		5 december 2011	€ 2.045.000,00	€ -	€ 1.328.676,00	€ -	€ -	€ 1.328.676,00	€ -
Steunpunt Taal en Rekenen MVT	OND/ODB-10/77511 U		11 juli 2011	€ 297.500,00	€ -	€ 259.622,00	€ -	€ -	€ 259.622,00	€ -
Steunpunt MBO VO intervensieprogramma	OND/ODB-13/54677U			€ 3.145.250,00	€ -	€ 2.627.448,00	€ 517.802,00	€ 1.873.007,00	€ 285.579,00	€ 986.664,00
Totaal				€ 7.910.037,00	€ -	€ 5.358.348,00	€ 795.487,00	€ 2.058.150,00	€ 3.811.262,00	€ 1.274.423,00

**WNT: Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
Model H**

is er een bezoldiging van de bestuurders
is er een bezoldiging van de toezichthouders

nee
nee

	Duur arbeids overeenkomst van	Duur arbeids overeenkomst tot	Ingangs datum	Taalkonvans	Dienst betreft (1) of interim (2) DA	Betaling	Betastbare ontkosten vergoedingen	Voorzieningen betaling betrouwbaar op termijn	Uits. Wegens beëindiging dienstverband
De heer [redacted]	1 januari 2014	31 december 2014	1 januari 2009	n.v.t.	n.v.t.	€	€	€	€
De heer [redacted]	1 januari 2014	31 december 2014	3 juli 2009	n.v.t.	n.v.t.	€	€	€	€
De heer [redacted]	1 januari 2014	31 december 2014	18 november 2011	n.v.t.	n.v.t.	€	€	€	€
De heer [redacted]	1 januari 2014	31 december 2014	pm	n.v.t.	n.v.t.	€	€	€	€
Mevrouw [redacted]	1 januari 2014	31 december 2014	18 november 2011	n.v.t.	n.v.t.	€	€	€	€
Mevrouw [redacted]	1 januari 2014	31 december 2014	16 maart 2012	n.v.t.	n.v.t.	€	€	€	€
De heer [redacted]	1 januari 2014	31 december 2014	27 april 2004	[redacted]	1	€ 181.256,00	€	€	€
Totaal						€ 181.256,00	€	€	€

(1) Het bedrag is exclusief BTW
(2) De vastleggingen zijn niet getoelicht

Het maximum WNT voor het jaar 2014 is € 199.905,00

TOELICHTING EXPLOITATIEREKENING PER AFDELING 2014

	IMBO15		Ombudslijn		Werkelijk		Begroot		Werkelijk		Begroot		Werkelijk		Begroot		Sub totaal	
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
BATEN																		
SUBSIDIE																		
Toezegging 2014	€ 4.995.000	€ 4.995.000	€ 88.640	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.083.640	€ 4.995.000
Bijv. nog te bestellen 2013 met verkiezingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijv. nog te bestellen algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Tening totaaling	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overboeking	€ -	€ -	€ 56.044	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 56.044	€ -
Nog te bestellen subsidie 2014	€ -	€ -	€ 22.596	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.017.596	€ 4.995.000
Totaal subsidie	€ 4.995.000	€ 4.995.000	€ 22.596	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.017.596	€ 4.995.000
TOTAAL INKOMSTEN	€ 81.847	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 81.847	€ -
TOTAAL BATEN	€ 5.076.847	€ 4.995.000	€ 22.596	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.099.443	€ 4.995.000
LASTEN																		
Personele lasten																		
Salarissen (a.m.v. overheidsmaatregelen)	€ 144.563	€ 43.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 144.563	€ 43.000
Pensioen premie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sociale lasten	€ -	€ 14.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 14.000
Uitendelcrachten	€ 144.563	€ 57.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 144.563	€ 57.000
Opleiding en bijscholing	€ 396	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 396	€ 5.000
Overige lasten	€ 126	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 126	€ 3.000
Werk derden	€ 431.242	€ 513.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 431.242	€ 513.000
Doorbelast naar projecten	€ 163.743	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 163.743	€ -
Omvang van zwaarteweld	€ 412.584	€ 578.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 412.584	€ 578.000
Aantal fis. per 31 mei	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2
Huisvestingslasten	€ 61.192	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 61.192	€ 30.000
Huur incl. servicekosten	€ 61.192	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 61.192	€ 30.000
(a.m.v. overheidsmaatregelen)																		
Exploitatiekosten																		
Risic- en verbodkosten	€ 23.552	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 23.552	€ 20.000
Druk en reproducties	€ 18.915	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.915	€ 5.000
Kantoor benodigdheden	€ 1.090	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.090	€ 3.000
Telefoonkosten	€ 5.460	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.460	€ 5.000
Postkosten	€ 6.474	€ 4.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 6.474	€ 4.000
Communicatieplan actieplan MBO	€ 36.687	€ 50.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 36.687	€ 50.000
Representatiekosten	€ 50	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 50	€ 1.000
Website	€ 10.611	€ 27.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 10.611	€ 27.000
Contributie en lidmaatschappen	€ 305	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 305	€ 2.000
Bestuurskosten	€ 8.625	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8.625	€ 3.000
Huur aanschaf en onderhoud inventaris	€ 8.750	€ 2.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8.750	€ 2.000
Accoortemskosten	€ 11.500	€ 5.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 11.500	€ 5.000
Verzekeringen	€ 4.415	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.415	€ -
Vervoerkosten	€ 3.828.560	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.828.560	€ -
Projecten	€ 3.828.560	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.828.560	€ -
Doorbelast aan projecten	€ 225.000	€ 225.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 225.000	€ 225.000
Ontwikkelingsactiviteiten	€ 1.548.670	€ 1.950.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.548.670	€ 1.950.000
Professionalisering	€ 100.000	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 100.000	€ 100.000
Project doelmatsigheid	€ 275.000	€ 275.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 275.000	€ 275.000
Kwaliteitsmanagement	€ 500.000	€ 500.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 500.000	€ 500.000
Herziening kwalificatiestructuur	€ 1.124.312	€ 1.070.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.124.312	€ 1.070.000
MBO City 2014	€ 219.321	€ 100.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 219.321	€ 100.000
Overige exploitatiekosten	€ 87	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 87	€ 3.000
Huur lokalen	€ 1.676	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.676	€ -
Vergoedkosten	€ 15.062	€ 25.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.062	€ 25.000
Confemities	€ 63.050	€ 20.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 63.050	€ 20.000
Bankkosten	€ 320	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 320	€ 1.000
Totaal	€ 4.191.668	€ 4.397.000	€ 22.596	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 4.214.278	€ 4.397.000
Ontwikkelingsactiviteiten																		
Financiële baten en lasten	€ 18.249	€ 10.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 18.249	€ 10.000
Baten	€ 429.638	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 429.638	€ -
Resultaat																		

TOELICHTING EXPLOITATIETREKENING STEUNPUNT TAAL EN REKENEN PER ONDERDEEL 2014

	Steunpunt taal en rekenen Algemeen		Steunpunt taal en rekenen MBO		Steunpunt taal en rekenen VO		MBO en VO Intensivingsstrategie		Activiteiten VE		Sub totaal		Totaal algemeen	
	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
BATEN														
SUBSIDIE														
Toezegging 2014	€ 556.720	€ 556.720	€ -	€ -	€ 371.000	€ 371.000	€ 99.355	€ -	€ 620.000	€ 620.000	€ 1.647.075	€ 1.547.720	€ 6.730.715	€ 6.542.720
Bij; nog te bestellen 2013 met verplichting	€ 82.053	€ -	€ 394.262	€ 394.262	€ 718.324	€ -	€ 2.760.316	€ 2.760.316	€ 832.333	€ -	€ 4.787.288	€ 3.154.578	€ 4.787.288	€ 3.154.578
Bij; nog te bestellen algemeen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Tenue betaling	€ 82.053	€ -	€ -	€ -	€ 718.324	€ -	€ -	€ -	€ 608.642	€ -	€ 1.609.019	€ -	€ 1.609.019	€ -
Overboeking	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Nog te bestellen subsidie 2014	€ 28.920	€ -	€ 221.715	€ -	€ 4.657	€ -	€ 986.564	€ 517.802	€ 267.559	€ -	€ 1.509.615	€ 517.802	€ 1.575.659	€ 517.802
Totaal subsidie	€ 527.800	€ 556.720	€ 172.547	€ 394.262	€ 366.343	€ 371.000	€ 1.873.007	€ 2.242.514	€ 376.032	€ 620.000	€ 3.315.729	€ 4.184.496	€ 6.333.325	€ 9.179.496
OVERIGE INKOMSTEN	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 43.735	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 43.735	€ -	€ 125.582	€ -
TOTAAL BATEN	€ 527.800	€ 556.720	€ 172.547	€ 394.262	€ 410.078	€ 371.000	€ 1.873.007	€ 2.242.514	€ 376.032	€ 620.000	€ 3.359.464	€ 4.184.496	€ 6.458.907	€ 9.179.496
LASTEN														
Personole lasten	€ 31.178	€ 21.888	€ 28.100	€ -	€ 71.513	€ 105.000	€ -	€ -	€ 119.816	€ 92.700	€ 250.607	€ 219.568	€ 395.170	€ 262.588
Salaries	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Pensioen premie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sociale lasten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitverdrachten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Opleiding en bijdraging	€ 31.178	€ 21.888	€ 28.100	€ -	€ 71.513	€ 105.000	€ -	€ -	€ 119.816	€ 92.700	€ 250.607	€ 219.568	€ 395.170	€ 276.588
Overige lasten	€ 1.914	€ -	€ -	€ -	€ 897	€ -	€ -	€ -	€ 175	€ -	€ 175	€ -	€ 571	€ 5.000
Kosten gezondheidsdienst	€ 126	€ -	€ -	€ -	€ 126	€ -	€ -	€ -	€ 126	€ -	€ 378	€ -	€ 2.811	€ 3.000
Werk diversen	€ 340.820	€ 311.832	€ 25.000	€ 15.000	€ 87.432	€ 45.000	€ 47.407	€ 500.000	€ 47.027	€ 64.800	€ 547.686	€ 936.632	€ 978.928	€ 1.449.632
Doorbelast naar projecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Ontvangen Slekingeld	€ 374.033	€ 333.720	€ 53.100	€ 15.000	€ 159.968	€ 150.000	€ 47.407	€ 500.000	€ 167.144	€ 157.500	€ 801.657	€ 1.156.220	€ 1.214.241	€ 1.734.220
Aantal fo's per 31 december	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	3	3	5	5
Huissvestingslasten	€ 14.764	€ 39.000	€ -	€ -	€ 11.073	€ 10.000	€ -	€ -	€ 11.073	€ 10.800	€ 36.910	€ 59.800	€ 98.102	€ 89.800
Huur incl. servicekosten	€ 14.764	€ 39.000	€ -	€ -	€ 11.073	€ 10.000	€ -	€ -	€ 11.073	€ 10.800	€ 36.910	€ 59.800	€ 98.102	€ 89.800
Exploitatiekosten														
Reis- en verblijfskosten	€ 13.041	€ -	€ -	€ -	€ 1.635	€ 4.500	€ -	€ -	€ 1.403	€ 4.800	€ 16.078	€ 9.300	€ 39.631	€ 29.300
Druk en reprokosten	€ 6.179	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.000	€ -	€ -	€ -	€ 2.000	€ 6.179	€ 9.000	€ 25.094	€ 14.000
Kantoor benodigdheden	€ 440	€ -	€ -	€ -	€ 256	€ 2.000	€ -	€ -	€ 250	€ 1.600	€ 946	€ 4.100	€ 2.036	€ 7.100
Telefoonkosten	€ 1.681	€ -	€ -	€ -	€ 1.080	€ 2.000	€ -	€ -	€ 1.299	€ 1.600	€ 4.080	€ 3.600	€ 9.520	€ 8.600
Postkosten	€ 403	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 500	€ 4.244	€ 500	€ 10.718	€ 4.500
PR kosten	€ 14.912	€ -	€ -	€ -	€ 677	€ -	€ -	€ -	€ 877	€ 3.000	€ 16.686	€ 3.000	€ 59.353	€ 53.000
Representatiekosten	€ 995	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 995	€ -	€ 1.045	€ 1.000
Wetste	€ 20.508	€ 25.000	€ 20.598	€ 40.000	€ 5.712	€ 15.000	€ -	€ -	€ 922	€ 8.000	€ 47.440	€ 88.000	€ 58.051	€ 115.000
Combinatie en lidmaatschappen	€ 140	€ -	€ -	€ -	€ 63	€ -	€ -	€ -	€ 69	€ -	€ 272	€ -	€ 577	€ 2.000
Bestuurkosten	€ 1.760	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8.625	€ 3.000
Huur, aanschaf en onderhoud inventaris	€ 2.581	€ 3.000	€ -	€ -	€ 1.566	€ 2.000	€ -	€ -	€ 1.320	€ 4.000	€ 4.749	€ 4.000	€ 13.496	€ 6.000
Azobuisskosten	€ 396	€ -	€ -	€ -	€ 2.018	€ 2.000	€ -	€ -	€ 2.018	€ 2.200	€ 6.617	€ 7.200	€ 18.117	€ 13.200
Verzekeringen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 299	€ -	€ -	€ -	€ 299	€ -	€ 996	€ -	€ 5.411	€ -
Vervoerskosten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Projecten	€ 30.170	€ 52.000	€ 91.264	€ 314.262	€ 106.811	€ 25.000	€ 1.875.151	€ 1.642.514	€ 178.316	€ 325.000	€ 2.222.722	€ 2.358.776	€ 6.073.700	€ 2.358.776
Doorbelast aan projecten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.828.560	€ -
Ontwikkelingsactiviteiten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 224.000	€ -
Facilitering MBO scholen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.968.670	€ 1.968.670
Professionalisering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 103.000	€ 100.000
Project doelmatigheid	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 275.000	€ 275.000
Kwaliteitsmanagement	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 500.000	€ 500.000
Herenorming kwalificatiestructuur	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.124.312	€ 1.070.000
MBO CVJ 2014	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 218.321	€ 100.000
Overige exploitatiekosten	€ 1.215	€ 12.000	€ -	€ -	€ 2.708	€ 16.000	€ 590	€ -	€ 1.252	€ 1.300	€ 5.765	€ 20.800	€ 87	€ 23.800
Huur lokalen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 7.619	€ 18.200
Vergoedkosten	€ 44.575	€ 92.000	€ 7.585	€ 25.000	€ 116.212	€ 130.000	€ 5.098	€ 100.000	€ 9.790	€ 95.000	€ 183.170	€ 442.000	€ 246.220	€ 462.000
Conferenties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 320	€ 1.000
Buisskosten	€ 138.988	€ 184.000	€ 119.447	€ 379.262	€ 235.037	€ 211.000	€ 1.825.600	€ 1.742.514	€ 197.815	€ 451.700	€ 2.520.897	€ 2.968.476	€ 6.735.175	€ 7.385.476
Francisble baton en baton	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baton	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

bespreken met M

**STEUNPUNT**
taal en rekenen mboPostbus 7001
6710 CB EdeHoraplantsoen 20
6717 LT EdeT [redacted]
E info@steunpuntmbo.nl
W www.steunpuntmbo.nlMinister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Mevrouw dr. M. Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ Den HaagDatum 20 januari 2014
Onze referentie 1401/mbc [redacted]
Onderwerp Intensiveringstraject rekenenContactpersoon [redacted]
Doorkiesnummer [redacted]
Bijlage(n) 1

Geachte mevrouw Bussemaker ,

Op uw verzoek heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo in samenwerking met MBO15 in de maanden september tot december 2013 de stand van zaken op het gebied van de realisatie van het rekenbeleid in kaart gebracht. We hebben met expliciete toestemming van de besturen van de mbo-scholen gesprekken gevoerd met de mensen die dagelijks aan het werk zijn om het rekenbeleid op een succesvolle wijze vorm en inhoud te geven.

Hierbij sturen wij u onze startrapportage "Over rekenen gesproken".

Wij hopen dat u de inhoud ervan waardeert. Wij zijn uiteraard beschikbaar voor een nadere toelichting.

Met hartelijke groet,

[redacted]
Chef d'équipe Steunpunt taal en rekenen mbo

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	589401 [redacted]
Datum Reg.	22 JAN. 2014 [redacted]
Directie	MBO
Ter behandeling aan:	
<input type="checkbox"/> Advies aan/afdoening door bewindspersoon	
<input type="checkbox"/> Advies aan/afdoening door lid MT-OCW	
<input type="checkbox"/> Afdoening op directieniveau	
<input type="checkbox"/> Ter kennisgeving	
Afdoening voor:	

23/1
1. MT
2. DGABWE
3. MBO
Simp
betreft
bij presentatie
taal & rekenen
gemaild
cv 27/1

Over rekenen gesproken

Startrapportage Intensiveringstraject rekenen mbo



Over rekenen gesproken

Startrapportage Intensiveringstraject rekenen mbo

Inhoud

1 Aanleiding, context en aanpak rekengesprekken 5

1.1 De aanleiding 5

1.2 De context 5

1.3 De opdracht 7

1.4 De aanpak 8

2 Bevindingen 10

2.1 Algemene reflectie 10

2.2 Sturing op de uitvoering van het implementatieplan 12

2.3 Concrete maatregelen van scholen 12

2.3.1 Professionalisering docenten 12

2.3.2 Rekenonderwijs 14

2.3.3 Toetsing van rekenresultaten 16

2.3.4 Aanbod voor leerlingen met rekenachterstanden 17

2.4 Belemmerende factoren 18

2.5 Zorgpunten 18

2.6 Succesfactoren 19

2.7 Overige bevindingen 19

3 Aanbevelingen 21

3.1 Aan de minister 21

3.2 Aan de mbo-scholen 22

Colofon 23

1

Aanleiding, context en aanpak rekengesprekken

1.1 De aanleiding

Op 26 september 2013 sturen de minister en de staatssecretaris van OCW een voortgangsrapportage over de invoering van de referentieniveaus taal en rekenen naar de Tweede Kamer. Uit deze rapportage blijkt dat de prestaties van leerlingen bij het vak Nederlands al redelijk overeenkomen met het vereiste referentieniveau. Bij de pilotexamens rekenen in het mbo (en de rekentoets vo) scoort echter een ruime meerderheid van de leerlingen een onvoldoende.

Deze resultaten onderstrepen de noodzaak van de twee extra pilotjaren voor de definitieve invoering van de centraal ontwikkelde examens in het mbo. Dit geldt zowel voor de organisatie en het onderwijs in de mbo-scholen als voor de examenontwikkeling en -programmatuur bij Cito en het College voor Examens. Scholen hebben hierdoor meer tijd om hun rekenonderwijs te ontwikkelen. Het College voor Examens en Cito hebben meer tijd om de examens toegankelijk te maken en nieuwe programmatuur in te voeren.

Om scholen hierbij te ondersteunen, starten de Steunpunten taal en rekenen mbo en vo in opdracht van de minister in het najaar van 2013 een tweejarig intensiveringstraject rekenen. Aanleiding, inhoud en doel van het traject zijn voor beide sectoren gelijk. Vanwege de verschillende onderwijskundige en bestuurlijke situaties hanteren de Steunpunten echter een sectorspecifieke aanpak. De in deze rapportage beschreven aanpak geldt voor het mbo. In het kader van dit intensiveringstraject bezoekt het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2013 en 2014 alle bekostigde mbo-scholen. Tijdens deze bezoeken bespreekt het Steunpunt de ervaringen en resultaten van de scholen op het gebied van rekenen. Gezamenlijk wordt gereflecteerd op de inhoud en vormgeving van het rekenbeleid van de scholen. Zo mogelijk geeft het Steunpunt werkbare en werkzame adviezen voor de verdere versterking van het rekenonderwijs. De mbo-scholen zijn over deze aanpak per brief van het ministerie van OCW (23 oktober 2013) geïnformeerd.

1.2 De context

Het Steunpunt taal en rekenen mbo plaatst de aangescherpte eisen rond taal en rekenen in een bredere beleidscontext gericht op versterking van het mbo. De onderstaande opsomming vormt daarvan een treffende illustratie:

- De maatregelen die voortvloeien uit de Wet doelmatige leerwegen.
- De realisatie van afspraken uit de bestuursakkoorden professionalisering en het vervolg daarop in het Nationaal Onderwijs Akkoord en de Lerarenagenda.

- Het (verplicht) in bedrijf nemen van de herziene kwalificatiedossiers in augustus 2016.
- De maatregelen die voortvloeien uit de geplande wetgeving rond de macrodoelmatigheid van de mbo-opleidingen.
- De maatregelen die voortvloeien uit de verplichting van het Lerarenregister per januari 2017.
- De introductie en realisatie vanaf 2015 van het arrangement kwaliteitsafspraken.
- De implementatie van de centrale examens voor Nederlands, Engels, rekenen.

Hoewel deze maatregelen betrekking hebben op verschillende elementen van het mbo-onderwijs, is het geheel verbonden door één motto: 'De basis op orde, de lat omhoog'. Bovendien zijn er ook inhoudelijke verbindingen zoals:

- De verbinding tussen het generieke vak rekenen en de rekenopdrachten binnen het beroepsgerichte deel van de kwalificatiedossiers mbo.
- Het belang van professionalisering van docenten.
- Studieloopbaanbegeleiding gericht op een efficiënte en effectieve verblijfsduur van de leerling en het zo nodig leveren van maatwerk in de vorm van extra rekenlessen, remedial teaching of zomerscholen.
- Intake gericht op het plaatsen van leerlingen op een voor hen realistisch niveau en het inrichten van de instellingstoets voor de instroom van ongediplomeerde leerlingen.

Nederlandse taal, rekenen en Engels in beeld

De Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van 29 april 2010 en het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van 17 juni 2010 vormen de basis voor de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen. Het Actieplan mbo Focus op Vakmanschap 2011-2015 stelt vanaf 2012-2013 het vak Engels verplicht voor alle mbo-4 opleidingen. Vanaf 2017-2018 vindt centrale examinering van Engels plaats. Voor Nederlandse taal vindt centrale examinering van de mbo-4 opleidingen voor het eerst plaats in het schooljaar 2014-2015. Vanaf 2015-2016 volgen de centrale examens Nederlands voor mbo-2 en mbo-3 opleidingen. Voor rekenen geldt het onderstaande schema:

	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017
mbo-4	pilotexamens	pilotexamens	centraal examen	centraal examen
mbo-2 en mbo-3	pilotexamens	pilotexamens	pilotexamens	centraal examen
entreeopleiding	In 2014 besluit over invoering centrale examinering			

Overgangperiode

De minister heeft bij taal en rekenen van meet af aan gekozen voor een brede aanpak: een gelijktijdige start in het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het mbo. De meerwaarde hiervan is dat vanaf het cursusjaar 2010-2011 mbo-leerlingen daarmee hun voordeel kunnen doen. Maar ook is duidelijk dat voor rekenen in het mbo sprake is van een overgangs-

periode van tenminste vijf jaar (de cursusjaren 2010-2011 tot en met 2014-2015). Niet voor niks tellen de rekenresultaten nu nog niet mee voor de diplomering. Daarna duurt het overigens nog één (mbo-2) tot vier (mbo-4) jaar voordat de eerste leerlingen mbo-examen doen voor wie de rekenresultaten ook al in het vo meetelden.¹ In die zin blijft er ook na de pilotperiode voor het mbo nog sprake van een overgangperiode.

Dat mag voor het mbo geen reden zijn geen ultieme krachtinspanning te leveren om de leerlingen van zo goed mogelijk rekenonderwijs te voorzien. Maar het mbo mag van de overheid en andere betrokken partijen verwachten dat die rekening houden met het feit dat sprake is van een overgangperiode waarin veel nog moet worden uitgevonden, opgezet en uitgeprobeerd.

Cultuurschok

De prestatie wordt hoger gelegd. Dat geldt niet alleen voor het mbo, maar voor het hele onderwijs. Dat is om zowel economische als maatschappelijke redenen noodzakelijk. Maar het is daarbij goed te realiseren dat de introductie van het vak rekenen en het centraal vastgestelde examen voor het mbo niet minder dan een cultuurschok betekent. Zowel voor de school, die geen centrale examinering meer gewend is, als voor de leerlingen, die tot voor kort in het vo gewend waren dat de rekenmachine het rekenwerk deed en nu zelf aan de slag moeten. Een cultuurschok van de eerste orde dus.

1.3 De opdracht

De essenties van de opdracht zijn:

- Breng wat rekenen betreft de stand van zaken in de uitvoering van het implementatieplan taal en rekenen, zoals dat in 2010 door de mbo scholen is opgeleverd, in kaart.
- Breng in beeld wat tegenvalt en wat meevalt.
- Inventariseer factoren die een tijdige en succesvolle invoering van het rekenbeleid op het niveau van de school blokkeren, belemmeren dan wel bevorderen. En in lijn daarmee:
- Noteer de kritieke succesfactoren.
- Verzamel goede voorbeelden en draag zorg voor landelijke verspreiding.
- Ga na of de facilitering, waaronder die door het Steunpunt taal en rekenen mbo, voldoet aan wensen en verwachtingen.
- Breng in kaart of intensivering van de ondersteuning gewenst wordt geacht en zo ja op welke punten en thema's.

¹ Omdat is besloten de referentieniveaus voor vo en mbo gelijktijdig in te voeren, krijgt het mbo pas vanaf 2016 te maken met instromende vmbo-leerlingen van wie de rekenresultaten meetellen in de slaag-/zakregeling. De laatste cohorten leerlingen die zonder voldoende rekenbasis een vmbo-diploma kunnen halen stromen het mbo uit tussen de jaren 2016/17 (mbo-2) en 2018/19 (vierjarig mbo-4), terwijl ze dan in het mbo wel aan de rekeneisen moeten voldoen.

1.4 De aanpak

De gespreksteams

Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft aan het begin van het project een projectleider intensivering rekenonderwijs mbo aangesteld en een klein team van gespreksvoerders ingericht. Zoals in paragraaf 1.2 is aangegeven verbindt het Steunpunt de inzet om de kwaliteit van taal en rekenen op een hoger plan te brengen nadrukkelijk met andere maatregelen rond de kwaliteitsverbetering van het mbo. Reden voor het Steunpunt om de gesprekken te voeren samen met het programmamanagement MBO15. Ieder gespreksteam bestaat uit een vertegenwoordiger van MBO15 en een inhoudelijk adviseur van het Steunpunt.

De voorbereiding

Ter voorbereiding op de gesprekken nemen de adviseurs kennis van:

- de implementatieplannen taal en rekenen (uit 2010);
- de feedback die het Steunpunt taal en rekenen mbo hierop heeft gegeven;
- de resultaten van de scholen op de pilotexamens rekenen in het schooljaar 2012-2013 in vergelijking met landelijke resultaten;
- de passages over taal en rekenen in de jaarverslagen van de scholen over 2010, 2011 en 2012.

Het Steunpunt nodigt scholen ook uit om desgewenst aanvullende, actuele informatie ter beschikking te stellen.

Gespreksagenda

De gesprekken worden gevoerd op basis van een vooraf vastgestelde agenda, geënt op de essenties van de opdracht en de beschikbare informatie.

Uitvoering gesprekken

Na een vijftal testgesprekken heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo alle bekostigde mbo-scholen uitgenodigd voor een rekengesprek in de maanden oktober, november of december 2013. Op deze uitnodiging zijn 64 scholen ingegaan. Eén school vraagt vanwege bijzondere omstandigheden om uitstel tot het voorjaar van 2014. Met deze school is wel een oriënterend gesprek gevoerd. Met een andere school wordt nog een gesprek gevoerd over de aanpak. Na ommekomst daarvan besluit de school om al of niet mee te doen in deze gespreksronde.

Deze eerste ronde van rekengesprekken is met expliciete goedkeuring van de besturen van de mbo-scholen gevoerd met inhoudelijk verantwoordelijken: rekencoördinatoren, projectleiders, lijnmanagers met verantwoordelijkheid voor het rekenonderwijs, hoofden onderwijs, beleids- of stafmedewerkers en ook coördinerend rekendocenten. Alle gesprekken zijn in een zakelijke, openhartige en plezierige sfeer gevoerd. De gesprekken geven als geheel een goed beeld van de stand van zaken van het rekenonderwijs in het mbo.

Het algemene beeld is: het mbo werkt hard aan de realisatie van de ambities en doelstellingen van het rekenbeleid. De resultaten vallen, gezien vanuit de externe omgeving van de mbo-scholen, tegen. Er is sprake van een overgangperiode en van leerlingen die een cultuurschok ervaren. Ook andere omgevingsvariabelen en randvoorwaarden werken niet mee, zoals:

- *de instroom van leerlingen met vaak lage rekenvaardigheden;*
- *examensoftware met beperkte functionaliteit;*
- *het ontbreken van een volwaardige opleiding tot rekendocent;*
- *het (bij aanvang) ontbreken van werkbare en werkzame lesmethodes en onderwijsmaterialen, toegesneden op de referentieniveaus rekenen.*

Ondanks dit alles werken veel scholen enthousiast aan het rekenonderwijs. En waar met passie en kwaliteit wordt lesgegeven, nemen het plezier en de motivatie van de leerlingen aanwijsbaar toe.

Vervolg op de gesprekken

Op basis van het gevoerde gesprek ontvangen de scholen een brief die een rekenportret van de school en een reflectie op het gesprek bevat. De brief geeft een overzicht van sterke en kwetsbare punten. Waar mogelijk worden praktische adviezen gegeven. Het interviewteam van MBO15 betreft de inhoud van deze, verder vertrouwelijke, brieven in de interviewronde die begin 2014 met de bestuurders plaatsvindt.

In het najaar van 2014 vindt een tweede ronde rekengesprekken plaats. Daarin wordt gesproken over de ontwikkelingen in het afgelopen jaar: wat ging goed, wat heeft de school nodig om verder te komen? Na afloop van deze tweede ronde wordt gezien of een derde gespreksronde in 2015 meerwaarde heeft, eventueel voor een deel van de mbo-scholen.

2.1 Algemene reflectie

De situatie in 2010

Er wordt in het mbo hard gewerkt aan de realisatie van kwalitatief goed rekenonderwijs. Maar het feit dat nog sprake is van een overgangsfase heeft zijn effecten op de gerealiseerde resultaten. Aan een aantal essentiële randvoorwaarden is immers nog niet voldaan. Zo beschikken de instromende leerlingen in 2010 in grote meerderheid niet over het gewenste rekenniveau (2F). Een fors percentage beschikt zelfs niet over niveau 1F, het bedoelde eindniveau basisonderwijs. Overigens beschikt ook in 2013 het overgrote deel van de vmbo-leerlingen nog niet over het voor het vmbo vastgestelde niveau 2F.

Bovendien is er bij de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen in 2010 geen praktijkervaring met generiek rekenonderwijs in het mbo. Alleen bij opleidingen waar het rekenen in de beroepspraktijk van groot belang is, komt beroepsgericht rekenen voor. Dit betekent dat er in het mbo (in tegenstelling tot bij Nederlands) in 2010 geen docenten beschikbaar zijn die voldoende bekwaam zijn om rekenonderwijs te geven. Er is ook geen volwaardige initiële hbo-opleiding tot rekendocent. Er bestaat dan ook geen specifieke bevoegdheid voor rekenen.

Het referentiekader rekenen is in 2010 nieuw, niet alleen voor docenten maar ook voor uitgeverij en ondersteunende organisaties. Zodoende zijn er aanvankelijk nog geen lesmethodes en ondersteunende materialen aanwezig die aansluiten bij de referentieniveaus rekenen. Deze feiten rechtvaardigen de conclusie dat het voor het mbo niet mogelijk is om in het oorspronkelijke tijdspad de meerderheid van de leerlingen voldoende te equiperen om met succes de landelijke rekenexamens 2F en 3F af te leggen.

De basisaanpak in de implementatieplannen

In 2010 stellen alle mbo-scholen een implementatieplan invoering taal en rekenen op in het kader van de regeling 'Intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo'. Er is in 2010, zoals aangegeven, weinig ervaring met rekenonderwijs in het mbo. Dus kopiëren veel scholen de aanpak die ze voor Nederlands hebben gekozen. De meeste implementatieplannen taal en rekenen mbo kennen de drieslag rekenen in navolging van de drieslag taal. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat rekenen, ook als generiek programmaonderdeel, primair geïntegreerd in het beroepsonderwijs wordt ontwikkeld. Dus als onderdeel van vaklessen en eventueel ook in praktische opdrachten en tijdens stage. Daarnaast zijn er ondersteunende lessen om specifieke vaardigheden toe te lichten en te oefenen. Tot slot bevat de derde loot van de drieslag remediërende activiteiten voor leerlingen met ernstige rekenproblemen.

Op dit moment hebben de mbo-scholen het zwaartepunt van het rekenonderwijs verlegd naar gerichte rekenlessen. Waar mogelijk creëert men een extra aanbod voor leerlingen die achterblijven. De integratie van rekenen in vaklessen komt (behoudens situaties waarin de beroepsbeoefening veel rekenvaardigheid vergt) niet veel voor. Veel kwalificatiedossiers bevatten daarvoor ook te weinig beroepsgerichte rekeneisen. Vakdocenten zijn bovendien niet toegerust voor rekenonderwijs en beschikken zelf ook niet altijd over voldoende rekenvaardigheid, laat staan over kennis van rekendidactiek. Daarbij laat de praktijk zien dat rekenen niet iets is dat je er als docent even bij doet. Het onderkennen dat rekenen een eigenstandig programmaonderdeel is, dat een eigen pedagogisch-didactische aanpak vereist, met echte rekendocenten en met ingeroosterde uren, leidt aanwijsbaar tot goede resultaten.

Onverwachte problemen bij de centrale examinering

De afgelopen jaren zijn ook technische problemen opgetreden bij de implementatie. Zo kost het scholen veel menskracht, energie en faciliteiten om de centraal ontwikkelde examens met de huidige generatie examensoftware in de beschikbare periodes af te nemen. Veel rekencoördinatoren en -coaches besteden hier noodgedwongen veel kostbare tijd aan. In de implementatieplannen uit 2010 krijgt dit onderwerp geen aandacht, omdat niemand hier ervaring mee heeft. Dat geldt voor de mbo-scholen, maar zeker ook voor het College voor Examens en Cito die verantwoordelijk zijn voor de software waarmee de examens efficiënt en effectief kunnen worden afgenomen.

Geen verder uitstel van meetellen voor diplomering

Tijdens een groot deel van de gesprekken bleek dat het welhaast een 'mission impossible' is om in de loop van de pilotperiode alle leerlingen tijdig op het vereiste niveau 2F respectievelijk 3F te brengen. Toch pleit niemand voor verder uitstel van het meetellen voor de diplomering. De intrinsieke motivatie voor rekenonderwijs is bij mbo-leerlingen over het algemeen niet hoog. Maar op het moment dat ze weten dat het "om het eggie gaat", gaan ze aan de slag. De gespreksteams hebben mooie voorbeelden gehoord van scholen die het lukt om leerlingen enthousiast te krijgen voor het rekenonderwijs. Maar als de druk van de ketel is, omdat de resultaten niet meetellen voor de diplomering, laten veel leerlingen - en ook docenten! - de aandacht verslappen. Na de laatste verlenging van de pilotfase, liepen de aanmeldingen voor de zomerschool rekenen onmiddellijk terug. Ook directeurs en docenten verzetten dan de bakens. Waar eerst alle focus uitging naar de laatstejaars leerlingen niveau-4 (immers het eerste cohort waarbij in 2013-2014 de resultaten mee zouden tellen voor de diplomering) verschuift de aandacht naar de eerste- en tweedejaars leerlingen niveau-4. Begrijpelijk, maar dit leidt er wel toe dat de resultaten op de pilotexamens rekenen niet laten zien wat haalbaar is.

2.2 Sturing op de uitvoering van het implementatieplan

Verschuiving in de aansturing

De aansturing van het rekenbeleid op de mbo-scholen is de afgelopen jaren verschoven. Bij de start in 2010 hebben de mbo-scholen doorgaans een projectorganisatie voor taal en rekenen ingericht, met een centrale projectleider of coördinator. Een projectgroep, met vertegenwoordigers uit alle geledingen van de school, ontwikkelt voorstellen om het rekenonderwijs en de toetsing in te richten. Opleidingsdirecteuren werken in de beginperiode mee, maar voelen zich vaak niet echt verantwoordelijk voor het rekenen. Het zijn vaak rekencoaches die in deze periode rekenen bij opleidingsteams agenderen en die managers ondersteuning geven bij het ontwikkelen van rekenonderwijs.

In het najaar van 2013 zien we dat het rekenonderwijs deze projectfase is ontgroeid. Bij driekwart van de scholen is rekenen de verantwoordelijkheid van de opleidingsdirecteuren geworden. Doorgaans is er nog wel een lichtere projectstructuur of andere stafondersteuning beschikbaar omdat de beleidskaders van de overheid, de centrale examens en het rekenen in het mbo zich nog steeds verder ontwikkelen.

Risico's in de aansturing

De gesprekpartners vinden het een goede ontwikkeling dat de verantwoordelijkheid voor rekenen duidelijker bij de opleidingsdirecteuren ligt. Die zijn immers uiteindelijk verantwoordelijk voor de resultaten die de leerlingen boeken. Het is echter ook van belang dat het college van bestuur een duidelijk beleid voert en de opleidingsdirecteuren aanspreekt op de resultaten van de leerlingen. Is dat niet het geval, dan bestaat het risico dat binnen een school grote verschillen optreden tussen opleidingen. Zoals aangegeven is deze beweging duidelijk ingezet, een kwart van de scholen blijft echter achter. Daar geven de gesprekpartners ook aan dat er nog te weinig draagvlak is voor het rekenonderwijs.

Opmars van rekenvakgroepen

Interessant is de weliswaar nog bescheiden, maar onmiskenbare opmars van rekenvakgroepen, die in circa eenderde van de scholen voorkomt. Waar rekendocenten zich hebben verenigd, ervaringen uitwisselen en samen optrekken heeft dit aanwijsbaar een positief effect op de kwaliteit van het rekenonderwijs. Aan de hiërarchische sturing vanuit de lijn wordt dan de inhoudelijke sturing vanuit de rekenprofessionals (in wording) toegevoegd. Dat rekendocenten samen nadenken over het vak komt de kwaliteit van het rekenonderwijs ten goede.

2.3 Concrete maatregelen van scholen

2.3.1 Professionalisering rekendocenten

De concrete maatregelen die scholen in de implementatieplannen van 2010 hebben opgenomen zijn inmiddels – al dan niet met vertraging – grotendeels gerealiseerd. Hoewel doorgaans nog niet in de omvang en diepte die was voorzien. De belangrijkste oorzaak van

de vertraging is het gebrek aan voldoende goed toegeruste rekendocenten. Dit is op het moment nog steeds niet in orde. Er is geen initiële lerarenopleiding rekenen en ook ontbreekt een landelijk overeengekomen programma voor een post-hbo-opleiding tot rekendocent met voldoende diepgang. Wel heeft het Steunpunt een aantal trainingen en cursussen in kaart gebracht. Maar de behoefte aan een substantiële opleiding met een landelijke, officiële erkenning blijft.

Wie wordt rekendocent bij aanvang?

Het Steunpunt heeft in de gesprekken vastgesteld dat scholen in het begin drie aanpakken hebben gebruikt om het rekenonderwijs te bemensen:

- Inzet van docenten van wie wordt verondersteld dat zij affiniteit met rekenen hebben, bijvoorbeeld docenten wiskunde of economie.
- De meest voorkomende aanpak betreft simpelweg het inzetten van docenten die nog uren over hebben. De redenering daarbij is dat alle docenten zelf kunnen rekenen, dus ook rekenles kunnen geven.
- Bij de roc's worden ook educatiedocenten ingezet voor het rekenonderwijs, zowel voor de reguliere lessen als voor remediërende activiteiten.

Inmiddels blijkt dat deze aanpak niet goed werkt. Lang niet alle vakdocenten zijn voldoende rekenvaardig. Ook niet alle docenten educatie en docenten wiskunde en economie kunnen (zonder verdere scholing) met succes rekenlessen geven aan mbo-leerlingen. Om goed rekenonderwijs te verzorgen in het mbo is niet alleen een stevige rekenvaardigheid nodig, maar ook een diepgaande didactische kennis. Daarnaast moet men een relatie kunnen leggen tussen rekenen en de toepassing daarvan in beroepen en in het dagelijks leven (burgerschap). En natuurlijk moet men ook met de mbo-doelgroep (die niet altijd gemotiveerd is voor rekenen) kunnen omgaan. Het is dan ook noodzakelijk dat de docenten in staat zijn leerlingen te enthousiasmeren voor rekenen en ze het belang ervan voor beroep, voortgezette studie of het maatschappelijk leven laten inzien.

Als gevolg hiervan zijn er veel wisselingen geweest in de teams van rekendocenten en is er versnippering van het rekenonderwijs over veel verschillende docenten. Beide factoren werken negatief uit op de resultaten.

Scholing van rekendocenten

De mbo-scholen hebben geleerd van de eerste ervaringen met het rekenonderwijs. Zij gaan ondertussen bewuster om met de inzet van docenten. Docenten met motivatie voor rekenonderwijs en affiniteit met rekenen worden bijgeschoold tot rekendocent. De scholingen blijven doorgaans beperkt tot een aantal dagen waarin vooral aandacht wordt besteed aan didactiek en gedifferentieerd lesgeven in rekenen.

In het land zijn er enkele initiatieven van mbo-scholen om samen met hbo-docentenopleidingen tot uitgebreide opleidingen voor rekendocenten te komen. De mbo-scholen met een

eigen academie hebben aanbod voor rekendocenten ontwikkeld. Vaak wordt daarbij onderscheid gemaakt in type rekendocent en diepte van het aanbod (bijvoorbeeld: basis, gevorderde, expert).

Als scholen gericht werven voor rekendocenten zet men regelmatig, en meestal tot volle tevredenheid, pabo-opgeleiden in. Zij zijn echter niet bevoegd om onderwijs te geven in het mbo zonder aanvullende scholing. De combinatie van pabo-docent met aanvullende gerichte scholing blijkt echter prima te werken.

Overige professionaliseringsinitiatieven

Naast formele professionalisering in de vorm van cursussen, trainingen en opleidingen vindt op alle scholen ook informele deskundigheidsbevordering plaats. Bijvoorbeeld in de vorm van speciale bijeenkomsten of netwerken voor de eigen rekendocenten. Daar vindt informatie-uitwisseling plaats en worden ervaringen gedeeld. Vaak worden ook uitgevers van rekenmethoden uitgenodigd of andere deskundigen.

Bij enkele mbo-scholen leggen alle docenten (en soms ook de managers) zelf een 3F reken-toets af. Als men de toets niet haalt, is er een aanbod om bij te scholen. Soms is het behalen van deze rekentoets een voorwaarde om rekendocent te kunnen worden.

Eén mbo-school organiseert scholing voor rekendocenten samen met de vmbo-scholen in de regio. Daar is veel interesse voor vanuit het vmbo. Het voordeel hiervan is dat rekendocenten uit vmbo en mbo samen optrekken en kunnen werken aan een doorlopende leerlijn.

Tot slot

Ondanks alle initiatieven tot professionalisering van rekendocenten meldt circa de helft van de scholen dat het rekenonderwijs nog steeds versnipperd is over een groot aantal docenten.

2.3.2 Rekenonderwijs

Rekenlessen

Op alle mbo-scholen zijn rekenlessen ingevoerd. Meestal zijn dit aparte lessen, maar in de sector techniek wordt rekenen ook vaak tijdens de wiskundelessen aangeboden. In de beroepsopleidende leerweg (bol) zijn de rekenlessen doorgaans - om de rekenvaardigheid niet alleen te ontwikkelen, maar ook te onderhouden - in alle leerjaren en perioden geprogrammeerd. Bij de beroepsbegeleidende leerweg (bbl) staat het rekenonderwijs meestal ook op het rooster, maar beperkter van omvang en niet altijd in alle jaren of perioden. Bij veel scholen heeft een projectgroep rekenen of de staf een advies geformuleerd over het gewenste aantal rekenlessen per opleiding. Het is aan de opleidingsdirecteuren om deze adviezen al dan niet op te volgen.

In de bbl blijkt het lastig om rekenlessen te programmeren. Leerlingen zijn maximaal één dag per week op school. Naast de vaktheorie is er dan ook tijd nodig voor vakken als loopbaan en burgerschap, Nederlands en Engels. Sommige bbl-opleidingen programmeren helemaal geen rekenlessen, maar bieden zelfstudiemateriaal en ondersteuning aan.

Lesmethoden

In alle scholen wordt gediscussieerd over lesmethoden. Tweederde van de scholen kiest centraal voor één of twee methoden. Zij zien hiervan voordelen, bijvoorbeeld op het gebied van het scholen van docenten of interne benchmarking. En het heeft voordelen voor de leerlingen bij wisseling van opleiding. Andere scholen laten de keuze voor een methode aan de rekenprofessionals en de teams. Daarbij noemt men als argument dat de ene methode beter aansluit bij een bepaalde opleiding dan de andere.

Of er nu sprake is van centrale sturing op de keuze van lesmethodes of niet, steeds heeft uitgebreide oriëntatie plaatsgevonden op het beschikbare aanbod. Die oriëntatie gaat nog door omdat de rekenmethoden zich verder ontwikkelen, meer mogelijkheden bieden en steeds beter aansluiten op de gewenste referentieniveaus. Voorts neemt het aantal aanbieders toe. In een enkel geval ontwikkelen scholen nog zelf lesmateriaal voor rekenen. Alle scholen zetten een combinatie in van schriftelijk leermateriaal, digitale leermiddelen en oefenmaterialen.

Differentiatie

Het rekenniveau van leerlingen loopt sterk uiteen, ook van leerlingen die bij elkaar in de klas zitten. Het is daarom vaak wenselijk om de lessen in niveaugroepen aan te bieden. Op de helft van de mbo-scholen wordt hiermee beperkt geëxperimenteerd. Logistiek is het een klus, omdat het normale klassenverband doorbroken wordt. Soms lukt het alleen door de rekenlessen aan de randen van de dag te organiseren. Dit zijn echter tijdstippen waarop de motivatie en concentratie van leerlingen niet optimaal zijn. Meestal kiezen opleidingen er daarom voor de rekenlessen in het normale klassenverband aan te bieden en zo veel mogelijk te differentiëren binnen de klas. De moderne methodieken ondersteunen dit, maar niettemin blijft het voor docenten (niet alleen rekendocenten) een lastige klus om dit goed te doen. En dat is begrijpelijk, zeker als docenten onvoldoende opgeleid zijn om rekenonderwijs te verzorgen.

Een enkele school met een opleiding die uit meerdere parallelklassen bestaat, deelt de klassen in op rekenniveau bij aanvang. Dit kan echter alleen bij een zekere omvang van de eerstejaars klassen. Er zijn ook scholen die onderscheid maken tussen een onderwijsprogramma (voor leerlingen onder het te behalen referentieniveau) en een onderhoudsprogramma (voor leerlingen op of boven het referentieniveau).

2.3.3 Toetsing van rekenresultaten

Nulmeting

Alle scholen doen bij aanvang van de opleiding een nulmeting naar het rekenniveau van leerlingen. Meestal is dit een toets uit de leer methode of een ingekochte methodeonafhankelijke toets. De diagnostische toetsresultaten worden benut om:

- vast te stellen of leerlingen extra ondersteuning nodig hebben;
- de rekendocent, loopbaanbegeleider of mentor te informeren over het rekenniveau;
- een indeling van rekengroepen naar niveau te maken;
- niveaus in de klassen aan te brengen (te differentiëren).

Als rekenvaardigheden niet actief onderhouden worden, zakken ze weg. Ze zijn dan wel relatief makkelijk weer op te halen. Om deze reden kiest een kwart van de scholen ervoor om pas na een aantal weken rekenles een toets af te nemen. Het beeld is dan nauwkeuriger.

Een kwart van de scholen doet een rekentoets op referentieniveau tijdens de intake. Er zijn opleidingen die nu al selecteren op de resultaten van deze toets. De gedachte is dat het geen zin heeft om een leerling aan te nemen voor bijvoorbeeld een niveau-4 opleiding als het rekenniveau ver beneden het te behalen niveau 3F ligt.

Enkele scholen hebben afspraken gemaakt met vmbo-scholen om de diagnostische toets nog op het vmbo af te nemen. Dit bespaart de mbo-scholen veel tijd. De uitgangspositie van de leerlingen is meteen in beeld én de vmbo-scholen kennen het rekenniveau van hun gediplomeerden.

Voortgangstoetsing

Over de voortgangstoetsing zijn op de meeste scholen, in tegenstelling tot de diagnostische toetsing, geen centrale afspraken gemaakt. De voortgangstoetsing is daardoor niet goed in beeld bij de gesprekspartners. Er wordt vanuit de methode altijd wel voortgang getoetst, maar wat de resultaten daarvan zijn, waar dit wordt opgeslagen en wat er met de resultaten gebeurt, is niet duidelijk.

Examinering

Voor de toetsing op eindniveau doen bijna alle mbo-scholen mee aan de pilotexamens rekenen. Soms ontbreekt hierin echter nog een hele sector, leerweg of opleidingsniveau. Of de aantallen leerlingen die hebben deelgenomen aan de pilotexamens zijn zo gering dat er nauwelijks goede conclusies zijn te trekken. Deze scholen ontnemen zichzelf de kans om ervaring op te doen met de organisatie van schoolexamens. Ook missen zij de mogelijkheid om zicht te krijgen op de prestaties van hun leerlingen op de pilotexamens rekenen. Deze scholen zijn wel van plan in het schooljaar 2013-2014 de deelname aan de pilotexamens flink te verhogen.

Evaluatie uitslagen nog in de kinderschoenen

Uit de bespreking van de resultaten bij de pilotexamens rekenen en de wijze waarop in zijn algemeenheid met (voortgang)toetsing wordt omgegaan, blijkt dat er nog weinig mbo-scholen zijn die er in slagen om de uitslagen op (voortgangs)toetsing te evalueren en te verbinden met de ingezette maatregelen.

2.3.4 Aanbod voor leerlingen met rekenachterstanden

Soort aanbod bij achterstanden

Driekwart van de mbo-scholen heeft een aanbod voor leerlingen met grote rekenachterstanden of rekenproblemen. Een kwart van de scholen is nog niet zo ver. Dit aanbod kent verschillende vormen:

- extra lessen;
- extra leermateriaal (bijvoorbeeld "ffRekenen"), waarmee leerlingen zelf kunnen oefenen of geholpen kunnen worden in een taal- en rekencentrum, speciaal rekenlokaal of reken-spreekuur;
- ondersteuning door een remedial teacher;
- een korte intensieve cursus, bijvoorbeeld een zomerschool.

Toegankelijkheid van het extra aanbod

Sommige mbo-scholen ervaren dat de achterstanden van leerlingen zo groot zijn, dat het extra aanbod de werking heeft van een druppel op een gloeiende plaat. Dit is ook de kritiek die gesprekspartners uiten op het protocol Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie (ERWD). Veel vormen van ondersteuning worden in dit protocol geschetst, maar hoe kan een school dat financieren?

De schaarste aan extra ondersteuningsmogelijkheden en de grote behoefte eraan, leiden ertoe dat mbo-scholen zelf beleid ontwikkelen om de toegang tot de extra ondersteuning te regelen. Vaak houdt dit in dat de teams zelf basisondersteuning bieden en dat alleen de ernstige gevallen doorverwezen worden naar specialisten of in aanmerking komen voor teamoverstijgende ondersteuning. Ook houdt men bij de inzet van extra ondersteuning begrijpelijkerwijs rekening met de cohorten waarvoor de resultaten op de rekentoets voor het eerst meetellen bij de diplomering.

Om de capaciteit aan extra ondersteuning te vergroten maken scholen ook wel gebruik van Leraren in Opleiding (LIO's), onderwijsassistenten in opleiding of rekengetalenteerde eigen leerlingen.

Dyscalculie

Veel scholen worstelen met het fenomeen dyscalculie. Men weet niet goed hoe men dyscalculie moet vaststellen. Er is behoefte aan duidelijke richtlijnen. Het vaststellen heeft echter alleen zin als er ook iets mee gedaan wordt. Op dit punt zijn veel scholen nog zoekende. Er is een gerichte aanpak nodig op het gebied van dyscalculie en er is behoefte aan meer deskundigheid op dit gebied in de mbo-scholen.

2.4 Belemmerende factoren

Tijdens de gesprekken heeft het Steunpunt de scholen gevraagd welke belemmeringen zij ervaren om met hun leerlingen de referentieniveaus rekenen te halen. De meest genoemde factoren zijn:

- Het nog altijd lage startniveau van leerlingen. Meer dan de helft van de leerlingen komt niet binnen op het gewenste niveau 2F, sommigen zitten ver daaronder. Daardoor moeten de rekenvaardigheden in mbo-2/3 niet alleen onderhouden worden (zoals oorspronkelijk bedoeld), maar ook ontwikkeld. Een situatie die na de overgangperiode niet langer acceptabel is. Het mbo is immers geen funderend onderwijs. De beroepsvoorbereiding is in het mbo de hoofdzaak. De onderwijstijd voor generieke eisen is per definitie beperkt.
- Het feit dat de rekenprestaties nog steeds niet meetellen voor de diplomering, maakt het voor scholen erg moeilijk om de druk op de ketel te houden en leerlingen en docenten te blijven motiveren. De inspanningen worden immers niet formeel gewaardeerd zolang ze niet in de slaag-/zakregeling meetellen.
- Over het algemeen zijn rekendocenten nog onvoldoende toegerust om het vak rekenen optimaal te geven. Het gaat daarbij met name om rekendidactiek.
- Op het gebied van taal en rekenen is de regelgeving erg ingewikkeld, met verschillen per vak en cohort en tussentijdse bijstellingen. Dit leidt ertoe dat docenten, beleidsmedewerkers en examenfunctionarissen moeite hebben om de regels goed te begrijpen en toe te passen, wat frustratie en tijdverlies oplevert. Kortom: de administratieve lasten zijn fors, kosten veel tijd en daarmee geld.
- Er is ook veel kritiek op de rekenexamens zelf. Over het algemeen worden de examens te talig gevonden, waardoor bepaalde leerlingen er extra moeite mee hebben. Uiteraard geldt dat vooral voor de taalzwakke leerlingen, maar ook de gemiddelde mbo-leerling heeft hier moeite mee. Een veel gehoord bezwaar is ook dat het geen kale rekensommen zijn. Je moet soms wel erg veel stappen zetten om tot het goede antwoord te komen. De duur van de examens is voor mbo-leerlingen ook aan de lange kant. Tot slot vindt men het toetstechnisch een omissie dat een leerling tijdens het examen niet terug kan bladeren om zelf de volgorde van beantwoorden te bepalen en opgaven en antwoorden na te kijken, aan te vullen of te verbeteren.
- De correcte organisatie van en infrastructuur voor de centraal ontwikkelde pilotexamens rekenen kosten erg veel tijd en geld. Tijd en geld die niet besteed kan worden aan de ondersteuning van leerlingen.
- Soms ontbreekt intern (bij beroepsgerichte docenten of het management) het draagvlak voor generieke rekeneisen nog. Dan kan van leerlingen ook niet verwacht worden dat zij het rekenen serieus nemen.

2.5 Zorgpunten

Scholen noemen naast belemmerende factoren ook zorgpunten. De meest genoemde zijn:

- Voor leerlingen in de entreeopleiding acht men het niveau 2F niet realistisch. Dat geldt zeker voor leerlingen die na hun diploma direct willen gaan werken.

- Er zijn leerlingen die goede vakmensen worden, maar die het rekenniveau niet halen, hoeveel ondersteuning er ook wordt geboden.
- De maatwerkregel vmbo bb (waarbij een 5 op niveau 2F een 6 wordt) wordt ongewenst en oneerlijk gevonden, als leerlingen in het mbo-2 wél echt het niveau 2F moeten behalen.

2.6 Succesfactoren

Tijdens de gesprekken heeft het Steunpunt de scholen ook gevraagd welke factoren zij in de eigen situatie zien die bijdragen aan de realisatie van succesvol rekenbeleid. De meest genoemde factoren zijn:

- Bestuurders en directeuren die verantwoordelijkheid nemen voor rekenen en het belang ervan onderstrepen; die zorgen voor draagvlak in de hele school, een goede organisatie en een adequate infrastructuur. En zorgen voor een duidelijke aansturing en verdeling van rollen, taken en verantwoordelijkheden.
- De keuze voor één methode, schoolbreed, per sector of per cluster van opleidingen.
- Het systematisch monitoren van rekenresultaten en het aanspreken van opleidingsdirecteuren en teams. Dit stimuleert de teams de activiteiten goed te evalueren en waar nodig bij te stellen.
- Deskundige rekendocenten en (verdere) professionalisering van rekendocenten.
- Docenten voor wie rekenen hun vak is dan wel voor wie rekenen een substantieel deel van hun onderwijstaak is.
- Een goede ondersteuning van rekendocenten. Vaak is er een projectgroep of stafdienst die ontwikkelingen bijhoudt, docenten informeert, bijeenkomsten organiseert en helpt bij keuzes voor leermethoden en digitale oefenmaterialen. Het is ook belangrijk dat de systemen van de school het rekenonderwijs goed ondersteunen.
- De toenemende kwaliteit van het aanbod aan rekenonderwijs. De mbo-scholen hebben de afgelopen jaren met vallen en opstaan het rekenonderwijs vorm gegeven. Het aanbod sluit inmiddels beter aan op de vraag van leerlingen en de referentieniveaus. Hierbij heeft geholpen dat scholen en docenten nu beter weten hoe de examens eruit zien. Het invoeren van een nieuwe methode voor rekenen is eveneens onderdeel van deze succesfactor.
- Op de scholen waar een duidelijk extra aanbod is ontstaan voor leerlingen met rekenproblemen, wordt dit aanbod vaak genoemd als succesfactor. De vorm hiervan varieert.
- Instelling van een rekenvakgroep (soms als onderdeel van een AVO-team of generiek team).
- Een goede examenorganisatie, deelname aan de pilotexamens en opschaling daarvan.

2.7 Overige bevindingen

Tijdens de gesprekken heeft het Steunpunt geïnventariseerd of de scholen behoefte hebben aan extra ondersteuning. Veel scholen maken al gebruik van de dienstverlening van het Steunpunt taal en rekenen mbo. Zij zijn daarover tevreden. Via het Steunpunt – of rechtstreeks – weten zij ook ander aanbod te vinden. Scholen hebben veel behoefte aan:

- Kwalitatief hoogwaardige, dus stevige hbo-opleidingen voor rekendocenten.
- Goede voorbeelden van rekenonderwijs in het mbo.
- Meer oefenmateriaal voor rekenen op examenniveau.

Ter voorbereiding op de gesprekken heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo op basis van Cito-gegevens per school een tabel gemaakt waarin de prestaties van de leerlingen op de pilot rekenexamens in 2012/2013 per sector, niveau en leerweg worden vergeleken met de landelijke cijfers. Zowel het percentage geslaagde leerlingen wordt vergeleken als het gemiddeld behaalde cijfer. Scholen zijn blij met deze eenvoudige maar duidelijke benchmark, die zij zelf niet tot hun beschikking hebben. Alle reden dus om die gegevens ook de scholen ter beschikking te stellen.

Verschillende scholen rapporteren een lichte stijging van het rekenniveau bij de instromende leerlingen vanuit het vmbo. Dit is nog geen landelijke ontwikkeling. Als vmbo-scholen hun leerlingen afleveren op het niveau 2F, is dat in het mbo direct merkbaar.

Wat betreft de zij-instromers is er sprake van een wisselend beeld. Enerzijds zijn er in de bbl-opleidingen opvallend hoge scores van zij-instromers bij de pilotexamens rekenen. Anderzijds zijn er ook zij-instromers die juist problemen hebben met rekenen, van wie de rekenvaardigheden weer zijn weggezakt of nooit goed ontwikkeld. Blijkbaar heeft dat te maken met de achtergrond en de werkervaring van de cursist en (dus ook) het type opleiding dat wordt gevolgd.

3

Aanbevelingen

3.1 Aan de minister

Met in achtneming van hetgeen eerder is beschreven in de paragraaf context en op basis van de informatie die de gespreksteams hebben verzameld, heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo de volgende aanbevelingen aan de minister geformuleerd:

- De mbo-scholen verkeren voor mbo-4 tot en met het cursusjaar 2014/2015 en voor mbo-2/3 tot en met 2015/2016 in een overgangperiode. Houd daar rekening mee bij de beoordeling van de gerealiseerde resultaten.
- Stel het opnemen van rekenen in de slaag-/zakbeslissing niet langer uit, maar pas indien nodig de normering tijdelijk aan.
- Stimuleer de totstandkoming van een volwaardige, erkende post-hbo-opleiding tot reken-docent in het mbo, waarin plaats is voor kennis en vaardigheden op het gebied van de eigen rekenvaardigheid, rekendidactiek en de context van het mbo. Zorg daarbij voor een landelijk overeengekomen programmaraamwerk, dat voldoende mogelijkheden bevat om een diversiteit aan instromers maatwerk te kunnen bieden. Bied daarbij pabo-afgestudeerden de mogelijkheid de mbo-benoembaarheid te verkrijgen.
- Geef zo spoedig mogelijk uitsluitsel over het te behalen niveau van rekenen bij de entree-opleiding en over de wijze waarop rekenen meetelt bij de diplomering. Houd daarbij rekening met de twee functies van de entreeopleiding: doorstroom naar niveau 2 of directe start op de arbeidsmarkt.
- Zie erop toe dat het systeem van referentieniveaus en centraal ontwikkelde en vastgestelde examens robuust, transparant en herkenbaar blijft. Herkenbaar voor leerlingen, bedrijven en het hbo. Als het voor specifieke groepen leerlingen noodzakelijk is aanpassingen te realiseren, ontwerp dan een op maat gesneden referentieniveau dat ook een andere naam draagt. Daarmee verankert u robuustheid, herkenbaarheid en civiel effect en treft u een voorziening voor de leerlingen die dat aanwijsbaar nodig hebben.
- Houd vast aan het uitgangspunt dat generiek Nederlands en rekenen voor opleidingen mbo-2/3 een zaak is van *onderhoud* van kennis en vaardigheden en dat *ontwikkeling* uitsluitend vereist is als het beroep daarom vraagt.
- Vereenvoudig de regelgeving voor taal en rekenen waar mogelijk en maak deze toekomstbestendig.
- Zie erop toe, dat de mbo-examens rekenen een directe uitwerking zijn van uw beleidsinzet: de rekenvaardigheid op een hoger plan brengen. Reduceer dus de taligheid van de examens.
- Draag zorg voor examensoftware die aansluit bij de wijze waarop leerlingen examens maken. Leerlingen moeten kunnen terugbladeren en moeten kunnen bepalen welke opgave zij als eerste maken.

- Zorg voor meer voorbeeldexamens op niveau 2F en niveau 3F, zodat leerlingen goed kunnen oefenen.
- Zorg voor inzichtelijke, zinvolle benchmarkgegevens voor de scholen bij de terugkoppeling door Cito van de op de centrale rekenexamens door leerlingen behaalde resultaten.
- Faciliteer de mbo-scholen gericht op taal en rekenen, zowel wat inhoudelijke ondersteuning betreft als financieel, in ieder geval gedurende de pilotperiode. De problematiek van de voorafgaande jaren cumuleert immers in het mbo.
- Communiceer op een even inhoudelijke als attractieve wijze dat een goed rekenniveau extra kansen biedt op de arbeidsmarkt of in het hbo.
- Stimuleer, in verband met het belang van een doorlopende leerlijn mbo-hbo, ook in het hbo bekendheid met de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.

3.2 Aan de mbo-scholen

De minister is verantwoordelijk voor het WAT, de scholen voor het HOE. Met inachtneming hiervan heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo op basis van de gesprekken de volgende aanbevelingen geformuleerd aan de bestuurders van de scholen:

- Wees betrokken, zorg voor duidelijke sturing naar de leidinggevenden van de onderwijsteams. Bevorder binnen uw school een ambiance, waarbij rekenen niet beschouwd wordt als ballast, maar als extra bagage voor de mbo-gediplomeerden op de arbeidsmarkt of het hbo.
- Zorg voor goede ondersteuning van rekendocenten: systemen, materialen, informatie en geld.
- Stimuleer eigenaarschap, enthousiasme en professionele ontwikkeling bij docenten, bijvoorbeeld door het formeren van een vakgroep rekenen.
- Investeer in de professionalisering van rekendocenten en voorkom versnippering van de rekenlessen over een te grote groep docenten.
- In lijn daarmee: laat blijken dat u rekenen een echt vak vindt en niet iets dat een docent erbij doet. Bevorder dat uw school beschikt over rekendocenten of docenten voor wie rekenen een substantieel deel van hun weektaak is.
- Leg een verbinding met de bestuursakkoorden die de minister van OCW en de MBO Raad hebben gesloten. Zet de beschikbare middelen ook in voor de professionalisering van rekendocenten.
- Zorg voor een goed georganiseerd en gevarieerd aanbod aan rekenonderwijs voor iedereen, inclusief mogelijkheden voor e-learning en blended learning.
- Bied leerlingen met rekenachterstanden extra ondersteuning.
- Zorg voor een gerichte aanpak voor leerlingen met ernstige rekenproblemen als dyscalculie.
- Benut voortgangstoetsen om systematisch te analyseren welke maatregelen werken en betrek de conclusies daarvan in uw rekenbeleid.
- Doe over de hele linie mee aan pilotexamens rekenen om logistieke ervaring op te doen en inzicht te krijgen in de huidige rekenniveaus van uw leerlingen.

Colofon

Over rekenen gesproken is een uitgave van:

Steunpunt taal en rekenen mbo
Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

Postadres: Postbus 7001, 6710 CB Ede

Telefoon: [REDACTED]

Algemene leiding: [REDACTED] Steunpunt taal en rekenen mbo en vo

Projectleiding: [REDACTED]

Gesprekken: [REDACTED]

(allen namens het Steunpunt); [REDACTED]

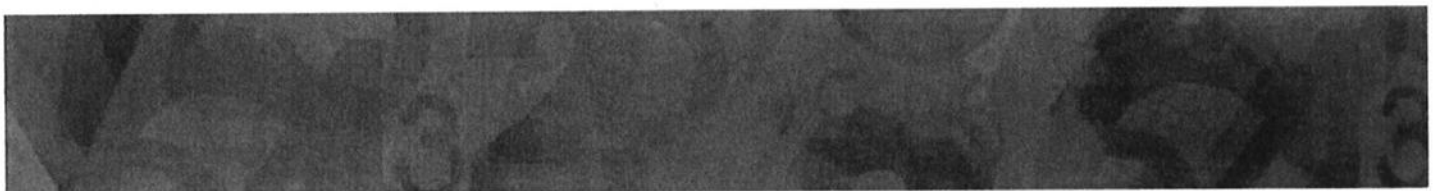
(MBO15)

Tekstproductie: [REDACTED]

Tekstcommentaar: [REDACTED]

Vormgeving: [REDACTED]

Januari 2014





>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Steunpunt Taal en Rekenen MBO
Mevrouw [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Middelbaar Beroeps

Onderwijs
IPC 2150

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

T +31 [REDACTED]
[REDACTED]@minocw.nl

Onze referentie
625827

Uw brief van
20 januari 2014

Uw referentie
1401/mbo [REDACTED]

Datum **29 APR. 2014**
Betreft Startrapportage *Over rekenen gesproken*

Geachte mevrouw [REDACTED]

Hartelijk dank voor toezending van uw startrapportage *Over rekenen gesproken*. Deze rapportage vormt een eerste resultaat van de gespreksrondes die u in het kader van het intensiveringstraject rekenen met alle mbo-scholen voert.

Ik heb veel waardering voor uw werk. De rapportage geeft een helder beeld van de wijze waarop mbo-scholen hard werken aan de realisatie van kwalitatief goed rekenonderwijs. U schetst daarbij een beeld van de context waarin gewerkt wordt, geeft aan op welke wijze instellingen sturen op de uitvoering van het implementatieplan, en schetst een beeld van concrete maatregelen die scholen nemen. Daarbij benoemt u een aantal belemmerende factoren, zorgpunten en succesfactoren. Uw rapportage bevat een aantal aanbevelingen aan mij en aan de instellingen. Deze aanbevelingen betreffen onder meer de kwaliteit van de rekenexamens en de invoering in de slaag-/zakregeling in het mbo, de professionalisering van docenten en de aanpak voor de entreeopleiding. Belangwekkende aanbevelingen, die ik zeker ter harte zal nemen bij het bepalen van de vervolgstappen.

De vervolgstappen bij de invoering van de referentieniveaus in po, vo en mbo zal ik beschrijven in de Voortgangsrapportage referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen 2014 die ik, samen met de staatssecretaris, naar verwachting voor het zomerreces naar de Tweede Kamer zal sturen.

Bij het bepalen van de vervolgstappen nemen wij uw bevindingen en aanbevelingen mee. Tevens zullen wij de bevindingen meenemen van uw rekengesprekken die bij vo-scholen worden afgenomen.

Verder zullen wij ingaan op de aanbevelingen van de Commissie rekentoetsen en -examens. In de hoorzitting in de Tweede Kamer in december 2013, is de stelling geponeerd dat de rekentoetsen in het vo en de rekenexamens in het mbo – zoals onder regie van het College voor Examens door CITO zijn opgesteld – geen goede operationalisering zijn van de referentieniveaus rekenen. De commissie toetst deze stelling. In mei zal de commissie haar bevindingen aan ons opleveren.

Onze referentie
625827

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over het vervolg en wens u veel succes toe met uw tweede-ronde-rekengesprekken met de mbo-scholen.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,


dr. Jet Bussemaker

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 5 november 2013 15:25
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: RE: concept activiteitplan mbo 2014

Dag [redacted]

We hebben je documenten besproken met onze financiële afdeling.
 Het activiteitenplan is akkoord.
 De post Personeel in de begroting moet – vanwege wet- en regelgeving – nog worden aangevuld.

De totaalbedragen per functie moet nog voorzien worden van PxQ: dus 'het aantal uren' x 'het uurtarief'.

Hieronder heb ik even de post gekopieerd waar het om gaat.

Gaat dit lukken?
 Ik hoor het graag van je.

Groetjes,

Personeel (ca. [redacted] fte)

	€ 98.000
o directeur [redacted], SIB)	€ 20.000
o coördinatie ([redacted] e, detachering)	€ 38.000
o secretariaat ([redacted] fte, SIB)	€ 20.000
o administratie ([redacted] fte, inhuur)	€ 12.000
o reiskosten woon-werk	€ 8.000
	€ 237.000
o adviseur taal ([redacted] fte, detachering)	€ 82.000
o adviseur rekenen ([redacted] fte, inhuur)	€ 110.000
o adviseur mvt ([redacted] fte, detachering)	€ 36.000

Van: [redacted]@steunpuntmbo.nl
Verzonden: donderdag 17 oktober 2013 18:38
Aan: [redacted]
CC: [redacted]
Onderwerp: concept activiteitplan mbo 2014

Dag [redacted] en [redacted]

Hierbij het resultaat van onze worsteling met het format. We verwijzen naar bijgaande begroting en het activiteitenplan 2014. Zie ook de vragen in het format over de manier waarop we geacht worden het in te vullen. Alles concept natuurlijk. De begroting moet ik nog afstemmen met de boekhouder en bij hem zal ik ook navraag doen over de liquiditeitsbehoefte.

Met hartelijke groet,

[redacted]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: donderdag 3 april 2014 13:31
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Oké, dank!
Groetjes,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl]
Verzonden: donderdag 3 april 2014 10:23
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: *Spam* RE: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Hallo [REDACTED] en [REDACTED]

We stonden op de begroting voor 600.000 Euro en we hebben een subsidietaakstelling van 5% voor 2014 en van 10 % voor 2015. Dit betekent dat we 570.000 Euro voor 2014 kunnen aanvragen. Daar komen we met de extra aanvraag niet overheen.
Deze taakstelling is beschreven in de brief van 4 juli 2013, referentie: 526368.

Ik hoop dat dit voldoende informatie is.

Met groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]@minocw.nl]
Verzonden: donderdag 3 april 2014 9:31
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Dag [REDACTED],

Zoals met [REDACTED] besproken:

Ik heb van de financiële afdeling het volgende vernomen:

- Het bedrag aan het Steunpunt mag niet het maximumbedrag overstijgen.
- Het maximumbedrag moet dan inclusief de taakstelling zijn.

[REDACTED] wist niet meer zeker, maar dacht dat het Steunpunt niet het maximumbedrag had aangevraagd.

Met andere woorden:

- Als maximumbedrag al is bereikt, dan kan geen extra financiering voor conferentie Masterplan Dyscalculie worden opgevoerd (blijft dan dus 11.000 euro, en moet Steunpunt van deelnemers van conferentie een groter bedrag vragen)
- Indien maximumbedrag nog niet is bereikt, dan kan Steunpunt de ruimte benutten voor de post Conferentie Masterplan en advisering KPC m.b.t. uitvoering masterplan

Ik neem aan dat jullie zelf de cijfers hebben m.b.t. maximumbedrag (dus inclusief de taakstelling).

Mocht je nog vragen hebben, dan hoor ik het graag.

Groetjes,
[REDACTED]

Van: [redacted]@steunpuntmbo.nl

Verzonden: maandag 31 maart 2014 11:14

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: *Spam* RE: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Dag [redacted] en [redacted]

Bij deze de aangepaste subsidieaanvraag en bijpassende begroting in verband met de extra activiteit voor het masterplan dyscalculie. Ik hoop dat dit zo voldoende is.

Met groet,

[redacted]

Van: [redacted]@minocw.nl

Verzonden: maandag 31 maart 2014 10:43

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: RE: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Dag [redacted]

We gaan nog een reactie geven, je hoort van ons.

En wat betreft conferentie Masterplan Dyscalculie heb ik vrijdag met [redacted] afgesproken dat zij een extra bedrag (20.000) op zal voeren in het activiteitenplan.

Groetjes,

[redacted]

Van: [redacted]@steunpuntmbo.nl

Verzonden: dinsdag 25 maart 2014 14:30

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: *Spam* FW: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Beste [redacted] en [redacted]

Twee weken geleden hebben we jullie een laatste aangepaste versie van onze subsidieaanvraag voor 2014 gestuurd met bijbehorend activiteitenplan en begroting (zie de bijlage). We hebben hier verder nog geen reactie op gekregen. Eerder hebben jullie aangegeven dat het in orde was, maar we hopen uiteraard op een snelle beschikking. Kunnen jullie aangeven wat de stand van zaken is?

[redacted] jij hebt met [redacted] gesproken over eventuele aanvulling op de begroting voor het organiseren van een conferentie over het Masterplan Dyscalculie. Je zou nog laten weten of we daarvoor nog een aanvulling moesten vragen op de begroting. Is hier al meer over bekend?

Ik hoor graag van jullie.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]

Verzonden: maandag 10 maart 2014 13:30

Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Beste [REDACTED]

Hierbij de aangepaste subsidieaanvraag naar aanleiding van de opmerkingen in je mail. In de aanvraag wordt verwezen naar het activiteitenplan voor 2014 en de begroting, die ook hierbij gaan. Ik hoop dat dit zo voldoende is.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]



Bezoekadres:
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T: [REDACTED]
E: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Van: [REDACTED]@minocw.nl
Verzonden: dinsdag 18 februari 2014 16:36
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: Format 2014 voor het steunpunt Taal en Rekenen MBO

Beste mw. [REDACTED]

Dit zijn de opmerkingen, die ik heb gekregen van de financiële afdeling.

1. Blijkbaar is het vorig jaar gestuurde format verouderd. Ik stuur een nieuw format mee met het verzoek dat te gebruiken.
2. De IBAN gegevens invullen van het steunpunt i.v.m. het overmaken van de subsidie.
3. In het oude formulier staat onder punt 14 begroting. Graag een verdere specificatie van de post basisactiviteiten en exploitatie. Wat wordt er precies gedaan? Kan daarbij een onderscheid worden gemaakt in personele en materiële kosten?
4. De reiskosten woon-werkverkeer is blijkbaar in het tarief van de medewerker opgenomen. Dus die post kan vervallen.

Als u nog vragen hebt, bel me gerust.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Beleidsmedewerker
Directie Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag/ IPC 2150
Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag/ IPC 2150

T: mobiel: [REDACTED]

F: 070 [redacted]
E: [redacted]@minocw.nl

P denk aan het milieu - dit mailtje printen is niet altijd nodig

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@xs4all.nl>
Verzonden: donderdag 26 juni 2014 19:23
Aan: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Subsidie Steunpunt Taal en Rekenen 2014

Een deel van het werk van een helpdesk kan niet omschreven worden zoals vereist. Tenzij er tijdgeschreven moet worden met een verslag per gesprek. Dat kan, maar betekent meer geld want een extra kracht erbij.

Dit ter keuze aan de directie MBO.

Tot zover en groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]@minocw.nl]
Verzonden: 26 June 2014 15:17
Aan: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl; [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Subsidie Steunpunt Taal en Rekenen 2014

Beste [REDACTED] en [REDACTED]
Ik heb kennis genomen van onderstaande mailwisseling en vind het ook vervelend dat het allemaal zo lang duurt.
Zonder onnodige tijd te verspillen wil ik wel elke subsidie aanvraag **zorgvuldig en objectief** beoordelen aan de hand van een voor heel OCW opgesteld aandachtspuntenlijst.

Na aanleiding van deze beoordeling volgt hieronder mijn bevinding.

1. Het uurtarief van [REDACTED] vermeldt op pagina 3 van de subsidieaanvraag overstijgt niet alleen het gebruikelijke uurtarief van [REDACTED] uur maar ook het maximum uurtarief cf Hafir overheidstarieven 2014 van [REDACTED]. Als dit tarief naar beneden bij wordt gesteld zullen wij de subsidieaanvraag verder in behandeling nemen.

Verder zou ik bij een volgende subsidieaanvraag graag zien dat de benodigde personele en materiele middelen **per activiteit** in de begroting worden vermeld en dat prestaties voldoende **concreet en meetbaar** worden omschreven.

Mocht u nog vragen of opmerkingen hebben dan kunt u mij bellen of mailen.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]
Financiële afdeling directie MBO

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 24 juni 2014 8:07
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: FW: Subsidie Steunpunt Taal en Rekenen 2014

Hoi [REDACTED]

Deze reactie wilde ik je niet onthouden.

Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: maandag 23 juni 2014 18:44
Aan: [REDACTED]

CC: [REDACTED]
Onderwerp: Re: Subsidie Steunpunt Taal en Rekenen 2014

Vooraf: [REDACTED] staat als geadresseerde, maar dat moeten zijn [REDACTED] en [REDACTED]

Mijn reactie in punten :

* Natuurlijk ben ik beschikbaar voor een overleg. Immers de directie MBO is opdrachtgever
En nu tegen mijn gewoonte in een echter :

Ik vind het onbestaanbaar dat er na 8 maanden nog steeds geen groen licht is. Ik heb de projectleider van de Steunpunten de afgelopen jaren leren kennen als een zeer nauwgezet en hard werkende chef ' equipe. Ook met gevoel voor OCW. Immers de organisatie die haar heeft gedetacheerd. En nu op de valreep een procedure van 8 maanden.

Wat betreft de prestatieafspraken kan ik kort zijn :

Zie de rapportage Over rekenen gesproken. Zie de referenties die de bewindslieden plegen naar genoemde rapportage.

En : je richt een helpdeskfunctie in of niet. Ik mag toch niet aannemen dat elk telefoontje moet worden genoteerd.
Wat betreft duur, inhoud en resultaat.

Samenvattend : strenge regels wat betreft publieke uitgaven prima. Maar er is ook nog zoiets als high trust. En dat verdient het Steunpunt MBO tenvolle. Zoals ook de andere buitenposten die ressorteren onder de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs .

Ik zal vanzelfsprekend beschikbaar zijn voor het overleg en dat even loyaal als met verve voeren.

Groet [REDACTED]

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 23 jun. 2014 om 15:44 heeft [REDACTED] <[\[REDACTED\]@steunpuntmbo.nl](mailto:[REDACTED]@steunpuntmbo.nl)> het volgende geschreven:

Beste [REDACTED] en [REDACTED]

Zie de mail van [REDACTED] hieronder en de bijlage erbij, door [REDACTED] cc naar [REDACTED] gemaïld. Nu [REDACTED] thuis zit, mail ik het maar door naar jullie.

Het betreft de subsidieaanvraag voor 2014 die nog steeds niet rond is, terwijl we nu al halverwege van dat jaar zijn. Er zijn de afgelopen ruim acht (!) maanden veel versies heen-en-weer gegaan. De laatste versie stuurden we op 29 april 2014, het eerste concept hebben we op 17 oktober 2013 gemaïld. Begin november kregen we via [REDACTED] bericht dat het activiteitenplan akkoord was, op een kleine aanvulling op de post personeel na. Begin januari kwamen via [REDACTED] toch andere aanvullende vragen. Daarna volgde nog drie of vier andere versies die blijkbaar steeds weer niet voldeden aan de vereisten. De vraag is hoe we hieruit komen.

Ik heb een snelle blik op de bijlage geworpen. Daar word ik nogal moedeloos van. Gezien de lange voorgeschiedenis en de vorm en inhoud van de opmerkingen in de bijlage lijkt me dat we er niet meer uitkomen met vragen en antwoorden per mail. Te veel ruis, te veel tijdverlies tussen vragen en antwoorden. En misschien ook te veel schijven tussen de mensen bij OCW achter het format voor de subsidieaanvraag en de mensen bij het steunpunt die met het format moeten werken. Hoe dan ook: het werkt niet en het lukt ons niet om het van hieruit wel werkend te krijgen. Daarom graag een spoedig overleg hierover, waarbij van onze kant dan in ieder geval [REDACTED] en [REDACTED] aanwezig moeten zijn.

Misschien is het te combineren met de afspraak die [redacted] en ik voor 10 juli hebben gemaakt met [redacted] en [redacted]. Die afspraak heb ik toen als volgt gemotiveerd:

Doel: gezamenlijk de financiële situatie tot eind 2015 bezien. Vanwege: 1. mijn pensionering per 1 augustus [redacted] wordt eerste contactpersoon voor het Steunpunt mbo voor OCW/MBO); 2. de strengere subsidieregels; 3. de waarschijnlijke afloop van het Steunpunt per 1 januari 2016. Om in de loop van 2015 niet in liquiditeits- of algemene bekostigingsproblemen te komen lijkt het me goed om daar tijdig naar te kijken. Ook is de vraag waar rekening mee moet worden gehouden bij de afbouw van het Steunpunt. De Stichting Innovatie Beroepsonderwijs zal er ook nog na afloop van het Steunpunt nog kosten voor moeten maken, neem ik aan. De vraag is dan bijvoorbeeld wanneer, door wie en onder welke noemer daarvoor een aanvraag moet worden gedaan.

Dat geldt allemaal nog steeds en des te sterker nu we er zelfs voor het lopende jaar 2014 nog niet uit zijn.

Ik hoop snel iets van jullie te horen.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@minocw.nl

Verzonden: maandag 23 juni 2014 10:21

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: Subsidie Steunpunt Taal en Rekenen 2014

Beste [redacted] en [redacted]

De subsidieaanvraag 2014 van het steunpunt taal en rekenen is door de financiële afdeling van onze directie beoordeeld. Er zijn een 3 tal zaken die niet als voldoende kunnen worden beoordeeld.

Hiervoor verwijs ik jullie naar het meegestuurde aandachtspuntenformulier dat voor elke verstrekte subsidie wordt gehanteerd. Ik verzoek jullie hier nog een nadere uitleg op te geven. Voor de komende jaren zal dit steeds een terugkomende vraag zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Beleidsmedewerker

Directie Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Rijnstraat 50, 2515 XP Den Haag/ IPC 2150

Postbus 16375, 2500 BJ Den Haag/ IPC 2150

T: mobiel: [redacted]

F: [redacted]

E: [redacted]@minocw.nl

P denk aan het milieu - dit mailtje printen is niet altijd nodig

<Opmerkingen CBB over de aandachtspuntenlijst.pdf>

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 9 mei 2014 16:47
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Toekomst Steunpunt MBO

Dag [REDACTED]

Het Steunpunt VO loopt door tot halverwege 2015.
Dan eindigt het intensiveringstraject rekenen voor VO.

Groetjes,
[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 9 mei 2014 13:41
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: Toekomst Steunpunt MBO

Dag [REDACTED]

Hierbij mijn visie over toekomst Steunpunt MBO het volgende (ook na overleg met [REDACTED])

- Zoals ook genoemd in de Ministeriële Regeling BVE-subsidies: tot en met 31 december 2015 blijft Steunpunt MBO bestaan. Het budget hiervoor is beschikbaar, middelen zijn zelfde als in 2014 (maar dan wel met taakstelling, dus 540.000)
- In 2015 wil ik met het Steunpunt nagaan welk vervolg het beste is. [REDACTED]

- Wat financiële middelen betreft zijn ook voor 2016 en 2017 middelen gereserveerd voor Steunpunt taal en rekenen (jaarlijks 540.000)

Kun je hier mee voldoende uit de voeten? Hoe wil je verder? Verwacht je nog input m.b.t. een nota naar [REDACTED]?

Groetjes,
[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: vrijdag 14 november 2014 10:41
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: over rekenen gesproken.

Den Haag, 14.11.14.

[REDACTED] goede morgen. Zoals beloofd enkele statements wat betreft rekenen. Mijn analyse en beoordeling zijn gebaseerd op de rapportage over Rekenen gesproken die we januari 2014 hebben opgeleverd en de opbrengsten van de helft van de 65 interviews die we in de tweede ronde nu hebben gehouden.

Algemeen

Het is bizar dat er zoveel gedoe is rond een beleidsthema dat op pilotniveau in uitvoering is. Dat de resultaten tot nu toe te wensen over laten is logisch. Indien het rekenonderwijs zeg maar 15 jaar wordt verwaarloosd dan kan man moeilijk verwachten dat het van de ene op de andere dag goed gaat. Wat MBO-2 betreft wordt snel vergeten dat realisatie van Referentieniveau 2 op het einde van het MAVO/VMBO moet zijn gerealiseerd. Dus op niveau MBO-2 is dan sprake van onderhoud van genoemd niveau. En die situatie moet er over enkele jaren zijn. Bovendien is het noodzakelijk dat MBO scholen zelf, openbaar bestuur en politiek ophouden niveau 2 te typeren als bedoeld voor kwetsbare jongen. Het gaat om beroepsopleidingen die een startkwalificatie opleveren. Dus opleiden voor kok, elektromonteur, installatiemonteur, timmerman etc. Hoezo zwak/kwetsbaar. Dat schuurt nog te meer daar er telkens aangegeven wordt dat juist deze beroepen prima zijn, er vraag naar is en mensen er goed hun brood mee kunnen verdienen. Natuurlijk moeten scholen er een paar tandjes bijzetten en dat geldt ook de leerlingen. Maar daarvoor hebben we nu precies Focus op vakmanschap, de kwaliteitsafspraken met de daarbij behorende investering en de Ruimtebrief.

Conclusie: hou op met allerlei maatregelen nemen die het rekenbeleid belemmeren in plaats van vooruit helpen.

De randvoorwaarden.

Op basis van onze analyses is het noodzakelijk dat de MOCW respectievelijk de MBO scholen op zeer korte termijn enkele maatregelen nemen die de randvoorwaarden fors verbeteren.

De scholen:

- Rooster het vak rekenen gewoon in.
- Formeer docentengroepen die capabel zijn om rekenen te geven, dat met plezier en verve doen. Specialisten dus. Geen mensen die er een paar uurtjes bij doen.
- Zorg voor goed methoden en beperk het aantal binnen een onderwijsorganisatie.
- Zorg voor mogelijkheden dat leerlingen extra uren kunnen draaien in de vorm van vakantiescholen en/of ICT-opdrachten.

De MOCW:

- Zorg voor versnelde invoering van een digitaal examensysteem waarbij leerlingen kunnen terugbladeren.
- Zorg ervoor dat sprake is van echte rekenopgaven. De examens zijn nu veel te talig. Het zijn als het ware tekstverklaringen met een rekenopgave erin. En dat leidt tot veel problemen. Ga terug naar de uitgangspunten van het beleid: de rekenvaardigheid op een hoger niveau brengen. Dus optellen, aftrekken, vermenigvuldigen, delen etc.
- Zorg ervoor dat de MBO scholen sneller de uitslagen krijgen en de opgaven zodat leerlingen kunnen zien wat ze verkeerd hebben gedaan.

Overgangssituatie.

- Werk met een flexibele normering die jaarlijks strenger wordt tot het uiteindelijke niveau wordt bereikt= nadat de eerste fase=MAVO/VMBO met 2F binnenkomen.
- Biedt voor de een vooraf vastgestelde periode de mogelijkheid dat niveau 2 leerlingen die een voldoende hebben voor de beroepsvakken het MBO diploma krijgen. En alle leerlingen die een 6 of hoger hebben een certificaat rekenen dat het doorstroomrecht verankert. Zodra de fase van onderhoud op niveau 2 aanbreekt dan loopt deze regeling ten einde.

Entree opleiding

Dit is geen beroepsonderwijs. Doelstelling is leerlingen en zodanige opleiding/training te geven dat ze in eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Daarbij past dat 1F voldoende is. Indien leerlingen toch willen doorstromen dan volgen ze een extra 2F programma. De resultaten worden daarvan genoteerd. Indien de MBO school op basis van de behaalde resultaten vaststelt dat perspectief op behalen van 2F in een MBO-2 opleiding realistisch is dan kan doorstroom plaatsvinden.

Hou het systeem zuiver.

2F=2F; 3F=3F. Dus geen geknutsel met light versies. Dat wordt een chaos. En ondermijnt de realisatie van de beleidsdoelstellingen. En let wel: leerlingen hebben in de economie en samenleving van nu een adequaat niveau van reken -en taalbeheersing broodnodig. In ieder geval voor de verdere ontwikkeling. Het is toch nu: niet meer een baan voor het leven maar een leven vol banen?

Discalculi

Zorg dat er een analyse/diagnose komt die discalculi kan vaststellen. Voor die groep kan dan een aangepaste regeling gelden. Overigens wel een diagnose die externe deskundigen dienen uit te voeren en vast te stellen.

Tot zover en groet

Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. dhr [REDACTED]
Directeur Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum	14 november 2014	Contactpersoon	[REDACTED]
Onze referentie	1425/mbo.[REDACTED]	Doorkiesnummer	[REDACTED]
Onderwerp	Subsidieaanvraag 2015	Bijlage(n)	4

Geachte heer [REDACTED]

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo de subsidieaanvraag voor 2015 aan, met als bijlagen het Activiteitenplan mbo 2015, een uitgewerkte begroting incl. liquiditeitsbegroting, zoals besproken met [REDACTED]. Ik verzoek u met deze subsidieaanvraag akkoord te gaan.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen mbo

[REDACTED]

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie Middelbaar Beroepsonderwijs
Contactpersoon: [REDACTED]
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
Tel: +31 6 [REDACTED]
Email: [REDACTED]@minocw.nl

Subsidieaanvraag Steunpunt taal en rekenen mbo 2015

1 Aanvrager(s)

hoofdaanvrager/contactpersoon

organisatie : Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
naam, titel(s) ; [REDACTED]
functie : Directeur
post adres : Postbus 7001
postcode, plaats : 6710 CB Ede
telefoon, fax : [REDACTED]
email : [REDACTED]
IBAN nummer : NL06RABO0309364957 t.n.v. Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs te Ede, o.v.v. Subsidie Steunpunt taal en
rekenen mbo
Contactpersoon : [REDACTED]
[REDACTED]@steunpuntmbo.nl

2 Titel van het subsidieverzoek

Intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs

3 Korte samenvatting van de subsidieactiviteiten

De subsidie is bestemd voor het uitvoeren van activiteiten ter ondersteuning van mbo-instellingen bij het intensiveren en verbeteren van taal- en rekenonderwijs, te weten: het bevorderen van kennisdeling, het informeren en adviseren van instellingen over de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen en over de kwalificatie-eisen moderne vreemde talen.

4 Subsidieperiode

2015

5 Samenstelling van de groep uitvoerders

<i>naam, titels</i>	<i>discipline</i>	<i>gemiddeld uren/week</i>
[REDACTED]	adviseur	[REDACTED]
[REDACTED]	adviseur	[REDACTED]
[REDACTED]	adviseur	[REDACTED]
[REDACTED]	managementassistente	[REDACTED]
[REDACTED]	directeur	[REDACTED]
[REDACTED]	administratie	[REDACTED]

6 Herhaalde aanbod

nee

ja 2009 t/m 2014 vorige classificatie(s):

7 Is dit aanbod of een (inhoudelijk) vergelijkbaar dan wel aansluitend aanbod of onderzoek ook aan een andere instelling gedaan?

- X nee
o ja, bij:

8 Financiële bijdrage aan het project door derden (wat, hoeveel en door wie):
n.v.t.

9 Methode en werkwijze van data verzameling (Optioneel)
n.v.t.

10 Uitwerking van het activiteitenplan

10.1 Uitwerking van de activiteiten

Zie bijgaand activiteitenplan: **Activiteitenplan 2015 – Steunpunt taal en rekenen mbo**

10.2 Maatschappelijke betekenis van het plan/project

De dienstverlening van het Steunpunt betreft ondersteuning implementatie beleid OCW

10.3 Wetenschappelijk belang van het plan/project

n.v.t.

10.4 Samenwerking met andere instellingen

Het Steunpunt taal en rekenen werkt samen met:

- Ministerie van OCW
- College voor Toetsen en Examens
- MBO Raad
- Cito
- Ondersteuningsinstellingen voor het beroeps- en volwassenenonderwijs
- Steunpunt taal en rekenen vo
- Steunpunt volwasseneneducatie

11 Planning

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten van het Steunpunt, de bijbehorende producten en de resultaten. Een gedetailleerdere beschrijving van de activiteiten is te lezen in het activiteitenplan 2015 van het Steunpunt.

In het overzicht is aangegeven hoeveel uur aan de activiteiten wordt besteed en wie de activiteiten uitvoert. Met adviseurs wordt bedoeld de drie adviseurs die de activiteiten evenredig verdeeld hebben in ondersteuning op het gebied van Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen en op het gebied van centrale examens en instellingsexamens.

Gedurende het hele jaar	Activiteit	Product	Resultaat
Adviseurs ■ uur	Onderhoud website	Website	90000 bezoekers
Adviseurs ■ uur	Helpdesk telefonisch en via de mail	Helpdesk	2000 beantwoorde vragen
Adviseurs ■ uur	Informeren mbo-veld	Flitsberichten en servicedocumenten	Zoveel als nodig, 4000 abonnees,
Adviseurs ■ uur	Informeren mbo-veld	Flitsbijeenkomsten / presentaties	Zoveel als nodig. Geïnformeerde medewerkers in mbo-

Adviseurs [redacted] uur	Kennisdeling	Rekenconferentie, taalconferentie, Praktijkconferentie, Conferentie examinering studenten met een beperking	instellingen Geïnformeerde medewerkers in mbo/instellingen
Adviseurs [redacted] uur	Kennisdeling	Netwerkbijeenkomsten rekenen / netwerkbijeenkomsten examinering	9 bijeenkomsten rekenen, 6 bijeenkomsten pioniersgroep rekenen, 2 bijeenkomsten examensecretarissen
Adviseurs [redacted] uur	Onderhoud overzicht aanbod	Up-to-date aanbodoverzicht	idem
Inhuur moderatoren [redacted] uur + [redacted] uur	Moderatorschap + workshops	Portaal taal en rekenen	Uitwisseling lesmateriaal
Inhuur [redacted] (uur)	Jaarverslagen taal en rekenen	Rapportage analyse	Beleidsinformatie OCW
Adviseurs + directeur [redacted] uur	Overleg, administratie en andere bedrijfsvoeringszaken	Overleg met OCW, CvTE, MBO Raad, Inspectie, Steunpunten	Informatieuitwisseling en afstemming

14 Begroting

Zie bijgaande begroting

Personele inzet en materiele kosten getotaliseerd.

Functionaris	Uren	Uurtarief*)	Totaal
Directeur (inhuur)	[redacted] uur	€ [redacted] --	€ 17.600
Adviseur (detachering)	[redacted] uur	€ [redacted] --	€ 90.000
Adviseur (detachering)	[redacted] uur	€ [redacted] --	€ 38.400
Adviseur (inhuur)	[redacted] uur	€ [redacted] --	€ 112.000
Managementassistent (dienst)	[redacted] uur	€ [redacted] --	€ 28.480
Administratie (inhuur)	[redacted] uur	€ [redacted]	€ 13.440
Accountant			€ 3.000
Exploitatie (huisvesting, bureaunkosten, ICT, PR)			€ 42.000
Basisactiviteiten (zie tabel 11)	Materiële kosten voor zaalhuur, materiaal onderhoud websites e.d.; Inhuur voor netwerken en Portaal taal en rekenen, slotpublicatie.		€ 195.080
Totaal			€ 540.000

*) zie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/documenten-en-publicaties/richtlijnen/2012/10/01/handleiding-overheidstarieven-2013.html

15 Liquiditeitsoverzicht
Zie bijgaand liquiditeitsoverzicht

	2015	2016	Afrekening
1 ^e kwartaal	€ 127.490		
2 ^e kwartaal	€ 144.490		Afrekening subsidie obv Activiteitenverslag, Jaarverslag met rechtmatigheidsoordeel accountantsverklaring.
3 ^e kwartaal	€ 121.990		
4 ^e kwartaal	€ 146.030		
Getotaliseerd	€ 540.000		

16 Rechtmatige besteding

- Algemene wet bestuursrecht titel 4.2 Subsidies
- Kader financieel beheer
- Aanwijzing voor subsidieverstrekking
- Wet Overige OCW Subsidies (WOOS)
- Regeling OCW Subsidies (ROS)
- Raamwerk voor uitvoering van Subsidies (RUS)
- Regeling verlening voorschotten
- Een specifieke subsidieregeling

aanvrager:

datum:

██████████
directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

handtekening:

Naam en adres van het Ministerie en tevens subsidieverlener waar de aanvraag moet worden verstuurd:

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie MBO
Contactpersoon ██████████
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
Email ██████████@minocw.nl

BEGROTING ACTIVITEITENPLAN MBO 2015

Personeel (ca. [redacted] fte)

o directeur ([redacted] uur, SIB)	€ 17.600	€ 59.520
o secretariaat ([redacted] uur, SIB)	€ 28.480	
o administratie ([redacted] uur, inhuur)	€ 13.440	
		€ 240.400
o adviseur taal ([redacted] uur, detachering)	€ 90.000	
o adviseur rekenen ([redacted] uur, inhuur)	€ 112.000	
o adviseur mvt ([redacted] uur, detachering)	€ 38.400	

Accountant

€ 3.000

Exploitatie

€ 42.000

Huur, werkplek, kantoor, telefoon, ict, schoonmaak, onderhoud, PR, e.d.

Basisactiviteiten

€ 195.080

Waarvan:

Website	€ 25.000	
Helpdesk (steunpunt zelf)	-	
Flitsberichten, Nieuwsbrieven en Servicedocumenten (steunpunt zelf)	-	
Analyse jaarverslagen (steunpunt zelf)	€ 1.000	
Portaal taal en rekenen	€ 25.000	
Aanbodoverzicht	€ 2.000	
Netwerk rekenen	€ 30.000	
Bijeenkomsten en conferenties	€ 80.000	
4 (flits)bijeenkomsten 4 x € 7.000		
4 conferenties (taal, rekenen, examinering, praktijkvoorbeelden)		
4 x € 13.000		
Slotpublicatie, nader in te vullen in overleg met OCW	€ 32.080	

Totaal

€ 540.000



STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenplan 2015
Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord	5
1. Context: op weg naar 2016	7
2. Werkwijze en organisatie	10
3. Activiteiten	12
3.1 Basisactiviteiten	15
3.2 In 2015 doorlopende aanvullende activiteiten	17

Voorwoord

Dit Activiteitenplan is een bijlage bij de subsidieaanvraag van het Steunpunt taal en rekenen mbo ten behoeve van intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs voor 2015. Het beschrijft de activiteiten van het Steunpunt in 2015. De basis wordt gevormd door de activiteiten die de afgelopen zes jaar in de ondersteuning van de scholen hun meerwaarde hebben bewezen: de helpdesk, website, servicedocumenten, projecten, bijeenkomsten en netwerken.

Daarnaast biedt dit Activiteitenplan het Steunpunt ruimte om flexibel in te spelen op actuele vragen vanuit de scholen. Want hoewel de koers rond de verbetering van de taal- en rekenprestaties de komende jaren steeds duidelijker wordt, leert de ervaring dat gedurende het jaar scholen met nieuwe ondersteuningsvragen komen. De mogelijkheid flexibel in te spelen op dit soort vragen is voor het Steunpunt cruciaal. Door in dit Activiteitenplan daarvoor de ruimte te bieden, kan het Steunpunt maximaal invulling geven aan de beoogde vraaggerichte werkwijze.

Dit Activiteitenplan bevat drie onderdelen. Na een schets van de actuele context, gaan we in op de organisatie en werkwijze van het Steunpunt. In het derde deel worden ten slotte de concrete activiteiten beschreven.

Ede, oktober 2014

1. Context: op weg naar 2016

Het beleid om de taal- en rekenprestaties van leerlingen op alle onderwijsniveaus te verbeteren, heeft in het mbo inmiddels geleid tot brede inspanningen om dit te realiseren. Begin augustus 2010 is de Wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van kracht geworden. Hiermee zijn de referentieniveaus taal en rekenen de formele leidraad geworden voor onderwijsinstellingen, docenten en onderwijsprogramma's.

In 2013 is besloten de pilotfase van de centrale examinering Nederlands en rekenen te verlengen met 1 jaar voor de examens Nederlands en met 2 jaar voor de examens rekenen. Dit betekent dat in 2014-2015 de eerste centraal ontwikkelde examens Nederlands verplicht zijn voor mbo niveau 4 en in 2015-2016 de eerste centraal ontwikkelde examens rekenen. In 2015-2016 zullen de eerste centraal ontwikkelde examens Nederlands voor niveau 2 en 3 ingevoerd zijn en een jaar later de centraal ontwikkelde examens rekenen. Deze verlenging van de pilotperiode betekent dat alle betrokken partijen langer de tijd hebben zich voor te bereiden op deze examinering. Ook het komend jaar zullen daarom de activiteiten rond taal en rekenen op de mbo-scholen in het teken van een zorgvuldige voorbereiding op deze grote verandering staan.

Op basis van de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' konden de scholen aanspraak maken op aanvullende bekostiging voor activiteiten die betrekking hebben op het verbeteren van de taal- en rekenprestaties. In totaal was er tot en met 2013 jaarlijks ten minste € 50 miljoen beschikbaar. Deze regeling is verlengd tot en met 2014. Met de systematiek van de implementatieplannen heeft het ministerie een zorgvuldige aanpak gestimuleerd. Jaarlijks leggen instellingen in hun jaarverslag verantwoording af over de besteding van middelen vanuit de Regeling en geven zij een beschrijving van de voortgang van het implementatieproces binnen de instelling.

Wat de centraal ontwikkelde examens betreft, hebben de scholen stapsgewijs ervaring opgedaan. Er heeft een geleidelijke opschaling plaatsgevonden in het aantal deelnemers dat meedoet met de pilotexamens. Dit heeft ertoe geleid dat de meeste scholen klaar zijn voor de invoering van de centrale examens Nederlands op mbo 4 dit schooljaar en de centrale examens Nederlands op niveau 2 en 3 en rekenen op niveau 4 in schooljaar 2015-2016 en

rekenen op niveau 2 en 3 in schooljaar 2016-2017. Het digitale programma ExamenTester waarmee de examens worden afgelegd, wordt inmiddels geleidelijk vervangen door het programma Facet.

Met ingang van augustus 2012 is Engels een verplicht vak in alle mbo-4 opleidingen. In 2011 is het Steunpunt al gestart met activiteiten rond het thema Moderne vreemde talen. In 2012 en 2013 zijn deze activiteiten voortgezet en dit zal ook in 2014 het geval zijn. In 2014 wordt gestart met het implementatietraject centraal ontwikkelde examens Engels. Het eerste pre-pilotexamen zal plaatsvinden begin 2015.

Het draagvlak voor intensivering van taal en rekenen is in het mbo onverminderd groot. Dit betekent niet dat alles vanzelf gaat. Met name de resultaten op de pilotexamens rekenen zijn zorgelijk. Reden voor OCW om een intensiveringstraject rekenen te starten, uitgevoerd door het Steunpunt. Hiervoor is een apart plan geschreven. Daarnaast constateren we nog steeds verwarring over de eisen waaraan instellingsexamens Nederlandse taal en Engels moeten voldoen en de manier waarop het inspectietoezicht daarop plaatsvindt. Dat leidt tot zorgen over de organiseerbaarheid van de instellingsexamens.

Aan het wegnemen van deze zorgen zal het Steunpunt ook in 2015 zijn steentje bijdragen door in ieder geval de kennisuitwisseling en communicatie tussen alle betrokken partijen te blijven stimuleren en ondersteunen.

In het Uitvoeringsplan taal en rekenen mbo dat op 1 juli 2009 door de staatssecretaris naar de Tweede Kamer is gestuurd zijn met het oog op het invoeringstraject voor de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo de verschillende acties uiteengezet om dat traject mogelijk te maken: een budget van jaarlijks ten minste € 50 miljoen dat aan de instellingen voor taal en rekenen beschikbaar wordt gesteld en ondersteunende producten en activiteiten van verschillende organisaties, onder andere het Steunpunt taal en rekenen mbo. Daarbij is aangegeven dat het Steunpunt taal en rekenen mbo vooralsnog gedurende de hele looptijd van dat plan zal blijven bestaan. De uitwerking hiervan is beschreven in de Regeling Intensivering Nederlandse taal en rekenen voor het mbo. Deze regeling die liep tot en met 2013 is met een jaar verlengd tot en met 2014. In 2015 worden de middelen opgenomen in het bedrag dat beschikbaar wordt gesteld aan de scholen in het kader van de kwaliteitsafspraken. Taal en rekenen is één van de onderwerpen op de kwaliteitsagenda. Maar 2015 is zeker nog niet het laatste jaar van het proces van intensivering van het taal en rekenonderwijs in het mbo: invulling van taal- en rekenonderwijs, professionalisering

docenten en de invoering van de centrale examinering vragen de komende jaren nog de nodige aandacht.

Voor het Steunpunt is 2015 echter wel het laatste jaar. Gedurende het jaar zal dan ook in het teken staan van de afbouw van de activiteiten. Er zal echter een aantal activiteiten bestaan dat nog gewenst blijft voor scholen. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de helpdesk en de servicedocumenten. Ook kan gedacht worden aan de netwerken rekenen. We zullen in 2015 kijken op welke manier deze activiteiten (eventueel bij andere instellingen) voortgang kunnen vinden en hierover advies uitbrengen aan OCW.

2. Werkwijze en organisatie

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is een tijdelijke ondersteuningsorganisatie voor de mbo-instellingen die tot taak hebben de taal- en rekenprestaties van de studenten duurzaam te verbeteren. Het Steunpunt heeft hiervoor al bijna zes jaar een beproefde werkwijze. Het sleutelbegrip is 'vraaggerichte ondersteuning'. De vraag van scholen is leidend bij keuze en invulling van de activiteiten van het Steunpunt. De taak van het Steunpunt ligt vooral op het gebied van het informeren en adviseren en het bevorderen van kennisdeling.

Het Steunpunt informeert scholen primair via de website en de helpdesk. Van tijd tot tijd brengt het Steunpunt rond actuele thema's 'Servicedocumenten' uit. Ook organiseert het Steunpunt bijeenkomsten en conferenties. Kennisdeling faciliteert het Steunpunt in het bijzonder via de netwerken taal en rekenen. Waar nodig initieert en organiseert het Steunpunt projecten. Vaak betreffen de projecten de ontwikkeling van instrumenten en leermaterialen. In 2014 is besloten om deze projecten af te bouwen en besloten is om in 2015 geen nieuwe projecten op te starten.

Organisatie

In 2014 is er een wijziging gekomen in de organisatie van het Steunpunt. De coördinator is augustus 2014 gestopt met haar werkzaamheden en niet opgevolgd. De werkzaamheden zijn verdeeld over de adviseurs. Er zijn drie adviseurs voor Nederlands, rekenen en moderne vreemde talen. Zij worden ondersteund door een managementassistente. Deze werkt voor de drie Steunpunten (mbo, vo en ve). De totale formatieomvang bedraagt in 2015 ongeveer 2,5 fte. Naast deze eigen krachten, huurt het Steunpunt voor enkele doorlopende activiteiten extern mensen in. Zo is voor het netwerk rekenen een coördinator aangesteld en zijn er moderatoren voor het Portaal Taal en Rekenen mbo.

Het Steunpunt opereert vanuit Ede. Groot voordeel hiervan is dat nog steeds gebruik gemaakt kan worden van de nabijheid van de Steunpunt Academie bij de organisatie van bijeenkomsten en conferenties.

Aansturing en facilitering van het Steunpunt valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directeur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs (). Naast het Steunpunt taal en rekenen mbo functioneren ook het Steunpunt taal en rekenen vo en

het Steunpunt volwasseneneducatie onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs.

Periodiek overleg

Het Steunpunt overlegt ten minste twee keer per jaar met de opdrachtgever, de beleidsdirectie MBO van het ministerie van OCW. Vaste bespreekpunten daarin zijn de voortgang van de activiteiten van het Steunpunt, de ervaringen en belangrijkste signalen uit het veld en de actuele beleidsontwikkelingen.

Behalve dit periodieke overleg op directeurs-/bestuursniveau onderhouden medewerkers van het Steunpunt en de directie MBO intensief direct contact over concrete vragen en activiteiten.

Daarnaast voert het Steunpunt indien gewenst overleg met de voor het dossier taal en rekenen aangewezen bestuurder van de MBO Raad en indien nodig met diverse andere partijen, zoals de Inspectie voor het Onderwijs, de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, het College voor Toetsen en Examens en Cito. Ook op medewerkersniveau is er periodiek overleg.

3 Activiteiten

Inhoudelijk zullen de activiteiten van het Steunpunt zich in 2015 net als in de voorgaande jaren naar verwachting concentreren op twee hoofdonderwerpen:

- de wet- en regelgeving op het gebied van Nederlands en rekenen en de moderne vreemde talen in het mbo;
- de invoering van de centrale examens Nederlands en rekenen en Engels.

Nederlands en rekenen en de moderne vreemde talen

De mbo-instellingen zijn intensief bezig met de implementatie van Nederlands, rekenen en Engels in hun onderwijs. Daarbij leven allerlei vragen, zoals:

- Wat is nu precies de regelgeving op het gebied van slagen en zakken?
- Hoe zit het met vrijstellingen en herkansingen?
- Hoe zit het met kandidaten met dyslexie en dyscalculie?
- Wat is het verschil tussen generieke en beroepsgerichte eisen voor Nederlands of Engels?
- Hoe ziet de onderwijsinspectie toe op de (instellings)examens Nederlands en Engels?

Behalve de vragen die met de regelgeving te maken hebben, worden er ook veel vragen gesteld die te maken hebben met de uitvoering van het taal- en rekenbeleid, zoals:

- Welk leermateriaal is geschikt voor het mbo?
- Hoe kom ik aan goede docenten?
- Waar kunnen docenten geschoold worden?
- Hoe kunnen de lessen het meest effectief georganiseerd worden?
- Hoe ga ik om met taal- en/of rekenzwakke studenten?

Het Steunpunt probeert de vragen op het gebied van regelgeving zo goed mogelijk te beantwoorden via de helpdesk, de flitsbijeenkomsten, de servicedocumenten, etc.

Aan de vragen op het uitvoeringsniveau probeert het Steunpunt tegemoet te komen door het organiseren van netwerken, kennisdelingsbijeenkomsten en conferenties. In alle gevallen wil het Steunpunt zoveel mogelijk partijen bij elkaar brengen om zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen.

Invoering centraal ontwikkelde examens

De invoering van centraal ontwikkelde examens Nederlands 3F vindt in schooljaar 2014-2015 plaats. Voor rekenen 3F en voor Nederlands en rekenen 2F zitten we nog in de

pilotfase. Voor Engels vindt dit schooljaar voor het eerst een pre-pilotexamen plaats. Scholen worden nu geconfronteerd met hele praktische vragen rondom de invoering van de centrale examens. De implementatie hiervan vraagt dus weer veel aandacht van het Steunpunt. Met de 'uitrol' van de vereiste software, de pilotexamens en de mogelijkheid om met voorbeeldexamens te oefenen wordt heel concreet duidelijk welke inspanning van de scholen wordt verwacht. Het gaat om een complex invoeringsproces, dat niet alleen betrekking heeft op de onderwijsinhoud, maar ook op vraagstukken rond de ICT en de logistieke organisatie. Invoering vereist nauwe samenwerking en afstemming tussen de verschillende betrokkenen binnen de mbo-instellingen. Een goede communicatie binnen de mbo-instellingen en tussen de mbo-instellingen, het College voor Toetsen en Examens en het Cito is cruciaal voor een succesvolle invoering. De ondersteuning van het Steunpunt is er daarom ook op gericht die communicatie goed te laten verlopen.

Drie hoofdtaken

De activiteiten van het Steunpunt vallen ook in 2015 uiteen in drie 'hoofdtaken': informeren, kennisdeling stimuleren en het ondersteunen van instellingen.

De informerende rol wordt door het Steunpunt faciliterend vormgegeven: informatie die voor het mbo-werkveld relevant is, wordt verzameld, eventueel toegelicht en ter beschikking gesteld, zonder daarbij in een bepaalde pedagogisch-didactische richting te sturen. Dit doet het Steunpunt onder meer middels de website, de helpdesk, Servicedocumenten, het organiseren van conferenties, (flits)bijeenkomsten en het geven van presentaties op bijeenkomsten van derden.

Het Steunpunt ziet het delen van kennis als één van zijn belangrijkste taken. Het stimuleren van kennisdeling tussen mbo-instellingen onderling, hoort daar vanzelfsprekend ook bij. Om de kennis over bijvoorbeeld de inzet van leermiddelen en -instrumenten te vergroten en de effectiviteit te verbeteren van strategieën voor beter taal- en rekenonderwijs in het mbo, fungeert het Steunpunt als verbindende partij in diverse taal- en rekennetwerken. Het door Kennisnet, in samenwerking met het Steunpunt, ontwikkelde Portaal taal en rekenen is een manier om het zoeken, delen en arrangeren van lesmateriaal te bevorderen. Dit Portaal wordt onderhouden door twee moderators vanuit het Steunpunt. Het Portaal is in 2013 onderdeel geworden van Wikiwijs. Door trainers van Kennisnet worden in samenwerking met

het Steunpunt in-company workshops aangeboden om het gebruik van Portaal te bevorderen.

Ook de netwerkbijeenkomsten en de conferenties zijn bij uitstek gelegenheden waar kennisdeling plaats kan vinden en de website dient als platform hiervoor.

Ondersteuning van instellingen gebeurt door middel van informatieoverdracht en de helpdesk van het Steunpunt. Daarnaast is in 2014 een intensiveringstraject Rekenen gestart. In het kader van dit traject worden alle scholen driemaal bezocht. De eerste twee keer vond plaats in het najaar van 2013. De tweede ronde gesprekken vindt plaats in het najaar van 2014. Er zijn adviesgesprekken gevoerd over het rekenbeleid, succes- en faalfactoren, zorgen, etc. In 2015 krijgen de scholen de gelegenheid om in het kader van dit traject 1 à 2 dagen ondersteuning te krijgen van de reguliere ondersteuningsinstellingen. Ook is het mogelijk een derde adviesgesprek te voeren. Voor dit project is een apart projectplan geschreven en een aparte subsidieaanvraag ingediend en verkregen. De activiteiten hiervoor zijn dus niet van invloed op de subsidieaanvraag voor de Steunpuntactiviteiten in het kader van Intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs.

Ten slotte heeft het Steunpunt, vaak in samenwerking met derden, ook activiteiten, projecten of de ontwikkeling van producten ondersteund, die specifiek waren gericht op ondersteuning van bepaalde aspecten van het intensiveringsproces van taal en rekenen in het mbo. Inmiddels zijn alle projecten die gericht waren op de ontwikkeling van materiaal door derden in 2014 afgerond. Voor de ontsluiting van de ontwikkelde producten heeft het steunpunt met diverse partijen (sub)licentieovereenkomsten gesloten, waardoor de producten breed verspreid kunnen worden.

Het ligt niet in de verwachting om in 2015 nog nieuwe projecten te starten. Wel blijft het aanbodoverzicht taal en rekenen met aanbod aan leermiddelen, toetsen, ondersteuning e.d. bijgehouden. Door de scholen ontwikkeld materiaal blijft ontsloten en aangevuld door middel van het samen met Kennisnet opgezette Portaal taal en rekenen.

De intentie is om in 2015, als laatste jaar van het Steunpunt mbo, een opbrengstenpublicatie uit te brengen, met een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt heeft verricht in zijn bestaan, met een blik op de toekomst en met inspirerende ideeën, goede voorbeelden etc. voor het onderwijs. Deze publicatie kan op de laatste conferentie aan alle scholen worden aangeboden.

De bovengenoemde drie hoofdtaken lopen als een rode draad door de activiteiten die het Steunpunt de afgelopen jaren op dit vlak heeft ontplooid, en waarvan de meerwaarde

inmiddels is gebleken. Deze activiteiten zullen ook in 2015 de basis vormen van de dagelijkse werkzaamheden.

Buiten deze drie hoofdtaken heeft het Steunpunt de opdracht van het ministerie van OCW gekregen om de jaarverslagen van de mbo-instellingen te analyseren op taal- en rekenactiviteiten. De rapportage wordt bijgevoegd bij de jaarrapportage van het Steunpunt.

Activiteitenoverzicht

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt voor 2015 zal uitvoeren.

Website

De website www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl speelt een belangrijke rol bij de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. Ook stelt het Steunpunt via de site praktijkvoorbeelden en 'servicedocumenten' beschikbaar. Ook in 2015 streeft de website volledigheid na.

Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op de website 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de beleidsadviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier vele vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte. Voor 2015 wordt een vergelijkbaar aantal vragen voorzien als in 2014 (ruim 1200 via de mail en eens zo veel telefonisch).

Flitsberichten en Servicedocumenten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'flitsbericht'. Vanaf oktober 2011 werd tot de zomer van 2014 maandelijks een nieuwsbrief COE gemaild naar de contactpersonen COE van de mbo-instellingen, met alle laatste informatie en concrete activiteiten op dit gebied. Deze taak is inmiddels overgenomen door het College voor Toetsen en Examens.

Uitgebreider zijn de Servicedocumenten, waarin relevante informatie uit brieven van OCW, wetswijzigingen of andere beleidsstukken wordt samengevat en toegelicht.

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Inmiddels is besloten dat het Steunpunt ook flitsbijeenkomsten gaat organiseren voor ondersteunende instellingen zoals de LPC, nascholingsinstituten, uitgeverijen en andere belanghebbenden over actuele ontwikkelingen. Dit instrument zal in 2015 weer flexibel worden ingezet. Naar verwachting zal er steeds minder behoefte zijn aan flitsbijeenkomsten. De regelgeving wordt steeds meer uitgekristalliseerd en men maakt goed gebruik van de andere mogelijkheden om bij de tijd te blijven (website, helpdesk, flitsberichten).

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. De conferenties die het Steunpunt de afgelopen jaren – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. In 2015 zullen ook weer diverse conferenties plaatsvinden, waarbij gedacht wordt aan een grote slotconferentie aan het eind van 2015.

Opbrengstenpublicatie

Om scholen te inspireren om ook na 2015 intensief door te gaan met taal- en rekenbeleid wordt een publicatie aangeboden aan alle scholen met een terugblik op zeven jaar Steunpunt en een toekomstperspectief met goede voorbeelden en inspirerende ideeën.

Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. In 2015 zullen weer drie regionale rekennetwerkbijeenkomsten gehouden worden in de regio's midden, zuid en noord. Daarnaast zal het pioniersnetwerk rekenen met ca. 20 deelnemende scholen weer 6 keer plaatsvinden. De netwerken Nederlands worden niet door het Steunpunt georganiseerd, maar door andere partijen. Het Steunpunt ondersteunt daarbij en vertelt de actuele stand van zaken. Naast de netwerken voor Nederlands en rekenen is in 2012 ook een netwerk gestart voor contactpersonen COE. Dit netwerk is inmiddels overgenomen door het College voor Toetsen en Examens. De bijeenkomsten van dit netwerk worden gefaciliteerd en ondersteund door het Steunpunt. Het gaat daarbij om twee bijeenkomsten per jaar.

Overzicht aanbod

In opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo is in 2009 een inventarisatie gemaakt van het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. Eind 2010 is ook het aanbod op het gebied van moderne vreemde talen voor mbo toegevoegd. In de loop der tijd zijn aanpassingen gemaakt die in 2011 hebben geleid tot een webbased versie die actueel gehouden wordt door de aanbieders zelf. Achtereenvolgens is het overzicht uitgebreid met het aanbod voor vo en in 2012 ook voor ve. In oktober 2012 zijn nog enkele verbeteringen aangebracht. Het Steunpunt verwerkt nog steeds wekelijks de wijzigingen die de aanbieders doorgeven.

Jaarverslagen Taal en Rekenen

Alle mbo-instellingen hebben 1 april 2010 een implementatieplan ingeleverd. Hierin is beschreven hoe de extra financiële middelen die het Ministerie beschikbaar heeft gesteld voor Nederlandse taal en rekenen ingezet gaan worden ter intensivering van het taal- en rekenonderwijs. Over deze extra middelen moeten de instellingen verantwoording afleggen in hun jaarrapportage. Het gaat om zowel financiële als inhoudelijke verantwoording. De inhoudelijke verantwoording is door het Steunpunt geanalyseerd op een vergelijkbare manier als bij de implementatieplannen. De rapportage is als bijlage bij het activiteitenverslag van het Steunpunt gevoegd. In 2015 zal het Steunpunt voor de laatste maal de jaarverslagen van de instellingen weer analyseren.

Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van leerlingen op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die actief zijn op het gebied van taal en rekenen. Deze samenwerking zal in 2015 worden voortgezet en indien nodig verder worden uitgebreid.

LIQUIDITEITSBEGROTING Steunpunt taal en rekenen mbo

	Begroot	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Personeel	€ 54.080	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 8.040	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 3.800	€ 8.040	€ 54.080
Adviseurs	€ 240.400	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.030	€ 20.070	€ 240.400
Accountant	€ 3.000	€ -	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.000
Exploitatie	€ 40.000	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ 10.000	€ -	€ -	€ 40.000
Basis activiteiten														
Website	€ 25.000	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ -	€ -	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 25.000
Helpdesk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Filtsberichten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Portaal taal en rekenen	€ 25.000	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 25.000
Aanbodoverzicht	€ 2.000	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.000
Netwerk rekenen	€ 30.000	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 30.000
Bijeenkomsten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
en conferenties	€ 88.000	€ -	€ 22.000	€ -	€ 22.000	€ -	€ -	€ -	€ 22.000	€ -	€ -	€ -	€ 22.000	€ 88.000
Overig	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000
Slotpublicatie	€ 31.520	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.760	€ -	€ -	€ -	€ 15.760	€ -	€ -	€ 31.520
	€ 540.000	€ 49.830	€ 48.330	€ 29.330	€ 70.830	€ 30.570	€ 43.090	€ 49.830	€ 45.830	€ 26.330	€ 67.090	€ 26.330	€ 52.610	€ 540.000



Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Het Bestuur van de Stichting
Innovatie Beroepsonderwijs
De heer [REDACTED]
Postbus 7001
6710 CB EDE

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
T 079 - [REDACTED]
F 079 - [REDACTED]

Doorkiesnummer
079 - [REDACTED]
079 - [REDACTED]
079 - [REDACTED]

Bereikbaar op werkdagen
Van 09:00 - 17:00

Onze referentie
OND/ODB-15/5164 U

Uw brief van
14 november 2014

Uw referentie
1425/mbo [REDACTED]

Bijlagen

Datum 04 MRT 2015
Betreft Besluit op aanvraag projectsubsidie;
verplichtingnummer 61200-29060

Geachte heer [REDACTED]

Bij brief van 14 november 2014, kenmerk 1425/mbo/[REDACTED] door ons ontvangen op 25 november 2014, heeft u een subsidieaanvraag ingediend. Met deze brief beslis ik op uw aanvraag.

Besluit

Artikel 1. Subsidieverlening

1. Aan de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs, hierna: subsidieontvanger, wordt subsidie verleend voor de activiteiten zoals vermeld in het activiteitenplan, te weten: het informeren en adviseren van instellingen over de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen en over de kwalificatie-eisen moderne vreemde talen, het bevorderen van kennisdeling en het ondersteunen van instellingen door middel van onder meer de helpdesk van het Steunpunt. De subsidie wordt uitsluitend besteed aan deze activiteiten.
2. De subsidie wordt verleend op grond van de volgende overwegingen: de activiteiten zoals beschreven onder lid 1 dragen bij aan een succesvolle implementatie van de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen en de centrale examinering door de mbo-instellingen.
3. De subsidie wordt verleend voor de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015.
4. De activiteiten waarvoor de subsidie wordt verleend; moeten uiterlijk zijn verricht op 31 december 2015.



Artikel 2. Subsidiebedrag

De subsidie bedraagt € 540.000,00 hierna: subsidiebedrag.



Artikel 3. Voorwaarden

Subsidie ten laste van een begroting die nog niet is vastgesteld, wordt verleend onder de voorwaarde, bedoeld in artikel 4:34, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht.

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
T 079 - 
F 079 - 
www.duo.nl

Artikel 4. Verplichtingen

Meldingsplicht

1. De subsidieontvanger heeft een algemene meldingsplicht op grond van de Regeling OCW-subsidies. De subsidieontvanger doet onverwijld een melding bij de minister van feiten en omstandigheden die van belang kunnen zijn voor de subsidieverstrekking. Bij de melding worden de stukken overgelegd die betrekking hebben op de gemelde feiten en omstandigheden en wordt de oorzaak van de gemelde feiten en omstandigheden toegelicht.
2. De subsidieontvanger doet in ieder geval een melding indien het voor de subsidieontvanger aannemelijk is of had moeten zijn dat:
 - a) de activiteiten waarvoor de subsidie is verleend niet, niet tijdig of niet geheel zijn verricht of zullen worden verricht of;
 - b) niet, niet tijdig of niet geheel aan de subsidieverplichtingen wordt voldaan of zal worden voldaan.
3. De subsidieontvanger heeft een bijzondere meldingsplicht op grond van de Wet bestuurlijke boete meldingsplichten door ministers verleende subsidies. De subsidieontvanger doet onverwijld melding bij de minister zodra de datum waarop de activiteiten waarvoor subsidie is verleend uiterlijk moeten zijn verricht, is verstrekt zonder dat de activiteiten geheel zijn verricht. Het niet voldoen aan deze bijzondere meldingsplicht is een overtreding ter zake waarvan door de minister een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.
4. Meldingen geschieden schriftelijk aan: het ministerie van OCW, onder vermelding van "Melding", ter attentie van DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML Zoetermeer.

Onze referentie
OND/ODB-15/5164 U

Uw brief van
14 november 2014

Uw referentie
1425/mbo/

Verantwoording: activiteitenverslag en jaarverslaggeving

5. De subsidieontvanger toont aan de hand van een activiteitenverslag aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.
6. Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.
7. De subsidieontvanger legt op herkenbare wijze rekening en verantwoording af in de jaarverslaggeving, bedoeld in de Voorschriften voor de jaarverslaggeving niet-onderwijsinstellingen, zoals opgenomen in bijlage 2 van de Regeling OCW-subsidies. De verantwoording geschiedt ook overeenkomstig model Verantwoording van projectsubsidies, dat is opgenomen in die voorschriften.



8. De jaarrekening gaat vergezeld van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid, afgegeven door een accountant. De subsidieontvanger bedingt bij de accountant dat deze zijn onderzoek inricht overeenkomstig het Controleprotocol subsidies aan niet-onderwijsinstellingen, zoals opgenomen in bijlage 1 van de Regeling OCW-subsidies.
9. Het activiteitenverslag en de jaarverslaggeving worden voor 1 juli van het jaar volgend op de afronding van de activiteiten ingediend.
10. Het activiteitenverslag en de jaarverslaggeving worden gezonden aan: het ministerie van OCW, onder vermelding van "Verantwoording", ter attentie van DUO/OND/ODB, Postbus 606, 2700 ML Zoetermeer.

Europaweg 2
2711 AH Zoetermeer
Postbus 606
2700 ML Zoetermeer
T 079 - XXXXXXXXXX
F 079 - XXXXXXXXXX
www.duo.nl

Onze referentie
OND/ODB-15/5164 U

Uw brief van
14 november 2014

Uw referentie
1425/mbo/XXXXXXXXXX

Artikel 5. Subsidievaststelling en terugvordering

1. De subsidie wordt vastgesteld binnen 22 weken na ontvangst van de gevraagde verantwoordingsinformatie.
2. Indien de activiteiten zijn uitgevoerd voor een bedrag dat lager is dan het begrote bedrag, zal de subsidie lager worden vastgesteld dan het verleende bedrag, bedoeld in artikel 2, en zullen de niet aan de activiteiten bestede middelen worden teruggevorderd.
3. Het niet voldoen aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen kan tot gevolg hebben dat de subsidie lager wordt vastgesteld en dat voorschotten geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd.

Artikel 6. Voorschot en betaling

1. Aan de subsidieontvanger wordt een voorschot verleend van 100 procent van het subsidiebedrag.
2. De subsidieontvanger ontvangt de voorschotten als volgt: in maart 2015 een bedrag van € 127.130,00, in mei 2015 een bedrag van € 144.820,00, in augustus 2015 een bedrag van € 121.630,00 en in november 2015 een bedrag van € 146.420,00.
3. De voorschotten worden overgemaakt op rekening van de subsidieontvanger met rekeningnummer NL06 RABO 0309 3649 57 onder vermelding van verplichtingsnummer 61200-29060.

Artikel 7. Toepasselijke regelgeving

Deze subsidie wordt verleend op grond van de artikelen 2 en 4 van de Wet overige OCW-subsidies. Dit besluit, alsmede in ieder geval de navolgende regelgeving is van toepassing op de subsidieverstrekking:

- Regeling BVE-subsidies;
- Wet overige OCW-subsidies;
- Regeling OCW-subsidies;
- Algemene wet bestuursrecht;
- Wet bestuurlijke boete bijzondere meldingsplichten door ministers verstrekte subsidies;
- (Europese) regels omtrent aanbesteding.

Deze regelgeving is te raadplegen via www.wetten.overheid.nl.



Minuut

DUO-kenmerk

OND/ODB-15/5164 ^U

Dienst Uitvoering Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

DUOZ

(Mede)parafering

Voorparaaf			Medeparaaf			Eindparaaf		
Eenheid	Datum	Paraaf	Eenheid	Datum	Paraaf	DUO	Eenheid	Datum
[Redacted]	2/3/15	[Redacted]	ODS	3/3/15	[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]	2/3 2015

Registratie minuut

Naam ontwerper: _____ Bestandsnaam: Document10

Eenheid: _____ Aantal pagina's brief: 2

Toestel: _____ Datum ontwerp: 19-12-2014

ontvangst
 04 MAART 2015
 FMO/FDM

Juridische en financiële consequenties e.a.

"GEREGISTREERD"

Registratie brief

ICO-telefoonnummer: ICO BVH 079 - [Redacted] Bestuur-/BRIN-nr. _____

ICO BPO 079 - [Redacted] Uw brief van _____

ICO BVO 079 - [Redacted] Uw referentie _____

Trefwoord (onderwerpenlijst): _____ In vervolg op _____

Onderwerp: _____

Betalingsverkeer

Fin. consequenties: Ja Nee

Agendaregel: Ja Nee

Organisatie-eenheid: _____

Betreft: Verplicht. Vordering VAW

Nummer: _____

Nummer E-verplichting: 61200- 29060

Ordeelsvorming

Vorm uitgaand document

BBK (Bekostigingsbeschikkingen) RBB (Rectificatie Bekostigingsbeschikkingen)

OBK (Overige beschikkingen) ROB (Rectificatie Overige Beschikkingen)

IBR (Informatie brieven) RIB (Rectificatie Informatie brieven)

UVA (Uitvoeringsanalyse) UVT (Uitvoeringstoets)

Toegewezen Deels toegewezen Afgewezen Niet van toepassing

Standaard (keuze 1) 6:18 / 6:19 (keuze 2) Geen

DCIM/IOW (keuze 3)

Landb (keuze 4)

Verzenden brief

Bijlagen: Ja Nee

Omschrijving:

1	Mede afgedaan	1
2		2
3		3

Afschriften

Afschriften intern

Naam	Eenheid	Kamer
[Redacted]	IPC2150	VDMBO
[Redacted]	ODB	
[Redacted]	ODB	

Afschriften extern

Aantal afschriften: _____ (adresstickers bijvoegen)

Afschriften inspectie

Naam: _____ RIK: _____

Collationeren

Uitgaande brief gezien: _____ Datum: 3/3 Paraaf: [Redacted]

DUO 37009

Dossierstukken bijvoegen



Rapportage over het Intensiveringstraject rekenen mbo

Derde ronde van 1 januari 2015 t/m 31 juli 2015

Steunpunt taal en rekenen mbo

Ede, augustus 2015

 projectleider

Inhoud

1.	Inleiding en aanpak laatste fase intensivering rekenen mbo	3
1.1.	Wat vooraf ging	3
1.2.	Spelregels voor de scholen	3
1.3.	Spelregels voor de rekenexperts	4
1.4.	Leeswijzer	4
2.	Inhoud intensiveringstraject	5
2.1.	Gebruik van het intensiveringstraject	5
2.2.	Ondersteuning door de rekendeskundigen	6
2.2.1.	Onderwerp van de ondersteuning	6
2.2.2.	Inhoud en resultaat van de ondersteuning	7
2.3.	Gevoerde reflectiegesprekken	10

Bijlage 1: Brochure rekenexperts intensiveringstraject rekenen mbo

Bijlage 2: Brief aan gesprekspartners scholen na tweede gespreksronde

Bijlage 3: Format rapportage inzet rekendeskundigen mbo

1. Inleiding en aanpak laatste fase intensivering rekenen mbo

1.1. Wat vooraf ging

Om scholen te ondersteunen bij de implementatie van het rekenonderwijs startten de Steunpunten taal en rekenen mbo en vo in opdracht van de minister in het najaar van 2013 een tweejarig intensiveringstraject rekenen. Als onderdeel van dit traject bezocht het Steunpunt taal en rekenen mbo in het najaar van 2013 en 2014 alle bekostigde mbo-scholen om hun ervaringen en resultaten op het gebied van rekenen te bespreken, te reflecteren op de verdere inhoud en vormgeving van hun rekenbeleid en om werkbare en werkzame adviezen te geven voor de verdere versterking van het rekenonderwijs.

Naar aanleiding van deze gesprekken stuurde het Steunpunt een individuele reflectiebrief naar alle scholen. Voorts bracht het Steunpunt de startrapportage 'Over rekenen gesproken' uit in januari 2014 en de rapportage 'Over rekenen gesproken, het vervolg' in januari 2015. Beide rapportages bevatten aanbevelingen aan de minister en aan de besturen van de mbo-scholen. Een aantal goede voorbeelden en interessante rekenpraktijken die tijdens de gesprekken naar voren kwamen heeft het Steunpunt gepubliceerd op de site www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl. Van een drietal rekendocenten (en hun schoolorganisatie) die aantoonbaar betere rekenresultaten realiseren dan gemiddeld heeft het Steunpunt korte filmpjes laten maken die op de eigen website en op www.Leraar24.nl te vinden zijn. Tot slot heeft het Steunpunt een etalageconferentie georganiseerd in september 2014 waarin veel interessante rekenpraktijken en goede resultaten van scholen zijn gedeeld.

1.2. Spelregels voor de scholen

In het voorjaar van 2015 heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo opnieuw ondersteuning geboden bij het realiseren van goed rekenonderwijs in het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo. In plaats van het standaard aanbieden van een derde rekengesprek is in overleg met het ministerie van OCW besloten om de scholen de keuze te geven uit twee vormen van ondersteuning:

1. Inzet van een rekendeskundige voor maximaal 2 dagen.
2. Derde reflectiegesprek met een rekenadviseur en daarnaast nog inzet van een rekendeskundige voor één dag.

Om ervoor te zorgen dat scholen gemakkelijk kunnen kiezen uit ervaren en goede rekendeskundigen heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo een brochure gemaakt waarin de profielen van rekenexperts van APS, Bureau ICE, Cinop, CPS, Freudenthal Instituut en KPC Groep zijn opgenomen. Deze brochure bevat ook de spelregels die voor de scholen gelden bij de ondersteuning, zoals bijvoorbeeld de uiterlijke besteding in juli 2015. Deze brochure is opgenomen in bijlage 1.

Met de scholen is op verschillende wijze gecommuniceerd over deze aanpak van het intensiveringstraject in de eerste helft van 2015. Tijdens het tweede reflectiegesprek rekenen is deze werkwijze uitgelegd en de brochure met profielen en spelregels is uitgedeeld. Vervolgens verifieerde de adviseur die het tweede gesprek had gevoerd de keuze van de school en nam deze op in de tweede reflectiebrief. Standaard was daartoe de volgende passage opgenomen aan het einde van de tweede reflectiebrief

Passage in 2^o reflectiebrief

In het voorjaar van 2015 kunt u in het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo kiezen uit de volgende twee vormen van ondersteuning:

- 1. U kunt gebruik maken van een rekenfaciliteit (in de vorm van de inzet van een rekendeskundige voor 2 dagen), of*
- 2. U kunt kiezen voor een derde reflectiegesprek met een rekenadviseur en daarnaast nog een rekendeskundige inzetten voor één dag.*

U heeft gekozen voor optie 1 / optie 2. (Doorhalen wat niet van toepassing is.)

In januari 2015 hebben alle gesprekspartners van de mbo-scholen in het tweede rekengesprek aanvullend nog een brief gekregen over de inzet van de rekendeskundige. Deze brief is opgenomen in bijlage 2. In deze brief wordt er ook op geattendeerd dat scholen bij uitzondering ook een andere expert in kunnen zetten dan de 16 rekendeskundigen die zijn opgenomen in de brochure. Van deze mogelijkheid is beperkt gebruik gemaakt met name door scholen die al bekend waren met een andere expert en daar goede ervaringen mee hebben.

In het voorjaar van 2015 heeft het Steunpunt bij alle activiteiten, conferenties en netwerken voortdurend gewezen op de mogelijkheid van de inzet van een gratis rekenexpert voor maximaal 2 dagen in de eerste helft van 2015.

1.3. Spelregels voor de rekenexperts

Met de (organisaties van de) rekenexperts waren er natuurlijk ook afspraken nodig. Dit betrof de aanlevering van profielen, het tarief dat in rekening kon worden gebracht en de wijze waarop vooraf toestemming wordt gevraagd aan de projectleider om de ondersteuning te mogen uitvoeren. Dit laatste was nodig om te voorkomen dat scholen per ongeluk meerdere experts voor meer dan 2 dagen zouden inzetten. Voorts was ook voor de rekenexperts het uiterlijke tijdstip van uitvoering van de dienstverlening van belang. Om zowel inhoudelijk als financieel verantwoording af te kunnen leggen over de besteding van de middelen is aan alle rekendeskundigen gevraagd om na afloop van het traject kort te rapporteren aan het Steunpunt taal en rekenen mbo over de inhoud en het verloop van het ondersteuningstraject, conform het format dat in bijlage 3 is opgenomen.

1.4. Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat informatie over het verloop van het intensiveringstraject rekenen mbo in de eerste helft van 2015. Paragraaf 2.1. laat zien van welke vorm van ondersteuning gebruik is gemaakt. Paragraaf 2.2. bevat een beschrijving van de ondersteuning door de rekendeskundigen. In paragraaf 2.3. is opgenomen hoe de reflectiegesprekken zijn verlopen.

2. Inhoud intensiveringstraject

2.1 Gebruik van het intensiveringstraject

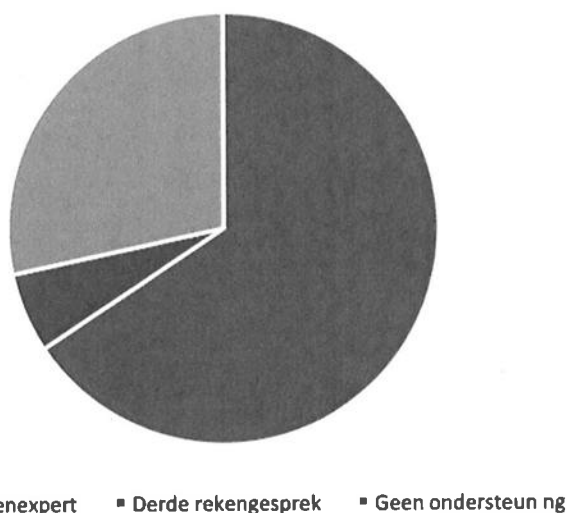
In de onderstaande tabel is weergegeven op welke wijze scholen gebruik hebben gemaakt van de geboden ondersteuning in de eerste helft van 2015.

Tabel 1: Gebruik rekenondersteuning door mbo scholen eerste helft 2015

Type ondersteuning	Aantal scholen
Inzet van een rekenexpert voor 2 dagen	34
Inzet van twee verschillende rekenexperts voor 2 dagen	5
Inzet van een rekenexpert voor 1 dag	3
Inzet van een rekenexpert voor 1,5 dag	1
Inzet van een rekenexpert voor 1 dag en een derde rekengesprek	1
Alleen een derde rekengesprek	3
Geen ondersteuning gebruikt	19
Totaal	66

Dit betekent dat 44 mbo-scholen een rekenexpert hebben ingezet. Met 4 mbo-scholen is een derde rekengesprek gevoerd. 19 Mbo-scholen hebben geen gebruik gemaakt van de geboden ondersteuning. Dit betreft 11 ROC's, 5 vakscholen en 3 AOC's. Onderstaande figuur brengt het gebruik van de soorten ondersteuning in beeld.

Figuur 1: Gebruik ondersteuning



2.2 Ondersteuning door de rekendeskundigen

2.2.1 Onderwerp van de ondersteuning

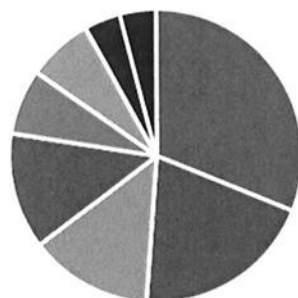
De ondersteuning door de rekendeskundigen betrof steeds maatwerk. In de onderstaande tabel is weergegeven waar de ondersteuning betrekking op had. De experts konden hierbij meerdere onderwerpen aanvinken.

Tabel 2: Waarop de ondersteuning door de experts betrekking had

Onderwerp waarop de ondersteuning betrekking had	Aantal keer genoemd door experts
Professionalisering van rekendocenten	40
De inhoud van het rekenonderwijs	25
Het beleid m.b.t. rekenonderwijs	17
De organisatie van het rekenonderwijs	16
Omgaan met ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie	9
Professionalisering van personeel dat het rekenonderwijs ondersteunt	5
Anders	5

In de volgende figuur zijn de verhoudingen tussen de onderwerpen waarop de ondersteuning betrekking had in beeld gebracht.

Figuur 2: Onderwerp van de ondersteuning



- Professionalisering van docenten
- Inhoud rekenonderwijs
- Beleid
- Organisatie
- Operationeel beleid
- Omgaan met ERWD
- Professionalisering ondersteuners
- Anders

Te zien is dat experts vooral zijn ingezet op professionalisering van docenten en de inhoud van het rekenonderwijs. Beleid en organisatie zijn ook onderwerpen waarop

experts regelmatig zijn ingezet. Minder vaak zijn experts ingezet op operationalisering van het beleid, omgaan met ERWD en professionalisering van ondersteuners (niet zijnde docenten).

Vijf experts hebben aangegeven dat zij op een ander onderwerp zijn ingezet, namelijk:

- Het door middel van 3 audits in kaart brengen van alle genoemde aspecten.
- Werkmateriaal ontwikkelen.
- Omgaan met heterogeniteit.
- Differentiatie/klassenmanagement.
- Probleem oplossen bij contextrijke rekenopgaven.

2.2.2. Inhoud en resultaat van de ondersteuning

De concrete inhoud van de ondersteuning door de rekendeskundigen verschilde van mbo-school tot mbo-school. De meeste trajecten betroffen echter professionalisering vooral van rekendocenten (waarbij er ook veel aandacht was voor de inhoud van het rekenonderwijs en omgaan met ERWD). Daarnaast waren er veel trajecten die het beleid en de organisatie betroffen. De andere onderwerpen die experts noemen ('operationalisering van beleid', 'omgaan met ERWD', 'professionalisering van ondersteunend personeel' en 'anders') betroffen in feite toch altijd ook professionalisering of beleid en organisatie.

Daarom wordt van deze twee categorieën van ondersteuning een beknopte samenvatting van de inhoud van de trajecten gegeven, inclusief concrete voorbeelden. In de praktijk is het onderscheid tussen professionalisering en ondersteuning van beleid en organisatie overigens niet altijd glashelder. Er zijn ook trajecten die zich op beide richten. Voor de indeling hier is aangesloten bij de omschrijving door de experts.

Professionaliseringstrajecten voor rekendocenten

De meeste tijd is besteed aan professionaliseringstrajecten voor rekendocenten. Qua doelgroep werd hierbij soms onderscheid gemaakt tussen een training voor beginnende rekendocenten en gevorderde docenten. Ook gebeurde het regelmatig dat er speciaal een training werd georganiseerd voor een groep docenten die de ondersteuning van zwakke rekenaars op zich nemen of voor docenten die les geven aan niveau 1 of 2. Ook richtte de professionalisering zich soms op een bepaald deel van een ROC. Wat de aanpak betreft, kregen docenten vaak de gelegenheid om voorafgaand aan de training aan te geven aan welke zaken zij met name behoefte hebben. Ook was er bijna altijd een voorbereidend gesprek of intake met een rekencoördinator of projectleider en/of iemand van een interne academie van de school.

Wat de inhoud van de professionalisering betreft, worden de volgende zaken vaak genoemd:

- Kaders en recente regelgeving en laatste stand van zaken in het rekenonderwijs waaronder rekenregels en rekenmodellen en afspraken daarover.
- De nieuwe toetsen 2F, 3F en ER-toetsen: wat is de inhoud en hoe kun je studenten hier goed op voorbereiden en effectieve examentraining geven?
- Didactische zaken zoals: rekendidactiek in zijn algemeenheid en bij de verschillende domeinen, activerende didactiek, digitale didactiek en ook omgaan

met verschillen (excellente rekenaars en zwakke rekenstudenten of ERWD) tijdens de rekenles (analyse, diagnostisering en remediëring).

- Pedagogische zaken zoals: een leerlijn en aanpak opstellen vanuit de methode, het volgen van studenten, werken met ERWD (ook organisatorisch), aansluiting van rekendocenten bij de diverse beroepsrichtingen en -vakken, diagnostische gesprekken leren voeren, handelingsgericht werken & dossiervorming.

Als resultaten van deze professionaliseringstrajecten wordt vaak toegenomen kennis, vaardigheden en inzichten van docenten genoemd, maar ook concrete producten en afspraken en ook wel procesgerichte zaken.

Toegenomen kennis, vaardigheden en inzicht heeft betrekking op: rekenmaterialen, rekenaanbod, rekendomeinen, rekendidactiek, begeleiding en wet- en regelgeving inzake rekenen inclusief de verschillende examens en ERWD. Als gevolg daarvan kunnen zij kritischer kijken naar inzet van de rekenmethode in relatie tot examenvoorbereiding en prestaties van leerlingen in het verleden en zo nodig extra oefenmateriaal toevoegen. Ook wordt vaak genoemd dat docenten over meer didactische handvatten beschikken voor uitleg van rekenopgaven en examentraining, meer bewust zijn van keuzes m.b.t. de inhoud en opbouw van de rekenlessen. Experts melden ook dat het zelfvertrouwen bij rekendocenten is toegenomen en dat zij beter toegerust zijn om studenten met ERWD te ondersteunen.

Aan concrete producten en afspraken wordt genoemd:

- Een richting hoe om te gaan met rekenen op een leerplein.
- Een doorgaande lijn om de rekenniveaus in een AOC weer te geven.
- Rekendocenten die rekenproblemen bij rekenzwakke studenten in beeld kunnen brengen en daar een beredeneerd rekenaanbod op af kunnen stemmen.
- Voorbereide lessen voor zwakke leerlingen.
- Gevoerde rekengesprekken met leerlingen die binnen het protocol ERWD vallen.
- Methodekeuze.
- Een heldere rol als rekendocent.
- Concrete tips en handvatten om differentiëren in de rekenles praktisch vorm te geven (basisprincipes van differentiëren, gebruik van digitale tools maar ook niet digitaal differentiëren met verschillende methoden, o.a. aan de hand van de toetsresultaten).
- Geïnspireerde docenten.
- Kijkwijzers waarmee docenten bij elkaar gaan kijken in de rekenles (ter voorbereiding van een scholingstraject).

Procesgerichte resultaten betreffen:

- Afspraken over collegiale consultatie.
- Een gepland vervolg op de professionalisering.
- Positieve evaluaties van de door de expert uitgevoerde scholing, soms met vervolgspraken.

Ondersteuning van rekenbeleid en organisatie van rekenonderwijs

Ondersteuning van rekenbeleid en organisatie van rekenonderwijs betrof altijd maatwerk voor de betreffende school of een deel daarvan. In dit kader hebben de volgende trajecten plaats gevonden:

- Een expert voerde audits uit naar het rekenonderwijs op 3 locaties van een ROC. De bevindingen zijn teruggekoppeld en per locatie zijn aanbevelingen ter verbetering geformuleerd.
- In een situatie waar bbl-studenten steeds 6 weken aan boord van een schip zijn (vaak zonder internet) is door de expert en de docenten rekenen een werkboek voor de binnenvaart gemaakt en meteen meegegeven aan een groep studenten. De opdrachten sluiten aan bij hun vak en bevatten ook examentraining.
- Een andere expert hielp een team om een effectieve aanpak te bedenken voor een technische bbl-opleiding niveau 4 waaraan mannen tussen de 20 en 55 jaar deelnemen.
- Een expert hield het rekenbeleid en de implementatie daarvan tegen het licht door bestuderen van beleidsstukken, een gesprek met de projectleider, een dagdeel werken met de projectgroep rekenbeleid en een nagesprek met de projectleider. Resultaat hiervan is inzicht in de stand van zaken van de eigen ontwikkeling, inzicht in welke interventies bij welke groepen noodzakelijk zijn voor goede voortgang van de implementatie van rekenbeleid en nieuwe ideeën voor aanpak differentiatie.
- Op een vakschool hielp een expert met het opzetten van een rekenbeleidsplan met expliciete aandacht voor zwakke rekenaars.
- Een expert verzorgde voor een ROC een studiedag met alle rekencoördinatoren, teamleiders, projectleider taal en rekenen, medewerker innovatie en hoofd van de ROC Academie. In een intensieve critical friend cyclus zijn alle beleidsdocumenten doorgenomen en factoren benoemd die beleidsimplementatie kunnen vertragen dan wel bespoedigen. Resultaat is een lijst van do's en don'ts voor de verdere implementatie van het rekenbeleid.
- Een expert bood inhoudelijke en procesondersteuning van de werkgroep afstandsleren generieke vakken bbl van een ROC. Resultaat is dat het ROC beschikt over (de kaders voor) een blended leerlijn voor rekenen in de bbl waarin o.a. is uitgewerkt: de visie op blended learning voor rekenen, de vormgeving van de begeleiding, de verhouding tussen contacturen en zelfstudie, onderdelen die zich lenen voor contacturen en zelfstudie, programmering voor contacturen en zelfstudie, volgen van de vorderingen en realiseren van virtuele contacttijd.
- Een expert ondersteunde bij een vakschool een bijeenkomst met vakdocenten niveau 2 om te kijken waar de beroepsgerichte vakken aan kunnen sluiten bij het rekenonderwijs.
- Op een AOC ondersteunde een expert een bijeenkomst met teammanagers van niveau 1 en 2 waarin een analyse werd gemaakt van de resultaten op de rekentoets. Dit leidde tot een verhoging van het urgentiebesef m.b.t. het rekenonderwijs.
- Een ROC ontving graag kritische feedback op het rekenbeleid. Dit vond plaats in de vorm van een gesprek waaraan een documentenanalyse vooraf ging. In het gesprek werden tips en tops gegeven.
- Een expert voerde (op verzoek van een ROC) een adviesgesprek over rekenen, rekenbeleid en visie op rekenen met een aantal rekencoaches naar aanleiding van door hen ingebrachte vragen. Deze ondersteuning gaf de rekencoaches meer

- inzicht in de mogelijkheden en randvoorwaarden om rekenen ook/deels geïntegreerd aan te bieden binnen de verschillende opleidingen.
- Een ROC vroeg een expert om voorlichting aan het MT te verzorgen tijdens een studiedag. Hierna zijn de opleidingsmanagers op de hoogte van de actuele regelgeving rondom examinering van rekenen en zich meer bewust van de rol die ook zij spelen bij de implementatie van rekenen in hun opleiding.
 - Een expert hielp een ROC bij het actualiseren van het rekenbeleid.
 - Een expert gaf advies aan een ROC over hoe ERWD te signaleren en studenten met ERWD te ondersteunen. Ook werd scholing verzorgd aan docenten. Als resultaat kan het ROC beter vormgeven aan de begeleiding van studenten binnen ERWD. Docenten kunnen beter signaleren en doorverwijzen.
 - Op verzoek van een ROC hielp een rekenexpert om een plan van aanpak op te stellen voor het vaststellen en verhogen van het eigen rekenniveau van rekendocenten in combinatie met versterking van hun vakdidactische kennis en vaardigheden.
 - Een expert verzorgde 2 scholingsmiddagen voor de rekencoördinatoren van een ROC en de medewerkers van het taal- en rekencentrum. Resultaat is: beter inzicht in de positie die zij innemen in de organisatie, de zaken waar zij zelf invloed op uit kunnen oefenen en waarvoor zij anderen nodig hebben, meer inzicht in de vaardigheden die onderdeel zijn van het rekenexamen en hoe hiervoor te trainen, alternatieve wijzen waarop leerlijnen rekenen opgebouwd kunnen worden en kennis van verschillende begeleidingsstijlen.
 - Een vakschool vroeg een expert om te helpen bij het opstellen van een operationeel werkplan voor rekenen in de bbl-opleiding. Resultaat is een kort en krachtig document op basis waarvan inzichtelijk wordt welke mogelijkheden er zijn om te werken aan de rekenvaardigheid van studenten d.m.v. intake, diagnostisering, klassikaal rekenonderwijs, individuele remediering en toetsing.
 - Een ROC vroeg om ondersteuning bij de opzet, de ontwikkeling en inhoudelijke vormgeving en uitvoering van een zomerschool rekenen. Er is overleg geweest over de inhoud en didactiek van het programma, ontwikkelde materialen, opzet en doelgroep van de zomerschool. Naar aanleiding van deze feedback zijn de opzet en de materialen verbeterd.
 - Een expert hielp een vakschool bij het evalueren van de examenuitslagen. Over de resultaten is een bijeenkomst belegd met leidinggevendenden over "hoe nu verder?". Resultaat is bewustwording dat de rekenresultaten omhoog moeten en inzicht in hoe dat vorm gegeven kan worden. Het beleid wordt nu aangepast en er gaat meer rekenen gegeven worden.
 - Een expert verzorgde voorlichting aan de leden van de projectgroep 'Rekenexperts' van een ROC, gaf feedback op door hen geschreven passages en hielp een strategie te bepalen voor de professionalisering van rekendocenten.

2.3 Gevoerde reflectiegesprekken

In juni 2015 is met vier mbo-scholen (drie ROC's en een AOC) op hun verzoek een derde reflectiegesprek gevoerd door adviseur [REDACTED]. De gesprekken betroffen maatwerk en sloten aan op de behoefte van de scholen. In alle gevallen is de stand van zaken met betrekking tot (de uitvoering van) het rekenbeleid en de resultaten op de rekentoetsen besproken. Ook is steeds mee nagedacht over de vraag of en hoe de mbo-

school nog een extra stapje zou kunnen zetten wat betreft de intensivering van het rekenonderwijs. Een laatste element dat in alle gesprekken voorkwam is dat er vragen zijn beantwoord over de (stand van zaken van de) regelgeving en de praktische consequenties die dat met zich mee brengt. Alle gesprekken zijn in prettige en open sfeer verlopen. Na afloop is een verslag gemaakt van de gesprekken dat aan de scholen is aangeboden.

Inhoudelijke onderwerpen die in de verschillende gesprekken naar voren zijn gekomen betreffen vooral:

- Omgaan met studenten met rekenproblemen.
- Onderscheid tussen de verschillende rekenexamens (2F, 3F, 2ER, 3ER en 2A).
- Voorbereiding van studenten op de verschillende typen examens.
- Professionalisering van docenten.
- Aanbod voor excellente studenten.
- Resultatenanalyse.
- Drieslag rekenen.
- Organisatie en ondersteuning van het rekenonderwijs.
- Implementatie Facet.

Bijlage 1

Brochure rekenexperts intensiveringstraject rekenen mbo

Steunpunt taal en rekenen mbo



REKENEXPERTS

INTENSIVERINGTRAJECT REKENEN

1 SEPTEMBER 2014



1	Inhoudsopgave	
2	Spelregels faciliteit derde ronde rekenen mbo voorjaar 2015	2
3	Kandidaten van APS - Utrecht	3
3.1	[REDACTED] - APS	4
3.2	[REDACTED] - APS	5
3.3	[REDACTED] - APS	6
4	Kandidaten van BUREAU ICE	7
4.1	[REDACTED] - Bureau ICE	8
4.2	[REDACTED] - Bureau ICE	9
4.3	[REDACTED] - Bureau ICE	10
4.4	[REDACTED] - Bureau ICE	11
5	Kandidaten van CINOP	12
5.1	[REDACTED] - CINOP	13
5.2	[REDACTED] - CINOP	14
6	Kandidaten van CPS	15
6.1	[REDACTED] - CPS	16
6.2	[REDACTED] - CPS	17
6.3	[REDACTED] - CPS	18
7	Kandidaten van het Freudenthal Instituut, Universiteit Utrecht	19
7.1	[REDACTED] - Freudenthal Instituut	20
7.2	[REDACTED] - Freudenthal Instituut	21
8	Kandidaten van de KPC Groep	22
8.1	[REDACTED] .c.m. [REDACTED] van KPC Groep	23

2 Spelregels facilititeit derde ronde rekenen mbo voorjaar 2015

In het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo is inmiddels een tweede reflectiegesprek met u gevoerd over de voortgang van de ontwikkeling van het rekenonderwijs in uw school en de resultaten daarvan.

In het kader van dit traject kan het Steunpunt taal en rekenen mbo u verdere ondersteuning bieden in het voorjaar van 2015. U heeft daarbij de keuze uit twee vormen van ondersteuning.

Inzet rekendeskundige

U kunt op kosten van het Steunpunt taal en rekenen mbo een rekendeskundige inzetten voor maximaal 2 dagen die het rekenbeleid en de rekenpraktijk op (een deel van) uw school doorlicht en suggesties doet ter verbetering, zaken helpt operationaliseren of een bijdrage levert aan professionalisering).

Indien u hiervoor kiest kunt u een keuze maken uit de rekendeskundigen die in dit overzicht zijn opgenomen. U maakt met de door u gekozen deskundige zelf afspraken over de vorm van de ondersteuning en het tijdstip.

Van belang is wel dat de ondersteuning uiterlijk plaatsvindt in juli 2015 en dat u aan de rekendeskundige laat weten dat de rekenondersteuning plaatsvindt in het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo.

Om inhoudelijk en financieel verantwoording af te leggen over de besteding van de middelen vragen wij aan de rekendeskundige om na afloop van het traject kort te rapporteren aan het Steunpunt taal en rekenen mbo over de inhoud en het verloop van het ondersteuningstraject.

Derde reflectiegesprek met een rekenadviseur

U kunt ook opteren voor een derde reflectiegesprek met een rekenadviseur. Dit gesprek zal plaats vinden in de maand mei of juni 2015.

Om de ondersteuning tijdig te kunnen plannen vragen wij u om in of spoedig na afloop van het tweede reflectiegesprek te laten weten aan de rekenadviseur waarmee u het gesprek heeft gevoerd van welke mogelijkheid u gebruik wilt maken.



3

3 Kandidaten van APS - Utrecht



- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

3.1 [REDACTED] - APS

Naam rekendeskundige	[REDACTED]
Organisatie	APS
Adres	Zwarte Woud 2, 3524 SJ Utrecht
E-mail	[REDACTED]@aps.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekendeskundigheid	Onderzoeker rekenen in het mbo. [REDACTED]
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Presentaties op rekenbijeenkomsten van steunpunt taal en rekenen mbo. Vrijwel alle werkzaamheden en ontwikkelingen binnen het vakgebied rekenen in het mbo. Rekenen in entree opleidingen. Onderzoek samen met Freudenthal Instituut naar convergent differentiëren in de (mbo)-klas.
Specialisme	Rekenen, rekenbeleid en onderwijskundige/organisatorische implementatie van rekenen in het beroepsonderwijs.
Referenties (eventueel)	Steunpunt Taal en rekenen vo. Steunpunt Taal en Rekenen mbo. Freudenthal Institute.

3.2 [REDACTED] – APS

Naam rekendeskundige	[REDACTED]
Organisatie	APS
Adres	Zwarte Woud 2, 3524 SJ Utrecht
E-mail	[REDACTED]@aps.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekendeskundigheid	Adviseur rekenen en rekenbeleid (klassenniveau, rekencoördinatorniveau, afdelingsniveau, CvB-niveau). [REDACTED]
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Cursussen, conferenties, maatwerk rekenen in mbo. Gastdocent aan "opleiding rekendocent mbo", APS, CINOP, FI.
Specialisme	Rekenbeleid en vertaling naar primaire niveau. Rekenbeleid en vertaling naar bestuurlijke en organisatorische vraagstukken. (Inter)nationale ontwikkelingen rekenonderwijs. Werkt op het niveau van bestuurder, directeur en (international) projectmanager en is op dat niveau een goede gesprekspartner voor mbo-directies en bestuurders.
Referenties (eventueel)	Steunpunt Taal en rekenen vo Steunpunt Taal en Rekenen mbo

3.3 [REDACTED] - APS

Naam rekenskundige	[REDACTED]
Organisatie	APS
Adres	Zwarte Woud 2, 3524 SJ Utrecht
E-mail	[REDACTED]@aps.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekenskundigheid	Adviseur rekenen en rekenbeleid (in de klas, met een rekencoach, binnen opleidingen en met teams). [REDACTED]
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Cursussen rekendidactiek, klassenmanagement rekenen. Trainingen eigen vaardigheden rekenen op 3F niveau. "Coaching on the Job" van rekencoaches en rekendocenten. Optreden Conferenties. Maatwerk rekenen in mbo. Advies aan projectleiders rekenen op het gebied van; visie, rekenbeleid, rekenlessen, materiaal, didactiek, ERWD. Begeleiden van ROC's/opleidingen die bezig zijn met rekenen vorm te geven in de entree opleidingen. Lid van klankbordgroep "masterplan dyscalculie".
Specialisme	Voor docenten de verbinding maken naar de rekenles. Rekendidactiek gekoppeld met klassenmanagement.
Referenties (eventueel)	Steunpunt Taal en rekenen vo Steunpunt Taal en Rekenen mbo



4 Kandidaten van BUREAU ICE

- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]
- [Redacted]

4.1 [Redacted] Bureau ICE

Naam rekendeskundige	[Redacted]
Organisatie	Bureau ICE
Adres	Godfried Bomansstraat 4 4103 WR Culemborg
E-mail	[Redacted]@bureau-ice.nl
Telefoon	[Redacted]
Omschrijving rekendeskundigheid	Verzorgen van didactische rekentrainingen (2014 - heden). [Redacted]
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Binnen het mbo verzorgt [Redacted] (didactische) rekentrainingen, gericht op de professionalisering van rekendocenten. Deze trainingen worden verzorgd bij verschillende mbo instellingen in Nederland.
Specialisme	Specialisme op rekengebied is tweezijdig. Enerzijds bestaat dit uit het trainen van rekendocenten, en anderzijds uit psychometrische activiteiten rondom toets-kwaliteit.
Referenties (eventueel)	Gilde opleidingen ROC Mondriaan Universiteit Twente

4.2 [redacted] - Bureau ICE

Naam rekendeskundige	[redacted]
Organisatie	Bureau ICE
Adres	Godfried Bomansstraat 4 4103 WR Culemborg
E-mail	[redacted]@bureau-ice.nl
Telefoon	[redacted]
Omschrijving Rekendeskundigheid	Ontwikkeling en advisering toets producten en rekenmethodes / lesmateriaal [redacted]
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Trainingen/workshops toetsing rekenen en rekendidactiek. Trainingen/workshops bij rekenmethode rekenblokken(Malmberg). Ontwikkeling/advisering bij ontwikkeling beleidsdocumenten en (bijv. voor dyscalculie).
Specialisme	Toetsing en examenering rekenen. Ontwikkeling rekenopgaven. Referentiekader Meijerink. Rekendidactiek. Klassenmanagement (bijv. differentiëren).
Referenties (eventueel)	Trainingen/workshops: Noorderpoort, ROC Gilde, Malmberg. Beleidsdocumenten: ROC Mondriaan. Rekenbeleid: IVOD Deurne.

4.3 [redacted] Bureau ICE

Naam rekendeskundige	[redacted]
Organisatie	Bureau ICE
Adres	Godfried Bomansstraat 4 4103 WR Culemborg
E-mail	[redacted]@bureau-ice.nl
Telefoon	[redacted]
Omschrijving Rekendeskundigheid	Rekendidactiek. Rekenontwikkeling. [redacted]
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Verzorgen van trainingen rondom rekendidactiek, rekenontwikkeling klassenmanagement.
Specialisme	Drieslagmodel. ERWD protocol. Methode - onafhankelijke toetsing. JGDI model.
Referenties (eventueel)	Noorderpoort. Gilde Opleidingen. (namen op aanvraag)

4.4 [redacted] - Bureau ICE

Naam rekendeskundigen	[redacted]
Organisatie	Bureau ICE
Adres	Godfried Bomansstraat 4 4103 WR Culemborg
E-mail	[redacted]@bureau-ice.nl
Telefoon	[redacted]
Omschrijving Rekendeskundigheid	Kennis ten aanzien van het Erub-model (modellen, hoofdlijnen, etc.). [redacted] OGW.
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Ervaring met het vertalen van ERWD protocol naar praktisch. Inzicht bieden in rekenontwikkeling van leerlingen. Bieden van handvaten om zicht te krijgen op de leerling en de verschillen in de groep.
Specialisme	ERWD protocol (drieslag, handelingsmodel, etc). Groepsplannen. Methode - onafhankelijk toetsen. Differentiëren. IGDI/DI model. OGW.
Referenties (eventueel)	Noorderpoort - [redacted] Gilde opleidingen - [redacted]



5 Kandidaten van CINOP

- [Redacted]
- [Redacted]

5.1 [REDACTED] CINOP

Naam rekendeskundige	[REDACTED]
Organisatie	CINOP Advies
Adres	Stationsplein 14 Den Bosch
E-mail	[REDACTED]@cinop.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekendeskundigheid	<p><i>Beleid MBO</i> Actief als consultant en procesbegeleider op (V)MBO's [REDACTED]</p>
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	<p><i>Beleid Nationaal:</i> [REDACTED] standaarden en eindtermen VE l.o.v. steunpunt taal en rekenen, mede-ontwikkelaar van rekenmeter l.o.v. stichting Lezen en Schrijven.</p> <p><i>Professionalisering</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Mee-ontwikkelen en uitvoeren van cursussen voor rekendocenten in het (V)MBO met betrekking tot de onderwerpen: rekendidactiek, visies rekenonderwijs, rekenen vroeger en nu, referentiekader Meijerink, inhoud examens, didactiek, examenvoorbereiding, zwakke rekenaars en rekenangst, differentiëren in de les. - Ontwikkelen en uitvoering van cursussen voor rekencoaches (aangepast aan de organisatie en behoeften van de ROC) met betrekking tot de onderwerpen zoals beschreven in vorige punt, met aanvulling van: rollen en taken, communicatie en invloedssfeer, opstellen curriculum, coaching vaardigheden, omgaan met leidinggevenden, organisatie COE, bijdragen aan studiedagen en conferenties, onderwerp op verzoek. - Ontwikkelen van rekenmateriaal voor pilotwebsite entee4u waarbij rekenen geïntegreerd wordt met vakonderwijs.
Specialisme	Rekendidactiek en rekenbeleid binnen instellingen. Oplossingsgericht, Analytische vaardigheden, praktisch, luisteren.
Referenties (eventueel)	Contactpersonen vanuit opdrachten bij ROC's. (namen en nummers op aanvraag)

5.2 [REDACTED] – CINOP

Naam rekendeskundige	[REDACTED]
Organisatie	CINOP Advies
Adres	Stationsplein 14 Den Bosch
E-mail	Rstelwagen@cinop.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekendeskundigheid	<p>Beleid MBO; Consultant, project- en procesbegeleider op mbo's en volwasseneneducatie in de organisatie van rekenonderwijs in brede zin. (</p> <p>[REDACTED]</p>
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	<ul style="list-style-type: none"> - Opstellen van implementatieplannen (2009) rekenen voor en met mbo-instellingen. - Opstellen van monitor rekenbeleid (voor gebruik van ROC-beleidsmakers en directie). - Projectleider of deelnemer of adviseur van werkgroepen of Implementatie rekenbeleid of Implementatie COE in diverse ROC's. - Auteur van handreiking Implementatieplannen, mede-auteur standaarden en eindtermen voor rekenen (bewerking van referentiekader Meijerink) voor volwasseneneducatie, de handreiking standaarden en eindtermen VE en "drieslag rekenen" - Monitoring landelijk rekenbeleid d.m.v. rekengesprekken met directies van mbo's en examinering rekenen d.m.v. Interviews met CvB i.o.v. steunpunt taal en rekenen MBO - Analyse rekenexamens MBO en VE i.o.v. CvE inclusief adviesrapport. - Mede-ontwikkelaar schoolscan "studiesucces met dyslexie en dyscalculie". - Deelname klankbordgroep Protocol Ernstige reken- en wiskundeproblemen mbo.
Specialisme	Rekenbeleid, rekendidactiek, communicatieve vaardigheden, analyserend en convergerend vermogen; overzicht en kennis van MBO organisatie en structuren zowel landelijk als instellingspecifiek
Referenties (eventueel)	Steunpunt taal en rekenen MBO-VE-VO; Ministerie van onderwijs, SBB, College voor Examens, diverse kenniscentra, ECBO, Freudenthal instituut, MBO raad, ADC raad, ROC's MBO's

6 Kandidaten van CPS

- 
- 
- 

6.1 [REDACTED] - CPS

Naam rekendeskundige	[REDACTED]
Organisatie	CPS Onderwijsontwikkeling en advies
Adres	Plotterweg 30, 3821 BB Amersfoort
Email	[REDACTED]@cps.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekendeskundigheid	<p>Kennis van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doorlopende leerlijnen rekenen - Didactische rekenmodellen <ul style="list-style-type: none"> • Handlings-, hoofdlijnen- en drieslagmodel - Ontwikkelen gedifferentieerde rekenlessen - Automatiseringsoefeningen - Opstellen rekenbeleid - Referentieniveaus - Rekenwerkgesprek - Lesson Study
Omschrijving ervaring met rekenen in het MBO	<p>Ervaring met het trainen en coachen van rekendocenten en rekencoördinatoren in het MBO. Workshops verzorgen op conferenties van het Steunpunt taal en rekenen.</p>
Specialisme	<p>Rekendidactiek Opstellen en implementatie van rekenbeleid Referentieniveaus Protocol ERWD Lesson Study methodiek om door middel van teamleren rekenlessen te verbeteren.</p>
Referenties	Dhr [REDACTED] Rekencoördinator AOC Oost Twello; [REDACTED]@aac-oost.nl

6.3 [REDACTED] - CPS

Naam rekenskundige	[REDACTED]
Organisatie	CPS Onderwijsontwikkeling en advies
Adres	Plotterweg 33 Amersfoort
Email	[REDACTED]@cps.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekenskundigheid	Orthopedagoog, onderwijskundige, toetsexpert, rekenbevoegdheid voor MBO, Master Informatie Management. Heeft circa 30 rekenaudits afgenomen in het kader van 'Alle scholen in beweging'. Rekensoftware ontwikkeld.
Omschrijving ervaring met rekenen in het MBO	Coaching, advisering op tien verschillende ROC's en AOC's in afgelopen jaren. Trainingen verzorgd van basis tot gevorderden voor docenten in het MBO zowel op CPS, voor de Hogeschool Utrecht als op scholen. Ervaring als rekendocent op MBO in het verleden. Invoering referentieniveaus op alle niveaus: er voor zorgen dat rekenen een beleidslijn krijgt door de school. Zowel binnen rekenen als vakoverstijgend, waarbij toetsing de basis is om tot een gerichte aanpak te komen.
Specialisme	Kwaliteitszorg, rekendidactiek, toetsing, referentieniveaus.
Referenties	Diverse ROC's & AOC's. College voor (Toetsen) & Examens. Cito. Hogeschool voor Utrecht.



7 Kandidaten van het Freudenthal Instituut, Universiteit Utrecht

- [REDACTED]
- [REDACTED]

7.1 [redacted] Freudenthal Instituut

Naam rekenskundige	[redacted]
Organisatie	Universiteit Utrecht: Freudenthal Instituut / Centrum voor onderwijs en leren/
Adres	Buys Ballotgebouw Princetonplein 5 3584 CB UTRECHT
E-mail	[redacted]@uu.nl
Telefoon	[redacted]
Omschrijving Rekenskundigheid	Onderzoeker voor het gebied rekenen-wiskunde (PO-VO-MBO) aan het Freudenthal Instituut. Zie: http://www.uu.nl/medewerkers/[redacted]
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Medewerker didactiek wiskunde/rekenen, tevens verbonden aan de lerarenopleiding. Interessegebieder [redacted] [redacted] [redacted] Diverse publicaties o.a.: Jonker, V., Wijers, M., Stelwagen, R., & Munk, F. (2014). Een opgeleide rekendocent; Praktijkonderzoek rekenen in het mbo. <i>Volgens Bartjens</i> , 33(5); <i>Handreiking Rekenen en ICT</i> . Utrecht: Freudenthal Instituut; Jonker, V., & Wijers, M. (2012). Functioneel rekenen. Rekenen in andere vakken. <i>Volgens Bartjens</i> , 31(Special vo/mbo 2), 29-31; Jonker, V., & Wijers, M. (2012). Wie is de docent rekenen in het mbo? <i>Nieuwe Wiskrant; Tijdschrift voor Nederlands Wiskundeonderwijs</i> , 31(4), 26-29; Jonker, V. (2012). Rekenhulpkaart. <i>Reken-wiskundeonderwijs: onderzoek, ontwikkel, praktijk</i> , 31(2), 46-49; Jonker, V., & Wijers, M. (2011). Functioneel rekenen in het mbo - een tussenstand en een drietal vragen. In M. Van Zanten (Ed.), <i>Reken-wiskundeonderwijs: aanpassen, inpassen, toepassen</i> (Vol. 29, pp. 147-157). Utrecht: Panama/Flsme. Jonker, V., & Wijers, M. (2011). Rekenen in het vmbo. De aanpak van College Vos. <i>Nieuwe Wiskrant. Tijdschrift voor Nederlands Wiskundeonderwijs</i> , 31(1), 29-32; Wijers, M., & Jonker, V. (2014). Rekenen en ict in het mbo. Hoe ontwikkelt de scholing zich? Zoetermeer/Utrecht.
Specialisme	Wiskunde, Wiskunde van Flsme, Mathematics Education, Onderwijsadvies en training
Referenties (eventueel)	In overleg

7.2 [REDACTED] – Freudenthal Instituut

Naam rekendeskundige	[REDACTED]
Organisatie	Universiteit Utrecht: Freudenthal Instituut / Centrum voor onderwijs en leren/ Onderwijsadvies en Training
Adres	Buys Ballotgebouw Princetonplein 5 3584 CB UTRECHT
E-mail	[REDACTED]@uu.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving Rekendeskundigheid	Onderzoeker en ontwerper van reken-wiskundeonderwijs. Lerarenopleider (wiskunde) en nascholer van docenten rekenen en wiskunde.
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	<ul style="list-style-type: none"> - Ontwikkeling en uitvoering van diverse cursussen en trainingen op het gebied van rekenen in mbo voor rekendocenten en -coaches; - Ondersteuning en advisering van (reken)teams onder andere bij het opzetten en invoeren van leerlijnen rekenen; - Ontwikkeling van minor 'rekenen in vmbo en mbo' voor de Hogeschool van Rotterdam; - Betrokken bij beleid o.a als lid van de werkgroep rekenen van de commissie Meijerink; secretaris van de syllabuscommissies rekenen 2F en 3F mbo; - Medeauteur van diverse publicaties op het gebied van rekenen in MBO, onder andere: <ul style="list-style-type: none"> o raamwerk rekenen wiskunde MBO; o rekenwijzer AKA; o drieslag functioneel rekenen MBO; o standaarden en eindtermen voor de volwasseneducatie (en bijbehorende handreiking); o ontwikkeling van lesmaterialen voor (v)mbo onder andere RekenVOort en RekenGroen (in opdracht van AOC-raad); o diverse artikelen in vaktijdschriften. - Projectleider NROonderzoek: differentiatie in de rekenles in het mbo Bijdragen aan diverse conferenties en studiedagen.
Specialisme	Vakdidactiek en doorlopende leerlijnen rekenen po-vo-mbo, rekenen voor zwakke rekenaars, eigen vaardigheid, rekenbewust vakonderwijs, rekenen-wiskunde en games, toetsing.
Referenties (eventueel)	Samenwerkingspartners onder andere: diverse ROC's, Cinop, APS, SLO, CvTE, Steunpunten, Kennisnet, AOC-raad, ELWleR (expertisecentrum lerarenopleidin wiskunde en rekenen).

8 Kandidaten van de KPC Groep

- [REDACTED] i.c.m. [REDACTED]

8.1 [REDACTED] i.c.m. [REDACTED] van KPC Groep

Naam rekendeskundigen	[REDACTED]
Organisatie	KPC Groep
Adres	Postbus 482 5201 AL 's-Hertogenbosch
Email	[REDACTED]@kpcgroep.nl
Telefoon	[REDACTED]
Omschrijving rekendeskundigheid	Rekenbeleid binnen het mbo. Dyscalculie in het mbo. Toetsbeleid Rekenen in het mbo. Rekengericht vakonderwijs in het mbo.
Omschrijving ervaring met rekenen in het mbo	Opstellen Taal- en Rekenbeleid in mbo. Opstellen toetsbeleid in mbo. Taal en Rekenen in BBL-trajecten en bedrijfsopleidingen. Verkennd onderzoek naar dyscalculie in mbo.
Specialisme	<ul style="list-style-type: none"> • Rekenbeleid • Dyscalculie in MBO • Rekenen in BBL-trajecten
KPC Groep	Vanuit KPC Groep is [REDACTED] de expert voor het MBO. Zij zal, indien mogelijk, ook gebruik maken van de inzet van andere deskundigen binnen KPC Groep. [REDACTED] is sinds kort als junior-adviseur verbonden aan KPC Groep, heeft veel ervaring binnen het MBO ook op het terrein van dyscalculie. Zij wil zich graag verder ontwikkelen op het terrein van rekenen binnen mbo.

Bijlage 2

Brief aan gesprekspartners scholen na tweede gespreksronde

Januari 2015

Geachte,

In het rekengesprek dat wij in het najaar van 2014 met u hebben gevoerd, hebben wij u laten weten dat u in het voorjaar van 2015 in het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo kunt kiezen uit de volgende twee vormen van ondersteuning:

- U kunt gebruik maken van een rekenfaciliteit (in de vorm van de inzet van een rekendeskundige voor 2 dagen), of
- U kunt kiezen voor een derde reflectiegesprek met een rekenadviseur en daarnaast nog een rekendeskundige inzetten voor één dag.

U heeft gekozen voor optie 1.

Graag vragen wij uw aandacht voor de werkwijze die hierbij wordt gehanteerd. U maakt zelf een keuze voor een rekendeskundige waarvan u ondersteuning wilt. Wij hebben hiertoe een overzicht van 16 rekendeskundigen aan u verstrekt. Dit overzicht is in bijlage nogmaals bijgesloten. Vervolgens neemt u zelf contact op met deze rekendeskundige om afspraken te maken over de gewenste ondersteuning en het tijdstip waarop deze ondersteuning plaats moet vinden.

Belangrijk is dat u aan de rekendeskundige laat weten dat het gaat om een verzoek tot ondersteuning in het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo, waarvoor de factuur naar het Steunpunt taal en rekenen mbo moet worden verstuurd. Voorts is het uiterste moment waarop de ondersteuning plaats kan vinden de maand juli 2015. Het intensiveringsproject loopt namelijk tot de zomer van 2015 en daarna kunnen wij geen middelen meer hieraan uitgeven. Het is dus van belang dat u tijdig afspraken maakt met de rekendeskundige van uw keuze, anders bent u mogelijk te laat.

Tot slot vragen wij nog uw aandacht voor 2 bijzondere situaties.

1. Enkele vakscholen hebben aangegeven om de twee dagen gebundeld in te willen zetten bij één rekendeskundige met de bedoeling om oplossingen te creëren voor de ontwikkeling van rekenvaardigheden bij bbl-leerlingen. Als u hierbij aan wilt sluiten dan kan dat indien u dit voor 15 februari 2015 meldt bij [redacted] van het Steunpunt mbo [redacted]@steunpuntmbo.nl).
2. Wij gaan er van uit dat wij u met de 16 rekendeskundigen een kwalitatief en gevarieerd aanbod doen. Mochten er in uw situatie echter bijzondere omstandigheden zijn waardoor het erg belangrijk is voor u om een andere rekendeskundige in te zetten, dan is dit bij uitzondering mogelijk. Neemt u dan a.u.b. van te voren contact op met de projectleider [redacted] [redacted]@steunpuntmbo.nl).

Wij wensen u veel plezier van uw rekendeskundige,
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Projectleider

Bijlage 3

Format rapportage inzet rekendeskundigen mbo

In het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo heeft ondergetekende adviseur

- in de maand(en)
- bij de mbo-school
- 1 dag / 2 dagen (doorhalen wat niet van toepassing is)

ondersteuning van het rekenonderwijs of -beleid geboden.

Beknopte omschrijving van de inhoud van de ondersteuning (max. 100 woorden)

Beknopte omschrijving van het resultaat van de ondersteuning (max. 100 woorden)

De ondersteuning had betrekking op: (meerdere antwoorden mogelijk)

- De organisatie van rekenonderwijs
- Het beleid m.b.t. rekenonderwijs
- Het operationaliseren van (delen van) het rekenbeleid
- De inhoud van rekenonderwijs
- Professionalisering van rekendocenten
- Professionalisering van personeel dat het rekenonderwijs ondersteunt
- Omgaan met ernstige reken- en wiskunde problemen en dyscalculie
- Anders, namelijk

Naam:

Organisatie:

Datum:



[Redacted]

Aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap
Mevrouw dr. Jet Bussemaker
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Ministerie van OCW	
E-doc Nr.	716991
Datum Reg.	20 JAN. 2015
Directie	MBO
Ter behandeling aan:	
<input type="checkbox"/> Advies aan/afdoening door bewindspersoon	
<input type="checkbox"/> Advies aan/afdoening door lid MT-OCW	
<input type="checkbox"/> Afdoening op directieniveau	
<input type="checkbox"/> Ter kennisgeving	
Aanvraagnummer	

1. [Redacted]
2. HBWE
3. MBO

Datum 19 januari 2015
Onze referentie 1502/mbc [Redacted]
Onderwerp Over Rekenen gesproken,
het vervolg

Contactpersoon [Redacted]
Doorkiesnummer [Redacted]
Bijlage(n) 2

[Redacted] 21/1
noodsp
betreft
AB

Geachte mevrouw Bussemaker,

Hierbij biedt het Steunpunt taal en rekenen mbo u de rapportage 'Over Rekenen gesproken, het vervolg' aan. Deze generieke rapportage is het resultaat van gesprekken die we met expliciete toestemming van de besturen met elk van de 65 MBO scholen gevoerd hebben. Onze gesprekspartners waren projectleiders, docenten dan wel coördinatoren rekenen. Dus mensen die dagelijks binnen de MBO scholen hard werken om het rekenbeleid zodanig vorm en inhoud te geven, dat de beoogde resultaten daadwerkelijk gerealiseerd worden. Daarmee hebt u de beschikking over een realistisch beeld van de huidige stand van zaken. En wat betreft de noodzakelijke verdere verbetering van de randvoorwaarden.

De gesprekken hebben plaatsgevonden voordat u uw brief van 17 december 2014 naar de Tweede Kamer stuurde. Wel hebben we vanzelfsprekend rekening gehouden met de inhoud van uw brief wat betreft de aanbevelingen, die we in deze rapportage hebben geformuleerd.

We hopen dat u de inhoud van de rapportage waardeert, beter gezegd de voortgang die de MBO scholen gestaag boeken. En zijn vanzelfsprekend beschikbaar voor een nadere toelichting.

[Redacted]

Chef d'équipe Steunpunt taal en rekenen mbo

[Redacted]
Programma manager MBO15

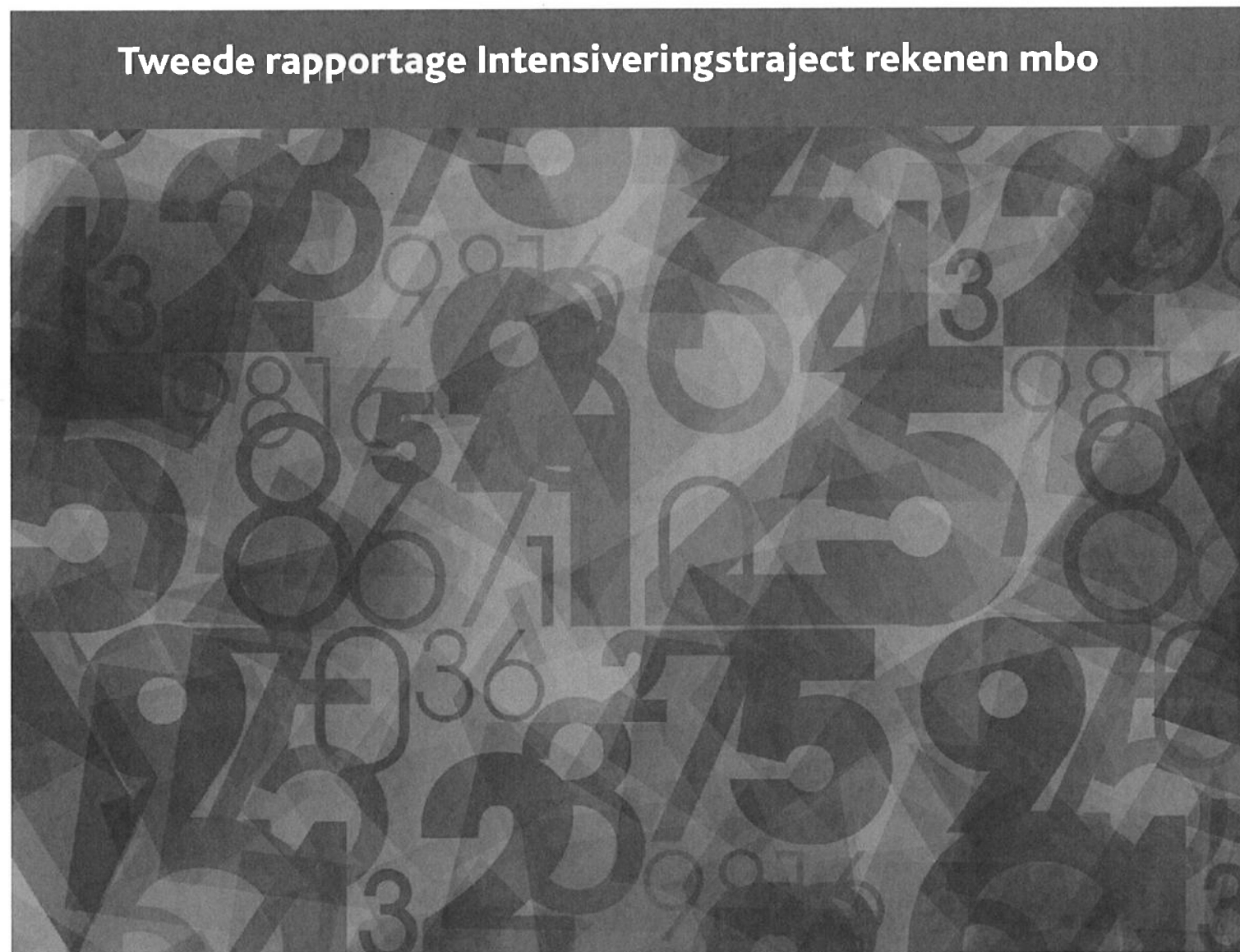
CC:
Directie MBO: de heren [Redacted] en [Redacted] en mevrouw [Redacted]

GESCAND



Over rekenen gesproken, het vervolg

Tweede rapportage Intensiveringstraject rekenen mbo



Inhoud

1 Aanleiding, context en aanpak rekengesprekken 3

- 1.1 Beleid en opdracht 3
- 1.2 Achtergrond 4
- 1.3 Aanpak en algemeen beeld 6

2 Bevindingen 9

- 2.1 Inhoud 9
 - 2.1.1 Maatregelen sinds de vorige gespreksronde 9
 - 2.1.2 Resultaten 11
 - 2.1.3 Plannen en voornemens 12
 - 2.1.4 Knelpunten 12
 - 2.1.5 Succesfactoren 14
- 2.2 Randvoorwaarden 15
 - 2.2.1 De overheid 15
 - 2.2.2 De scholen 16
- 2.3 Samenvatting en conclusie 18

3 Aanbevelingen 19

- 3.1 Aan de minister 19
- 3.2 Aan de mbo-scholen 20

Colofon 22

1

Aanleiding, context en aanpak rekengesprekken

1.1 Beleid en opdracht

Sinds enkele jaren is er in het Nederlands onderwijs – primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs – meer aandacht voor de beheersing van de basisvaardigheden taal en rekenen. De Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van 29 april 2010 en het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van 17 juni 2010 vormen de formele basis hiervoor. Met deze referentieniveaus is vastgelegd welk taal- en rekenniveau leerlingen moeten beheersen aan het eind van hun opleiding.

Jaarlijks sturen de minister en de staatssecretaris van OCW een voortgangsrapportage over de invoering van de referentieniveaus taal en rekenen naar de Tweede Kamer. Uit de rapportage van 2013 blijkt dat de prestaties van vo- en mbo-leerlingen op de pilotexamens Nederlandse taal al redelijk overeenkomen met het vereiste niveau. Bij de pilot-examens rekenen in het mbo (en de rekentoets vo) scoort een ruime meerderheid van de leerlingen echter onvoldoende.

Om die reden besluit de minister tot twee extra pilotjaren, voorafgaand aan de definitieve invoering van de centrale rekenexamens in het mbo. Scholen hebben hierdoor meer tijd om hun rekenonderwijs op orde te krijgen. Pas na die twee jaar tellen de resultaten voor rekenen mee voor de diplomering. Het College voor Toetsen en Examens en Cito hebben daardoor meer gelegenheid om de examens toegankelijker te maken en nieuwe programmatuur in te voeren.

Onderstaand schema laat zien wanneer de resultaten op de **rekenexamens** meetellen voor de mbo-opleidingen.

	2014-2015	2015-2016	2016-2017
mbo-4	pilotexamens	centraal examen	centraal examen
entreeopleiding mbo-2 en mbo-3	pilotexamens	pilotexamens	centraal examen

Om scholen te ondersteunen bij de implementatie van het rekenonderwijs starten de Steunpunten taal en rekenen mbo en vo in opdracht van de minister in het najaar van 2013 een tweejarig intensiveringstraject. Als onderdeel van dit traject bezoekt het Steunpunt taal en rekenen mbo in 2013 en 2014 alle bekostigde mbo-scholen. De 'rekengesprekken' worden gebruikt om ervaringen en resultaten te delen, te reflecteren op de inhoud en vormgeving

van het rekenbeleid en om werkbare en werkzame adviezen te geven over de versterking van het rekenonderwijs.

Naar aanleiding van de gesprekken in het najaar van 2013 stuurt het Steunpunt een individuele reflectiebrief naar alle scholen. Voorts brengt het Steunpunt de startrapportage *Over rekenen gesproken* uit, met aanbevelingen aan de minister en aan de besturen van de mbo-scholen. Een aantal goede voorbeelden en interessante rekenpraktijken die tijdens de gesprekken naar voren komen publiceert het Steunpunt op www.steunpuntmbo.nl. Van een drietal rekendocenten (en hun school) die opvallend goede rekenresultaten realiseren, laat het Steunpunt korte filmpjes maken die op de eigen website en op www.Leraar24.nl te vinden zijn. Ook organiseert het Steunpunt een etalageconferentie, waarin interessante rekenpraktijken en goede resultaten van scholen worden gedeeld.

In het najaar van 2014 voert het Steunpunt een tweede rekengesprek met alle mbo-scholen. Deze rapportage doet verslag van deze tweede gespreksronde. Expliciete aandachtspunten bij het tweede gesprek zijn:

- Monitor de voortgang van het rekenonderwijs, inclusief de effecten van het vorige gesprek, de reflectiebrief en de startrapportage *Over rekenen gesproken* en de aanbevelingen daarin aan de scholen.
- Ga na of de basis om tot rekenonderwijs op niveau te komen op orde is. Besteed daarbij aandacht aan de organisatie, het personeel, de ondersteuning en de financiering.
- Krijg zicht op de mogelijkheden die de scholen nog zien voor verdere verbetering en ga na welke knelpunten nog worden ervaren.
- Breng in kaart of er nog ondersteuningsvragen zijn en beantwoord die.

De gesprekken worden gevoerd in de periode half oktober tot half december 2014. Op 17 december 2014 versturen de minister en de staatssecretaris van OCW hun brief met nieuwe maatregelen op het gebied van rekenen aan de Tweede Kamer. Tijdens de gesprekken zijn deze maatregelen nog niet bekend en deze zijn dan ook niet aan de orde gekomen. Met de inhoud van deze brief is wel rekening gehouden bij de formulering van de aanbevelingen in deze rapportage.

1.2. Achtergrond

Context

Het Steunpunt taal en rekenen mbo plaatst de introductie van generieke eisen en centrale examens voor Nederlands, rekenen en - voor mbo-4 - Engels in de bredere beleidscontext van versterking van het mbo. Als Nederland het huidige niveau van welvaart en welzijn wil handhaven, is een innovatieve en productieve economie nodig. Daarvoor heeft Nederland behoefte aan goed opgeleide werknemers, die kunnen anticiperen op veranderingen in de arbeidsmarkt en die in opeenvolgende functies uit de voeten kunnen. Een goede beheersing van algemene vaardigheden als taal en rekenen is hiervoor onmisbaar.

Het mbo staat echter voor meer uitdagingen. Het Actieplan mbo *Focus op vakmanschap* (2011) en de visiebrief *Ruim baan voor vakmanschap* (juni 2014) geven daarvan een goed beeld. De mbo-scholen hebben onder andere te maken met de volgende punten:

- De intensivering en verkorting van opleidingen en de invoering van de entreeopleiding per studiejaar 2014-2015.
- De herziening van de kwalificatiestructuur, inclusief de introductie van keuzedelen, per augustus 2016 (op vrijwillige basis per augustus 2015).
- Professionalisering van bestuur, management, onderwijsgevend en ondersteunende functionarissen.
- Versterking van de doelmatigheid van het opleidingsaanbod.
- Standaardisering en kwaliteitsverbetering van de examinering.
- De invoering van en sturing op kwaliteitsafspraken, inclusief het excellentiebeleid.

Tussen deze beleidslijnen zijn er tal van inhoudelijke verbindingen, zoals:

- De generieke rekeneisen en de rekentaken in het beroepsgerichte deel van de kwalificatiedossiers mbo.
- De wijze van examineren van de beroepsgerichte eisen aan rekenen.
- Studieloopbaanbegeleiding gericht op een efficiënte en effectieve verblijfsduur van de leerling en het zo nodig leveren van maatwerk in de vorm van extra rekenlessen, remedial teaching, zomerscholen.
- Intake gericht op het plaatsen van leerlingen op een voor hen realistisch niveau en het inrichten van de instellingstoets voor de instroom van ongediplomeerde leerlingen.

Overgangsperiode

Het vak rekenen heeft in het Nederlandse onderwijs jarenlang weinig aandacht gekregen. Na het basisonderwijs behoorde het vak – een enkele opleiding uitgezonderd – niet meer tot de onderwijsprogramma's. Met de introductie van de referentieniveaus heeft de minister gekozen voor een brede aanpak van de versterking van het rekenonderwijs. In het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs start de verbetering van het rekenonderwijs gelijktijdig.

Voor het mbo betekent dit dat er automatisch sprake is van een overgangsperiode. Pas na enkele jaren krijgt het mbo leerlingen die ook in hun vooropleiding geprofiteerd hebben van de extra aandacht voor rekenen. Dat is ook de gedachte achter de pilotperiode die tot 2014-2015 loopt. Niet voor niets gaan pas daarna, vanaf cursusjaar 2015-2016, voor mbo-4 de resultaten voor rekenen meetellen in de slaag/zak-beslissing, en nog een jaar later ook voor mbo-2/3. Ditzelfde geldt voor de leerlingen in het vmbo. Het duurt dan dus nog vier jaar (bij vierjarige mbo-4 opleidingen) voordat leerlingen mbo-examen doen voor wie de rekenresultaten ook al in het vo volledig meetelden.

Van verwaarlozing naar rekenonderwijs op niveau

Zoals in de Startrapportage opgemerkt, betekent de introductie van het vak rekenen en het daaraan verbonden centraal examen voor het mbo niet minder dan een cultuurschok. Voor de school, die geen centrale examinering en generieke rekeneisen meer gewend is; voor de docenten, die plotseling een nieuw vak waarvoor ze niet zijn opgeleid moeten verzorgen; en voor de leerlingen, die gewend waren dat de rekenmachine het rekenwerk doet.

Inmiddels werken alle mbo-scholen, met vallen en opstaan, aan de realisatie van rekenprogramma's die leerlingen voorbereiden op de centrale examens. De resultaten in de pilots zijn nog onder de maat, maar een stijgende lijn is waarneembaar. Die stijging gaat soms langzaam, maar dat mag geen verrassing zijn. Na een lange periode van verwaarlozing is het onmogelijk snel goede resultaten te scoren. Zeker omdat de resultaten nu nog niet meetellen bij de diplomering en de randvoorwaarden voor het rekenonderwijs nog niet allemaal op orde zijn. Scholen hebben meer tijd nodig om het rekenonderwijs op niveau krijgen. De overheid heeft meer tijd nodig om tot betere toetsen te komen. De commissie-Bosker heeft inmiddels adviezen uitgebracht om de rekentoets te verbeteren en de commissie-Steur heeft geadviseerd over een verantwoorde invoeringsperiode.

Naar aanleiding van deze adviezen heeft de minister medio december 2014 besloten tot een extra transitieperiode van vier jaar vanaf het moment dat de examens meetellen voor de diplomabeslissing. Gedurende die vier jaar wordt een 'opklimmende slaagcesuur' gehanteerd, waarbij geleidelijk wordt toegewerkt naar het betreffende referentieniveau. Concreet moeten leerlingen ieder jaar meer antwoorden goed hebben om voor de rekentoets een voldoende te halen. De lat wordt dus ieder jaar wat hoger gelegd. In deze overgangperiode kunnen scholen het rekenonderwijs verder professionaliseren en kunnen het College voor Toetsen en Examens en Cito de examens nog verbeteren. En vooral is er sprake van een overgangperiode waarin veel leerlingen nog met een te laag rekenniveau instromen. Doordat de resultaten wel gaan meetellen, zij het op aangepaste wijze, blijft er wel druk op de ketel.

1.3 Aanpak en algemeen beeld

De gespreksteams

Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft aan het begin van het project een projectleider intensivering rekenonderwijs mbo aangesteld en een klein team van gespreksvoerders opgeleid. Zoals aangegeven verbindt het Steunpunt de inzet om de kwaliteit van taal en rekenen op een hoger plan te brengen met de andere maatregelen die in het mbo actueel zijn. De gespreksteams zijn dan ook samengesteld uit een adviseur van het programmamanagement MBO15 en een inhoudelijk adviseur van het Steunpunt taal en rekenen mbo.

De voorbereiding

Ter voorbereiding op de gesprekken nemen de adviseurs kennis van:

- De reflectiebrief die is opgesteld naar aanleiding van het eerste gesprek.

- Het resultaat van de school bij de pilotexamens (schooljaar 2013-2014) in vergelijking met landelijke resultaten per sector, leerweg en niveau.
- Aanvullende informatie van de school, bijvoorbeeld het laatste jaarverslag.

Gespreksagenda

De gesprekken met de scholen worden gevoerd op basis van een vooraf vastgestelde gespreksagenda, geënt op de essenties van de opdracht en de beschikbare informatie.

Uitvoering gesprekken

De tweede ronde van rekengesprekken is – net als de eerste ronde – gevoerd met inhoudelijk verantwoordelijken als rekencoördinatoren, projectleiders, lijnmanagers, hoofden onderwijs, beleids- of stafmedewerkers en ook coördinerend rekendocenten. Alle gesprekken zijn in een zakelijke, openhartige en plezierige sfeer gevoerd. De gesprekken geven als geheel een goed beeld van de stand van zaken van het rekenonderwijs in het mbo.

Het algemene beeld is: het mbo werkt gestaag verder aan de realisatie van kwalitatief hoogwaardig rekenonderwijs. De aanbevelingen uit de startrapportage Over rekenen gesproken en de adviezen in de reflectiebrieven zijn over het algemeen ter harte genomen. De mbo-scholen werken met veel inzet aan beter rekenonderwijs, formuleren nieuw beleid en slaan piketpalen. Stappen die gezet zijn betreffen:

- veel grotere deelname aan de pilotexamens rekenen
- meer gebruik van voorbeeldexamens
- meer centrale regie (bestuurders willen weten hoe het zit)
- monitoring en analyse van resultaten op de pilotexamens
- de verantwoordelijkheid beter in de lijn belegd
- minder versnipperde inzet van docenten
- steviger inzetten op professionalisering van rekendocenten
- inrichten van vakgroepen rekenen
- betere ondersteuning van zwakke rekenaars

De kwaliteit van het rekenonderwijs in het mbo neemt door bovenstaande stappen toe. Niettemin vallen de resultaten nog tegen. Maar er is, zoals gezegd, sprake van een overgangperiode waarin de randvoorwaarden nog niet optimaal zijn:

- de rekenvaardigheden van instromende leerlingen (al is hier en daar wel enige verbetering te constateren)
- de kwaliteit van de examens (taligheid, samengestelde opgaven en niet honoreren van gemaakte goede tussenstappen door leerlingen)
- examensoftware en landelijke examenorganisatie met beperkte functionaliteit
- het nog niet meetellen van het resultaat van de pilotexamens
- het ontbreken van een volwaardige opleiding tot rekendocent
- de onduidelijkheden rond het landelijke beleid ten tijde van de gespreksronde

Vervolg op de gesprekken

Op basis van het tweede gesprek ontvangen de scholen opnieuw een rekenportret van de school en een reflectie op het gesprek. Waar mogelijk worden praktisch toepasbare adviezen voor verdere ontwikkeling of operationalisering van het rekenonderwijs gegeven.

In het voorjaar van 2015 worden de meeste mbo-scholen in het kader van het intensiveringstraject rekenen mbo nog twee dagen ondersteund door een rekendeskundige. Het Steunpunt heeft scholen de keuze gelaten tussen twee vormen van ondersteuning:

- 1 Zij kunnen gebruik maken van een rekenfaciliteit (in de vorm van de inzet van een rekendeskundige voor twee dagen), of
- 2 Zij kunnen kiezen voor een derde reflectiegesprek met een rekenadviseur en daarnaast nog een rekendeskundige inzetten voor één dag.

Bijna alle scholen hebben gekozen voor de inzet van een rekendeskundige voor twee dagen. Het Steunpunt taal en rekenen mbo heeft hiertoe een overzicht opgesteld van gerenommeerde rekendeskundigen.

2.1 Inhoud

2.1.1 Maatregelen sinds de vorige gespreksronde

Sinds de eerste ronde rekengesprekken in het najaar van 2013 hebben veel mbo-scholen het rekenbeleid bijgesteld of aangescherpt. Uit de gesprekken blijkt dat de scholen hun voordeel hebben gedaan met de aanbevelingen uit de starrapportage en de specifieke aandachtspunten uit hun persoonlijke reflectiebrief. Veel scholen zijn bezig met de ondersteuning van zwakke rekenaars en leerlingen met Ernstige Reken- en Wiskunde problemen en Dyscalculie (ERWD). Het ontwikkelen van specifiek beleid voor deze doelgroep wordt wel vertraagd door de onduidelijkheid over de consequenties van de aangepaste examens.

Vrijwel alle scholen hebben veel aandacht besteed aan de professionalisering van rekenaars en de introductie van rekenvakgroepen, -kenniskringen of -werkgroepen. Ook zijn er generieke vakgroepen of teams waarin docenten Nederlands, rekenen en Engels samenwerken. De meeste scholen hebben speciale cursussen voor rekenaars opgezet of ingekocht. Daarbij wordt veel samengewerkt met hogescholen, met andere mbo-scholen en soms ook met het vmbo. Interessant is dat 'onderzoek naar wat werkt' soms onderdeel is van de rekenopleidingen. Ongeveer de helft van de scholen differentieert bij de scholing naar verschillende niveaus van rekenaar. Lastig bij de organisatie van de scholing is dat het moeilijk is om rekenaars vrij te stellen, juist omdat de rekenexpertise nog dun gezaaid is. Een deel van de scholen heeft speciale 'rekenaars' aangetrokken, doorgaans rekenaars die de pabo hebben gedaan of die een wiskundeachtergrond hebben. Een bevoegdheid voor rekenen is er immers niet. Nadeel is dat pabo-afgestudeerden formeel niet bevoegd zijn voor het mbo. Zij moeten daartoe eerst nog een pedagogisch-didactische opleiding volgen. Dit belemmert de inzet van pabo-afgestudeerden, terwijl veel scholen juist met deze rekenaars goede ervaringen hebben.

Bij een derde van de scholen is het nog niet gelukt om de rekenlessen te concentreren bij een (beperkt) aantal rekenaars, die een substantieel aantal uren rekenen geven. Dit is vooral het geval bij scholen met veel kleine vestigingen. Door die versnippering is het niet goed mogelijk het scholingsbeleid voldoende diepgang te geven.

De hoeveelheid rekenlessen is bij de helft van de scholen (vaak voor specifieke doelgroepen) toegenomen. Ook proberen scholen meer 'rekenmeters' te maken door in beroepslessen expliciet aandacht te besteden aan rekenen. Voor leerlingen met rekenproblemen is doorgaans hulp beschikbaar, maar de mate waarin en de omvang en aard van de hulp wisselen sterk, soms zelfs binnen één schoolorganisatie. In een minimumvariant is extra digitale hulp

en oefening beschikbaar. In een maximale variant is een remedial teacher of rekenspecialist beschikbaar, die individueel kan ondersteunen, en zijn er verschillende vormen van extra hulp, zoals een zomerschool, extra bijlessen of een taal- en rekencentrum.

Opvallend is dat bij een derde van de scholen (opnieuw) de gebruikte rekenmethode(s) tegen het licht worden gehouden. Soms worden nieuwe keuzes gemaakt, wordt meer keuzevrijheid toegestaan of worden aanvullende hulpmiddelen gezocht. Veel scholen zijn nadrukkelijk gaan werken met een combinatie van digitale en papieren leermiddelen. Die combinatie werkt naar hun mening het beste. Een specifiek rekenlokaal met rekenhulpmiddelen en –materialen is in veel situaties niet beschikbaar. Als alternatief worden wel rekenkisten of rekenboxen ingezet.

Het meten en monitoren van de rekenvaardigheden van leerlingen en de resultaten op tussentijdse en eindtoetsen vindt inmiddels op alle scholen plaats. Dit blijkt geen eenvoudige zaak. Bij de start van de opleiding wordt vaak een diagnostische toets afgenomen. Het resultaat wordt benut voor het leertraject van de leerlingen. Het ontlenen van managementinformatie hieraan is lastig. Ook als men al jarenlang dezelfde diagnostische toets gebruikt, zijn de resultaten toch niet altijd goed te vergelijken, omdat de toetsaanbieder soms de normering bijstelt.

Er wordt nog slechts sporadisch gebruik gemaakt van de rekenresultaten in het vmbo als instroomgegevens. Deze gegevens worden vaak als onduidelijk en onbetrouwbaar ervaren, mede door de cijferdifferentiatie die de afgelopen twee jaar in het vmbo is toegepast. Ook zijn deze gegevens niet gemakkelijk beschikbaar, omdat mbo-scholen instroom hebben van uit veel verschillende vmbo-scholen.

De voortgangstoetsing wordt overgelaten aan de vakdocenten zelf. Hiertoe worden vooral toetsen uit de lesmethode ingezet.

De pilot rekenexamens worden doorgaans ingezet als eindtoets. De benutting van de resultaten van de pilot rekenexamens voor de voortgang van individuele leerlingen die de toets niet hebben gehaald, wordt belemmerd door de lange termijn (zes weken) van terugkoppeling. De wijze waarop de resultaten van alle pilotexamens worden teruggekoppeld naar de scholen maakt het voor een school niet gemakkelijk om daaraan goede managementinformatie te ontlenen. Nog maar weinig scholen analyseren systematisch welke maatregelen effect hebben. Dit is ook geen eenvoudige zaak, omdat er altijd meerdere variabelen tegelijk een rol spelen, zoals andere rekendocenten, wisselingen in de klas, het lesrooster of de rekenmethode.

De meeste scholen werken (verder) aan het draagvlak voor het rekenonderwijs. Rekenen wordt serieuzer genomen en dat heeft een goed effect op de resultaten. Een essentieel punt dus. Voorts is de verantwoordelijkheid voor de rekenresultaten nog nadrukkelijker belegd. Dit gaat vaak gepaard met gesprekken over de rekenprestaties in de lijn. Een enkele school is interne rekengesprekken gaan voeren op een vergelijkbare manier als het Steunpunt dit

doet. Doorgaans is er ook een ondersteuningsstructuur. Soms blijft een projectgroep intact om nog enkele zaken centraal aan te sturen, om scholing te organiseren of om te monitoren. Ook is er vaak ondersteuning beschikbaar vanuit een stafdienst of door rekencoaches en rekenregisseurs.

Scholen anticiperen op de toekomst waarin er geen specifieke middelen meer zijn voor (taal en) rekenen, maar wel een beroep gedaan kan worden op de Regeling kwaliteitsafspraken. Bij nagenoeg alle scholen gaat de investering in het taal- en rekenonderwijs in 2015 gewoon door.

2.1.2 Resultaten

Over de hele linie is het aantal leerlingen dat deelneemt aan de pilot rekenexamens in het mbo flink toegenomen. Dit is een logistieke operatie die veel geld en inspanning kost, maar waarin scholen steeds bedrevener worden. Veel scholen hebben een specifieke examenorganisatie opgezet voor de centrale examens en hebben speciale examenlokalen ingericht waar digitaal, niet-draadloos, getoetst kan worden. De overstap naar examensoftware Facet vraagt veel aandacht van een aantal scholen. Vanuit de bbl-opleidingen is de deelname aan de rekenexamens nog relatief laag.

De resultaten van de examens zijn per school wisselend naar sector, niveau en leerweg. Een vergelijking tussen de resultaten in 2013/2014 en die van 2012/2013 levert geen consistent beeld op: een deel is verbeterd, een deel is verslechterd. De cijfers zijn niet altijd goed te vergelijken, omdat de examendeelname in 2012/2013 per sector, niveau en leerweg vaak veel lager was dan in 2013/2014. Dat alleen kan al verschillen verklaren. Ook verandert de samenstelling van de groep deelnemers, bijvoorbeeld meer laatstejaars.

Hoewel geconcludeerd kan worden dat over de hele linie de resultaten iets zijn verbeterd, zijn veel scholen toch niet tevreden over de resultaten. Niet zelden zijn zij teleurgesteld over het resultaat van hun investeringen en inspanningen. Ook hier speelt de huidige kwaliteit van de rekenexamens een rol.

Scholen zijn blij met de terugkoppeling van de resultaten en de benchmark die het Steunpunt taal en rekenen mbo hen biedt. Dit is een overzicht waarin de rekenresultaten (percentage geslaagden, gemiddeld cijfer per sector, niveau en leerweg) worden vergeleken met vorig jaar en met de landelijke resultaten per sector, niveau en leerweg. Zij ontvangen ook graag in de toekomst dergelijke overzichten, liefst op crebo-niveau.

Overigens melden veel scholen dat er (veel) meer leerlingen aan de pilot rekenexamens hebben deelgenomen dan in het overzicht (gebaseerd op tabellen van Cito) is opgenomen. Van enkele scholen zijn er zelfs helemaal geen gegevens beschikbaar via Cito. De afstemming tussen Cito en de scholen is nog niet optimaal. Om de examengegevens centraal te kunnen verwerken, moet de school het crebo-nummer, het opleidingsniveau en de leerweg hebben

ingevuld. Scholen hebben vaak niet in de gaten dat zij onvolledige gegevens aanleveren. Dit maakt de terugkoppeling naar de scholen op niveau van sector, opleidingsniveau en leerweg minder betrouwbaar.

2.1.3 Plannen en voornemens

Aan alle scholen is gevraagd welke mogelijkheden zij zelf nog zien om de rekenresultaten van hun leerlingen te verbeteren. Enkele zaken worden opvallend vaak genoemd:

- De professionalisering van de groep rekendocenten vraagt nog meer aandacht. De scholing moet specifiek en dieper. Ook willen scholen meer docenten met een pabo-opleiding aantrekken en onderling meer kennis uitwisselen.
- Het beleid om de zwakke rekenaars te ondersteunen moet verder worden ingericht, via ondersteuning door rekenexperts.
- Het is belangrijk om leerlingen en docenten te motiveren rekenen serieus te nemen. Om urgentiebesef te creëren, moeten de resultaten meetellen voor de diplomabeslissing.
- De rekenresultaten moeten beter geanalyseerd worden. Door onderzoek ontstaat een steeds beter beeld van wat werkt en wat beter kan.
- In verband met de grote verschillen in rekenniveau tussen leerlingen is maatwerk soms onvermijdelijk. Het is verstandig te differentiëren naar rekenniveaus – zowel bij de poort, in de klas als in de schoolorganisatie.
- Het is belangrijk om rekenen (ook) meer te integreren in beroepsgerichte vakken.
- Het is belangrijk om de verantwoordelijkheid voor de resultaten van het rekenonderwijs steeds meer bij de onderwijsteams te beleggen. Van projectverantwoordelijkheid naar lijnverantwoordelijkheid.
- Het verbeteren van het rekenniveau vraagt lange adem: scholen beseffen dat ze gewoon moeten doorgaan met het aanbieden van goed rekenonderwijs.

2.1.4 Knelpunten

Tijdens de gesprekken heeft het Steunpunt gevraagd welke knelpunten scholen ervaren bij het halen van de rekenniveaus. Onderstaande (grotendeels nieuwe) knelpunten en belemmeringen worden opvallend vaak genoemd:

- Scholen ontwikkelen beleid voor leerlingen met rekenachterstanden. Hierbij stuiten zij op verschillende knelpunten. Een deel van de achterstanden is tijdelijk, omdat er in de hele onderwijsketen nog wordt gewerkt aan niveauverhoging. Niemand kan voorspellen hoe groot de achterstanden in de toekomst zullen zijn.
- Meedoen aan ER-examens vinden veel scholen nog niet verantwoord, omdat de regels inzake aangepaste examens en dyscalculie nog niet duidelijk zijn. Zolang het maatschappelijk effect van een aangepast examen nog niet bekend is, willen veel scholen dit nog niet grootschalig aanbieden. Ook is er veel onduidelijkheid over de kwaliteit van de 'dyscalculieverklaringen'. Voor dergelijke verklaringen worden soms extreme prijzen in rekening gebracht, terwijl zo'n verklaring lang niet altijd zinvol is.

- Scholen blijven het lastig vinden dat de op het vmbo behaalde cijfers niet eenduidig te interpreteren zijn. Een 8 in vmbo bb is bijvoorbeeld hetzelfde als een 6 in vmbo tl. Dit geeft een vals beeld van de rekenvaardigheden. Een leerling die doorstroomt met een 6 vanuit vmbo bb (en eigenlijk een 5 heeft behaald) denkt dat hij het gewenste niveau 2F heeft behaald en is op het mbo lastiger te motiveren.
- Scholen vinden het niet terecht dat bij de rekenopgaven alleen het uiteindelijke resultaat telt. Een leerling die een complexe berekening van vijf stappen moet uitvoeren en bij één stap een klein foutje maakt, krijgt nul punten omdat het eindresultaat niet goed is. De tussenstappen en aanpak zouden – zo vinden de scholen – ook meegewogen moeten worden. Op het moment gebeurt dit niet en de toetsresultaten weerspiegelen daardoor niet goed de rekenvaardigheid.
- Veel scholen klagen erover dat het zes weken duurt voordat zij de resultaten van de examens krijgen. Op het moment dat blijkt dat een leerling het niet gehaald heeft (en waaraan dat vooral lag), is er al weer kostbare tijd verloren gegaan. Ook vanwege de stageperiodes in het mbo is dit een groot bezwaar. Bij kortere opleidingen levert het problemen op met het inplannen van de (her)examens.
- Scholen willen meer afnameperiodes gedurende het schooljaar. Dat is voor alle opleidingen belangrijk, maar zeker voor de éénjarige opleidingen. Nu moeten leerlingen soms al examen doen als ze net op school zitten.
- Voor zowel de lange terugkoppeltijd van resultaten als het beperkte aantal afnamemomenten worden onderwijskundige verklaringen gegeven. Scholen wijzen er echter op dat in andere sectoren al langer gebruikersvriendelijke systemen worden toegepast voor digitale toetsing. Zij begrijpen niet waarom dit voor de rekenexamens niet mogelijk is.
- Scholen vinden het bezwaarlijk dat de gemaakte toets niet in te zien is voor leerlingen. Hierdoor gaat een belangrijk leer- en inzichtmoment verloren.
- Scholen willen graag differentiëren naar rekenniveau. Goede rekenaars die snel hun examen halen, willen zij graag vrijstellen van de rekenles, zodat zij meer tijd kunnen besteden aan zwakke rekenaars. Veel scholen vrezen echter dat zij dan met de onderwijstijd in de problemen komen.
- Scholen vinden het lastig om te bepalen hoe zij de resultaten van hun leerlingen het meest effectief kunnen verhogen. Zij zouden hierover graag meer onderzoeksresultaten tot hun beschikking hebben.

Grote zorgen blijven bestaan over leerlingen in de niveau 2 opleiding. Er zijn leerlingen die goede vakmensen kunnen worden, maar die het rekenniveau 2F nooit zullen halen, wat er ook aan ondersteuning wordt geboden. De aangepaste examens voor specifieke doelgroepen (de 2A toets en de ER toets), zoals aangekondigd in de brief van 17 december 2014, zouden hiervoor een oplossing kunnen bieden, in samenhang met de mogelijkheid van het nieuwe vakdiploma.

Tot slot zijn de volgende belemmerende factoren nog steeds van kracht:

- Het startniveau van veel leerlingen is nog steeds te laag. Weliswaar rapporteert de helft van de scholen dat leerlingen met een iets hoger rekenniveau binnenkomen uit het vmbo, maar nog steeds zit de helft van de leerlingen die instroomt niet op niveau 2F. Sommigen zitten er zelfs ver onder. Daardoor staan de mbo-scholen niet alleen voor de taak om de rekenvaardigheden te onderhouden, maar ook verder te ontwikkelen tot niveau 2F. Een situatie die na de overgangperiode niet langer acceptabel is. Het mbo is immers geen funderend onderwijs - de beroepsvoorbereiding is in het mbo de hoofdzaak. De onderwijstijd voor generieke eisen is per definitie beperkt. Voor mbo-4 blijft uiteraard niveauverhoging wel nodig, maar daar is dan ook meer tijd voor beschikbaar.
- Het feit dat de rekenprestaties nog steeds niet meetellen voor de slaag/zak-beslissing, komt de motivatie van leerlingen en docenten niet ten goede.
- Rekendocenten zijn – ondanks cursussen en bijscholing – in meerderheid nog onvoldoende toegerust op het gebied van rekendidactiek en omgang met Ernstige Reken- en Wiskunde-problemen en Dyscalculie (ERWD).
- De kritiek op de inhoud en organisatie van de rekenexamens blijft, evenals de frustratie over hoeveel tijd en geld de afname van de digitale centrale examens kost.

2.1.5 Succesfactoren

Het Steunpunt heeft in de gesprekken een duidelijk beeld gekregen van de factoren die bijdragen aan succesvol rekenbeleid. Deze factoren wijken overigens nauwelijks af van vorig jaar:

- Bestuurders en directeuren die verantwoordelijkheid nemen voor het rekenbeleid, het belang ervan onderstrepen, zorgen voor draagvlak in de hele school en zorgen voor een duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden.
- Deskundige rekendocenten en rekenspecialisten, die een substantieel deel van hun tijd aan rekenen kunnen besteden. Zij hebben vooral kennis nodig van rekendidactiek en examen-vraagstukken.
- Het verzorgen van goede rekenlessen, waarin daadwerkelijk uitleg wordt gegeven, gericht op de referentieniveaus.
- De keuze voor gevarieerde leermiddelen (papier en digitaal) en toegankelijke hulpmiddelen (een speciaal rekenlokaal, rekenboxen).
- Systematisch monitoren en terugkoppelen van de rekenresultaten van alle onderwijsteams. Dit stimuleert de teams om de activiteiten en resultaten zelf goed te evalueren en waar nodig bij te stellen.
- Een goede ondersteuning van rekendocenten, zowel door deskundigen als door de (ICT)-systemen van de school.
- Een duidelijk extra aanbod voor leerlingen met grote rekenachterstanden of rekenproblemen.
- Een rekenvakgroep (soms als onderdeel van een AVO-team of generiek team).
- Een goede examenorganisatie, deelname aan de pilotexamens en opschaling daarvan.

2.2 Randvoorwaarden

2.2.1 De overheid

De overheid heeft ervoor gekozen om weer generieke rekeneisen in te voeren in het mbo. Van diezelfde overheid mag worden verwacht dat zij de randvoorwaarden creëert die een succesvolle herintroductie van rekenen mogelijk maakt. Het gaat dan onder andere om heldere wet- en regelgeving, goede examens (en goede condities van afname), voldoende rekendocenten en tijdelijke facilitering van de mbo-scholen.

In het najaar van 2014 is de constatering dat een deel van deze randvoorwaarden nog niet op orde is, zoals hierna wordt beschreven. We baseren ons hierbij op de bevindingen uit de gesprekken, waar nodig aangevuld met elementen uit de brief van 17 december 2014.

Heldere wet- en regelgeving

De regelgeving is in de loop der jaren enerzijds steeds complexer en fijnmaziger geworden (denk aan de verschillende cohorten, uitstel van het meetellen voor de diplomabeslissing, vrijstellingsregels en verschillende manieren van resultaatberekening in het vmbo), terwijl anderzijds majeure besluiten lang op zich laten wachten. Ten tijde van de gesprekken was een beslissing over de rekeneis voor de entreeopleiding nog niet genomen. Er zijn aangepaste examens in het mbo geïntroduceerd, waarvan de consequenties voor de leerlingen nog niet duidelijk zijn. Met de brief van 17 december 2014 is hier inmiddels meer duidelijkheid over. Er is beleid voor leerlingen met dyscalculie, maar er zijn geen erkende specialisten (zoals bij dyslexie) die een verklaring afgeven. De rekeneisen tellen nog steeds niet mee voor de slaag/zak-beslissing. Het instellen van de Commissie verantwoorde invoering rekentoets (de commissie-Steur) deed de scholen vermoeden dat er nog zaken kunnen wijzigen, maar niemand wist hoe. Inmiddels is dit duidelijk geworden door de brief van 17 december. Ondertussen zijn in het vmbo verschillende cijferberekeningen per afdeling ingevoerd. Hierdoor is een niet transparante situatie ontstaan bij de instroom in het mbo en is onduidelijk of het niveau 2F echt is gehaald.

De onduidelijkheid in de regelgeving leidt er volgens sommige gesprekspartners toe dat afdelingen en docenten alsnog verwachten dat van uitstel afstel komt. Inmiddels is er door de brief van 17 december duidelijkheid ontstaan over een aantal zaken, maar de regelgeving is er niet eenvoudiger op geworden.

Goede examens (en goede condities van afname)

Zoals eerder opgemerkt zijn de examens nog niet op orde. Het gaat daarbij niet alleen om de examens zelf, maar ook om de afnameperiodes, de wijze van beoordelen (alles of niets), de termijn waarop de uitslag bekend wordt gemaakt, de mogelijkheid het examen in te zien en de beschikbaarheid van benchmarkinformatie. Inmiddels is aangekondigd dat er gewerkt wordt aan de verbetering van de rekenexamens. Veel is echter nog in de 'onderzoeksfase'.

Volgende 'echte' rekendocenten

Bij de invoering van de rekeneisen in het mbo (2010) beschikten de mbo-scholen niet over voldoende rekendocenten. Dit is eind 2014 nog steeds zo. Er is immers geen initiële lerarenopleiding rekenen en ook ontbreekt een landelijk overeengekomen programma voor een post-hbo-opleiding. Hier is in opdracht van het ministerie wel een raamwerk voor opgesteld, maar er zijn nog nauwelijks opleidingen die hierop gebaseerd zijn. Ook is er nog geen bevoegdheid voor rekenen mogelijk. Het is voor docenten niet stimulerend om een opleiding te volgen die geen officiële status heeft.

Tijdelijke facilitering van de mbo-scholen

In de periode 2010-2014 krijgen alle mbo-scholen geormerkte middelen voor taal en rekenen. Vanaf 2015 gelden er kwaliteitsafspraken tussen het ministerie en de scholen. De middelen die in dit kader beschikbaar komen, kunnen ook ingezet worden voor taal en rekenen. Bovendien is de faciliteit van het Steunpunt taal en rekenen mbo ter beschikking gesteld aan de mbo-scholen tot eind 2015. De facilitering is hiermee redelijk op orde. Gelet op de onduidelijkheden die eind 2014 nog gelden en de nieuwe maatregelen die zijn aangekondigd in de brief van de minister van 17 december 2014, is het raadzaam de ondersteuning door het Steunpunt taal en rekenen mbo te verlengen tot eind 2016.

2.2.2 De scholen

Van de scholen mag worden verwacht dat zij inmiddels de basisvoorwaarden om tot goede rekenprestaties te komen op orde hebben. Dit houdt in dat de organisatie van het rekenonderwijs en de sturing daarop goed geregeld zijn. Onontbeerlijk zijn goede rekendocenten en hun ondersteuning. Daartoe is ook van belang dat voldoende middelen worden ingezet nu de fase van geormerkte extra middelen voor taal en rekenen ten einde loopt.

In het najaar van 2014 is de constatering dat deze randvoorwaarden steeds beter op orde komen, maar er zijn nog enkele kwetsbare aspecten.

Organisatie van het rekenonderwijs en de sturing daarop

In de meeste mbo-scholen had de herintroductie van het rekenonderwijs aanvankelijk de status van een project. Inmiddels is rekenen overal de verantwoordelijkheid van de staande organisatie geworden. Omdat de resultaten nog niet voldoende zijn en het landelijke beleid nog volop in beweging is, hebben de meeste scholen ook nog een tijdelijke projectgroep die kennisdeling organiseert en de resultaten monitort. In de helft van de gevallen is ook geregeld dat er centraal of per locatie voorzieningen zijn voor leerlingen met achterstanden. In de andere helft wordt dit overgelaten aan de clusters, afdelingen of teams.

Het is positief dat scholen de verantwoordelijkheid voor het rekenonderwijs in de lijn beleggen. Tegelijkertijd is bij een kwart van de scholen waar te nemen dat die verantwoordelijkheid niet overal wordt opgepakt door de leidinggevenden en dat die hierop ook niet (voldoende) worden aangesproken door het College van Bestuur. Dat de resultaten nog niet meetellen, is hier mede debet aan.

Scholen worstelen met het beleid voor zwakke rekenaars en leerlingen met dyscalculie. Veel scholen (of afdelingen) willen hiervoor een stappenplan ontwikkelen. Hierbij lopen zij echter tegen veel problemen aan. Intern is er niet altijd genoeg deskundigheid beschikbaar om goede diagnoses te stellen en begeleiding te bieden. Doordat nog veel leerlingen met een rekenachterstand binnenkomen, is het ook niet goed mogelijk om alle leerlingen optimaal te bedienen. Het is moeilijk in te schatten hoe groot het probleem op termijn is, als het merendeel op niveau binnenkomt. Hoeveel leerlingen blijven dan structureel achter? En voor hoeveel leerlingen moet je gespecialiseerde hulp in huis hebben? Experts in rekenachterstanden hebben hier ook geen antwoord op, bij gebrek aan ervaring. Voorts is nog niet duidelijk wat de aangepaste examens betekenen voor de individuele leerling.

Ten tijde van de gesprekken verwachten veel gesprekspartners nog fundamentele wijzigingen in de rekenexamens als gevolg van het advies van de commissie-Bosker over de uitwerking van de referentiesniveaus 2F en 3F voor rekenen in toetsen en examens. Ook dit beïnvloedt het aantal leerlingen dat uiteindelijk achter blijft in rekenen. Ook de instelling van de Commissie verantwoorde invoering rekentoets (de commissie-Steur) leidt er toe dat gesprekspartners nog veranderingen verwachten in de wijze waarop de rekenexamens gaan meetellen voor de diplomabeslissing. Allemaal zaken die leiden tot vertraging bij de beleidsontwikkeling voor zwakke rekenaars.

Goede rekendocenten en de ondersteuning van deze docenten

Het afgelopen jaar hebben vrijwel alle mbo-scholen extra aandacht besteed aan de inzet van goede rekendocenten. Onderdeel daarvan is de concentratie van rekenlessen bij echte rekendocenten (met minimaal rekenvaardigheid 3F) en het tegengaan van de versnippering van rekenlessen. In 2013 gaf de helft van de scholen aan dat het rekenonderwijs versnipperd was over te veel docenten. Dit jaar is dat nog bij een kwart van de scholen het geval. Vrijwel alle scholen maken serieus werk van de professionalisering van rekendocenten. De scholing blijft doorgaans echter beperkt tot een aantal dagen waarin vooral aandacht wordt besteed aan rekendidactiek en gedifferentieerd lesgeven. Aan de omgang met zwakke rekenaars en een goede voorbereiding op de examens komt men nauwelijks toe.

Er zijn steeds meer voorbeelden van post-hbo-opleidingen en minors, die soms samen met mbo-scholen worden opgezet. De ervaringen zijn echter niet altijd positief. Het is van een docent wel veel gevraagd om een opleiding met een flinke studiebelasting (16 uur per week gedurende een à twee jaar) naast een baan te volgen. Weliswaar mogen scholen professionaliseringsmiddelen inzetten voor vervanging, maar het is voor scholen lastig om rekendocenten hiervoor vrij te stellen, juist omdat er een tekort aan rekendocenten is.

Gedeeltelijk is dit een vicieuze cirkel, die mede veroorzaakt wordt doordat er geen initiële lerarenopleiding rekenen bestaat en ook geen landelijk overeengekomen programma voor een post-hbo-opleiding tot rekendocent. Mbo-scholen moeten de rekendocenten zodoende grotendeels zelf opleiden. Dit geldt ook voor de pabo-afgestudeerden, met wie scholen

goede ervaringen hebben. Zij zijn niet rechtstreeks bevoegd voor het mbo, maar dienen een aanvullende cursus te volgen.

De ondersteuning van docenten is doorgaans voldoende geregeld. Er zijn specialisten, remedial teachers of stafmedewerkers op wie men een beroep kan doen. Er worden nog steeds nieuwe leermiddelen ingezet. In opvallend veel scholen is er opnieuw discussie over de leermiddelen. Mede doordat de verantwoordelijkheid voor rekenen nu in de lijn ligt, is de keuze van leermiddelen steeds vaker een zaak van het cluster, de afdeling of zelfs het team. De voorkeur wordt veelal gegeven aan een combinatie van boeken en digitale hulpmiddelen. Ook blijven rekendocenten zelf lesstof ontwikkelen. Opvallend is dat er – ondanks de meerjarige, specifieke stimulering – in de helft van de scholen geen rekenlokalen of rekenboxen zijn. Hierdoor zijn belangrijke hulpmiddelen voor leerlingen en docenten niet altijd binnen handbereik.

Inzet van middelen

De regeling intensivering taal en rekenen mbo (met geormerkte middelen voor taal en rekenen in het mbo) houdt eind 2014 op. De middelen blijven echter beschikbaar via de Regeling kwaliteitsafspraken. Veel scholen geven aan dat de inzet voor rekenen onverminderd van kracht blijft. Andere gesprekspartners weten dit niet precies. Dit is begrijpelijk, omdat scholen de kwaliteitsplannen nog moeten maken.

2.3 Samenvatting en conclusie

De tweede ronde rekengesprekken levert een gemengd beeld op. Enerzijds werken scholen vasthoudend door aan het implementeren en uitvoeren van het rekenbeleid. Daarbij hebben scholen goed ingezet op de aanbevelingen uit de startrapportage en de specifieke aandachtspunten in hun persoonlijke reflectiebrief naar aanleiding van de eerste gespreksronde. Zo is bijvoorbeeld sterk ingezet op professionalisering van docenten en krijgt de monitoring van resultaten steeds meer aandacht. Scholen zijn serieus aan het werk met het rekenonderwijs en bereiken – soms met vallen en opstaan – betere resultaten. De basisvoorwaarden om goede rekenresultaten te boeken komen in de mbo-sector als geheel steeds beter op orde.

Aan de andere kant is er bij de scholen een zekere aarzeling te bespeuren. Een voorbeeld daarvan is de beleidsontwikkeling rond de aangepaste examens en de omgang met dyscalculie (ERWD). Die stagneert door onduidelijkheden in het landelijke beleid. Ook op andere gebieden is het landelijke beleid nog onderwerp van – overigens begrijpelijke – discussie. Dit veroorzaakt soms een afwachtende houding. De mbo-agenda is vol. Het is begrijpelijk dat geen topprioriteit wordt gegeven aan zaken die nog onzeker zijn.

Wat uit de rekengesprekken duidelijk is gebleken, is dat er een groot draagvlak is in het mbo om door te gaan op de ingeslagen weg. Het meetellen van de resultaten in de slaag/zak-regeling zien de scholen als belangrijk element dat bijdraagt aan het verhogen van het rekenniveau van de studenten.

3.1 Aan de minister

Met inachtneming van hetgeen is beschreven in de paragraaf context en op basis van de informatie die de gespreksteams hebben verzameld, heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo een aantal aanbevelingen aan de minister. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen aanbevelingen die grotendeels nieuw zijn en aanbevelingen die vorig jaar ook zijn gedaan, maar die onverminderd van kracht zijn.

Nieuwe aanbevelingen:

- Zorg voor een betere en meer gekwalificeerde aanpak van de ICT-component van de examinering. Zet de daarvoor verantwoordelijke partijen (Cito, DUO) aan tot het spoedig zorgdragen voor ruime afnamemomenten en snelle terugkoppeltijden van resultaten. Neem in overweging om externe experts in te schakelen die ervaring hebben met de ontwikkeling, de implementatie en het beheer van systemen voor grootschalige digitale toetsing.
- Zie er op toe dat de rekenexamens een directe uitwerking zijn van uw beleidsinzet: de rekenvaardigheid op een hoger plan brengen. En zorg ervoor dat de examens niet het begrijpend lezen meten, omdat zij te talig zijn.
- Er is onder scholen behoefte aan een andere beoordeling van de opgaven, waarbij het niet langer 'alles of niets' is, maar waarbij ook aanpak en tussenstappen gewaardeerd worden. Dit is eerder geadviseerd door de commissie-Bosker en er wordt onderzocht of dit mogelijk en zinvol is. Indien blijkt dat dit zo is, zie dan toe op een goede uitwerking hiervan.
- Bevorder dat op zo kort mogelijke termijn ook de leerlingen hun examens kunnen inzien.
- Zorg voor een goede terugkoppeling van de resultaten naar de scholen, inclusief benchmarkinformatie per school, per jaar op het niveau van crebo, leerweg en niveau. Dit is een service die landelijk geboden moet worden. Het huidige terugkoppelmechanisme van data en de huidige rapportagemodule voldoen niet.
- Laat onderzoek doen naar de maatregelen die rekenresultaten het meest effectief verhogen. Voor scholen is het lastig om daar goed zicht op te krijgen.
- Aansluitend op het vorige punt: stimuleer kennisdeling over wat werkt.
- Zorg voor goede communicatie over de regelgeving inzake de rekenexamens en het meetellen van rekenen voor de diplomabeslissing tijdens de transitieperiode. De regelgeving was al complex en is er met de brief van 17 december 2014 niet eenvoudiger op geworden. Goede communicatie is daarom onontbeerlijk.

Aanbevelingen die onverminderd van kracht zijn:

- Stimuleer de totstandkoming van een volwaardige, erkende post-hbo-opleiding tot reken-docent (inclusief bevoegdheid rekendocent), waarin plaats is voor kennis en vaardigheden op het gebied van de eigen rekenvaardigheid, rekendidactiek en de context van het mbo. Breng daartoe het recent totstandgekomen landelijke raamwerk voor een opleiding tot rekendocent actief onder de aandacht van aanbieders van scholing en mbo-scholen, zodat er opleidingen op gebaseerd kunnen worden die voldoende mogelijkheden bevatten om een diversiteit aan instromers maatwerk te bieden. Bied daarbij pabo-afgestudeerden de mogelijkheid de mbo-benoembaarheid te verkrijgen.
Bij het stimuleren van zo'n opleiding valt overigens eerder te denken aan het aansporen van huidige aanbieders en dan met name zij die beschikken over NVAO-geaccrediteerde opleidingen. Een tijdrovend en duur aanbestedingstraject richting opleidingsinstituten is niet nodig. Wel is het belangrijk dat de overheid de bevoegdheid rekendocent regelt.
- Vereenvoudig de regelgeving voor taal en rekenen waar mogelijk en maak deze toekomstbestendig.
- Zorg dat er steeds een substantiële hoeveelheid actuele voorbeeldexamens beschikbaar is op de niveaus 2F en 3F, zodat de leerlingen voldoende oefenmateriaal hebben.
- Faciliteer de mbo-scholen voldoende en gericht op taal en rekenen, wat betreft inhoudelijke ondersteuning.
- Maak duidelijk dat rekenen een forse inzet vraagt van scholen en leerlingen, maar dat een goed niveau van rekenen extra kansen genereert op de arbeidsmarkt of in het hbo.
- Stimuleer, in verband met het belang van een doorlopende leerlijn mbo-hbo, ook in het hbo bekendheid met de referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.

3.2. Aan de mbo-scholen

De minister is verantwoordelijk voor het WAT, de scholen zijn dat voor het HOE. Met inachtneming hiervan heeft het Steunpunt taal en rekenen mbo op basis van de gesprekken de volgende aanbevelingen voor de scholen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen aanbevelingen die grotendeels nieuw zijn en aanbevelingen die vorig jaar ook zijn gedaan.

Nieuwe aanbevelingen:

- Leg bij de keuze van uw speerpunten in het kwaliteitsplan een verbinding met de ontwikkeling van het rekenonderwijs en de verdere professionalisering van rekendocenten.
- Zorg voor een goede vertaling van de rekeneisen in de nieuwe kwalificatiedossiers naar het rekenonderwijs.
- Zie er op toe dat onderwijsteams en leidinggevenden de teugels niet laten vieren en let er op dat het rekenbeleid in de hele organisatie consistent wordt uitgevoerd.
- Stimuleer interne kennisdeling. Niet alleen over rekenen en wat werkt om de rekenvaardigheden te verhogen, maar ook over aangepaste regelgeving. Veel gesprekspartners zijn bijvoorbeeld nog in de overtuiging dat scholen vanwege de onderwijstijd geen vrijstelling mogen geven aan leerlingen die het rekenexamen hebben gehaald.

Aanbevelingen die onverminderd van kracht zijn:

- Wees betrokken, draag zorg voor duidelijke sturing naar de leidinggevendenden van de onderwijsteams. Bevorder binnen uw school de totstandkoming van een ambiance waarbij rekenen niet beschouwd wordt als ballast, maar als extra bagage voor de mbo-gediplomeerden op de arbeidsmarkt of het hbo.
- Zorg voor goede ondersteuning van degenen die het rekenonderwijs vorm en inhoud moeten geven. Dit wat betreft systemen, materialen, informatie en geld.
- Stimuleer eigenaarschap, enthousiasme en professionele ontwikkeling bij docenten, bijvoorbeeld door het formeren van een vakgroep rekenen.
- Investeer in (verdere) professionalisering van docenten rekenen en voorkom versnippering van de rekenlessen over een te grote groep docenten.
- In lijn daarmee: laat blijken dat rekenen een echt vak is en niet iets dat je als docent erbij doet. Dus bevorder dat uw school beschikt over rekendocenten of over een groep docenten die veel tijd kunnen besteden aan het vak rekenen.
- Concentreer op een goed georganiseerd en gevarieerd aanbod aan rekenonderwijs voor iedereen, inclusief mogelijkheden voor e-learning en blended learning.
- Bied leerlingen met rekenachterstanden extra ondersteuning.
- Zorg voor een gerichte aanpak voor leerlingen met dyscalculie of ernstige rekenproblemen.
- Benut voortgangstoetsen en examenresultaten om systematisch te analyseren welke maatregelen werken en betrek de conclusies daarvan in uw rekenbeleid.
- Doe over de hele linie mee aan pilotexamens rekenen om logistieke ervaring op te doen en inzicht te krijgen in de huidige rekenniveaus van uw leerlingen.

Colofon

Over rekenen gesproken, het vervolg is een uitgave van:

Steunpunt taal en rekenen mbo
Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

Postadres: Postbus 7001, 6710 CB Ede

Telefoon: [REDACTED]

Algemene leiding: [REDACTED], Steunpunt taal en rekenen mbo

Projectleiding: [REDACTED]

Gesprekken: [REDACTED],

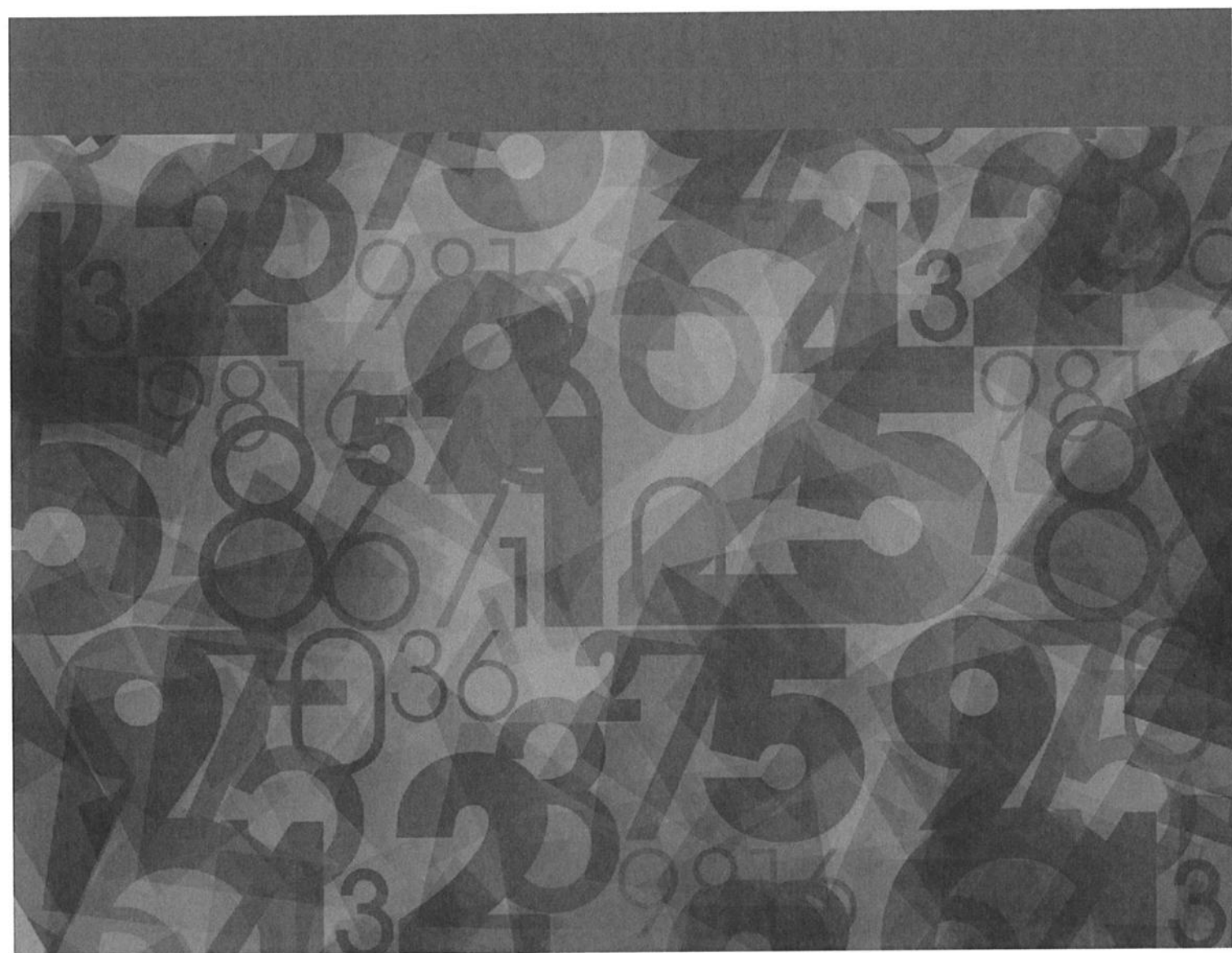
[REDACTED] (allen namens het Steunpunt) [REDACTED] (MBO15)

Tekstproductie: [REDACTED]

Tekstcommentaar: [REDACTED]

Vormgeving: Lauwers-C, Nijmegen

Januari 2015



[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: zaterdag 17 januari 2015 15:54
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: verlenging doorlooptijd steunpunten taal & rekenen mbo en vo

Den Haag, 17 januari 2015.

Waarde [REDACTED] en [REDACTED]

Tijdens ons in alle opzichten aangename werkoverleg op 2 december 2014 hebben we ook gesproken over het Steunpunt Taal & Rekenen MBO en het Steunpunt Taal & Rekenen VO. Meer in het bijzonder de doorlooptijd. Ik heb tijdens genoemd overleg voorgesteld de doorlooptijd van beide Steunpunten te verlengen en wel als volgt:

- Steunpunt Taal & Rekenen MBO met een jaar en wel tot en met december 2016.
- Steunpunt Taal & Rekenen VO met anderhalf jaar, dus ook tot en met december 2016. (de verlenging tot en met december 2015 is inmiddels geregeld dus het gaat nu om nog een jaar).

Jullie bieden waren het daarmee eens. De decemberbrief van de Minister (waarvan analyses en inhoud overigens wat buitenpost Ede betreft positief gewaardeerd dienen te worden door de MBO – en VO-scholen) vormt wat mij betreft nog eens een extra argument te mondeling overeengekomen verlenging daadwerkelijk te realiseren.

Ik ga er daarbij vanuit dat beide steunpunten na ommekomst van het "project "intensiveringstraject tot en met december 2016 betrekking heeft op de oorspronkelijke kernopdracht:

- Helpdeskfunctie.
- Informatiefunctie : website, mail, telefoon, flitsbijeenkomsten en werkconferenties.

Dat is inhoudelijk volstrekt verantwoord en houdt de zaken financierbaar.

Ik verzoek jullie mij nu ook schriftelijk akkoord te geven op de mondelinge overeenstemming. Een positieve beantwoording van dit mailbericht volstaat op dit moment. Ik heb jullie schriftelijk akkoord nodig om enige praktische zaken te regelen zoals: de huur van ruimte voor 2016 (= verlenging van huurcontract), van detacheringscontracten en z.z.p-contracten.

Hoor graag zo spoedig mogelijk van jullie.

Hartelijke groet

[REDACTED]

Verzoek aan [REDACTED] wil je deze mail doorsturen naar [REDACTED] Ben zijn mailadres kwijt in verband met recente computercrash. En verzoek aan [REDACTED] weer zijn mailadres te sturen.

Verzoek aan beiden: geef me weer aan aantal data voor tweede helft februari voor een werkoverleg in le bistrumer, javastraat.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: dinsdag 27 januari 2015 22:32
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: FW: memo rekenen voor tk
Bijlagen: memo rekenen voor tk.docx

Een goede avond,

Zie inhoud bijlage. Inhoudelijk conform de wensen van [REDACTED] En dat behoort ook zo te zijn in het verkeer tussen OCW en de Programma manager. Groet [REDACTED]

Van: [REDACTED]
Verzonden: 27 January 2015 22:30
Aan: [REDACTED]@tweedekamer.nl; [REDACTED]@tweedekamer.nl
CC: [REDACTED]
Onderwerp: memo rekenen voor tk

Den Haag, 27 januari 2015.

Waarde [REDACTED] en [REDACTED]

Zie de inhoud van de bijlage.

Hartelijke groet

[REDACTED]
Programma manager MBO15

7Den Haag, 25 januari 2015.

Aan: [redacted] en [redacted]

Betreft: Over rekenen gesproken, het vervolg

Van: [redacted] programma manager MBO15 mede namens Steunpunt Taal & Rekenen MBO.

Waarde [redacted] en [redacted]

Vandaag hebben jullie de voortgangsrapportage van het Steunpunt Taal & Rekenen MBO "Over rekenen gesproken, het vervolg" ontvangen voorzien van een aanbiedingsbrief van de Minister.

De aanleiding voor dit memo

De brieven van de PO Raad, de VO raad en nog enkele organisaties aan de leden van de vaste onderwijscommissie van de Tweede Kamer en die van de MBO Raad vormen de aanleiding jullie dit memo te sturen. MBO15 en het Steunpunt Taal & Rekenen vinden het schrijnend dat nu uitgerekend onderwijssectoren, waarvan heel veel scholen het de afgelopen decennia hebben laten liggen wat betreft de kwaliteit van het rekenonderwijs, op de eerste plaats het PO en vervolgens het VO in de onderbouw/het MAVO-VMBO een dergelijke brief schrijven. En ook de reactie van de MBO Raad voldoet inhoudelijk niet bepaald aan de attitude van "noblesse oblige". Dit nog afgezien van het feit dat de focus niet gericht moet worden op uitstel, maar op verdere verbetering van de randvoorwaarden. Daarbij is ook de overheid aan zet.

Positie van MBO15.

Het is noch de opdracht noch de bevoegdheid van het programma management zich in een politiek-bestuurlijke discussie te mengen zoals die nu is losgebarsten wat betreft het rekenbeleid. Immers MBO15 acteert op het gebied dat ligt tussen de Minister die verantwoordelijk is voor de ontwikkeling en de vaststelling van het beleid (het WAT) en de MBO scholen die op basis van de beschikbare beleidsruimte verantwoordelijk zijn voor de uitvoering (het HOE). De opdrachtgever van het programma management is de Minister, maar onverlet latend dat gegeven krijgt het programma management voldoende ruimte om in rapportages en aanbevelingen ook de rol van "critical friend" richting de Minister en haar MBO directie te vervullen. De reden om dit memo te maken is de constatering dat de analyse van de MBO Raad naar ons oordeel niet in overeenstemming is met hetgeen het interviewteam van het Steunpunt Taal & Rekenen MBO/MBO15 heeft vastgesteld.

De feiten op de rij

De rapportage "Over rekenen gesproken, het vervolg" bevat de bevindingen wat betreft de inhoud en de randvoorwaarden. Het gaat dus niet om een eigen interpretatie van het interviewteam, maar om hetgeen het feitelijk heeft gehoord en genoteerd. En op basis daarvan zijn conclusies getrokken en aanbevelingen geformuleerd ten behoeve van de Minister en de MBO scholen.

Tevens heeft het interviewteam vastgesteld dat de bewindslieden in hun brief van 17 december waarin zij de stand van zaken invoering referentieniveaus taal en rekenen vo en mbo schetsen een aantal knelpunten die de MBO scholen tijdens de interviewronde hebben genoemd oplost.

Steunpunt en MBO15 vinden het opvallend om het met gevoel voor enig understatement te zeggen dat de MBO Raad in zijn brief op geen enkele wijze gewag maakt van de inhoud van de genoemde brief en van die van de in dit memo genoemde rapportage. En beide documenten zijn toch echt in het bezit van de MBO Raad. Wat het programma management bijzonder stoort dat ook de belangenorganisaties weten dat de leerlingen van nu voorbereid moeten worden op een arbeidsmarkt die er grotendeels anders gaat uitzien. Dat in combinatie met een complexe samenleving noodzaakt ook tot een adequate beheersing van Nederlands, Rekenen en tenminste Engels.

Het gaat niet om uitstel, maar om de kwaliteit van de randvoorwaarden

MBO scholen willen geen uitstel. Dat bleek vorig jaar en ook tijdens de afgelopen interviewronde. Centraal staat de kwaliteit van de randvoorwaarden. En die dienen van topkwaliteit te zijn, naadloos aan te sluiten bij de oorspronkelijke beleidsdoelstelling en even streng als rechtvaardig te zijn ten opzichte van de MBO leerlingen.

Wat betreft de aanbevelingen die de focus richt op verdere verbetering van de randvoorwaarden verwijs ik kortheidshalve naar de aanbevelingen aan de MBO scholen zowel als aan de Minister in de nu opgeleverde voortgangsrapportage van het Steunpunt Taal & Rekenen MBO.

Samenvattend: richt de focus niet op uitstel, maar op de realisatie van adequate randvoorwaarden voor de MBO scholen en in lijn daarmee in het belang van de leerlingen. Bedenk ook dat nog steeds sprake is van een overgangperiode. Immers indien VMBO/MAVO de rekendingen doen die ze moeten doen en goed doen is het aan het MBO onderhoud te plegen in de niveaus twee en drie. En daarop anticipeert de brief van 17 december op een juiste wijze. Vinden wij in ieder geval.

Tenslotte

Het programma management MBO15 mede namens het Steunpunt Taal & Rekenen MBO hoopt dat jullie de tijd hebben respectievelijk willen nemen voorafgaand aan het debat van 28 januari aanstaande de rapportage "Over rekenen gesproken, het vervolg" goed te bekijken en in lijn daarmee de standpunten te formuleren wat betreft het MBO.

Hartelijke groet,

[Redacted signature]

Programma manager MBO15.

Mail: [Redacted]@xs4all.nl

Telefoon [Redacted]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@xs4all.nl>
Verzonden: woensdag 14 oktober 2015 13:02
Aan: [REDACTED]
CC:
Onderwerp: basmemo rekenen14.10.
Bijlagen: basmemo rekenen14.10..docx.docx

Waarde [REDACTED]

Naar aanleiding van rekengesprek gisteren de zaken op de rij gezet en vervolgens uitgewerkt in een concreet voorstel van MBO15/MBO in Bedrijf aan de directie MBO. Groet [REDACTED]



Den Haag, 14 oktober 2015.

Aan: [REDACTED]

Betreft: Rekenen, het vervolg.

CC: [REDACTED]

Van: [REDACTED]

1 Beleid, doelstellingen, realisatie.

Tijdens de bewindsperiode van staatssecretaris van Marja van Bijsterveldt-Vliegenhart is beleid ontwikkeld en beleidsdoelstellingen geformuleerd om het niveau van Nederlands en Rekenen in het algemeen voortgezet onderwijs, het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs substantieel te verhogen. Noodzakelijk omdat de beheersing van Nederlands en Rekenen tot een bedenkelijk laag niveau was afgezaakt. Zo bleek onder meer uit informatie van bedrijven en het hoger beroepsonderwijs.

Na een periode van het gebruikelijke gesputter door respectievelijk weerstand van de zijde van de scholen en hun koepelorganisaties zijn de scholen alweer zoals gebruikelijk na de genoemde protestrituelen aan de slag gegaan. Vallend en opstaand. Met meer of minder motivatie. Met doordacht of minder gestroomlijnd beleid, maar het spel was in ieder geval op de wagen.

2 Dilemma MBO.

Voor het MBO betekende de realisatie van de beleidsdoelstellingen een extra zware opgave. Immers een zeer groot deel van de populatie van de MBO leerlingen had na het basisonderwijs niet of nauwelijks nog rekenlessen gehad i.c. de rekenvaardigheid op peil gehouden en het niveau ervan verhoogd. Echter de staatssecretaris had in feit geen keuze. De zogenaamde Koninklijke weg bewandelen zou betekenen dat zeker vijf cohorten zonder de noodzakelijke rekenvaardigheden zouden doorstromen naar het HBO en/of op de arbeidsmarkt aan de slag zouden gaan. In weerwil van alle negatieve geluiden stelt het programma management MBO15 dat de beleidsinzet de afgelopen jaren wel degelijk concrete en goede resultaten heeft opgeleverd. Dit met inachtneming van de positie waarin het MBO verkeerde als onderwijssector tussen de eerste fase van het voortgezet onderwijs en het Hoger Beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt.

3 Resultaten en randvoorwaarden.

Succesvol rekenbeleid vereist randvoorwaarden die gewoon goed zijn. Dat is altijd zo, maar het luistert in een startsituatie op achterstand extra nauw. Duidelijk is dat bij de start van de operatie de kwaliteit van de randvoorwaarden zowel bij de scholen als de randvoorwaarden waarvoor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap veel te wensen overliet. Daarover is genoegzaam gesproken en geschreven. Reden korthedshalve te verwijzen naar de rapporten en rapportages van respectievelijk:

- De commissie Bosker.
- De commissie Steur.
- MBO15
- MBO15/Steunpunt Taal & Rekenen MBO (Over rekenen gesproken 2014 en Over rekenen gesproken, het vervolg 2015).

Inmiddels zijn de randvoorwaarden substantieel en aanwijsbaar verbeterd. Dit geldt die van de zijde van de overheid zowel als die binnen de scholen. Kortom: er zijn en worden meters gemaakt.

4 Leerlingen zijn gewoon mensen

Dat gestart is met pilotexamens was even logisch als noodzakelijk. Dat de examenresultaten van deze examens slecht tot matig zouden zijn was voorspelbaar. Immers:

- Leerlingen hadden een forse achterstand (zie beschrijving boven).
- De kwaliteit van de randvoorwaarden liet te wensen over.
- Een deel van de MBO leerlingen heeft sowieso moeite met rekenen.
- En leerlingen spannen zich minder in als ze weten dat het niet om het "5echie" gaat.

5 De politiek in de fout.

Precies op het moment dat:

- De kwaliteit van de randvoorwaarden van de zijde van de overheid fors verbeterd zijn en aan verdere verbeteringen op korte termijn wordt gewerkt.
- De randvoorwaarden op de scholen eveneens fors zijn verbeterd en er gewerkt wordt aan verdere verbetering.
- Uit de kwaliteitsplannen blijkt dat nagenoeg alle MBO scholen verder investeren in de kwaliteit van het onderwijs in Taal & Rekenen.
- De problematiek Entreeopleiding is opgelost.
- Voor niveau twee een oplossing kan worden gerealiseerd waarbij bijvoorbeeld voor de periode 2016—2019 leerlingen die wel voldoende scores wat betreft de beroepsgerichte vakken en niet voor Rekenen wel hun vakdiploma krijgen maar niet een doorstroomcertificaat rekenen. Een tijdelijke regeling dus, die ophoudt zodra de MBO scholen niet meer behoeven te doen dan onderhoud plegen.

Juist op dat moment besluit de politiek tot uitstel van de examens om het "echie" tot het cursusjaar 2010/2021.

6 De wereld op zijn kop

Onverlet latend de verschillende onderwijsvisies over onderwijsmethoden, taal rekenen of rekenen in de beroepscontext enzovoort waren en de scholen op 1 punt van meet af aan volstrekt duidelijk:

Geen verder uitstel meer wat betreft de examens. Bevordert namelijk in sterke mate het terug leunen van leerlingen met de voorspelbare negatieve effecten op de examenresultaten als gevolg.

In plaats daarvan sturen op cesuur en eventueel de bovengenoemde regeling op niveau 2 tijdelijk van toepassing.

Een bizar proces dus. De reactie van de scholen is dan ook duidelijk: een onverantwoordelijke, domme maatregel. Het feit dat Beroepsvereniging MBO (VMBO) een brief schrijft aan de Tweede Kamer spreekt in deze boekdelen.

7 Actieplan Rekenen.

De Minister ziet zich geconfronteerd met deze bizarre actie van een van de coalitiepartijen. En moet dus iets. Dat is een gegeven. Maar het kan niet zo zijn dat de MBO scholen de voorliggende periode belaagd worden door diverse partijen zoals het Accountmanagement OCW, MBO in Bedrijf om de

scholen te vertellen wat ze moeten doen. Dat weten de scholen namelijk zelf wel. En zoals gezegd: niet de scholen, maar de politiek en het openbaar bestuur zijn debet aan de ontstane situatie. De MBO scholen hebben dus recht op een aanpak die stoelt op vertrouwen, rechtdoet aan hetgeen al bereikt is, het feit dat nagenoeg alle scholen verder investeren in het Rekenbeleid en rekening houdt met het feit dat het niet de scholen zijn die verantwoordelijk zijn voor de ontstane situatie. Kortom: acties en doordacht zijn, logisch en gericht zijn om scholen te ondersteunen bij de verdere realisatie van de ambities en doelstellingen.

8 Voorstel voor acties.

- Het Steunpunt Taal & Rekenen MBO is ingesteld door de directie MBO. Het Steunpunt moet ook de komende twee jaar "the kid on the block" zijn en blijven. Kortom: de "lead hebben". Dit op basis van richtlijnen en instructies van de directie MBO.
- Verleng de doorlooperperiode van het Steunpunt Taal & Rekenen MBO tot 31 december 2018 met dien verstande dat de regeling voorziet in een afronding van de activiteiten per 31 december 2017. Bepalend daarbij is of het Steunpunt Taal & Rekenen in 2018 nog functioneel kan zijn.
- Voer in het eerste half jaar van 2016 een inventarisatie uit per MBO school. Breng op basis van de gegevens per school nauwgezet in kaart welke de factoren zijn die de realisatie van beoogde scores bevorderen, belemmeren dan wel blokkeren. Formuleer per school acties die een bijdrage kunnen leveren aan verbetering van de resultaten. Hou daarbij rekening met de effecten die het overheidsbeleid zelf veroorzaakt i.c. het uitsteleffect.
- Geef het Steunpunt Taal & Rekenen deze opdracht. Immers dat is de aangewezen partij.
- Voer de inventarisatie wat betreft het gespreksdeel uit op operationeel niveau. Dus met de projectleiders, reken coördinatoren etc.
- Houdt de verbinding met de kwaliteitsplannen. Dat betekent: de gesprekken worden gevoerd in duo's: een persoon werkzaam bij dan wel voor het Steunpunt Taal & Rekenen MBO en een accountmanager.
- Naast de schoolinventarisatie en het eventueel daaruit voortvloeiende actievoorstel voor de school levert het Steunpunt een generieke rapportage op medio juni 2016, die ook aanbevelingen aan de Minister bevat. Deze aanbevelingen kunnen de basis zijn voor verdere acties gericht op het nationale niveau.

9 Samenhang

Indien de directie MBO het voorstel van de programma manager MBO15/MBO in Bedrijf zoals in paragraaf acht is beschreven overneemt is ook sprake van een natuurlijke en naar verwachting productieve verbinding met het Kwaliteitsplan MBO en in lijn daarmee tussen het bestuurlijk – en operationeel niveau. In schema:

- Januari/februari: de MBO scholen leveren hun voortgangsrapportage uitvoering kwaliteitsplan MBO op en de actualisatie van het vigerende plan, waaronder begrepen de verwerking van de adviezen van MBO in Bedrijf.
- Vanaf medio maart: start gesprekken team MBO in Bedrijf met de besturen van de MBO scholen. Deze gesprekken worden verwerkt in adviesbrieven voor de besturen en in een generieke rapportage.
- Op operationeel niveau vindt de in paragraaf acht beschreven inventarisatie plaats met de genoemde verwerking ervan in een actievoorstel per school indien nodig en een generieke rapportage.

- In juni 2016 heeft de Minister inzicht in de stand van zaken op zowel bestuurlijk als operationeel niveau en heeft daarmee voldoende informatie om te besluiten of verdere acties op nationaal niveau noodzakelijk dan wel gewenst zijn.

10 Verantwoording

Het moge duidelijk zijn dat het programma management MBO15/MBO in Bedrijf niets ziet in een aanpak die gekenmerkt wordt door het met onderscheiden groepen ten strijde trekken richting de scholen om de resultaten te verbeteren. Dat is nooit een productieve aanpak, maar zeker in een situatie waarbij niet de scholen maar de politiek en het openbaar bestuur zelf verantwoordelijk is voor de ontstane situatie.



Postbus 7001
6710 CB Ede

Horaplantsoen 20
6717 LT Ede

T [REDACTED]
E info@steunpuntmbo.nl
I www.steunpuntmbo.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Directie MBO
t.a.v. dhr [REDACTED]
IPC 2150
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Datum 22 oktober 2015
Onze referentie 1519/mbc [REDACTED]
Onderwerp Subsidieaanvraag 2016

Contactpersoon [REDACTED]
Doorkiesnummer [REDACTED]
Bijlage(n) 4

Geachte heer [REDACTED]

Hierbij bied ik u namens het Steunpunt taal en rekenen mbo de subsidieaanvraag voor 2016 aan, met als bijlagen het Activiteitenplan mbo 2016 en een uitgewerkte begroting incl. liquiditeitsbegroting. De subsidieaanvraag betreft voortzetting van de activiteiten zoals deze sinds 2009 door het Steunpunt worden uitgevoerd. Ik verzoek u met deze subsidieaanvraag akkoord te gaan.

Met vriendelijke groet,
Namens het Steunpunt taal en rekenen mbo.

[REDACTED]



STEUNPUNT
Taal & Rekenen mbo

Activiteitenplan 2016
Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord	5
1. Context: Implementatietraject taal en rekenen in het mbo in 2016	7
2. Werkwijze en organisatie	11
3. Activiteiten	13

Voorwoord

Dit activiteitenplan is een bijlage bij de subsidieaanvraag van het Steunpunt taal en rekenen mbo ten behoeve van intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs voor 2016. Het beschrijft de activiteiten die het Steunpunt van plan is uit te voeren in 2016. De basis wordt gevormd door de activiteiten die de afgelopen zeven jaar in de ondersteuning van de scholen hun meerwaarde hebben bewezen: de helpdesk, website, servicedocumenten, projecten, bijeenkomsten, netwerken en conferenties.

Daarnaast biedt dit activiteitenplan het Steunpunt ruimte om flexibel in te spelen op actuele vragen vanuit de scholen. Want hoewel de koers rond de verbetering van de taal- en rekenprestaties de komende jaren steeds duidelijker is geworden, leert de ervaring dat gedurende het invoeringstraject rond taal en rekenen scholen met steeds nieuwe ondersteuningsvragen komen. De mogelijkheid flexibel in te spelen op dit soort vragen is voor het Steunpunt cruciaal. Door in dit activiteitenplan daarvoor de ruimte te bieden, kan het Steunpunt maximaal invulling geven aan de beoogde vraaggerichte werkwijze.

Dit activiteitenplan bevat drie onderdelen. Na een schets van de actuele context, gaan we in op de organisatie en werkwijze van het Steunpunt. In het derde deel worden ten slotte de concrete activiteiten beschreven.

Ede, september 2015

1. Context – Implementatietraject taal en rekenen in het mbo in 2016

Het beleid

Het beleid, gestart in 2008, om de taal- en rekenprestaties van leerlingen op alle onderwijsniveaus te verbeteren, heeft in het mbo inmiddels geleid tot brede inspanningen om dit te realiseren. Begin augustus 2010 is de Wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van kracht geworden. Hiermee zijn de referentieniveaus taal en rekenen de formele leidraad geworden voor het onderwijs en de examinering. Alle mbo-instellingen zijn hier intensief mee bezig, zoals onder andere tijdens het intensiveringstraject rekenen in het mbo gebleken is.

Bij de start van het implementatietraject taal en rekenen in het mbo in 2009 was beoogd om in 2013 centrale examinering Nederlands en rekenen in te voeren voor niveau 4 en een jaar later voor niveau 2 en 3. In 2013 is echter besloten de pilotfase van de centrale examinering Nederlands en rekenen te verlengen met 1 jaar voor de examens Nederlands en met 2 jaar voor de examens rekenen. Dit betekende dat in 2014-2015 de centraal ontwikkelde examens Nederlands voor het eerst verplicht waren voor mbo niveau 4. In 2015-2016 zouden de centraal ontwikkelde examens rekenen voor mbo 4 verplicht zijn. In 2015-2016 zouden ook de centraal ontwikkelde examens Nederlands voor niveau 2 en 3 ingevoerd worden en een jaar later de centraal ontwikkelde examens rekenen. Deze verlenging van de pilotperiode betekende dat alle betrokken partijen langer de tijd hadden zich voor te bereiden op deze examinering. In 2015 is besloten om voor de entreeopleidingen met ingang van schooljaar 2016-2017 eveneens centrale examinering Nederlands en rekenen in te voeren. Ook is aangekondigd centrale examinering voor Engels (mbo 4) in te voeren met ingang van schooljaar 2017-2018.

Inmiddels is duidelijk geworden dat er nog te veel zorg is over de haalbaarheid van de invoering van de centrale examens rekenen voor mbo 4 in 2015-2016 en voor de entreeopleidingen en mbo 2 en 3 in 2016-2017. Dit heeft enerzijds te maken met de kwaliteit van de examens en anderzijds met de kwaliteit van het rekenonderwijs in de scholen. Daarom is in oktober 2015 besloten de invoering van de centrale examens rekenen uit te stellen tot circa vier jaar na het moment dat de rekentoets in het vo meetelt voor diplomering. Ook in het vmbo en het havo is het meetellen echter uitgesteld tot de resultaten zodanig zijn dat meetellen verantwoord wordt geacht. Op dit moment is dus nog onduidelijk wanneer rekenen wel mee zal gaan tellen in de slaag-zakbeslissing. Wel is duidelijk dat er nog veel behoefte is aan ondersteuning bij de ontwikkeling van het rekenonderwijs in het mbo. Het

aangekondigde actieplan rekenonderwijs mbo zal daar een rol bij gaan spelen. Op het moment van schrijven van deze subsidieaanvraag is nog niet duidelijk wat de rol van het Steunpunt daarbij precies zal zijn. Dat het Steunpunt hierbij een rol krijgt is uiteraard vanzelfsprekend.

Ook in 2016 zullen daarom de activiteiten rond taal en rekenen op de mbo-scholen in het teken van een zorgvuldige voorbereiding op de invoering van de examinering taal en rekenen staan.

Financiële middelen

Op basis van de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' konden de scholen aanspraak maken op aanvullende bekostiging voor activiteiten die betrekking hebben op het verbeteren van de taal- en rekenprestaties. In totaal was er tot en met 2013 jaarlijks ten minste € 50 miljoen beschikbaar. Deze regeling is verlengd tot en met 2014. Met de systematiek van de implementatieplannen heeft het ministerie een zorgvuldige aanpak gestimuleerd. Jaarlijks legden instellingen in hun jaarverslag verantwoording af over de besteding van middelen vanuit de Regeling en gaven zij een beschrijving van de voortgang van het implementatieproces binnen de instelling.

In 2015 zijn de financiële middelen beschikbaar gebleven, maar ondergebracht bij de middelen in het kader van de kwaliteitsafspraken. 'Taal en rekenen' is één van de aandachtsgebieden bij het maken van de kwaliteitsafspraken tussen het ministerie van OCW en de mbo-instellingen.

Centrale examinering

Wat de centrale examens betreft, hebben de scholen in de pilotfase vanaf 2010 stapsgewijs ervaring opgedaan. Afgelopen schooljaar 2014-2015 is Nederlands voor mbo 4 voor het eerst kwalificerend geweest op basis van de referentieniveaus en zijn de onderdelen lezen en luisteren daarbij verplicht centraal geëxamineerd. In het algemeen kan gezegd worden dat dit proces goed is verlopen. Het lijkt er op dat de meeste scholen ook klaar zijn voor de invoering van de centrale examens rekenen voor mbo 4 en de centrale examens Nederlands - lezen en luisteren - voor mbo 2 en 3 dit schooljaar. Het digitale programma ExamenTester waarmee de examens werden afgelegd, wordt dit schooljaar in zijn geheel vervangen door het programma Facet.

Met ingang van augustus 2012 is Engels een verplicht vak in alle mbo-4 opleidingen. In 2011 is het Steunpunt al gestart met activiteiten rond het thema moderne vreemde talen. Inmiddels is de pilotfase gestart van de invoering van de centrale examinering Engels voor lezen en luisteren. Het eerste pre-pilotexamen heeft plaats gevonden in maart 2015. In schooljaar 2015-2016 zullen drie nieuwe pilotperiodes plaats vinden.

Stand van zaken

Het draagvlak voor intensivering van taal en rekenen is in het mbo onverminderd groot. Dit betekent niet dat alles vanzelf gaat. Met name de resultaten op de pilotexamens rekenen zijn nog altijd zorgelijk, wat, zoals hierboven beschreven, geleid heeft tot uitstel van het meetellen van rekenen in de slaag-zakbeslissing. Dit was in de pilotfase reden voor OCW om een intensiveringstraject rekenen te starten dat inmiddels is uitgevoerd door het Steunpunt. Hiervan zijn drie rapportages verschenen. Op basis hiervan en op basis van verschillende andere onderzoeken (commissie Bosker en commissie Steur) heeft een aanpassing plaatsgevonden van de examinering van rekenen. Binnenkort zal het actieplan rekenonderwijs mbo van start gaan, wat deels kan voortbouwen op het uitgevoerde intensiveringstraject.

Daarnaast constateren we dat er nog steeds verwarring bestaat over de eisen waaraan instellingsexamens Nederlandse taal en Engels moeten voldoen en over de manier waarop het inspectietoezicht daarop plaatsvindt. Dat leidt tot zorgen over de organiseerbaarheid van de instellingsexamens.

Rol van het Steunpunt

In het Uitvoeringsplan taal en rekenen mbo dat op 1 juli 2009 door de staatssecretaris naar de Tweede Kamer is gestuurd, zijn met het oog op het invoeringstraject voor de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo de verschillende acties uiteengezet om dat traject mogelijk te maken: een budget van jaarlijks ten minste € 50 miljoen dat aan de instellingen beschikbaar wordt gesteld voor taal en rekenen en ondersteunende producten en activiteiten van verschillende organisaties, onder andere het Steunpunt taal en rekenen mbo. Daarbij is aangegeven dat het Steunpunt taal en rekenen mbo vooralsnog gedurende de hele looptijd van dat plan zal blijven bestaan. De uitwerking hiervan is beschreven in de Regeling Intensivering Nederlandse taal en rekenen voor het mbo. Deze regeling die liep tot en met 2013 is met een jaar verlengd tot en met 2014. Vanaf 2015 zijn de middelen opgenomen in het bedrag dat beschikbaar wordt gesteld aan de scholen in het kader van de kwaliteitsafspraken. Taal en rekenen is één van de onderwerpen op de kwaliteitsagenda. Het

Steunpunt heeft de vraag gekregen om ook in 2015 de scholen te blijven ondersteunen. Inmiddels is gebleken dat ook in 2016 in het kader van het proces van intensivering van het taal- en rekenonderwijs in het mbo nog behoefte zal zijn aan de ondersteuning vanuit het Steunpunt: invulling van taal- en rekenonderwijs, professionalisering docenten en de invoering van de centrale examinering vragen de komende jaren nog de nodige aandacht.

Het Steunpunt zal zich in 2016 met name richten op de ondersteuning van de instellingen bij de implementatie van het nieuwe beleid rondom rekenen, deels gerelateerd aan het nog uit te werken actieplan rekenonderwijs mbo, aan de implementatie van de examinering Nederlands en Engels, met name waar het betreft de verhouding tussen de centrale examens en de instellingsexamens en aan de pilotfase van de centrale examinering Engels. Belangrijkste doel daarbij is informatie verstrekken, communicatie en het stimuleren en ondersteunen van kennisuitwisseling. De concrete uitwerking hiervan wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

Gedurende het jaar zal bekeken worden of het wenselijk is (een deel van) de activiteiten na 2016 ook nog voort te zetten. Mocht dit het geval zijn dan zal in samenspraak met het ministerie van OCW besproken worden op welke manier. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de helpdesk en de servicedocumenten. Ook kan gedacht worden aan de netwerken rekenen. Wanneer het Steunpunt na 2016 niet wordt voortgezet dan zal in elk geval ook een manier gezocht worden om de opgedane kennis en ervaring te borgen.

2. Werkwijze en organisatie

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is een tijdelijke ondersteuningsorganisatie voor de mbo-instellingen, die tot taak hebben de taal- en rekenprestaties van de studenten duurzaam te verbeteren. Het Steunpunt heeft hiervoor al bijna zeven jaar een beproefde werkwijze. Het sleutelbegrip is 'vraaggerichte ondersteuning'. De vraag van scholen is leidend bij keuze en invulling van de activiteiten van het Steunpunt. De taak van het Steunpunt ligt vooral op het gebied van het informeren en adviseren en het bevorderen van kennisdeling.

Het Steunpunt informeert scholen primair via de website en de helpdesk. Van tijd tot tijd brengt het Steunpunt rond actuele thema's 'servicedocumenten' uit. Ook organiseert het Steunpunt bijeenkomsten en conferenties. Kennisdeling faciliteert het Steunpunt in het bijzonder via de netwerken taal en rekenen en ook via de conferenties. Waar nodig initieert en organiseert het Steunpunt projecten. Vaak betreffen de projecten de ontwikkeling van instrumenten en leermaterialen. In 2014 is besloten om de projecten van het Steunpunt zelf af te bouwen en in 2015 is besloten geen nieuwe projecten op te starten.

Organisatie

De werkzaamheden van het Steunpunt zijn verdeeld over de adviseurs. Er zijn drie adviseurs: voor Nederlands, voor rekenen en voor moderne vreemde talen. Zij worden ondersteund door een managementassistente. Deze werkt voor de drie Steunpunten (mbo, vo en ve). De totale formatieomvang bedraagt in 2015 ongeveer 2,5 fte. Naast deze eigen krachten huurt het Steunpunt voor enkele doorlopende activiteiten extern mensen in. Zo is voor de netwerken rekenen een coördinator aangesteld en zijn er moderatoren voor het Portaal Taal en Rekenen mbo.

Het Steunpunt opereert vanuit Ede. Groot voordeel hiervan is dat nog steeds gebruik gemaakt kan worden van de nabijheid van de Steunpunt Academie bij de organisatie van bijeenkomsten en conferenties.

Aansturing en facilitering van het Steunpunt valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directeur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs (■■■■■■■■■■). Naast het Steunpunt taal en rekenen mbo functioneren ook het Steunpunt taal en rekenen vo en het Steunpunt volwasseneneducatie onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs.

Periodiek overleg

Het Steunpunt overlegt een aantal keer per jaar met de opdrachtgever, de beleidsdirectie MBO van het ministerie van OCW. Vaste bespreekpunten daarin zijn de voortgang van de activiteiten van het Steunpunt, de ervaringen en belangrijkste signalen uit het veld en de actuele beleidsontwikkelingen. Daarnaast worden concrete vragen en activiteiten besproken.

Het Steunpunt voert indien gewenst overleg met de MBO Raad en indien nodig met diverse andere partijen, zoals de Inspectie voor het Onderwijs, het Servicepunt Examinering, de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, het College voor Toetsen en Examens en Cito.

3 Activiteiten

Inhoudelijk zullen de activiteiten van het Steunpunt zich in 2016 net als in de voorgaande jaren naar verwachting concentreren op twee hoofdonderwerpen:

- de wet- en regelgeving op het gebied van Nederlands en rekenen en de moderne vreemde talen in het mbo;
- de invoering van de centrale examens Nederlands en rekenen en Engels.

Nederlands, rekenen en de moderne vreemde talen

De mbo-instellingen zijn intensief bezig met de implementatie van Nederlands, rekenen en Engels in hun onderwijs. Daarbij leven allerlei vragen, zoals:

- Wat is nu precies de regelgeving op het gebied van slagen en zakken?
- Hoe zit het met vrijstellingen en herkansingen?
- Hoe zit het met kandidaten met dyslexie en dyscalculie?
- Wat is het verschil tussen generieke en beroepsgerichte eisen voor Nederlands of Engels?
- Hoe ziet de onderwijsinspectie toe op de (instellings)examens Nederlands en Engels?

Behalve de vragen die met de regelgeving te maken hebben, worden er ook veel vragen gesteld die te maken hebben met de uitvoering van het taal- en rekenbeleid, zoals:

- Welk leermateriaal is geschikt voor het mbo?
- Hoe kom ik aan goede docenten?
- Waar kunnen docenten geschoold worden?
- Hoe kunnen de lessen het meest effectief georganiseerd worden?
- Hoe ga ik om met taal- en/of rekenzwakke studenten?

Het Steunpunt probeert de vragen op het gebied van regelgeving zo goed mogelijk te beantwoorden via de helpdesk, de flitsbijeenkomsten, de servicedocumenten, etc.

Aan de vragen op het uitvoeringsniveau probeert het Steunpunt tegemoet te komen door het organiseren van netwerken, kennisdelingsbijeenkomsten en conferenties. In alle gevallen wil het Steunpunt zoveel mogelijk partijen bij elkaar brengen om zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen.

Invoering centrale examens

De invoering van centrale examens Nederlands 3F heeft in schooljaar 2014-2015 plaatsgevonden. Centrale examens voor rekenen 3F en Nederlands 2F worden in schooljaar 2015-2016 ingevoerd. Voor rekenen 2F en Engels zitten we nog in de pilotfase. Voor Engels vinden dit schooljaar voor het eerst pilotexamens plaats. De ervaringen met de (pilot)examens tot nu toe laat zien dat scholen nog altijd met hele praktische vragen over de uitvoering zitten. De evaluaties maken duidelijk welke inspanningen er van scholen worden gevraagd. Het gaat om een complex invoeringsproces, dat niet alleen betrekking heeft op de onderwijsinhoud, maar ook op vraagstukken rond de ICT en de logistieke organisatie. Invoering vereist nauwe samenwerking en afstemming tussen de verschillende betrokkenen binnen de mbo-instellingen. Een goede communicatie binnen de mbo-instellingen en tussen de mbo-instellingen, het College voor Toetsen en Examens en het Cito is cruciaal voor een succesvolle invoering. De ondersteuning van het Steunpunt is er daarom ook op gericht die communicatie goed te laten verlopen.

Drie hoofdtaken

De activiteiten van het Steunpunt vallen ook in 2016 uiteen in drie 'hoofdtaken': informeren, kennisdeling stimuleren en het ondersteunen van instellingen.

De informerende rol wordt door het Steunpunt faciliterend vormgegeven: informatie die voor het mbo-werkveld relevant is, wordt verzameld, eventueel toegelicht en ter beschikking gesteld, zonder daarbij in een bepaalde pedagogisch-didactische richting te sturen. Dit doet het Steunpunt onder meer door middel van de website, de helpdesk, servicedocumenten, het organiseren van conferenties, (flits)bijeenkomsten en het geven van presentaties op bijeenkomsten van derden.

Het Steunpunt ziet het delen van kennis als één van zijn belangrijkste taken. Het stimuleren van kennisdeling tussen mbo-instellingen onderling hoort daar vanzelfsprekend ook bij. Om de kennis over bijvoorbeeld de inzet van leermiddelen en -instrumenten te vergroten en de effectiviteit van strategieën voor beter taal- en rekenonderwijs in het mbo te verbeteren, fungeert het Steunpunt als verbindende partij in diverse taal- en rekennetwerken. Het door Kennisnet, in samenwerking met het Steunpunt, ontwikkelde Portaal taal en rekenen is een manier om het zoeken naar en het delen en arrangeren van lesmateriaal te bevorderen. Dit Portaal wordt onderhouden door twee moderatoren vanuit het Steunpunt. Het Portaal is in 2013 onderdeel geworden van Wikiwijs. Door trainers van Kennisnet worden in

samenwerking met het Steunpunt in-company workshops aangeboden om het gebruik van Portaal te bevorderen.

Ook de netwerkbijeenkomsten en de conferenties zijn bij uitstek gelegenheden waar kennisdeling plaats kan vinden en de website dient als platform hiervoor.

Ondersteuning van instellingen gebeurt door middel van informatieoverdracht en de helpdesk van het Steunpunt. Daarnaast is in 2014 een Intensiveringstraject rekenen gestart. In het kader van dit traject zijn alle scholen tweemaal bezocht. De eerste keer vond plaats in het najaar van 2013. De tweede ronde gesprekken vond plaats in het najaar van 2014. Er zijn adviesgesprekken gevoerd over het rekenbeleid, succes- en faalfactoren, zorgen, etc. In 2015 hebben de scholen de gelegenheid gekregen om in het kader van dit traject 1 à 2 dagen ondersteuning te krijgen van de reguliere ondersteuningsinstellingen. Ook was het mogelijk een derde adviesgesprek te voeren. Voor dit project is een apart projectplan geschreven en een aparte subsidieaanvraag ingediend en verkregen. De activiteiten hiervoor waren dus niet van invloed op de subsidieaanvraag voor de Steunpuntactiviteiten in het kader van intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs, maar hebben er wel toe geleid dat de vragen van de scholen bij de implementatie van met name rekenen heel goed naar voren kwamen, zodat het Steunpunt zijn dienstverlening hier nog beter op af kon stemmen. In 2016 wordt bekeken of een vervolg op het intensiveringstraject wenselijk is en zo ja, in wat voor vorm.

Ten slotte heeft het Steunpunt, vaak in samenwerking met derden, ook activiteiten, projecten of de ontwikkeling van producten ondersteund, die specifiek waren gericht op ondersteuning van bepaalde aspecten van het intensiveringsproces van taal en rekenen in het mbo. Inmiddels zijn alle projecten die gericht waren op de ontwikkeling van materiaal door derden in 2014 afgerond. Voor de ontsluiting van de ontwikkelde producten heeft het Steunpunt met diverse partijen (sub)licentieovereenkomsten gesloten, waardoor de producten breed verspreid kunnen worden.

In 2015 zijn geen nieuwe projecten gestart. Wel blijft het aanbodoverzicht taal en rekenen met aanbod aan leermiddelen, toetsen, ondersteuning e.d. bijgehouden. Door de scholen ontwikkeld materiaal blijft ontsloten en aangevuld door middel van het samen met Kennisnet opgezette Portaal taal en rekenen.

De bovengenoemde drie hoofdtaken lopen als een rode draad door de activiteiten die het Steunpunt de afgelopen jaren op dit vlak heeft ontplooid, en waarvan de meerwaarde

inmiddels is gebleken. Deze activiteiten zullen ook in 2016 de basis vormen van de dagelijkse werkzaamheden.

Buiten deze drie hoofdtaken had het Steunpunt de opdracht van het ministerie van OCW gekregen om de jaarverslagen van de mbo-instellingen te analyseren op taal- en rekenactiviteiten. Deze opdracht komt te vervallen vanwege het expireren van de Regeling Intensivering Nederlandse taal en rekenen.

Activiteitenoverzicht

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt in 2016 zal uitvoeren. In de subsidieaanvraag zelf worden per activiteit de kosten, het product en het gewenste resultaat aangegeven.

Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een belangrijke rol bij de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. Ook stelt het Steunpunt via de site praktijkvoorbeelden en 'servicedocumenten' beschikbaar. Ook in 2016 streeft de website volledigheid na.

Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op de website 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de beleidsadviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier vele vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte. Voor 2016 wordt weer een vergelijkbaar aantal vragen voorzien als in 2015 (ruim 1500 via de mail en eens zo veel telefonisch).

Flitsberichten en Servicedocumenten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'flitsbericht'. Vaak worden deze flitsberichten opgesteld in samenwerking met of in opdracht van het ministerie van OCW of het College voor Toetsen en Examens.

Uitgebreider dan de flitsberichten zijn de servicedocumenten, waarin relevante informatie uit brieven van OCW, wetswijzigingen of andere beleidsstukken wordt samengevat en toegelicht.

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Inmiddels is besloten dat het Steunpunt ook flitsbijeenkomsten over actuele ontwikkelingen gaat organiseren voor ondersteunende instellingen zoals de LPC, nascholingsinstituten, uitgeverijen en andere belanghebbenden. Dit instrument zal in 2016 weer flexibel worden ingezet.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. De conferenties die het Steunpunt de afgelopen jaren – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. In 2016 zullen ook weer diversie conferenties georganiseerd worden. De onderwerpen worden mede bepaald door de behoeften uit het onderwijsveld, maar staan uiteraard altijd in relatie tot taal en rekenen.

Apart hierbij dient het Masterplan Dyscalculie vermeld te worden. Dit masterplan is op initiatief van het Ministerie van OCW in 2014 van start gegaan. De KPC-groep is de penvoerder van dit project. Het Steunpunt organiseert in samenwerking met de KPC Groep bijeenkomsten in het kader van het Masterplan en volgt de voortgang van het project. Het Steunpunt maakt deel uit van de stuurgroep Masterplan Dyscalculie, die verder bestaat uit de projectleider van de KPC Groep, het Steunpunt vo en School aan zet (po). In het voorjaar van 2016 zullen de Steunpunten mbo en vo in samenwerking met de KPC Groep in het kader van dit project een aantal regionale bijeenkomsten organiseren. De materiële kosten voor deze conferenties maken geen deel uit van de subsidieaanvraag van het Steunpunt. De personele kosten wel.

Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. In 2016 zullen weer drie

keer drie regionale rekennetwerkbijeenkomsten gehouden worden in de regio's midden, zuid en noord. Daarnaast zal het pioniersnetwerk rekenen met ca. 20 deelnemende scholen weer 5 keer plaatsvinden. De netwerken Nederlands worden niet door het Steunpunt georganiseerd, maar door andere partijen. Het Steunpunt ondersteunt daarbij en geeft informatie over de actuele stand van zaken. Naast de netwerken voor Nederlands en rekenen is in 2012 ook een netwerk gestart voor contactpersonen COE. Dit netwerk is inmiddels overgenomen door het College voor Toetsen en Examens. De bijeenkomsten van dit netwerk worden gefaciliteerd en ondersteund door het Steunpunt. Het gaat daarbij om twee bijeenkomsten per jaar.

Overzicht aanbod

In opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo is in 2009 een inventarisatie gemaakt van het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. Eind 2010 is ook het aanbod op het gebied van moderne vreemde talen voor mbo toegevoegd. In de loop der tijd zijn aanpassingen gemaakt die in 2011 hebben geleid tot een webbased versie die actueel gehouden wordt door de aanbieders zelf. Achtereenvolgens is het overzicht uitgebreid met het aanbod voor vo en in 2012 ook voor ve. In oktober 2012 zijn nog enkele verbeteringen aangebracht. Het Steunpunt verwerkt nog steeds wekelijks de wijzigingen die de aanbieders doorgeven.

Portaal taal en rekenen

In samenwerking met Kennisnet is het Portaal taal en rekenen ontwikkeld, inmiddels een onderdeel binnen Wikiwijs. Via dit portaal kunnen docenten geschikt lesmateriaal zoeken voor hun doelgroep, maar ook zelf ontwikkeld materiaal plaatsen en bestaand materiaal bewerken. Het Steunpunt levert twee moderatoren die materiaal zoeken dat geschikt is voor het mbo, dit plaatsen op portaal, ondersteunen bij het gebruik van portaal en het geplaatste materiaal voorzien van metadata. Ook worden aan scholen workshops aangeboden om te leren omgaan met het portaal.

Rekenen in de beroepscontext

De minister heeft aangegeven dat zij wil stimuleren dat rekenen in de beroepscontext een (grotere) plaats krijgt binnen de mbo-opleidingen. De gedachte hierachter is dat dit een

efficiëncyslag kan opleveren. Met OCW wordt bekeken in hoeverre het Steunpunt een rol kan spelen bij het initiëren, stimuleren en ondersteunen hiervan.

Intensiveringstraject rekenen

In 2016 wordt in samenspraak met OCW onderzocht of een voortzetting van het intensiveringstraject rekenen gewenst is, ook in het kader van het actieplan rekenonderwijs mbo. Hierbij kan gedacht worden aan verdere gerichte ondersteuning van de scholen bij de implementatie van hun rekenbeleid, bijvoorbeeld op de gebieden: professionalisering, rekenen in het beroep, de routing voor studenten met rekenproblemen, interne kennisdeling en analyse van resultaten.

Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van studenten op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die actief zijn op het gebied van taal en rekenen. Deze samenwerking zal in 2016 worden voortgezet en indien nodig verder worden uitgebreid.

BEGROTING ACTIVITEITENPLAN MBO 2016

Personeel (ca. [redacted] fte)

	€ 59.280
o directeur ([redacted] uur, SIB)	€ 17.400
o secretariaat ([redacted] uur, SIB)	€ 28.480
o administratie ([redacted] uur, inhuur)	€ 13.400
	€ 291.696
o adviseur taal ([redacted]0 uur, detachering)	€ 123.600
o adviseur rekenen ([redacted] uur, inhuur)	€ 115.360
o adviseur mvt ([redacted] uur, detachering)	€ 52.736

Accountant

€ 3.000

Exploitatie

Huur, werkplek, kantoor, telefoon, ict, schoonmaak, onderhoud, PR, e.d. is meegenomen in de personeelskosten.

Basisactiviteiten

€ 184.000

Waarvan:

Website	€ 25.000
Helpdesk (Steunpunt zelf)	-
Flitsberichten, Nieuwsbrieven en Servicedocumenten (Steunpunt zelf)	-
Portaal taal en rekenen	€ 25.000
Aanbodoverzicht	€ 2.000
Netwerk rekenen	€ 35.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ 67.000
4 (flits)bijeenkomsten 4 x € 7.000	
3 conferenties 3 x € 13.000	
Overige activiteiten: rekenen in beroepscontext; intensiveringstraject	€ 30.000

Totaal

€ 537.976

LIQUIDITEITSBEGROTING Steunpunt taal en rekenen mbo

	Begroot	Januari	Februari	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Augustus	September	Oktober	November	December	Totaal
Personeel	€ 59.280	€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250	€ 8.240	€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250	€ 4.250	€ 8.540	€ 59.280
Adviseurs	€ 240.400	€ 30.308	€ 21.308	€ 21.308	€ 30.308	€ 21.308	€ 21.308	€ 30.308	€ 21.308	€ 21.308	€ 30.308	€ 21.308	€ 21.308	€ 291.696
Accountant	€ 3.000	€ -	€ -	€ 3.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 3.000
Exploitatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Basis activiteiten														
Website	€ 25.000	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ -	€ -	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 25.000
Helpdesk	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Flitsberichten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Portaal taal en rekenen	€ 25.000	€ 5.000	€ -	€ -	€ 5.000	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 7.500	€ -	€ -	€ 25.000
Aanbodoverzicht	€ 2.000	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 1.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.000
Netwerk rekenen	€ 30.000	€ 8.750	€ -	€ -	€ 8.750	€ -	€ -	€ 8.750	€ -	€ -	€ 8.750	€ -	€ -	€ 35.000
Bijeenkomsten en conferenties	€ 88.000	€ -	€ 16.750	€ -	€ 16.750	€ -	€ -	€ -	€ 16.750	€ -	€ -	€ -	€ 16.750	€ 67.000
Overig	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige activiteiten	€ 30.000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15.000	€ -	€ -	€ -	€ 15.000	€ -	€ -	€ 30.000
	€ 502.680	€ 51.808	€ 44.808	€ 31.058	€ 67.558	€ 32.048	€ 43.058	€ 51.808	€ 42.308	€ 28.058	€ 68.308	€ 28.058	€ 49.098	€ 537.976

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie Middelbaar Beroepsonderwijs
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
Tel: +31 [REDACTED]
Email: [REDACTED]@minocw.nl

1 Aanvrager(s)

hoofdaanvrager/contactpersoon

organisatie : Stichting Innovatie Beroepsonderwijs
naam, titel(s) ; [REDACTED]
functie : Directeur
post adres : Postbus 7001
postcode, plaats : 6710 CB Ede
telefoon, fax : [REDACTED]
email : [REDACTED]
IBAN nummer : NL06RABO0309364957 t.n.v. Stichting Innovatie
Beroepsonderwijs te Ede, o.v.v. Subsidie Steunpunt taal en
rekenen mbo

Contactpersoon : [REDACTED]
[REDACTED]@steunpuntmbo.nl

2 Titel van het subsidieverzoek

Intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs

3 Korte samenvatting van de subsidieactiviteiten en motivatie van de subsidieaanvraag

De subsidie is bestemd voor het uitvoeren van activiteiten ter ondersteuning van mbo-instellingen bij het intensiveren en verbeteren van taal- en rekenonderwijs, te weten: het bevorderen van kennisdeling, het informeren en adviseren van instellingen over de invoering van de referentieniveaus voor Nederlandse taal en rekenen en over de kwalificatie-eisen moderne vreemde talen.

4 Subsidieperiode

2016

5 Heeft u afgelopen drie jaar subsidie ontvangen van OCW?

ja 2009 t/m 2015 vorige classificatie(s):

6 Is deze aanvraag ook bij andere instelling gedaan?

nee

7 Financiële bijdrage aan het project door derden (wat, hoeveel en door wie):

n.v.t.

8 Uitwerking van het activiteitenplan

Zie bijgaand activiteitenplan: Activiteitenplan 2016 – Steunpunt taal en rekenen mbo

9. Planning

Gedetailleerde beschrijving van het onderzoeksplan / de werkplanning (tijdelijk in kalenderweken, bezetting in halve full time eenheden) per medewerker / activiteit.

Gedurende het hele jaar	Activiteit	Product	Resultaat
Adviseurs ■ uur	Onderhoud website	Website	90000 bezoekers
Adviseurs ■ uur	Helpdesk telefonisch en via de mail	Helpdesk	2000 beantwoorde vragen
Adviseurs ■ uur	Informeren mbo-veld	Flitsberichten en servicedocumenten	Zoveel als nodig, 4000 abonnees,
Adviseurs ■ uur	Informeren mbo-veld	Flitsbijeenkomsten / presentaties	Zoveel als nodig. Geïnformeerde medewerkers in mbo-instellingen
Adviseurs ■ uur	Kennisdeling	Conferenties	Geïnformeerde medewerkers in mbo/instellingen
Adviseurs ■ uur	Kennisdeling	Netwerkbijeenkomsten rekenen / netwerkbijeenkomsten examinering	9 bijeenkomsten rekenen, 6 bijeenkomsten pioniersgroep rekenen, 2 bijeenkomsten examensecretarissen
Adviseurs ■ uur	Onderhoud overzicht aanbod	Up-to-date aanbodoverzicht	idem
Inhuur moderatoren ■ uur + ■ uur	Moderatorschap + workshops	Portaal taal en rekenen	Uitwisseling lesmateriaal
Adviseurs + directeur ■ uur	Overleg, administratie en andere bedrijfsvoeringszaken	Overleg met OCW, CvTE, MBO Raad, Inspectie, Steunpunten	Informatie-uitwisseling en afstemming

10. Begroting

Zie bijgaande begroting

Personele inzet en materiele kosten getotaliseerd.

Functie	uren	uurtarief *) (incl. BTW)	totaal
---------	------	--------------------------	--------

Directeur (inhuur)	uur	€ ,--	€ 17.400
Adviseur (detachering)	uur	€	€ 123.600
Adviseur (detachering)	uur	€	€ 52.736
Adviseur (inhuur)	uur	€	€ 115.360
Managementassistent (dienst)	uur	€ ,--	€ 28.480
Administratie (inhuur)	uur	€	€ 13.400
Accountant			€ 3.000
Basisactiviteiten (zie tabel 11)	Materiële kosten voor zaalhuur, materiaal onderhoud websites e.d.; Inhuur voor netwerken en Portaal taal en rekenen, slotpublicatie.		€ 184.000
Totaal			€ 537.976,00

*) zie www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/rijksoverheid/documenten-en-publicaties/richtlijnen/2012/10/01/handleiding-overheidstarieven-2013.html

De toegestane tarieven zijn excl. BTW" en "kostendekkend per uur". Hier is uitgegaan van een winstopslag na belasting van 4%. Dit percentage van 4% is ontleend aan het effectief rendement op staatsleningen, als de minst risicovolle vorm van belegging². Daarnaast is rekening gehouden met de doorwerking van de fiscale component, hier gesteld op 25% van de winst³. De totale opslag bedraagt dan $[4\% / (100\% - 25\%)] = 5,33\%$.

Gebruikelijke tarieven zijn:

Managing Consultant
 Projectleiding
 Inhoudelijke expert/coach/adviseur
 Senior Consultant
 Project coordinator
 Consultant
 Projectmedewerker
 Financiële ondersteuning
 Project Assistant/secr. ondersteuning

€
 €
 €
 €
 €
 €
 €
 €
 €

Overige kosten, om welke reden dan ook niet vermeld, komen ten laste van de instelling zonder dat de uitvoering van het plan, project afbreuk gedaan wordt.

Toelichting bij begroting

De opbouw van de begroting geeft inzicht in de uiteindelijke verantwoording van de besteding van de subsidie. De begroting is een overzicht met per kalenderjaar de geraamde inkomsten en uitgaven die betrekking hebben op de subsidieactiviteiten. De begrotingsposten worden afzonderlijk van een toelichting voorzien. (Bron: AWB)

Voor subsidies lager dan €25.000 wordt **geen** inzicht in de kosten en PxQ gevraagd. Slechts de prestatie is belangrijk. Subsidies tussen €25.000 en €125.000 wordt zo veel mogelijk PxQ onderbouwd. Dit is wel afhankelijk in hoeverre de prestatie objectief meetbaar is. Voor subsidies hoger dan €125.000 is op basis van de werkelijke kosten en de berekening is zo veel mogelijk PxQ. De begroting is consistent en logisch van opbouw.

(bron: Aanwijzing voor subsidieverstrekking)

11 Liquiditeitsoverzicht

	2014	2015	Afrekening
1 ^e kwartaal	1 ^e Voorschot	5 ^e Voorschot	
2 ^e kwartaal	2 ^e Voorschot	6 ^e Voorschot	
3 ^e kwartaal	3 ^e Voorschot	7 ^e Voorschot	
4 ^e kwartaal	4 ^e Voorschot	8 ^e Voorschot	
Totaal			

Toelichting liquiditeitsoverzicht

De subsidieaanvrager dient bij de begroting een liquiditeitsbehoefte opnemen. Een liquiditeitsbehoefte is een overzicht waarin per kwartaal is aangegeven wanneer de voorschotten moeten worden verstrekt. Bij het ontbreken van een dergelijk overzicht wordt de subsidie in kwartaal termijnen bevoorschot. In principe wordt de subsidie er kwartaal bevoorschot.

12 Rechtmatige besteding

De aanvraag zal worden beoordeeld aan de hand van de genoemde criteria in de betreffende subsidieregeling waarop de aanvraag is gebaseerd. Ga na welke criteria en voorwaarden worden genoemd. Onderstaande volgt een opsomming van relevante wet- en regelgeving (grondslagen).

- Algemene wet bestuursrecht titel 4.2 Subsidies
- Kader financieel beheer
- Aanwijzing voor subsidieverstrekking
- Wet Overige OCW Subsidies (WOOS)
- Regeling OCW Subsidies (ROS)
- Raamwerk voor uitvoering van Subsidies (RUS)
- Regeling verlening voorschotten
- Een specifieke subsidieregeling

aanvrager:

directeur Stichting Innovatie Beroepsonderwijs

datum:

Naam en adres van het Ministerie en tevens subsidieverlener waar de aanvraag moet worden verstuurd:

Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
Directie MBO
Contactpersoon: 
IPC 2150

Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
Email [REDACTED]@minocw.nl

[REDACTED]

Van: [REDACTED]@steunpuntmbo.nl>
Verzonden: woensdag 9 september 2015 12:07
Aan: [REDACTED]
CC: [REDACTED]
Onderwerp: activiteitenplan 2016
Bijlagen: Activiteitenplan 2016 vs 0.1.docx

Hallo [REDACTED] en [REDACTED]

Hierbij ons enigszins bijgestelde activiteitenplan voor 2016 ter bespreking a.s. dinsdag. Ik heb het al een keer globaal met [REDACTED] besproken en een aantal wijzigingen erin aangebracht.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]



Bezoekadres:
Horaplantsoen 20
6717 LT EDE

Postadres:
Postbus 7001
6710 CB EDE

T: [REDACTED]
M: [REDACTED]
[REDACTED]@steunpuntmbo.nl
www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

Schrijft u zich in voor onze nieuwsbrief en blijf op de hoogte!!



STEUNPUNT

Taal & Rekenen mbo

Activiteitenplan 2016

Steunpunt taal en rekenen mbo

Steun in de rug

bij intensivering van taal en rekenen in het mbo

Inhoud

Voorwoord	5
1. Context: Implementatietraject taal en rekenen in het mbo in 2016	7
2. Werkwijze en organisatie	11
3. Activiteiten	13

Voorwoord

Dit activiteitenplan is een bijlage bij de subsidieaanvraag van het Steunpunt taal en rekenen mbo ten behoeve van intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs voor 2016. Het beschrijft de activiteiten die het Steunpunt van plan is uit te voeren in 2016. De basis wordt gevormd door de activiteiten die de afgelopen zeven jaar in de ondersteuning van de scholen hun meerwaarde hebben bewezen: de helpdesk, website, servicedocumenten, projecten, bijeenkomsten, netwerken en conferenties.

Daarnaast biedt dit activiteitenplan het Steunpunt ruimte om flexibel in te spelen op actuele vragen vanuit de scholen. Want hoewel de koers rond de verbetering van de taal- en rekenprestaties de komende jaren steeds duidelijker is geworden, leert de ervaring dat gedurende het invoeringstraject rond taal en rekenen scholen met steeds nieuwe ondersteuningsvragen komen. De mogelijkheid flexibel in te spelen op dit soort vragen is voor het Steunpunt cruciaal. Door in dit activiteitenplan daarvoor de ruimte te bieden, kan het Steunpunt maximaal invulling geven aan de beoogde vraaggerichte werkwijze.

Dit activiteitenplan bevat drie onderdelen. Na een schets van de actuele context, gaan we in op de organisatie en werkwijze van het Steunpunt. In het derde deel worden ten slotte de concrete activiteiten beschreven.

Ede, september 2015

1. Context – Implementatietraject taal en rekenen in het mbo in 2016

Het beleid

Het beleid, gestart in 2008, om de taal- en rekenprestaties van leerlingen op alle onderwijsniveaus te verbeteren, heeft in het mbo inmiddels geleid tot brede inspanningen om dit te realiseren. Begin augustus 2010 is de Wet Referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen van kracht geworden. Hiermee zijn de referentieniveaus taal en rekenen de formele leidraad geworden voor het onderwijs en de examinering. Alle mbo-instellingen zijn hier intensief mee bezig, zoals onder andere tijdens het intensiveringstraject rekenen in het mbo gebleken is.

Bij de start van het implementatietraject taal en rekenen in het mbo in 2009 was beoogd om in 2013 centrale examinering Nederlands en rekenen in te voeren voor niveau 4 en een jaar later voor niveau 2 en 3. In 2013 is echter besloten de pilotfase van de centrale examinering Nederlands en rekenen te verlengen met 1 jaar voor de examens Nederlands en met 2 jaar voor de examens rekenen. Dit betekende dat in 2014-2015 de centraal ontwikkelde examens Nederlands voor het eerst verplicht waren voor mbo niveau 4. In 2015-2016 zullen de centraal ontwikkelde examens rekenen voor mbo 4 verplicht zijn. In 2015-2016 zullen ook de centraal ontwikkelde examens Nederlands voor niveau 2 en 3 ingevoerd worden en een jaar later de centraal ontwikkelde examens rekenen. Deze verlenging van de pilotperiode betekende dat alle betrokken partijen langer de tijd hadden zich voor te bereiden op deze examinering. In 2015 is besloten om voor de entreeopleidingen met ingang van schooljaar 2016-2017 eveneens centrale examinering Nederlands en rekenen in te voeren. Ook is aangekondigd centrale examinering voor Engels (mbo 4) in te voeren met ingang van schooljaar 2017-2018.

Ook in 2016 zullen daarom de activiteiten rond taal en rekenen op de mbo-scholen in het teken van een zorgvuldige voorbereiding op de invoering van de examinering taal en rekenen staan.

Financiële middelen

Op basis van de 'Regeling intensivering Nederlandse taal en rekenen mbo' konden de scholen aanspraak maken op aanvullende bekostiging voor activiteiten die betrekking hebben op het verbeteren van de taal- en rekenprestaties. In totaal was er tot en met 2013 jaarlijks ten minste € 50 miljoen beschikbaar. Deze regeling is verlengd tot en met 2014. Met de systematiek van de implementatieplannen heeft het ministerie een zorgvuldige aanpak gestimuleerd. Jaarlijks leggen instellingen in hun jaarverslag verantwoording af over de

besteding van middelen vanuit de Regeling en geven zij een beschrijving van de voortgang van het implementatieproces binnen de instelling.

In 2015 zijn de financiële middelen beschikbaar gebleven, maar ondergebracht bij de middelen in het kader van de kwaliteitsafspraken. 'Taal en rekenen' is één van de aandachtsgebieden bij het maken van de kwaliteitsafspraken tussen het ministerie van OCW en de mbo-instellingen.

Centrale examinering

Wat de centrale examens betreft, hebben de scholen in de pilotfase vanaf 2010 stapsgewijs ervaring opgedaan. Afgelopen schooljaar 2014-2015 is Nederlands voor mbo 4 voor het eerst kwalificerend geweest op basis van de referentieniveaus en zijn de onderdelen lezen en luisteren daarbij verplicht centraal geëxamineerd. In het algemeen kan gezegd worden dat dit proces goed is verlopen. Het lijkt er op dat de meeste scholen ook klaar zijn voor de invoering van de centrale examens rekenen voor mbo 4 en de centrale examens Nederlands - lezen en luisteren - voor mbo 2 en 3 dit schooljaar. Het digitale programma ExamenTester waarmee de examens worden afgelegd, wordt dit schooljaar in zijn geheel vervangen door het programma Facet.

Met ingang van augustus 2012 is Engels een verplicht vak in alle mbo-4 opleidingen. In 2011 is het Steunpunt al gestart met activiteiten rond het thema moderne vreemde talen.

Inmiddels is de pilotfase gestart van de invoering van de centrale examinering Engels voor lezen en luisteren. Het eerste pre-pilotexamen heeft plaats gevonden in maart 2015. In schooljaar 2015-2016 zullen drie nieuwe pilotperiodes plaats vinden.

Stand van zaken

Het draagvlak voor intensivering van taal en rekenen is in het mbo onverminderd groot. Dit betekent niet dat alles vanzelf gaat. Met name de resultaten op de pilotexamens rekenen zijn nog altijd zorgelijk. Reden voor OCW om een intensiveringstraject rekenen te starten dat inmiddels is uitgevoerd door het Steunpunt. Hiervan zijn twee rapportages verschenen. Op basis hiervan en op basis van verschillende andere onderzoeken (commissie Bosker en commissie Steur) is het beleid en de regelgeving met betrekking tot de examinering rekenen aangepast. Deze aanpassingen worden komend schooljaar geïmplementeerd.

Daarnaast constateren we dat er nog steeds verwarring bestaat over de eisen waaraan instellingsexamens Nederlandse taal en Engels moeten voldoen en over de manier waarop het inspectietoezicht daarop plaatsvindt. Dat leidt tot zorgen over de organiseerbaarheid van de instellingsexamens.

Rol van het Steunpunt

In het Uitvoeringsplan taal en rekenen mbo dat op 1 juli 2009 door de staatssecretaris naar de Tweede Kamer is gestuurd, zijn met het oog op het invoeringstraject voor de referentieniveaus taal en rekenen in het mbo de verschillende acties uiteengezet om dat traject mogelijk te maken: een budget van jaarlijks ten minste € 50 miljoen dat aan de instellingen beschikbaar wordt gesteld voor taal en rekenen en ondersteunende producten en activiteiten van verschillende organisaties, onder andere het Steunpunt taal en rekenen mbo. Daarbij is aangegeven dat het Steunpunt taal en rekenen mbo vooralsnog gedurende de hele looptijd van dat plan zal blijven bestaan. De uitwerking hiervan is beschreven in de Regeling Intensivering Nederlandse taal en rekenen voor het mbo. Deze regeling die liep tot en met 2013 is met een jaar verlengd tot en met 2014. Vanaf 2015 zijn de middelen opgenomen in het bedrag dat beschikbaar wordt gesteld aan de scholen in het kader van de kwaliteitsafspraken. Taal en rekenen is één van de onderwerpen op de kwaliteitsagenda. Het Steunpunt heeft de vraag gekregen om ook in 2015 de scholen te blijven ondersteunen. Inmiddels is gebleken dat ook in 2016 in het kader van het proces van intensivering van het taal- en rekenonderwijs in het mbo nog behoefte zal zijn aan de ondersteuning vanuit het Steunpunt: invulling van taal- en rekenonderwijs, professionalisering docenten en de invoering van de centrale examinering vragen de komende jaren nog de nodige aandacht.

Het Steunpunt zal zich in 2016 met name richten op de ondersteuning van de instellingen bij de implementatie van het nieuwe beleid rondom rekenen, de centrale examinering rekenen die voor mbo 4 in schooljaar 2015-2016 wordt ingevoerd, aan de implementatie van de examinering Nederlands en Engels, met name waar het betreft de verhouding tussen de centrale examens en de instellingsexamens en aan de pilotfase van de centrale examinering Engels. Belangrijkste doel daarbij is informatie verstrekken, communicatie en het stimuleren en ondersteunen van kennisuitwisseling. De concrete uitwerking hiervan wordt in het volgende hoofdstuk beschreven.

Gedurende het jaar zal bekeken worden of het wenselijk is (een deel van) de activiteiten na 2016 ook nog voort te zetten. Mocht dit het geval zijn dan zal in samenspraak met het ministerie van OCW besproken worden op welke manier. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de helpdesk en de servicedocumenten. Ook kan gedacht worden aan de netwerken rekenen. Wanneer het Steunpunt na 2016 niet wordt voortgezet dan zal in elk geval ook een manier gezocht worden om de opgedane kennis en ervaring te borgen.

2. Werkwijze en organisatie

Het Steunpunt taal en rekenen mbo is een tijdelijke ondersteuningsorganisatie voor de mbo-instellingen, die tot taak hebben de taal- en rekenprestaties van de studenten duurzaam te verbeteren. Het Steunpunt heeft hiervoor al bijna zeven jaar een beproefde werkwijze. Het sleutelbegrip is 'vraaggerichte ondersteuning'. De vraag van scholen is leidend bij keuze en invulling van de activiteiten van het Steunpunt. De taak van het Steunpunt ligt vooral op het gebied van het informeren en adviseren en het bevorderen van kennisdeling.

Het Steunpunt informeert scholen primair via de website en de helpdesk. Van tijd tot tijd brengt het Steunpunt rond actuele thema's 'servicedocumenten' uit. Ook organiseert het Steunpunt bijeenkomsten en conferenties. Kennisdeling faciliteert het Steunpunt in het bijzonder via de netwerken taal en rekenen en ook via de conferenties. Waar nodig initieert en organiseert het Steunpunt projecten. Vaak betreffen de projecten de ontwikkeling van instrumenten en leermaterialen. In 2014 is besloten om de projecten van het Steunpunt zelf af te bouwen en in 2015 is besloten geen nieuwe projecten op te starten.

Organisatie

De werkzaamheden van het Steunpunt zijn verdeeld over de adviseurs. Er zijn drie adviseurs: voor Nederlands, voor rekenen en voor moderne vreemde talen. Zij worden ondersteund door een managementassistente. Deze werkt voor de drie Steunpunten (mbo, vo en ve). De totale formatieomvang bedraagt in 2015 ongeveer 2,5 fte. Naast deze eigen krachten huurt het Steunpunt voor enkele doorlopende activiteiten extern mensen in. Zo is voor de netwerken rekenen een coördinator aangesteld en zijn er moderatoren voor het Portaal Taal en Rekenen mbo.

Het Steunpunt opereert vanuit Ede. Groot voordeel hiervan is dat nog steeds gebruik gemaakt kan worden van de nabijheid van de Steunpunt Academie bij de organisatie van bijeenkomsten en conferenties.

Aansturing en facilitering van het Steunpunt valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de directeur van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs (■■■■■■■■■■). Naast het Steunpunt taal en rekenen mbo functioneren ook het Steunpunt taal en rekenen vo en het Steunpunt volwasseneneducatie onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de Stichting Innovatie Beroepsonderwijs.

Periodiek overleg

Het Steunpunt overlegt een aantal keer per jaar met de opdrachtgever, de beleidsdirectie MBO van het ministerie van OCW. Vaste bespreekpunten daarin zijn de voortgang van de activiteiten van het Steunpunt, de ervaringen en belangrijkste signalen uit het veld en de actuele beleidsontwikkelingen. Daarnaast worden concrete vragen en activiteiten besproken.

Het Steunpunt voert indien gewenst overleg met de MBO Raad en indien nodig met diverse andere partijen, zoals de Inspectie voor het Onderwijs, het Servicepunt Examinering, de Stichting Beroepsonderwijs Bedrijfsleven, het College voor Toetsen en Examens en Cito.

3 Activiteiten

Inhoudelijk zullen de activiteiten van het Steunpunt zich in 2016 net als in de voorgaande jaren naar verwachting concentreren op twee hoofdonderwerpen:

- de wet- en regelgeving op het gebied van Nederlands en rekenen en de moderne vreemde talen in het mbo;
- de invoering van de centrale examens Nederlands en rekenen en Engels.

Nederlands, rekenen en de moderne vreemde talen

De mbo-instellingen zijn intensief bezig met de implementatie van Nederlands, rekenen en Engels in hun onderwijs. Daarbij leven allerlei vragen, zoals:

- Wat is nu precies de regelgeving op het gebied van slagen en zakken?
- Hoe zit het met vrijstellingen en herkansingen?
- Hoe zit het met kandidaten met dyslexie en dyscalculie?
- Wat is het verschil tussen generieke en beroepsgerichte eisen voor Nederlands of Engels?
- Hoe ziet de onderwijsinspectie toe op de (instellings)examens Nederlands en Engels?

Behalve de vragen die met de regelgeving te maken hebben, worden er ook veel vragen gesteld die te maken hebben met de uitvoering van het taal- en rekenbeleid, zoals:

- Welk leer materiaal is geschikt voor het mbo?
- Hoe kom ik aan goede docenten?
- Waar kunnen docenten geschoold worden?
- Hoe kunnen de lessen het meest effectief georganiseerd worden?
- Hoe ga ik om met taal- en/of rekenzwakke studenten?

Het Steunpunt probeert de vragen op het gebied van regelgeving zo goed mogelijk te beantwoorden via de helpdesk, de flitsbijeenkomsten, de servicedocumenten, etc.

Aan de vragen op het uitvoeringsniveau probeert het Steunpunt tegemoet te komen door het organiseren van netwerken, kennisdelingsbijeenkomsten en conferenties. In alle gevallen wil het Steunpunt zoveel mogelijk partijen bij elkaar brengen om zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen.

Invoering centrale examens

De invoering van centrale examens Nederlands 3F heeft in schooljaar 2014-2015 plaatsgevonden. Centrale examens voor rekenen 3F en Nederlands 2F worden in schooljaar

2015-2016 ingevoerd. Voor rekenen 2F en Engels zitten we nog in de pilotfase. Voor Engels vinden dit schooljaar voor het eerst pilotexamens plaats. De ervaringen met de (pilot)examens tot nu toe laat zien dat scholen nog altijd met hele praktische vragen over de uitvoering zitten. De evaluaties maken duidelijk welke inspanningen er van scholen worden gevraagd. Het gaat om een complex invoeringsproces, dat niet alleen betrekking heeft op de onderwijsinhoud, maar ook op vraagstukken rond de ICT en de logistieke organisatie. Invoering vereist nauwe samenwerking en afstemming tussen de verschillende betrokkenen binnen de mbo-instellingen. Een goede communicatie binnen de mbo-instellingen en tussen de mbo-instellingen, het College voor Toetsen en Examens en het Cito is cruciaal voor een succesvolle invoering. De ondersteuning van het Steunpunt is er daarom ook op gericht die communicatie goed te laten verlopen.

Drie hoofdtaken

De activiteiten van het Steunpunt vallen ook in 2016 uiteen in drie 'hoofdtaken': informeren, kennisdeling stimuleren en het ondersteunen van instellingen.

De informerende rol wordt door het Steunpunt faciliterend vormgegeven: informatie die voor het mbo-werkveld relevant is, wordt verzameld, eventueel toegelicht en ter beschikking gesteld, zonder daarbij in een bepaalde pedagogisch-didactische richting te sturen. Dit doet het Steunpunt onder meer door middel van de website, de helpdesk, servicedocumenten, het organiseren van conferenties, (flits)bijeenkomsten en het geven van presentaties op bijeenkomsten van derden.

Het Steunpunt ziet het delen van kennis als één van zijn belangrijkste taken. Het stimuleren van kennisdeling tussen mbo-instellingen onderling hoort daar vanzelfsprekend ook bij. Om de kennis over bijvoorbeeld de inzet van leermiddelen en -instrumenten te vergroten en de effectiviteit van strategieën voor beter taal- en rekenonderwijs in het mbo te verbeteren, fungeert het Steunpunt als verbindende partij in diverse taal- en rekennetwerken. Het door Kennisnet, in samenwerking met het Steunpunt, ontwikkelde Portaal taal en rekenen is een manier om het zoeken naar en het delen en arrangeren van lesmateriaal te bevorderen. Dit Portaal wordt onderhouden door twee moderators vanuit het Steunpunt. Het Portaal is in 2013 onderdeel geworden van Wikiwijs. Door trainers van Kennisnet worden in samenwerking met het Steunpunt in-company workshops aangeboden om het gebruik van Portaal te bevorderen.

Ook de netwerkbijeenkomsten en de conferenties zijn bij uitstek gelegenheden waar kennisdeling plaats kan vinden en de website dient als platform hiervoor.

Ondersteuning van instellingen gebeurt door middel van informatieoverdracht en de helpdesk van het Steunpunt. Daarnaast is in 2014 een Intensiveringstraject rekenen gestart. In het kader van dit traject zijn alle scholen twee maal bezocht. De eerste keer vond plaats in het najaar van 2013. De tweede ronde gesprekken vond plaats in het najaar van 2014. Er zijn adviesgesprekken gevoerd over het rekenbeleid, succes- en faalfactoren, zorgen, etc. In 2015 hebben de scholen de gelegenheid gekregen om in het kader van dit traject 1 à 2 dagen ondersteuning te krijgen van de reguliere ondersteuningsinstellingen. Ook was het mogelijk een derde adviesgesprek te voeren. Voor dit project is een apart projectplan geschreven en een aparte subsidieaanvraag ingediend en verkregen. De activiteiten hiervoor zijn dus niet van invloed op de subsidieaanvraag voor de Steunpuntactiviteiten in het kader van intensivering en verbetering van taal- en rekenonderwijs, maar hebben er wel toe geleid dat de vragen van de scholen bij de implementatie van met name rekenen heel goed naar voren kwamen, zodat het Steunpunt zijn dienstverlening hier nog beter op af kon stemmen.

Ten slotte heeft het Steunpunt, vaak in samenwerking met derden, ook activiteiten, projecten of de ontwikkeling van producten ondersteund, die specifiek waren gericht op ondersteuning van bepaalde aspecten van het intensiveringsproces van taal en rekenen in het mbo.

Inmiddels zijn alle projecten die gericht waren op de ontwikkeling van materiaal door derden in 2014 afgerond. Voor de ontsluiting van de ontwikkelde producten heeft het Steunpunt met diverse partijen (sub)licentieovereenkomsten gesloten, waardoor de producten breed verspreid kunnen worden.

In 2015 zijn geen nieuwe projecten gestart. Wel blijft het aanbodoverzicht taal en rekenen met aanbod aan leermiddelen, toetsen, ondersteuning e.d. bijgehouden. Door de scholen ontwikkeld materiaal blijft ontsloten en aangevuld door middel van het samen met Kennisnet opgezette Portaal taal en rekenen.

De intentie is om in 2016, wellicht als laatste jaar van het Steunpunt mbo, een opbrengstenpublicatie uit te brengen, dan wel een opbrengstenconferentie te organiseren, met een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt heeft verricht in zijn bestaan, met een blik op de toekomst en met inspirerende ideeën, goede voorbeelden etc. voor het onderwijs.

De bovengenoemde drie hoofdtaken lopen als een rode draad door de activiteiten die het Steunpunt de afgelopen jaren op dit vlak heeft ontplooid, en waarvan de meerwaarde inmiddels is gebleken. Deze activiteiten zullen ook in 2016 de basis vormen van de dagelijkse werkzaamheden.

Buiten deze drie hoofdtaken had het Steunpunt de opdracht van het ministerie van OCW gekregen om de jaarverslagen van de mbo-instellingen te analyseren op taal- en

rekenactiviteiten. Deze opdracht komt te vervallen vanwege het expireren van de Regeling Intensivering Nederlandse taal en rekenen.

Activiteitenoverzicht

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die het Steunpunt in 2016 zal uitvoeren. In de subsidieaanvraag zelf worden per activiteit de kosten, het product en het gewenste resultaat aangegeven.

Website

De website www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl speelt een belangrijke rol bij de dienstverlening van het Steunpunt. Bezoekers kunnen hier terecht voor het laatste nieuws, actuele beleidsontwikkelingen, relevante wijzigingen in wet- en regelgeving, veel gestelde vragen, etc. Ook stelt het Steunpunt via de site praktijkvoorbeelden en 'servicedocumenten' beschikbaar. Ook in 2016 streeft de website volledigheid na.

Helpdesk

Tot de basisinfrastructuur van het Steunpunt behoort de helpdesk. Instellingen kunnen, telefonisch of via het vragenformulier op de website 24 uur per dag met hun vragen terecht bij de beleidsadviseurs van het Steunpunt. Dagelijks krijgt het Steunpunt op deze manier vele vragen en verzoeken binnen. De helpdesk voorziet hiermee duidelijk in een behoefte. Voor 2016 wordt weer een vergelijkbaar aantal vragen voorzien als in 2015 (ruim 1500 via de mail en eens zo veel telefonisch).

Flitsberichten en Servicedocumenten

Actuele ontwikkelingen die relevant zijn voor het mbo-veld communiceert het Steunpunt meestal direct per e-mailnieuwsbrief, het 'flitsbericht'. Vaak worden deze flitsberichten opgesteld in samenwerking met of in opdracht van het ministerie van OCW of het College voor Toetsen en Examens.

Uitgebreider dan de flitsberichten zijn de servicedocumenten, waarin relevante informatie uit brieven van OCW, wetswijzigingen of andere beleidsstukken wordt samengevat en toegelicht.

Flitsbijeenkomsten

Het Steunpunt organiseert zogeheten 'flitsbijeenkomsten' zodra duidelijk wordt dat onderwijsinstellingen behoefte hebben aan extra toelichting op (actuele) ontwikkelingen. Inmiddels is besloten dat het Steunpunt ook flitsbijeenkomsten over actuele ontwikkelingen

gaat organiseren voor ondersteunende instellingen zoals de LPC, nascholingsinstituten, uitgeverijen en andere belanghebbenden. Dit instrument zal in 2016 weer flexibel worden ingezet.

Conferenties

Het stimuleren en faciliteren van kennisdeling is een van de speerpunten van het Steunpunt. De conferenties die het Steunpunt de afgelopen jaren – al dan niet in samenwerking met andere partijen – organiseerde, boden instellingen hiertoe een platform. In 2016 zullen ook weer diversie conferenties georganiseerd worden. De onderwerpen worden mede bepaald door de behoeften uit het onderwijsveld, maar staan uiteraard altijd in relatie tot taal en rekenen. Wanneer 2016 het laatste jaar van het Steunpunt blijkt te zijn, dan denken we aan een grote opbrengstenconferentie aan het eind van 2016 voor taal en rekenen samen.

Apart hierbij dient het Masterplan Dyscalculie vermeld te worden. Dit masterplan is op initiatief van het Ministerie van OCW in 2014 van start gegaan. De KPC-groep is de penvoerder van dit project. Het Steunpunt organiseert in samenwerking met de KPC Groep bijeenkomsten in het kader van het Masterplan en volgt de voortgang van het project. Het Steunpunt maakt deel uit van de stuurgroep Masterplan Dyscalculie, die verder bestaat uit de projectleider van de KPC Groep, het Steunpunt vo en School aan zet (po). In het voorjaar van 2016 zullen de Steunpunten mbo en vo in samenwerking met de KPC Groep in het kader van dit project een aantal regionale bijeenkomsten organiseren. De materiële kosten voor deze conferenties maken geen deel uit van de subsidieaanvraag van het Steunpunt. De personele kosten wel.

Opbrengstenpublicatie

Om scholen te inspireren om ook na 2016 intensief door te gaan met taal- en rekenbeleid wordt overwogen een publicatie te verzorgen voor alle scholen met een terugblik op acht jaar Steunpunt en een toekomstperspectief met goede voorbeelden en inspirerende ideeën.

Netwerken

De netwerken taal en rekenen zijn van groot belang voor het Steunpunt. Ze bieden een platform om docenten direct en actief te betrekken bij ontwikkeling en uitvoering van beleid. De grootste opbrengst van de netwerken zijn de netwerken zelf. In 2016 zullen weer drie keer drie regionale rekennetwerkbijeenkomsten gehouden worden in de regio's midden, zuid en noord. Daarnaast zal het pioniersnetwerk rekenen met ca. 20 deelnemende scholen weer 5 keer plaatsvinden. De netwerken Nederlands worden niet door het Steunpunt georganiseerd, maar door andere partijen. Het Steunpunt ondersteunt daarbij en geeft

informatie over de actuele stand van zaken. Naast de netwerken voor Nederlands en rekenen is in 2012 ook een netwerk gestart voor contactpersonen COE. Dit netwerk is inmiddels overgenomen door het College voor Toetsen en Examens. De bijeenkomsten van dit netwerk worden gefaciliteerd en ondersteund door het Steunpunt. Het gaat daarbij om twee bijeenkomsten per jaar.

Overzicht aanbod

In opdracht van het Steunpunt taal en rekenen mbo is in 2009 een inventarisatie gemaakt van het aanbod aan leermiddelen, toetsen, volgsystemen, nascholing en (beleids)ondersteuning op het gebied van taal en rekenen in het mbo. Eind 2010 is ook het aanbod op het gebied van moderne vreemde talen voor mbo toegevoegd. In de loop der tijd zijn aanpassingen gemaakt die in 2011 hebben geleid tot een webbased versie die actueel gehouden wordt door de aanbieders zelf. Achtereenvolgens is het overzicht uitgebreid met het aanbod voor vo en in 2012 ook voor ve. In oktober 2012 zijn nog enkele verbeteringen aangebracht. Het Steunpunt verwerkt nog steeds wekelijks de wijzigingen die de aanbieders doorgeven.

Portaal taal en rekenen

In samenwerking met Kennisnet is het Portaal taal en rekenen ontwikkeld, inmiddels een onderdeel binnen Wikiwijs. Via dit portaal kunnen docenten geschikt lesmateriaal zoeken voor hun doelgroep, maar ook zelf ontwikkeld materiaal plaatsen en bestaand materiaal bewerken. Het Steunpunt levert twee moderatoren die materiaal zoeken dat geschikt is voor het mbo, dit plaatsen op portaal, ondersteunen bij het gebruik van portaal en het geplaatste materiaal voorzien van metadata. Ook worden aan scholen workshops aangeboden om te leren omgaan met het portaal.

Webcare

In 2016 zal het Steunpunt ook een rol krijgen bij de webcare op het gebied van rekenen ... (nog verder uitwerken als we hier meer van weten).

Samenwerking met 'derden'

De activiteiten van het Steunpunt zijn onderdeel van een breed scala aan initiatieven waarmee het ministerie van OCW de prestaties van studenten op het gebied van taal en rekenen wil verbeteren. Het Steunpunt werkt dan ook nauw samen met andere organisaties die actief zijn op het gebied van taal en rekenen. Deze samenwerking zal in 2016 worden voortgezet en indien nodig verder worden uitgebreid.

